

GERIADUR BRAS

F. FAVEREAU

français-breton

© Francis Favereau 2021

<http://ffavereau.monsite-orange.fr>

(évolutif en ligne +100 Mo - tous droits réservés, reproduction interdite)

I

I : *i, pik war an i* ; droit comme un *i sonn war e c'haol & sonn evel ur pres* (T<JG / *en e sav-sonn*) & mettre les points sur les *i* (à q^m) *lar(et) e begement (da ub net-ha-pizh – PII<MS)*

« **I** » (gallo = il) > **IL**

-IAC (NL & NP var. **-AC** ex. Miniac (-Morvan) / Ménéac, NF Le Ménéec, Iffiniac & Yvignac 22 < gaul.-celt. suff.-iacon : Carantiacon > Carancy, Charencey ; Chailly < Caliaco = *kilhog*) > **-IEG** : *Mourieg* (Moréac), *Neulieg* (Neulliac - 56)

IAGO (prénom : Jacques < Jacob- < hebr. - it. & esp. & NP pers. *Othello* & cf. Sant\iago) = *Iago*

IAHVÉ (var. Yahweh : Dieu – Bible & Jéhovah - hebr. < HâYâH "être"...)

-IAL(ON - gaul.-celt. : terre à défricher > village défriché > NL suff.-e(u)il : Chasseneuil, Nanteuil, Verneuil & gall *tir ial* : *hill-land, upland* angl. / *Noyal* 22, 35, 56 *Noal* - *Pondivi*) =

IAMBE, **ĪAMBE** (16° < gr *ἰαμβος* jet - satirique / vb) = *iamb* m.-où : *troad BERR-HIR* m.-où (& *gwerzenn berr-hir* f.-où) ; (poème - appr^d) *SONENN* f.-où (Chénier 18°)

IAMBIQUE (16° < lat.-gr – *troad*) *BERR-HIR*

« **IAN** » (gallo – 22 : oui & yaⁿ ! > **YAN**) = *YA* ! (*yañ* - L<GK < *da vihannañ / (d)yantao* - Are)

« **IAOU** » (gallo : eau, "d'l'iaou" > **EAU**) *DOÛR* (cf. /dawr/, /do:r/ & /dœʁ/ W & gall *dwfr / dŵr*)

« **IASSCA** » (arg.-verlan < caillasse) > **FRIC**

-IATRE (psychiatre etc. < gr *ἰατρός*, *iatros* : médecin) =

IBAI (basq. : rivière *bai-ona* bonne rivière > Bayonne) =

IBARRURI (NP basq *ibar-uri* : vallon & *ur /ur/* eau) =

IBÈRE (16° < lat.-gr) *Iber* m.-ed f.1 / *Iberian* m.-ed (cf. Celtibère *Keltibered* & ar c'heltibereg - *keltibereg* Botorrita - NL Castille)

IBÉRIE (NL trad.) *an Iberi / Iberia*

IBÉRIEN,-NE > **IBÈRE**

IBÉRIQUE (18° & esp. (*jamón*) *iberico*) *Iberik* m.-ed f.1 & la péninsule ibérique *ledenez Iberi(a)*

IBIDEM (lat. : ici même) = *ibid.* / *ib.*

IBILBIDE (NL basq. Internet : itinéraire & voie < *ibil(i)* marcher & *bide* : chemin NF Bidegain & var. Videgain - Navarre - V esp. / B) =

IBIS (16° lat.-gr *ἰβίς* < égypt.) = *ibis* m.-ed

IBIZA (NL île & ville esp. /*ibiṣa/* & catal. *Elvissa* – Rob. NP / NF basq.) = Koldo est parti sur *Ibiza aet Koldo da Ibiza*

IBN- (NF < *بن* / *ben-* : fils / Ali ben ali & hebr. Ben\jamin, Bensoussan etc. & *بني* *ben-i* > *beni* oui-oui / *Ab-*) = *Ibn...*

IBSEN (NF sued. *Ib* & *sen* < *Iep* = Jacob & *søn* : fils de Jacques Jackson Rob. / Abjean Abyann) =

ICAQUE (17° esp. < caraïbe – fruit) = *ikak* m.-où

ICARIEN,-NE (19° < NP gr *Ἰκαρος* *Íkaros* Icare) = *ikarian* ad. (& m.-ed f.1)

ICE (angl. & germ *is* / iceberg & banquise – gall *iâ* & gaul.-celt. *iag(o-)*, v-irl *aig* Gén *ega* & gall *ia-en* / *yein*, *yen*, *yin*) =

ICEBERG (19° angl. / scand *isberg*, irl > *cnoc oighir* /air'/ > *knec'h erc'h*) = *isberg* m.-où & (cf. J.Conan 18° pl *montanio scorn*) *menez skorn* m.-ioù, la partie visible de l'iceberg *gorre an traoù* / *ar skorn*, & *an diwar-c'horre*

ICECREAM (frangl. / *ice cream*, gall *hufen iâ* / *traoù yein* E boissons froides, non alcoolisées, icecream corn *dihen rew* / crème & gel, irl reo *frost* > *reoiteog* /ro:t'o:g/ icecream & uachtar *reoite* cf. / *uc'h rewet*) =

ICEFIELD (Géol. < angl – gall *maes iâ*) =

ICEFLOE (banquise *bank is* < *pakki* nord. – Fr.Infos) > FLOE

ICELLE (f. / m. & pl. - proches parents d'icelle - Code civil 1804, Racine 17° en icelle) > ICELUI

ICELUI, **ICELLE(S)**, **ICEUX** (11° ex. - en vertu d'icelui ; v-br *henneth*, *honneth*, C. '*hennez iceluy*', GR *hennes*, *henneth*) > *henmañ*, *honmañ* (*HEMANÑ* / *HENNANÑ* – W / T) *AR RE-MANÑ(OÙ)* : en icelle ville (KW<EE emphatiq¹) *en homañ*, *ar gêr-mañ*

ICH (all. *Ich* /iç/ : *ich weiß nicht* – *ni wn ddim* gall je ne sais = *n'ouzon ket*, *ne oaran ket*, *n'ouvē'an ket* / *ne c'houezan ket* & *n'ou'n dar'* '*hanon !* - Ph & *ne ouian ket !* - syn.Ph-E / W & *ich liebe dich* / *I loye you* & *lubi !* gaul.-celt. : *me'z kar*) = *ME* (& *me-ve* /mē/ & '*meign'* - var. Prl...)

ICHT(H)Y(O)- (gr *ἰχθύς* *ikhthús*, poisson – *p|esk-ed* = *ichtyocolle* > *peg-pesked*) =

ICHTYOLOGIE (17°) = *iktiologiezh* f.-où & (dér. Sc.) "*peskedoniezh*" f.-où

ICHTYOLOGISTE (18° < gr *λόγος* *lógos* discours, raison) = *iktiologour* m.-ion f.1

ICHTYONYMIE ('Ichthyonymie bretonne' A.G. Le Berre > AGB) *anoiou pesked* (*Breiz^h*) pl. / *iktonomiezh* f.-où

ICHTYOPHAGE (16° < gr *φάγος* *fagos* glouton) *debrer pesked* m.-ion f.1

ICHTYOSAURE (19° < gr *σαύρα* *saúra* lézard) = *glazard-pesk* m.-ed

ICI (11° < ecce hic lat. ; gaul.-celt. *magos* : champ (ouvert > marché) > *ma*, *-va* NL divers Goariva ; v-br *amma* : *hont hac amma*, gall *yma*, C. *aman*, GR *amá*, d'ici *ac'halen* & *ac'hanen* Lu / *ac'han*, W *avaman* & *ac'haneman* / *tu-mâ ha tu-hont*, jusqu'ici *beta-henn* ; ALBB n° 4 & d'ici n° 6-8) *AMANÑ (AM')* : je suis ici *amañ emañ*, nous sommes ici *amañ emañ*, ici-même *amañ 'gi'-mañ* / *a' c'hi'-mañ* > /him/ (Ph / Are ici et maintenant – hic et hunc *am'gi'-ma'ha brema'*), (ici chez moi / chez nous & "cez" gallo < casa) *DU-MANÑ* : *du-mañ ne vez ket lavaret* (Jean Le Dù > le 'badume' ; ici et là *du-mañ du-hont* / *tu-mañ tu hont* (& *amañ hag ahont*) ; d'ici (lieu) *ALEMANÑ* (usu¹ Ph), *AVAMANÑ* (W) : *pet km alemañ ?* (Prl *agalmañ*) / (lieu syn. & temporel) *AC'HANN** / *AHANN-MANÑ* : *a-benn un eur ahann^e*, (L) *AC'HALENN*, *AC'HANENN*, d'ici là *AC'HANN DI* : *a-barzh neuze hag ac'hann di* (Are<YVP / *lazet meur a gi*) ; d'ici que... *A-BARZH* / *WAR-BARZH MA* (*teuy...*) / *AC'HANN A* (*vo*) ; d'ici un mois *A-BENN (UR)* *MIZ AMANÑ* (Ph) ; d'ici voir *bete gwelet*, *bete gout* ; par ici *DRE AMANÑ* (& var. T > *der amañ* / W *dre 'mañ*), ici-bas *lomañ* / *-mañ* & *àr an douar-mañ* ; « L'ici-bas » (Guillevic – "Encoches / *Askennou*" tr. Helias – 1975) > *An dre-mañ*

ICO- (gaul. *Ico-randa* etc. - limite d'espace, de territoire / Ingrandes & var., *Evrans* < Equoranda & bétail - ie *(p)eku- *pécun-* < *pecus* lat. - D. : fortune en bétail / *solidus* & *saout*, *swllt* gall. / gr *οἶκος* *oikos* : maison & patrimoine - fb)

ICOGLAN (turc : officier – Ottomans) =

ICONE (20° angl *icon* & Inform. / gr *εἰκὼν* *eikóna* image) = *ikon* m.-où

ICÔNE (19° rus. < gr *εἰκόνα* *eikóna* - image) *IKON* / *IMAJ* m.-où / *-achou* : *imajoù ar Werc'hez* (& Prl *limaj* / *skeudenn-où* & *skeud ar sent* - T<JG)

ICONIQUE (18° - effet iconique) = *efed ikonik*

ICONO- (gr *eikôn* : image) = *an ikono* (m.-ioù)

ICONOCLASME (19° - irl / *bris-* : *iolbhriseach* /'i:l'v'r'is'ə/, m-br *bris-*) = *ikonoklasm* m.-où & (n.vb. - *an*) *torriñ imajoù* (& *bres^siñ limajoù*, *skeud sent* / *bresañ** *skeudennoù*)

ICONOCLASTE (16° < gr – gall *torrwr delwau*) = *torroun imajoù* m.-ion, & *ikonoklast* m.-ed f.1

ICONOGRAPHE (19° < gr γράφος graphos) = *ikonograf* m.-ed f.1, & *imajour* m.-ion f.1

ICONOGRAPHIE (17° < gr) *ikonografiezh* f.-où & (an) *ikono* ; *imajerezh* m., *skeudennadurezh* f.-ioù (FV) ; (illustrations diverses & l'icône) *IMACHOU* (pl.)

ICONOGRAPHIQUE (18°) = *ikonografik*, & la partie iconographique *al lodenn imajerezh*

ICONOLOGIE (17°) = *ikonologiezh* f.-où

ICONOSTASE (19° rus. < gr εικονοστάσιον image / stand - debout) = *ikonostas* m.-où (*Tro Breizh* FM – Skol Vreizh)

ICOSAÈDRE (16° < gr εἰκοσι / ugent-tu – Mat.<JM) = *ikosaedr* m.-où

ICTÈRE (16° < gr ἰκτερος – Med.) *terzhienn janus* f.-où (& *terzhienn velen* : *jonis*°)

ICTÉRIQUE (16° ad. - *unan g'an derzhienn*) *janus* / *ikterik*(el)

ICTUS (19° lat. : coup – v-br *ercor* gl *ictum* LF & gall *ergyr* / *ergyd*) = *ergor* (m.-où – néol.)

ÏD (& aïd عيد : fête) > AÏD

IDAHO (NL US<ind. : pierres de montagne) =

IDE (18° < suédois *id*) = *peskig ruz* m.-où

-IDE (gr εἶδος *eidos* / video lat. & uid celt. - ie : forme ou idée > aspect – Chim.) =

IDÉAL,-AUX,-E,-MENT (16° < bas latin / idea & gr εἶδος - ie & uid- gaul.-celt. – gall *ideal*, irl *idéal-ach*) = *IDEAL* (Mat.<JM) / *ideel* ad. & m.-ioù : idéal premier *ideal prim*, idéal principal *ideal pennañ* (Mat.<JM) ; (parfait,-e,-ment) *PEURVAT** ad. : gens idéaux *tud peurvat**, & *graet peurvat*, l'idéal *ar PEURVAD* / *un dra (eus) AR GWELLAÑ* (cf. basq. : *on\en*) & (un idéal - un) *uhelvennad* m.-où, (trad. W / lubie & *froudenn, sorc'henn*) *albac'henn* f.-où : l'idéal d'un chrétien *albac'henn ur c'hristen* ; l'idéal c'est... (Ph) *sklaerañ tra* (& *gwellañ, lip'añ / reishañ tra d'ober*) *eo se...*

IDÉALISATEUR,-TRICE (19° ad.) *idealizatour* m.-ien f.1

IDÉALISATION (18° - n.vb. : an) *idealizañ*

IDÉALISER (18°) = *IDEALIZAñ,-iñ,-o* : *traoù idealizet* ; (appr^t embellir) *KAERAat** (*dre e soñj*)

IDÉALISME (18° - gall *idealaeth, idéalachas* irl & basq. > *idealismo-a* / an) *idealism* m.-où (& cf. Ph *sorc'hennerezh / albac'henn & froudenn, stult-enn & sklutenn...*)

IDÉALISTE (17° - irl *idéalai*) = *IDEALIST* m.-ed f.1, & *idealour* m.-ion f.1

IDÉALITÉ (18°) *idealidigezh* f.-où

IDÉATION (19° < angl. – n.vb. : an) *IDEAÑ*

IDÉE (12° < lat.-gr ἰδέα / εἶδος voir - ie / video lat. : vois, germ. - *weiss, wit* angl. - gaul.-celt. uid- & uis- : (g)ouez- & (g)ous- : *nouspet* / aucune idée ! ; gaul.-celt. *menman* & *messu*, v-irl *menme* > *meanma* : *mind, thought*, v-br *men-* & *med* > *meiz* Ki-W ; GR *songesoun-ou*) *SOÑJ* n.-où /-enn-où : idées noires *soñjou du*, tant qu'à exprimer une idée *kement ha reiñ ur soñj*, selon mon idée *hervez ma soñj / da'm meno, war va meno*, chacun son idée *pep heni e soñj / e veno*, idées forces *soñjennou pennañ / pennsoñj(al - vb)* ; (une certaine idée - sing.) *SOÑJADENN* f.-où (& *soñjeson* opinion) ; (dans l'idée / opinion) *MENO* m. : à son idée *en he meno, war o meno, da'm meno* (Ph usu^t / *mennozh* dessein & *da'm santimant*), dans l'idée *em c'hredenn* (T<JG & de ma propre idée *diwar ma danvez ma-hunan*) ; (popul^t) *IDE* f.-ioù : *bet un ide dustu* (TK/illettré), *ideiou a bep sort & ideou mad, ide 'm eus & 'm eus ket ide* (*da vont* - T j'ai / pas - idée d'aller) ; une simple idée (de / soupçon) *DISTRAP* m. : *un distrap dour & tamm tañva* (avant-)goût ; en faire à son idée *mont da heul e benn* ; ayant les idées arrêtées (*bout*) *krenn d'e soñj* ; idées fixes (& caprices) *PENNADOÙ* ; (ayant des) idées noires (W<Drean) *chañjet arnehoñ / oc'h ambren* (Ph & *lonkañ / magañ, malañ soñjou du*) ; ayant idée de... (*ema*) *e soñj (ober ud / ide)*, & avoir dans l'idée (de) *IDEañ,-iñ* (*da*) : *hennerezh a oa ideet da vont* ; si tu as idée (d'y aller) *mar(d) ema warnout mont (di)* ; avoir de l'idée *kaout spered & ijin* ; suis ton idée (L<MM) *gra / heuilh da benn* ; venir à l'idée *dont da soñj ub & da spered ub, dit*, je n'eus pas l'idée de le faire (*ne*) *'m boa ket bet spered bout gwraet* (W<FL) ; se faire des idées *lonkañ soñjou* (& *gober joñjou* - appr^t - déprimer Prl) ; si celui que tu as dans l'idée, en tête *ma 'ma ho soñj 'barzh an dañs / en dachenn* (trad.<YFK) ; je n'en ai pas la moindre idée *n'ouzon dare 'hanon* (Ph & Ku *'ouian dare-dare* !) ; lui inculquer des idées fausses *bouteiñ avel en e benn* (W<Drean & NF Pennavel)

IDÉEL,-E (17° Philo.) *ideel*

IDEM (lat. / 'is' - lui) = *idem* / *MEMES MOD* & *mem' mod* (a-walc'h ! Ph & W *mem tra* !)

IDEMPOTENCE (Mat.<JM) *idempotañs* f.-où

IDEMPOTENT,-E (Mat.<JM) *idempotant*

IDENTIF (arg. – téléfilm) > IDENTIFICATION

IDENTIFIABLE (19°) *ANAV(EZ)APL**

IDENTIFICATION (17° - an) *ANAWEZOUZ* (*korfoù*) ; (à q^m) *hevelebidigezh* f.-ioù (*ouzh ub*)

IDENTIFIER (17° < lat. – irl (*sain*)*aithin* & *ionannaigh* / *unan*, gall *adnabod* & (re)connaître *anavout* – ALBB n°11) *ANAWEZañ,-out* : ils ont identifié le cadavre *anavezet o deus ar c'horf marw^e* ; (s'assimiler) *hevelebiñ g' (ud)*, & (Mat.<JM) *identifiañ,-iñ,-o*

IDENTIQUE,-MENT (17° lat scol. < idem ; GR *memes tra*) *MEMES TRA* (& *memes tra pal* - but identique / *hevelep** ad.: de telle façon identique *en hevelep fes^on*), à l'identique (& identiquement) *MEMES MOD* & *mem' mod* 'walc'h ! (Ph) ; (tout à fait semblable) *PEURHENVEL* (*ouzh e vreurig* & *hañval-poch* / *heñvel-beo^e*, *heñvel-mil* Ph & *heñvel-mik**, *pimpatrom ub* / *an ui diwar e dad*), *RE-BAR* (*da ud* - cf. Y.Gow) : identique à un animal *re-bar d'ul loen*, *JUST 'EL* > *'ST-ÈL* *egile* (PrI & W *fas^sibl* / *vasil* adv. Ph-T / Mat.<JM) *identel* & identiquement nul *null end-identel*

IDENTITAIRE (20°) > *identiter* / *identitaer* & emboîtement identitaire *an embo^uestiñ identiteoù*, questionnements identitaires *goulennoù 'fed identelezh*

IDENTITÉ (14° < bat lat. / idem & ipse > ipséité, GR *memes tra* – gall *hunaniaeth* / *uniaeth* < *un*, irl *aithne* /ahn^o / *anaoudegezh* & *céannacht* / *penn-* & *pennach*, *ionannas* : *sameness* / *unan(ded)*, basq. (carte) *nortasun* (*agiria* - carte d'identité / NF anc. Piuédad / Mabédad & Abeguile *Abegile*) : *'pivelezh* / *piw^e-oc'h* : *kartenn piv*-oc'h* / sng *Identity* – Y.Gwernig & alm, jpn) = *IDENTITE*, & *identelezh* f.-ioù : *an identelezh* (R. Koadig), *identiteoù* (pl. & Mat.<JM idem), l'identité culturelle *an identelezh sevenadurel*, (l'identité de q^m) *ANAV (ub)* : aucune identité vérifiable *n'eus bet kavet anav erbed^e anehoñ* (W), carte (1940s & ID / angl.) / plaque d'identité *kartenn* / *plakenn anav* (*anavezout*), *kartenn anv**, (sens d'attitude) *DOARE (ub)* n.-où (NF Le Doaré, NL Quillidoaré) : *klask ennañ doare* (*doutañ Ph<AT*) ; (similitude C.) *hevelepted* (*daou dra*) f. & identité de vue *hevelep soñjennoù* (*ganeomp*)

IDÉO- (gr *ἰδέα*, *idea* : idée / video lat. - ie & (*n*)ous-pet, *naouspet*) =

IDÉOGRAMME (19°) = *ideogramm* m.-où (Maodez Glanndour / *arouezlun* m.-ioù < gall / lune)

IDÉOGRAPHIE (19°) *ideografiezh* f.-où

IDÉOGRAPHIQUE (19°) = *ideografik(el)*

IDÉOLOGIE (18° / irl *idé-*, basq. > *ideologia*) *ideologiezh* f.-où

IDÉOLOGIQUE (19°) *ideologel*, *ideolojik(el)*

IDÉOLOGUE (19°) *ideologour* m.-ion f.1 (ad. – fig. & péjor^t > *rambreüs*)

IDES (12° < lat. Idus Martia < eidus - étrusque / iddha sanskr. (jour) clair ; C. *id*) *hanter ar miz* (*gant ar Romaned*) : les ides de mars *hanter miz Meurzh* (& *Kala(n)* calendes / gall *calan gaeaf* : *kala goañv*)

ID EST (lat. > angl *i.e.* = c.-à-d. > *d.l.eo*) =

IDIO- (gr *ἴδιος*, *idios* : propre, particulier) =

IDIOLECTE (20° < angl. Ling.) = *idiolekt* m.-où (& gall *tafodiaith* > *teodyezh* f.-où)

IDIOLECTIQUE (rare Ling.) = *idiolektik(el)*

IDIOMATIQUE (19° - gaul.-celt. (cit)bio / ie - cf. *Cymraeg byw*) *BEO°* / *BEV** : *brezhoneg bew^e*

IDIOME (16° < lat.-gr *idioma* / angl. *idiom* expression idiomatique – gall *ieithwedd* : *'yezhez*', irl *caint* - *cor cainte* > *cant* angl., basq *hizkuntza* < *hitz* : *ger* ; GR *yez* : l'idiome breton de Vannes *yez guñedis*) *YEZH VEW^e* f. : *Brezhoneg Yezh vew^e*

IDIONYME (rare) = *idionim* m.-où

IDIOPATHIE (17° Med.) *idiopatizezh* f.-où

IDIOSYNCRASIE (16° < gr *ἰδιοσυγκρασία* *idiosunkrasia* tempérament particulier < *ἴδιος* *idios* propre, particulier, *σύν* / *sun* - ie - avec, *κρᾶσις* *krâsis* mélange – gall *cymeriad-au* : *kemer(iad)-où*)

temz-spered m.-où-

IDIOT,-E,-MENT (12° < lat.-gr ίδιώτης 'simple particulier' & 'toi-même !' – irl *amaid* ; C. *idiot*, GR *diot* & *diodès*) *DIOT* /djɔt/ (Ph) ad., m.-ed f.1 : *ur spered diot, diotes^e ma oa-hi* (& *diodez B.*), faire l'idiot *DIOTal* : *dihan 'ta da ziotal !* (Pll / *riotal, diriot !* & cf. Big<GG *arziot / amziot* Prl : *amiot & bleup, glèp, skleup / bleup, glep, kleuk, klouk* & var. Ph : Li<YR *lamprezenn / lamproie*) ; regarder d'un air idiot (comme les vaches W<Drean) *gober loñsoù / sellet diot, droch(-pik)*

IDIOTIE (18° / ad.) *DIOTIS* f.-où : *an dra-se zo diotis* (Pll<PM / une) *DIOTAJ* m.-où /-achoù (Prl *amiotaj & amoed-*)

IDIOTIFIER (vb 2) *DIOTAat**

IDIOTISME (16° < lat.-gr) = *idiotism* m.-où, (appr^t Ling.) *TROIENN* f.-où (*yez*h)

IDOINE (12° < idoneus lat. : hébété > approprié - antiphrase ; v-br (*an*)*comadas*) *kevazas*

IDOLÂTRE (13° < lat.-gr /-latrie ; GR *idoler,-our & azeuler ar fals-doüeëd*) = *IDOLATR* m.-ed f.1 (trad.) / *idoler* m.-ion f.1 (& cf. L *sot-pitilh g'ud*)

IDOLÂTRER (14° ; GR *idoli & azeuli* / trad.) *IDOLATRIñ*, & *idolañ,-iñ*

IDOLÂTRIE (12° < lat eccl. & gr ειδωλολατρεία < είδωλον idole & λατρεία, latrie ; GR *idolerez*) *IDOLATREREZH*, & *idolerezh* m.-ioù

IDOLÂTRIQUE (16° ; GR *azeulidig^{ez}*) : amour idolâtrique (appr^t / aduler) *azeulidigezh* f.-où

IDOLE (16° < lat.-gr ειδωλον : image - fantôme ; v-br *idolti* & gall, v-irl *idultaige* > irl *iol / idolo* basq.; C. *idol* = gall & *delw*, GR *idol*, prêtres des idoles *ministred an idolou*) *IDOL* m.-où/-enn-où : *adoriñ idolou*, le temple des idoles *idoldi* m.-où & l'idole des jeunes *idol ar re yaouank*

IDRIS (NP & NL mont. – gall. *Cadair Idris* & div. *Cadair* / NL Arrée (*Tuchenn*) *Gador*) =

IDRIS(S)I (NP البدرسي : El Idrissi / Edrisi & géographe *Al-Charîf al-Idrisi* Ceuta Maroc 1099- : première carte de Bretagne 1154 – BT *ArMen* n° 39) =

IDULTE (GR – NP & saint Idulte) > *ILDUD* (& *Aber Ildud, Lanildud*)

IDYLLE (17° < it. - lat.-gr είδύλλια < είδος image > petit poème ; gall *bugeilgan* poème - bu... ie) *bugulgan* m.-où ; (fig. 19°) *karantez berjelenn* f.-où

IDYLLIQUE (19° appr^t – gall *canig*) *bugulganig* /-ik*

I.E. (Rob. & angl.) > ID EST

IENB (arg.-verlan) > BIEN

IENCH (arg.-verlan & yench) > CHIEN

IEN-CLI (arg.-verlan - rap) > CLIENT

IEP (arg.-verlan / pede gl V *treide*) > PIED

IF (11° < gaul.-celt. *iuos / ebuos* & NL Les Iffs 35 / Iffiniac, Yvignac 22 & Yves / *Eozen* < *eo\don*, v-irl *eo*, gall *ywin* & v-br *iuguinenn / iwinenn* / LF 500, C. *iuinenn*, GR *ivinenn-ed,-ou, coad ivin* & lieu à ifs *ivinecq*) *IVIN* m. & coll.-enn-ed,-ou : *koad ivin, un ivinenn* (& *ur wezenn ivin*), Kernivinenn, Roznyvinnen NP, NF Nivinen ; lieu à ifs *IVINEG* f.-i,-où (cf. Ph *ivin / iwin* ongle & Ph *evor* bourdaine & NL *Evorit / bourdinière*) ; NL Les Ifs (35 gallo Les l'Iffs / coll.) *an Ivin*

IFFENDIC (NL 35 - 12° Hilfintic / *hil* NP & dim. ?) = *If(f)endig*

IFFINIAC (NL 22 – gaul.-celt. *iuos,-in & -iac / ivineg* lieu à ifs & cf. Yvignac-la-tour 22 & prénom Yves & dér.) *Ivinieg*

IGER (NF Teleg. 22-OF / Hyères, Yser & NR Isère gaul.-celt. *isara* (l')impétueuse / ferrugineuse) *an Ijer / İyer* (& *Ster Iar* - NR T - Le Yar)

IGIGABEL (NF Go / NF Cabellec,-ic, Cabillic, Daugabel & Cabelguen / NL Cabellou > *KABELL*) = *Ijigabell*

IGLOO, *IGLOU* (19° < inuit : maison) *un igloo* (& *un ti inuit / eskimo* terme non p.c. > injurieux)

IGLOU (Lar. - basq. < esp. - var. - *ighu*) > IGLOO

IGNACE (NP saint & basq. *Iñaki* - Sabino Arana 19° / Ignatius lat. < ignis / feu & arabe – C., GR *sant Ignéau, merzer*) *IGNEO* (& NL *Plouigneo / Plouigno* Ti)

IGNAME (16° < portug. < Afr.) *ignam* m. (& coll.)

IGNARE (14° < lat. - *ignarus* - ne sachant) *DIZESK* : *n'eo ket braw bezañ dizesk / DIC'HOUIZ* (&

"dihouilh" PhS / *dihouï* - Wi), (quolibet & titre) *MAB-AZEN* m.-où

IGNÉ,-E (15° < ignis lat.) *TAN* : matière ignée *danvez tan* (NL & NF Kerdanet & Pont-losket)

IGNES (NL < lat. Ignis) =

IGNEUC (NL Saint-Igneuc – Jugon 22 < Ignoc NP < v-br *Iunioc* < *Iun-* – BT) *Sant-Igneg*

IGNI- (ignis lat. - gl v-corn *tan* – D 248 - ie slavon *ogn* feu, sanskr. agnis feu et dieu du feu) =

IGNIFUGATION (20° - n.vb. : an) *DIDANIÑ*

IGNIFUGE (19°) *DIDANER* m.-ion (& ad.), (plaque) *TUL(EV)IGENN* f.-où (W & *dibober*)

IGNIFUGEANT,-E (20°) *DIDAN*, (couche ignif.) *TOKENN* f.-où

IGNIFUGER (vb - ignis lat. & fuga / fugue, fuir) *DIDANAñ,-iñ* : *didanañ ar pod-fer*

IGNIPUNCTURE (19° - appr^t) *BERIOU TAN* (pl.)

IGNITION (14° < lat. - n.vb. : an) *TANIÑ* / *TANIGENN*..

IGNOBLE,-MENT (17° < lat. : non noble – gall *gwael, isel* ; GR *argarz* / *argas*^s) *ARGARZH*,

(appr^t) *DIVALO-MEZH* (T<JG / *DIVALAV** & *mez* ar vro, *mez e dud* - cf. Ph *hudur sordide*) ;

ignoble individu *tamm mat a deil* (T<JG-Ph & *ur bern teil hennezh* !)

IGNOMINIE (15° < i(n) / (gnomen lat.; GR *dismegançz-ou*) *DISMEGAÑS* f.-où (& un *argarzh* !)

IGNOMINIEUX,-SE,-MENT (15° ; GR *dismeg-*) *DISMEGAÑSUS* (& *argarzhus* / *minargas* !)

IGNORANCE (12° & inorance < lat. – gall *anwybodaeth*, irl *ainbhios, aineolas* & gaul.-celt.

an(mat-) / uid- & uissu ; C. *digouzuez, ignorancc*, GR *inorançz, diouïzyeg^{ez}* – en général)

DIANAOUDEGEZH / *DIC'HOUIZIEGEZH* f.-ioù, dans l'ignorance *en dic'houzvez (a / eus ud)*,

(parf.) *IGNORAÑS* f.-où & *inoranted* f. ; il était dans l'ignorance de ces choses (trad. Ph) *da c'hoût*

'oa an traoù-se dezhañ (& azenerezh, (en) amzivin / entre mar & entremar)

IGNORANT,-E (13° & inorant 16° < ìgnor- lat. ; GR *dic'houzvez, diouïzyecq & tud innoyant* – en

général) *DIANOUEG* / (de) *DIC'HOUIZIEG (DIC'HOUIEG /-EK**, *DIC'HOUEZ* ['dihuj] usu^t

PhS "dikouilh" / "dihouï" Wi - m.) : *tud dic'houziek**, *un dic'houi'* & *dijouilh* ! (Spt - PhS) &

dic'houzvez (a, eus ud), (parf. Ph - insulte) *IGNORANT* ad. & m.-ed f.1 : *hemañ zo ignor^{ant} !*

/i'no.rn/ (Pll & un i(g)norantenn)

IGNORANTIN (18°) *IGNORANT* m.-ed f.1 : *ignorant so 'hanoc'h* ! /i'norn/ Ph que tu fais ! &

(un) *ignorantenn* f.-ed (sens m. / *frerien dic'houzieg*)

IGNORANTISSIME (GR *innoyant meurbed & qeuneudenn-ou, penn-bizyer* - métonymie) =

PLANKENN ! - (GR) *KEUNEUDENN* f.-où / *PENN-BAZH* !

IGNORÉ,-E (pp / ad. & pp) *DIANAV /-EZET - DIZANAV /-ET* (Prl)

IGNORER (14° < ignorare lat. < i(n) / gnarus – cf. ALBB n° 11 & 234 ; C. *ignoraff / gouzuout* –

en général) *DIANAVout** / *DIZANAVein* (Prl) : ignorer la loi *dianavoud al lesenn^e* ; (ne pas savoir)

*DIC'HOUZout** / *DIC'HOÛD^e* (ud) & *ignorañ,-iñ* ; j'ignore *M'EN DARE (hag-eñ – L)*, *N'OUZON*

DARE (Ph > n'oun dare 'hanon / n'ouñ'n dare *hag-eñ 'ta, tay / teuy*) & il n'ignore pas *n'ema ket da*

c'hoût gantañ (& n'ema ket da c'houzout dit !), je l'ignorais ! *da c'houzout din e oa* (T<JG), tu

n'ignores pas (litote) *n'out ket hep goût / 'ouz' a-walc'h* (Ph en incise / T *evel 'ouzout*), vous ignorer

gober kalavern (ahanoc'h – Wi<PYK)

IGUANE (16° & iuana < esp. *iguana* - arawak - basq *iguana*) = *igwan* m.-ed

IGUANODON (19° / reptile fossile) =

IGUE (Quercy *igo* = aven < gaul.-celt. & NL Pont-Aven etc.) =

IGUERANDE (NL 71 & Aigurande - Ussel, Eygurande, Ingrandes & var. < equoranda : limite

territoriale gallo-romaine < gaul.-celt. randa *rann / Evran* & ico- / *(p)eku - ie > pecun- lat. -

fortune venant du bétail - D. / *saout & swllt* gall < solidus lat. & sol, sou) =

IKAT (malais : étoffe) =

IL (9° < ille lat. : celui-là ; v-br-gall *em* > *eff* m-br & gall *ef*, v-irl *sem*, C. *eff* icelluy, GR *eñ* – cf.

ALBB & NALBB) *EÑ* /ë/ var. (*H*)*EÑ(V)* /hëw/ Ph (Taldir & 19° *hen*) : il me disait (lui) *eñ a lare*

din, (lui) il chante bien *eñv a gan braw^e*, il est là ! *ase ema-eñv^e > aze emañ** (l'emploi du pronom

sujet ou affixe est une forme d'insistance / formes conjuguées S3 *lared a rae din, kanañ a ra braw,*

ase ema^e) ; il y a (en 2°) *ZO* < *SO* (gall *sy(dd)* / *is* irl. < relatif gaul.-celt. *PYL* est-io) : *tud so, amzer*

zo (& 'zo ket ! - Tu - 'y a pas / KLT-W *n'eus ket*), (parf.) *EUS : bremañ ez eus plas, tud 'z eus* (L), (forme d'insistance : de fait il y a bien) *BEZ' ZO / SO : ya, bez' zo sukr, bezañ 'z eus arc'hant* (L), *bout so !> bou-so* (W & Ku / *boud^e a ra > bou-ra & bezañ a ra* il existe / *be'a 'ra ket !*) ; il pleut *glaw a ra (anehi^e)*, il fait froid *yen eo (anezhi / tomm eo !)* ; il (le) faut *red^e eo*, il (le) faut (bien) ! *daw ('walc'h) eo !* (Ph) & (affixe) dit-il *emezañ & eme-eñv (emezi, emezo) / emezit-hu > mitio, mutu* (Pag. Li<GK / Ph<AT...)

ILANG-ILANG (19° & ylang-ylang - tagalog lang. Philippines < Indonésie & Madagascar) =

ILDARAI,-E (hab. l'île d'Arz pl. - cf. ALBB pt 76 & 19°<PL) *Arzhis^e / ARZHIZ**

ÎLE (12° < insula lat. < in sola ? / ex-sul, præ-sul -Littre – ie all. *Insel & inis* celt. NL Inish(more) gael-irl., gall *Ynis & river-meadow*, v-br & NL *inis > enes*, C. *enefenn*, GR *enes, enesenn-ou & an enes hir, an enes cren*) *ENEZ* f.-où (surt. NL Enesou, Nénesse, Ninijou / riv. & Wu 19° / Arz, île sans bois *un inis hemp koet*) & *inizi* (& *an Inizi* ex colonies - Antilles) / (une île) *ENEZENN* f.-où, (en nombre) *enezeier : mont d'an enez*, (NL) *an Enez eus tu Plougêr (etre ar c'hanal hag Ster Goz) & Enez Eus^a, Enez Groe, Enes Sun, Enes Tudi, Enez Vaodez, Enez Vaz(h), Enez Vriad & an Enez veur & (Pleumeur-Bodou<HB) Île au Mouton Enez-Dañvad, Île du Renard Enez-Lern (HB) & Île Roc'h ar hon - Trieux) enez Roc'h ar c'hon*, l'Île brûlée (Pleumeur- Bodou) *an Enez Losket* ; au bord de l'île *war vordig an enezenn, enezennoù bihan, inizenn Houad* (NALBB n° 004), Ile-aux-Moines *Iniz (V)enac'h (en Izenah)*, Ile d'Arz *An Arzh (& Ar'his^e)*, Ile d'Hœdic *An Edig (& Belle-Ile-en-mer W ar Gerveur & Gavrinis*, NL Nenes, Nénesse, Ninijou etc.) ; Ile de France *Enez Frañs (& الجزيرة : el-(d)jezira (el-arabiyya) - île > Péninsule arabique, NL Algesiras, Alger & Algérie 'el-Djezaïr'*)

ILÉON (16° Med gr ειλέω 'eileon' : je roule, tourne / *e punan - dibenn ar vouzellenn voan*) =

ÎLET (NL anc^t & Lislet etc. & cf. NF Inisan, Ninijou NL) *INISIG* (f.-i,-où / *Inizan - NF pl.-ed*)

ILIADE (gr Ἰλιάς / Iliás > Ἰλιάδα / Iliáda < Ilion NL: Troie en Ionie, act. Turquie – épopée troyenne attribuée à Homère ; C. *Iliades*) = *an Iliad* & (Ronsard 16° « Je veux lire en trois jours l'*Iliade* d'Homère ») *Me a venn en tri dez lenn Iliades Homer*

ILIAQUE (16° / ilia flancs : os iliaque *askorn*) *KORNLES^e* & (parlant des flancs de vache maigre – Brec'h Wu<Drean *ur vuoc'h treut he deus "divgorn ag an daou benn"* ('cornes' d'os duel f. / flancs *he divgoStad & Ku<JLR diw vuoc'h hag i treut !*)

ÎLIEN,-NE (19° propre au littoral breton Rob. & OF / insulaire & cf. NALBB n° 005 hab. Sein, Sénans *enezourien*) *ENEZOUR* m.-ien f.1 (& cf. Ouessantais.es et Molénais.es *Eus^aañis ha Moulis Enes, (Roc'h) Briadis* (Go Bréhatins / *Roc'h Plouigis^e*), *Bazhisien* (L), & *Edigis, Houadis, Groaeis* (Groisillons), *tud ar Gerveur* (W Belle-Isalais.es), *tud Enez Veur* (T)

ILIS (NL Coz ilis - Plestin sanctuaire gallo-romain / St-Efflam, NF Cozilis - Are & Kerillis - Arz, Kernilis, Brennilis - m-br ilis < ecclesia lat. & eliza basq. NL / gall eglwys, irl eaglais / cill NL Kil-) > ILIZ*

ILL (NR Als. & Autriche – Rob. NP cf. ILLE / ÎLE) =

ILLE (NR 35 - Insula & Isla 11°, Ysla 1230 & Yle 1302) *Ster-Ill* ; Ile-et-Vilaine *Ill-ha-Gwilen (& tud Ill & Gwilen* Brétiliens - 21° / appr^t) *BRO ROAZHON & departamant Roaz^hon*

ILLÉGAL,-AUX,-E,-MENT (14° < lat. / legalis ; C., GR pp *berzet*) *BERZ* (eo) ad. (& f.-où) : *berz eo dastum anezho* ; *ENEB-LEZENN* (& 'maez-al-lezenn hors-la-loi), *dilezenn (& direizh irrégulier)*

ILLÉGALISATION (esp. / HB : *Herri Batasuna* ; C. vb *berfaff* – n.vb. : ar) *BERZAÑ* (H.B. / ud)

ILLÉGALISME (néol. / lex, legem lat. - v-br gl *Reith > DIREIZH*) = *illegalism* (m.-où)

ILLÉGALITÉ (14°) *BERZ* f.-où : *da vare ar verz* (L & Tu<HL / récolte de goémon - trad.), (infraction – esp. M.C. - *el quebra ley*) *TORR-LESENN^e* m. & dans l'illégalité *a-enep d'al lezenn*

ILLÉGITIME,-MENT (15° lat. ; gaul.-celt. rextu - ie & v-br *Reith* gl Lex loi lat. ; GR *dilegitim & fals dimisy*) *DIREIZH(IG)* ; enfant (né au hors de la norme maritale) *LAERADENN* f.-où, nid de poule dans talus Li<YR *neich > neizh-bodenn* m.-où, enfant naturel *bugel diwar an ävantur* Ph<MA / *avo(u)ltr-enn, bastard* NF : *me ar Bastard ! – n'eo ket tamm ebet falloc'h*) ; compagnon illégitime *pried kleiz (& kamarad kleiz* amant – Luzel 19° & cf. NF Abéguilé *Abegile < mab egile & NP v-br Piuedat - piu e dad ? / Mallégol, Mallégas - enfants à abandonner d'urgence*)

ILLÉGITIMITÉ (18° - dér.) *direizhegezh* f.-ioù

ILLETTRÉ,-E (16°-18° / littera lat.) *DISTUDI* : *unan distudi* (& *diskol* inculte, *dizesk* / calq. AB<MM & semi-illettré / NF Laënnec 19° 'anlenneg' & trad.T<DG : *desket lenn war ur planken ledan* : *damzesket*)

ILLETTRISME (20° - appr^t) *DISTUDI* m.(-où) & *Addeski* (asso. Morlaix) lutte contre l'illettrisme *Addeski a boagn da lakat tud da ziski lenn...*

ILLICITE,-MENT (14° < lat. & licitus < licet ; حرم *harem* / *halal*) *inlis^sit* (trad. & *direol*)

ILLICO (15° lat. < in & ablatif de locus ; NALBB n° 78 tout de suite) *DIOUZHTU-DAK* ! ; illico presto *A-BENN-KAER* (Prl / Go *dipa-dapa* dare-dare & Li<YR) *PAEa TRUMM* zo *paea dustu*^o

ILLIFAUT (NL 22 / *Fou* : Hêtre BT & cf. Barafot Go / Le Faut...) *ILIFAOU*

ILLINOIS (NL /'ilinɔj/ USA < algonk. : guerriers & supérieurs – Rob. NP) =

ILLIMITÉ,-E (17° < bas lat. ; GR *didermen* - v-br *ers*) = *DIHARZ* ad. (& m.-où) : *an oabr diharz*

ILLISIBILITÉ (19° - dér. < Taldir 1913) *dilennablentez* f.-où

ILLISIBLE,-MENT (17° / lire *len*ⁿ) *DILENNAPL** & écriture illisible *skritur* (*ha*) *n'haller ket lenn*, (*kartenn*) *DISTUMM*

ILLOBRE (NL Esp < *Illo-briga - celtibère : hauteur D. / Ill- & Bré) =

ILLOCUTOIRE (ad. / loqui lat.) *DIGOMZ* : actes illocutoires *aktoù digomz* (MMt)

ILLOGIQUE,-MENT (19°) *DIBOELL* : paroles illogiques *komzoù diboell* (& *dizeeun* / *espoell*)

ILLOGISME (19° < gr λόγος *logos* : discours > logique / v-br-gall *puill*, irl *ciall* - NL) *DIBOELL* m.-où (NL Pll Milin *diboelloù* > *Mi'n boellou* - *Koad Frew* - dit Moulin-Raget / *arrajet* enragé) ; (un illogisme - *un*) *DIBOELLADENN* f.-où (& *diboellamant*)

ILLUMINATIF,-VE (GR *sclæryus* : *ar vuhez sclæryus*) *SKLAERIUS*

ILLUMINATION (14° < lumen lat. & lux - ie / *luc'h-* ; GR *sclæridig^uez*, *sclæradurez*) *SKLAERIZION* f.-où : *sklaerizion Doue* (W / clarté Ph & éclaircissement-s *SKLËRIJENN*) ; une illumination *SKLËRIJENNADENN* / *SPLANNADENN* f.-où (syn. Prl) ; (coll.) *SKËRIJENNADEG* f.-où & 2 : *sklêrijennade^sier Nedeleg*, *GOULAOUEREZH* m.-ioù (*e-leizh*)

ILLUMINÉ,-E (16°) *SKLAERIZIONET* : *unan sklaerizionet* (W & cf. KLT *sklêrijennet* éclairé) ; (fig.) *PENN-KOLLET* m.-où (NF Pencollet & cf. Bervet / *penn-bervet* tête brûlée) = *un* 'illuminet' (*evel JLM*), *SKOET* (*LIB*'/-NET)

ILLUMINER (12° < lat. – lumen, luminis ; C. *illuminaff*, GR *sclæraat*) *SKLAERIZIONIñ* : *sklaerizioniñ ar bed* / *SKLËRIJENNAñ an douar* (Ph-T & trad.) : illuminer leur vie *sklêrijennañ o buhez*, m'illuminer l'existence *sklêrijennañ ma zamm buhez* ; (s')illuminer (éclairs Go<FP) *SKLAERiañ*, *SPLANNiñ* (Prl) / *TARANal* (Ph / Li) ; *GOULAOU(ENN)iñ* (W<Heneu-GB) : le jour s'illuminait *edo / e oa an deiz o c'houlouaouiñ* (Ph / *gouloù-deiz* & *sklêrijenn an de'* - syn. Pll)

ILLUMINATI (21° / US) =

ILLUMINISME (18°) = *an illuminism* m.-où

ILLUR, ILLURIC (NL Morbihan – îles du Golfe & m-br *illur* / *eglur* gall.) = les fours à sel d'Illur *fernier halen Illur*, *gwin gwenn Illurig* (vers de Mgr Le Joubioux 19°)

ILLURIC (NL île - Morbihan - 0,1 km² / Arz) > ILLUR

ILLUSION (13° < lat. – vb ludere & gall *rhith* / *twyll*, irl *seachmall* ; GR *tasmant* / C. 'fantomfe') *TOUELL* m.-où : c'est une illusion *an dra-se zo un touell* (& vb, dér. "touellwel" illusion d'optique), *RICHENN* f.-où : *ar re gozh hag ar veleien*, *ar re-se zo gante richennoù* (trad. Dp ils se font des illusions & Are-Ph / *boem*, *saouzan* hypnose, *sorb(i)enn* chimère, *sorc'henn* obsession)

ILLUSIONNER (19° & s'illus.) *TOUELLañ,-iñ* : *en em douellañ a rit* ! (vous vous illusionnez !) ; (donner des illusions à q^{un}) *SODiñ* (*ub* – T<JG-Ph)

ILLUSIONNISME (19°) *TOUELLADUR* m.-ioù

ILLUSIONNISTE (19°) *MANIFIKODER* m.-ion f.1 : *ur broder*, *ur roder hag ur manifikoder...* (rim. T / brodeur, charron & ill. / *toueller*)

ILLUSOIRE,-MENT (14° < lat.) *TOUELLUS* : *promes^seoù touellus* / (*komzoù*) *TOULL*

ILLUSTRATEUR,-TRICE (19° < illustrator,-trix lat. - agentif) *SKEUDENNER,-our* m.-(er)ion

f.1 (& *imajer, tres^{er}*)

ILLUSTRATION (15° < lat.) *SKEUDENNEREZH* m.-ioù : *skeudennerezh ar gontadenn*, & (abstrait) *skeudennidigezh* f.-ioù ; (image) *SKEUDENN* f.-où (& coll. / statues *skeud ar sent*)

ILLUSTRE (15° < lat. ; gaul.-celt. maros - ie : *meur* ; GR *illustr*, *brudet-bras* / NL *Illur*, *Illuric* & m-br 16°) *illur* : *Mari, mamm illur*, *BRUDET-DREIST* (& *brudet dreist an holl vroioù - kan.*), (*tudennoù*) *meur* (& *den meur*, *lec'h meur* / *MEUR* a...)

ILLUSTRÉ,-E (19°) *SKEUDENNAOUIET* (pp > un illustré : *ur*) *skeudennaou(ed - & pl. ^now/)*

ILLUSTRER (16° < lat. - gall *darlunio* < *lun - luna* ; GR éclairer) *SKEUDENNAOUIñ* (*levreier / skeudenniñ* figurer, représenter) ; (par des exemples éclairants) *SKLÊRIJENNiñ* (*ud / ub* Ph renseigner) ; (fig.) *REIN BRUD* (*da ud*) ; s'illustrer (fig.) *GONIT BRUD / TAP' BRUD*, & dont *illur*

ILLUSTRISSE (15° < it. ; GR *illustr* *meurbed* : *Escop a G^uemper*) *illur kaer* (dim. NL *Illurig*)

ILÔT (17° dim. ; GR *enesenn-dour* /-vor & dim.-ig) *ENEZENNIG* f.-où, (fig. - de) *ENEZENNAD* f.-où, îlots de verdure (dans un pré - là ou ont déféqué les vaches) *DRU^ZADENN* f.-où (*ar park*)

ILÔTAGE (20° / police - n.vb. : *an*) *enezennadiñ*

ILOTE, HILOTE (16° < gr *Ἑλωτες* *Heilôtes* - homme de Helos en Laconie, esclave des Spartiates / gaul.-celt. *cactus / captus* lat. > gall *caeth* : *kaezh-ien* f.1 & *keizh*) = (*h*)*ilot* m.-ed

ILOTIER,-ÈRE (19° - policier / îlot) > *enezennadour* m.-ion f.1

ILOTISME (19° < gr / *kaezhnezh*) = *ilotism* m.-où

ILS (P3 sujet & elles - celt. & v-br *i - ie* & m-br *i*) *I* : ils le prétendaient *i a lare se* (Ph & *hè* - syn. - eux, ils le savent & elles... *i a oar* & *hag i* > 'g i W / formes (d'emprunt) vb *int* : *INT-I* /in'di/ LT : les voici *L setu int-i*), (affixe, v-irl) *HE* /hè/ Ph & Prl > ^{hiè} : où sont-ils bien ? *pelec'h 'ma hè ? / emaint* (usu¹ - cf. *GANTE* < *ganthe* / pronom objet : *d'o c'haout* & *kaoud anehe / anezho*)

IMAGE (12° < *imagine* lat. / *imago* : portrait / vision ; celt. & v-br-gall *delu-*, v-irl *delb* statue / v-br *scot* & v-irl *scàth* ombre ; C. *Imag*, GR (*l*)*imaich-ou*) *SKEUD* coll.-enn-où (& *skeudoù*) : images des saints *skeud ar sent* (T<JG), leur image en reflet *o skeud en dour* & (Mat.<JM) image directe *skeudenn eeun* & (Lit.) *skeudenn-lavar* (Diwan), image imprécise *DAMSKEUD* (coll.-enn & esquisse / *dremmskeudenn* & silhouette), image de soi *emskeudenn* (Diwan), (trad.) *IMAJ / LIMAJ* m.-où /-achou (& *lumach*, *lumechou* - var. Prl) & coll.-enn-où : on leur donnait des images à l'école *imajennoù a veze roet dehe er skol* ; l'image vivante (de q^{un}) *an ui / ar vi diwar e dad* (& Ph *pimpatrom e dad*) ; images d'Épinal *imajoù merser(ion)* ; image mentale *skeud(enn) spered* ; image de marque (cf. Helias - titre - *Eun ano bras*) *AN^V MAD* m. *anoioù mad* : *da goll o anv mat**

IMAGÉ,-E (17° - pp) *SKEUDENNET(-KAER)*

IMAGERIE (13°-19°) *IMAJEREZH* m. & f.-ioù : L'Imagerie (Lannion) *an Imajerezh*

IMAGIER,-ÈRE (13° & GR *imager* (*l*)*imaicher-yen*) *IMAJER / LIMACHER* m.-ien f.1 (& ad.)

IMAGINABLE (13° < lat. ; GR *a aller da sounjal* & *qement droucq a ouffac'h da sougeal / geonceo*) = (*traou - hag*) *a c'haller faltaziñ / a oufed da ijinañ*, (possible et imaginable) *SEIZH* : *ar seizh amzer / ar seizh awel, he seizh gwellañ / he seizh pos^subl* & tous les livres imaginables (fam¹ T) *kement (mallozhdoueenn) levr*

IMAGINAIRE (15° < lat. ; GR *faltazyus*) *DIWAR FALTAZI / DRE FALTAJI* : animaux, objets *loened diwar faltazi, traoù diwar faltaji* ; malade imaginaire (adage) *TERM-TERM* ('*h a da gozh* T<JG / Li<YR / Ph-T) *KAMM KI PA GAR* (adage / Molière 17° > *Ar c'hlañvour war e veno*), & *droug-bouzelloù en e gein* (W<Drean) ; très largement imaginaire (*ya*) *e skouarn ar c'had !* (Y.Gow<HB) ; (Mat.<JM) imaginaire pur *imajinar pur*

IMAGINATIF,-VE (14° < lat. ; C. *imager*, GR *iñginus*) *faltazius / ijinus*, (n.) *faltazier* m.-ien f.1

IMAGINATION (12° < *imaginatio* ; GR *faltazy*) *FALTAZI* f.-où (tous sens) : dans son imagination *en e faltazi*, ils ont pas mal d'imagination *faltazi* (& *faltaji*) *a-walc'h o deus-int*, (parf. & du génie / mécanique) *IJIN* m. (T<JG *gwelloc'h ijin evid kabas^{ite} / itrik en deus* une imagination perverse)

IMAGINÉ,-E (pp) *FALTAZIET / IJINET* (*penn-da-benn*) & *imajinet*

IMAGINER (13° < lat. vb *imaginari* < *imago* ; C. *imaginaff*, GR *songeal* & s'imaginer *lacqat en e benn, en e spered, en e sonch*) *FALTAZIañ,-iñ,-o* : il s'est imaginé cela *an dra-se zo faltaziet gantañ*,

PLANT' EN E SPERED : plantet en deus an dra-se en e spered (& laket en e benn, en e soñj) = (popul') *IMAJINañ,-iñ,-o* : ne'm eus ket c'hoant d'imagino (j'ai pas envie d'imaginer) ; il s' imagine (que) *KREDiñ a ra dezhañ (eo gwir)*, j'imagine (qu'ils étaient rares) *MOARVAT** : moarvad ne oant ket gwall stank (& *ijinañ*, s'imaginer le pire Ph ambren broyer du noir / *lonkañ soñjòu du*)

IMAGO (19° lat. : imitation, portrait, représentation - statue, peinture, par la pensée, évocation, vision, songe & imago mundi gall *delw y byd > delw ar bed*) = *imago (c'hwil en e vent) m.-ien*

IMAM (17° < إمام guide / امام devant) *imam Brest (m.-ed)*

IMAMAT (18° < إمامة : *imamat*) = (& *imamiezh f.-où*)

IMBATTABLE (19° / NP & devises *Gournagil* : *gour na gil*, NP *Gournadeac'h – appr'*) *didrec'h* ; (prix - au plus bas, minimum) *priz IZELAÑ (& ijella°)*, (*ha*) *n'haller ket kanniñ (& dornañ)*

IMBÉCILE,-MENT (15° - 16° le sexe imbecile & imbecille < imbecillus lat. : faible / corps & esprit – gall *penwan*, irl *amadán* ; GR *seml a spered & açzotet W*) *IMBIS^SIL* ad. & m.-ed f.1 : *imbisil zo ac'hanout !*, (méton.) *YANN AR YOD m.-où*, *PAOTR AR YOD m.-ed*, imbecile (heureux) *LETREN* (TK<MxM < *letern / letrenn & Yann al Leue, Yann Banezenn, Yann Seiteg, Fañch ar Peul, & bajaneg nigaud, diot idiot, dispered Ph débile, bourjin / morjin crétin, & Ph bleup, glep, kleuk, klouk & loukes / louka* : niais,-e, bête, con - Go<KC & ober 'loukes / T<JG *genaoueg, glaourenneg, sod(ez) & buoc'h, leue, loba & jalot & Prl ober e Yann, gober an dall*)

IMBÉCIL(L)ITÉ (14° - 21° 1 ou 2 L < lat. ; m-br *imbecildet*, GR *semplidig^{ez}*) *IMBIS^SILEREZH* m.(-ioù / sens pl. Ph) : *ober a raent imbissilerezh (Pll<PM)*, & *imbissilded f. / LOUKEZAJ m. (Go)*

IMBERBE (16° < lat.) *DIVARV** (*divarw^e & divaro° / blouc'h glabre, bouron rebondi, dibann sans poil & divlevet...*)

IMBIBÉ,-E (pp / ad. - préf. / doùr) *GOUZOURET /-EK** : *tammoù koad gouzoureg^e*

IMBIBER (16° < lat. / bibere ; GR *eva, suzna & iñtrâ* : *intret gad an eol – s'imbiber d'eau*) *GOUZOURañ,-iñ* : *gouzouret e votoù-ler (& gourdourañ immerger)*, (d'eau de mer) *MORañ,-iñ* : *bezhin moret (& divoret / diboullet)*, (absorber) *EUVRiñ,-o* : *pa eu(v)ra (Wi<PYK)*, (papier buvard) *SPLUIañ,-iñ (paper / evañ, intrañ, lonkañ & soubiñ Prl & GR treanti / tre-...)*

IMBIBITION (18° - déverbal / n.vb : *ur*) *GOUZOUR (m.)*, *MORADENN f.-où* : (imbibition du goémon de rive Tu) *ober ur voradenn d'ar pioka*

IMBIT(T)ABLE (20° - arg. : incompréhensible) *DIENTENT / DIANTANT (W)*

IMBOLC (v-irl fête début février / ablution - *im-fholc* : *em^golc'h / emwalc'h*)

IMBRICATION (19°) *EMPRADUR m.-ioù*

IMBRIQUÉ,-E (16° - pp) *EMPR(ENN)ET*

IMBRIQUER (19° < pp / tuiles < brique – *empr* < *mempr-* & s'imbriquer) *EMPR(ENN)añ,-iñ* : étroitement imbriquées *traoù empret an eil e-barzh egile*, (fig.) *MESKAñ,-iñ (e-barzh / an eil g'egile, & douaroù meskailhet (T<JG / kemmesket, klotañ, marc'hañ Ph-T monter comme des tuiles - en "tuilage" < LJS, luziañ & rouestlañ, reustliñ & rostro (Ph s') enchevêtrer, skarvañ raccorder)*

IMBROGLIO (17°<it. - embrouille) *LUZIAS^SENN / LUZIADENN f.-où* : *pebezh luzias^senn (ruz) !*

IMBRÛLÉ,-E (19° Techn. / NL losquet & cf. NF Dilosquer) *DILOSKET*

IMBU,-E (14° pp vb emboire > 16° / bibere lat. ; GR *sqoët g'* – de sa personne) *LEIZH E BENN (& e c'henoù, e gorf, e ler...)* *a soñjòu faos, & leizh e gorf a lorc'h imbu de lui-même (cf. - syn. Prl lan a fou'iaou : leun 'fougeoù)*, *PALAS^{TR} m.-ed & (coll.) f-enn-ed : ur pala' / ur balastrenn (Are / ampiaskenn ! < amplastrenn)*

IMBUVABLE (17° - boisson âcre - *sistr*) *PUT* : *jistr put (Ph-T / Prl jiStr) KRI'* (Wu<Drean *foer sistr* – dit "chasse-copain" Mael-Carhaix<JF & E<ND) *FOURJISTR m.* ; (personne "pénible" C. *hacr = hec - T*) *HEK* / HEG (an tamm anehañ / anezi – m./f. & Ph bretonnisme kajus < KASUS^e)*

IMITABLE (16° ; C. *heulius*, GR *imitabl, a alleur da imita, & heulyapl... - hag*) *a c'haller dezrevell / dreveziñ...*

IMITATEUR,-TRICE (15° < lat. - gall *efelychwr* < (*efel* : *evel* ; GR *imitator, & heulyer*) *DEZREVELLER, DREVEZER,-our m.-ion f.1*

IMITATIF,-VE (15°-18° - irl *aithriseach / vb*) *DEZREVELL, DREVEZ (ad.)*

IMITATION (13° - irl aithris /ahr'əs'/ & danevell / é taneal - FV ; GR heul, squëzr – n.vb. : an) **DEZREVELL**, (une imitation) **DEZREVELLADENN** f.-où, **DREVEZADENN** f.-où, (œuvre – M.17°, GR) **IMITAS^SION** f.-où : *Imitasion Jesus Krist*

IMITÉ,-E (pp) **DEZREVELLET**, **DREVEZET**..

IMITER (15° < lat. - basq. > *imita(tu) / jarraik(i) : heuilh, gall efelychu / (e)fel /v/ & danwaredu ; C. dezreuell raconter > Ph & v-br etlebell / danlebell & daureth, irl aithris & imitaff, M.17° imita, & GR / m-br 16° pa en danevellaf quand je le narre) DEZREVELL : imiter l'instituteur dezrevell ar skolaer (PlI usu. & al Luron 'tizrevell Giscard / T<JG direñvel & deznevell, ezrevell ur marc'h / distreñvel TK<DG / Ki danevell & narrer m-br 16°), (& simuler) DREVEZIñ (var.T difraezhañ), (bègue etc. PrI) **DESPETA**, (contrefaire, déformer les propos W<GH) **DAMBRIZEin***

IMMA (prén. - catal. & esp. < *Immaculada*) > **IMMACULÉE**

IMMACULÉ,-E (15° < lat. / macula ; M.17° & GR *dinam : Mari concevet dinam, glan) DINAMM : Gwerc'hez dinam, DIGAILHAR : neige erc'h digailhar, GWENN-KANN : lien gwennkann (& sin, glan /-glez) ; l'Immaculée Conception Gouel Maria an Azvent*

IMMANENCE (19° - manere lat.) = *immanañs* f.-où (& *manañs / bezañs e-barzh enni he-hunan)*

IMMANENT,-E (14°) **MANET**, & (*e-barzh ennañ e-(h)unan* (m.) ; (justice) *justis^s enni he-hunan*

IMMANENTISME (20° / lat. & vb *menel / MAN-*) =-ism m.-où

IMMANGEABLE (17° / manger - ie < "mad" ; gaul.-celt. loncate *lonket* – fruits ex. : poires / trois déglutitions & bretonnisme PlI<MG "chaquer" avant de "lonquer") **TRILONK** : *per trilonk / trelonk (& per bilibouch TK<MxM - cf. Go kaoc'h-per / kozhper), (pommes de terre Li<YR comme givrées à l'intérieur : patatez) LOR / LO'R (Ki dégueu / veule Ph < lovr ladre, lépreux v-br louor, m-br loffr & gall llofr : leper) ; (sec & indigeste - crêpes) TEUC'H (ar c'hrampouezh PlI<MC), & (ha) n'haller ket debriñ, (ha) n'eo ket debrapl*, & beurk ! (ud ha) n'eus ket a zeb' dehoñ (W<Drean)*

IMMANQUABLE,-MENT (17° / manque - bas lat. < it. < germ. ; GR *divancq : qemen-ze so divancq hac açzur & hep manq e-bet - m-br 16° litotes en incisives hep sy, hep a sy, hep laquat sy, ne deux sy, ne graf sy, hep mar na sy) DIVANK / HEP SI (& hep ket - a si...), IM'M)ANKAPL (TK<RKB), KEN SUR HA TRA / SUR-TRE (dit) : ce qui se produira immanquablement pezh a c'hoarvezo ken sur ha tra (& ken ret ha mervel / PrI recis : rekis)*

IMARCESCIBLE /-CESSIBLE (15° < vb lat.) **DIC'HOEÑV**

IMMARIABLE (vb marier < maritare lat. & mas, maris - ha) *n'eo ket dimezapl**, (hum^t Lu < JCM / mariable *loan foar*) *n'eo ket ul LOEN FOAR !*

IMMAT (dim. < immatriculation – polic.< télé - leur immat) = *o immat, & marilh(erezh) m.-où*

IMMATÉRIALISME (18°)-ism m.-où

IMMATÉRIALISTE (18°)-ist m.-ed f.1

IMMATÉRIALITÉ (17°) **DIZANVEZ / DIVATERI(EL)** m. (cf. / NF Danvézet & Danzé)

IMMATÉRIEL,-LE (14° < materia lat.<-ries & "mâ" / main - Littré ; C. *Dãnez, materi, GR divateryal, spered oll) divateriel, dizanvez(enn)*

IMMATRICULATION (17°) **MARILHEREZH** m.-ioù & n.vb. (*kaieridigezh* enregistrement écrit)

IMMATRICULER (15° < lat. - dim. < mater - Littré) **MARILHañ,-iñ** (& enregistrer par écrit / sur cahier Ph-T **KAIERañ**)

IMMATURE (16° & frangl. < angl. & matus lat. / anc^t meur – gall *anaeddfed, ieuanc, irl & glas* – NALBB n° 182-3) **DIVEÛR** (*diazw / A^ZW^e & dianeu / diañ'ù non mûr - cf. NALBB n° 182-183 mûr & à point - per blod), (encore vert) GLAS ; (péjor^t / enfant, personne Ph) **BAB(IG)**: *o' bab !, LOTIG* (E / Loth NF & C.) ad. & m.-où*

IMMATURITÉ (16° / meur & meurté - anc^t) **DIVEÛR** : *an diveür ma oa / ar GLAS (ma oant c'hoazh - frouezh & cf. Ph hum^t gwaskañ war e fri ha 'tey laezh 'maese / lakat kaoc'h pichoned tomm dindan da fri ha 'tey moustachou dit !)*

IMMÉDIAT,-E,-MENT (15° < medius - ie - gaul.-celt. medio(lanon) NL Meslan, Melon / Milano ; C. & GR *diouc'h-tu, qerqent goude ar roüe* – NALBB n° 78 & syn.) **A-BENN-KAER** : *un efed a-benn-kaer, (syn. Ku) DIOUZHTU-KAER : je n'irai pas immédiatement n'in ket diouzhtu-*

kaer (Ph & *diouzhtu-diouzhtu* /dy'sty:/ bis) & y aller dans l'immédiat mont (*di*) *evit diouzhtu* ; (payé immédiatement) *TRUMM* : *paeet trumm* (Li<YR & *kerkent* / *kenkent* & *kentizh*, *rag-eeun*, *war-eeun*, Prl *imberr* / *emberr*)

IMMÉDIATETÉ (18° / GR *ar c'hentâ goude-ze*) *DIOUZHTU-KAER* (m.) : *ar c'hentañ diouzhtu* « **IMMEK** » (arg.beur < أمك ta mère *mamm-te* / *Mamm-me* & *Mammig*) > *da vamm* (*dit-te* !)

IMMÉMORIAL,-AUX,-E (16° < lat. - ie sanskr. vb *smarâmi* & *smṛiti* / gaul.-celt. menman *menn* & gr μνήμη *mnémè* / *eñvor* < *memoria* & *kouⁿ* / *ankoua-*, *cof-hau* gall, irl *cuimhne* & *meabhair* ; GR *dreist memor den* & de temps immémorial *a bep amser* / *a beb amser* M.17°) *A-BEB-AMZER*, *A-VISKOAZH* (& *a-holl-viskoazh* de toute éternité / *da viken* & *da virviken* à tout jamais) / (T<JG) *abaoe amzer an ebestel*, *evid-ar-wech* (Ph > *d ar vech*) & les Immémoriaux (Segalen) =

IMMENSE,-ÉMENT (17° - mensura lat. - ie *me / mètre ; gaul.-celt. > maint,-e & gall *maint* : *ment* ; v-br *ment* & C. - NF Quement, GR *divusul*) *DIVENT* : *traoù divent*, *bras-divent*, *bras-divuzul*, (adv. - *meur* & *bet*) *MEURBET** : /mœr'bé.d't/ *bras-meurbet* / *don-meurbet*, *meurbed eo trist* (trad., m-br, v-br *dermor(ion)* gall *dirfawr*), (*bras, don...* - *EVEL AR*) *MOR* : (*he memor a oa*) *don evel ar mor* (*A.Braz* / *Marc'harid Fulup*, *pinvidig-mor* (Ph & *dreist-goñvor* incommensurable / *ec'hon* L étendu, Ph *frank*) ; (chose immense – Prl) *PIKOL MELL* (TRA) m.-où (*melloù traoù* & *melladoù*, *pezhioù...*)

IMMENSITÉ (14° < lat. - ie ; gaul.-celt. / *ment*) *DIVENT* m. (& *diventelezh* f.-ioù), *MOR* m.-ioù (fig.) : l'immensité neigeuse, nuageuse *ar mor gwenn*, marine *ar mor bras-divent* / *pikolded* f. (Prl)

IMMÉRGÉ (pp - ex. : casiers - gour- préf. - v-br & *dour*) *GOURDOURET* : *kevell gourdoret*

IMMERGER (17° < *mergere* lat. - ie sanskr majj...) *GOURDOURañ,-iñ* ; (réserve dans une flaque) *POULLañ,-iñ* (*kregen*), (& *gouzourañ*, *morañ* imbiber / *divoret* & *diboullet* - *traoù mor*)

IMMÉRITÉ,-E (15° < vb *meri* lat. & gr μέρος...) *DIVERIT* / *DIVILIT(ET)*, & *dizellezet*

IMMERSIF,-VE (17° / *immersum*) *SOUBIG*, & *dre soub(ig)* / *soubidigezh*, le modèle immersif (bilingue - *modelo D / D model* < Mackey) *model D Mackey* (*patrom an ikastolak*, *neuze Diwan*)

IMMERSION (14° < *immersio* lar. - supin /-mergere & *fluctuat nec mergitur* ; GR *pluñgerez* – dans l'eau n.vb. - *ar*) *GOURDOURANÑ*, (immersion d'astre) *GWASKADENN* f.-où (& *fallaenn* - *loar* / *beuzerezh*) ; (Ling. / Diwan) *soubidigezh* f.-ioù, & en immersion en français (Plz<GG - *bet*, *platet...*) *e-touez ar galleg*

IMMETTABLE (19°– vêtement) *ARRU FALL* (T<JG / Ph) *ERRU FALL*, *STROUILH* : *dilhad strouilh* (Ph & Ki *gwisket-droch*), & (*ha*) *n'haller ket gwiskañ* / *lakat**, (*ha*) *n'eo ket lakeapl**

IMMEUBLE (13° < *immobilis* lat. & *mobiles* gl v-br *lusc-ou* ; GR *madou diveubl*, *meubl ha diveubl*) *DILEVE* adj. & m.-où : biens meubles et immeubles *leveoù ha dileveoù*, (Droit) *FONT* m.-où, *foñchoù* (Y.Gow<HB) : celui qui reçut l'immeuble *an hini en devoa bet ar font* / *gwir ha font* (droit du domaine congéable - bâti / non bâti & *g(w)lad*, *pourprez-ioù*, *somachoù*) ; (bâtiment) *MELLAD-TI* m.-où *tiez* : *melladoù-tiez* *Roazhon* < *MELL-TI* (m.-où-tier & *batis-où*, *savadur-ioù*)

« **IMMI** » (inscription gaul. - ie = suis-je / je suis) *on-me*

IMMIGRANT,-E (18° part.prés.) *DISVROER* m.-ion f.1

IMMIGRATION (18° - n.vb. / vb2 *BROa* : an) *DISVROIÑ*

IMMIGRÉ,-E (18°) *DISVRO* ad. m.-ad pl.-idi f.1 / (pp) *DISVRO(I)ET*, (popul^t) *IMIGREED* (pl.)

IMMIGRER (18° in- & *migrare* - lat. / émigrer) *DISVROiañ,-iñ* : *tud disvroiet er c'herioù bras* (var. / *broiañ* migrer, *divroiañ* émigrer & cf. popul^t > *an emigreed*)

IMMINENCE (18° - *dar eo* > an) *DAREO* (*ma'z eo*) m., & (*en*) *darig* m.

IMMINENT,-E (14° < in- & *manere* lat. ; v-br *daruez* / *darvoud* - *dar* & vb ; GR *dare* & *da eo ar vog^{er}* le mur est en péril imminent, & *e tailh da goueza* - ALBB n° 112 & NALBB n° 182-3 / à point & mûr – m-br *dareu* en danger) *DARE(O)* / *DAR EO*, *darig* (*da gouezhañ...*), de façon imminente (Li<YR - adv.) *A-BENN NEMEUR*, *PRESTIK-PREST* (KL<CG)

IMMISCER (15° < lat. - in & *miscere* - ie / *mesc-* ; C. *emelaff* entre mettre / s' - & s'immiscer) *EN EM EMELLAñ,-iñ* (*en ud g'ub* & *en em velliñ* se mêler, *en em veskiñ g'ub*, *en em vou(n)tañ* se fourrer / *en em fourrañ en un afer bennaket* & Prl *bouto e fri e...*)

IMMISÉRICORDIEUX,-SE (GR *didruezus*) =

IMMIXTION (18° / C.) *EMELL* m.-où : *emelloù he breur*, (n.vb an) *EMELLIÑ* en aferioù tud all

IMMO (apocope – pub & NP - agence) > **IMMOBILIER**

IMMOBILE (14° < mobilis lat. & gl v-br *lusc-ou* ; GR *dig^uefflusq*, *ne aller qet da flaich, parfede*, *postecq* / NF Postic) *DIFIÑV* / *DILUSK* : *chom difiñv*, *DIFICH*, *DIFLACH* (Ph *na ne fiñv na ne flach*), (Ph telle la buse) *A-BOZ* : *ur sparfell a-boz en aer*, (*chom*) *PIK* ; rester immobile *DIFICHal* (Prl & *chom hemp fichal*) ; personne immobile *PLANKEN(N)* ad & m.-ed (Li<YR & Lu<CG fig. / faux-ami *imobil* ! cinglé)

IMMOBILIER,-ÈRE (15° / mobilis lat. & meuble ; GR *a vadou diveubl* – gaul.-celt. *vlattios v-irl flaith* souverain, gall *gwlad*) *glad* / *gwlad* f.-où : *n'en deus glad* (& *paour-glad*), vente immobilière *GWERZHIDIGEZH* f.-ioù ; (biens immobiliers) *MAD* m.-où(-leve /-annez biens meubles & Ph *peadra, talvoudegezh*), le revenu immobilier (T<JG) *ar vad eus o madoù(-leve / -annez)* ; agent immobilier *KOURATER* (*madoù*) m.-ion f.1 (& var. > *kouricher*...)

IMMOBILISATION (19° - n.vb. / mpanere lat. : *ar*) *MENEL*, (déverbal & NL Man, Van) *MAN* m. (& *manaenn ar mor* L coeff.), pl. (financières) *arc'hant g^wlad* (*hag annez*) m.(-où)

IMMOBILISER (18° < mobilis lat. & vb manere ; C. *menell* - & s'immobiliser - T & Ku) *MENEL* (base *MAN-* parf. L *MANañ,-iñ*) : viens t'immobiliser ici (T) *deus da venel amañ* (*o c'hoari boullou roull*), *manet eo da voull / ar mor* (morte-eau), (parf.) *DIFICHal*, *DIFLACHañ,-iñ* / *DILUSK-* (& *sonnañ* (se) figer)

IMMOBILISME (19° ; C. & GR) *digevlusk* /-*geflusk* m.-où

IMMOBILISTE (19° - *unan*) *digevlusk* /-*geflusk(er)*

IMMOBILITÉ (14° < lat.) *DIFICH*, *DIFIÑV*, *DIFLACH* / *DILUSK* m. (& déverbal, n.vb.)

IMMODÉRATION (15° / *modus* lat. ; GR *divoder* / *dre voder* trad. Ph) *DIVODER* m.-ioù

IMMODÉRÉ,-E,-MENT (15° < *immoderatus* lat. / *modus* - *mod* ; GR *divoder*) *DIVODER*, *dreist-moder* (*poan dreist-voder* - L 1900 / Ph *dre voder o waskañ warnañ*)

IMMODESTE (16° ; M.17° *gadal*, GR *divodest*) *DIVODEST* (& *diemzalc'h, digas*), *GADAL* (f.1)

IMMODESTIE (16° / *moderari* vb lat. ; GR *divodesty-ou*) *DIVODESTIZ**° f. (& *diemzalc'h* m.)

IMMOLATEUR,-TRICE (16° - gall *aberthwr*) *aberzhour* m.-ion f.1

IMMOLATION (13° < lat. ; v-br *aperth*, gall *aberth*) *aberzh* m.-où (*d'un doue*)

IMMOLER (15° < lat. – *mola* / enduire de farine sacrée ; gall *aberthu* & v-br ; GR *sacrifia* & s'immoler *rei e vuhez* : *JC en deveus roët e vuhez*) *aberzhiñ* (*da ub, ud & en em aberzhet*)

IMMONDE (13° < *mundus* lat. - arrangement ; m-br *last*, GR *loudour*, l'esprit immonde *ar spered lous*, *an droucq-spered*) *LOUDOUR* / *loudour-pest* (L & Ph *lo(v)r* dégueulasse < *ladre, lous-brein, hudur* sordide), (préfixé) *LASTEZ* : *ul lastez mezh* (une vilaine honte / indicible), leur immonde demeure *o lastez ti* & (ad.) *last, lastezus*

IMMONDICE (13° < *immunditia* lat. / *mundus* tr gr *κόσμος* *kosmos* ; GR *lousdony, mardos* / *last*) *LASTEZ* coll.-enn-où : *e-mesk al lastez, ur bern lastez, BURTUG* coll.-enn-où : *ur poull-burtug* (& *brutug*), (monceau d'immondices) *war ur vurtugenn*, (balayures pl.) *SKUBION* : *ur bern skubion oa a-dreg an nor* (T / Ph *skubadur*, & Prl *lo(v)rnaj*)

IMMORAL,-AUX,-E,-MENT (17° < lat. *mores* ; gaul.-celt. *besu* - moeurs *boes, boaz-* / (an)matu cal.Coligny, gall *anfad* : *wicked* & m-br *tud dimat / diuat* > guère bon Prl & *Genovefa a Vrabant* 17° *sonjou divat* / guère *nemat / nebeut*) *DIVAT** / *DIVAD* : *tud divat, o buhez divat, levrioù divad* (& *divadelezh, dizonest* / *amoral* > *anmoral*)

IMMORALISME (19° / NF Madec, Madoc & NL gall.) = *divadegezh* f.-ioù

IMMORALISTE (19°) = *immoralist* m.-ed f.1 (titre de Gide / NF Madec, gall Porthmadoc) *divadeg* m.-ion f.1 /-ek* (ad.)

IMMORALITÉ (18°) *DIVAD* m.(-où / *amoralité* > « *anmoralegezh* » f.-ioù)

IMMORTALISATION (16° / mort... > an) *divarvelaad*

IMMORTALISER (16° ; GR *lacqat da ren endra bado ar bed*) *divarvelaat** / *endra bado ar bed* (*'pado henezh* / cela a été immortalisé)

IMMORTALITÉ (12° < lat. - ie / gaul.-celt. maruos & Marusa ; 17° *immortalitez*, GR *hirbadelez* & *immortaldeed an ene*) *divarvelezh* f.-ioù ; (n.vb. : an) *DIVERVEL*

IMMORTEL,-LE (13° < lat. ; m-br 16° *Mirouer de la Mort imaruel*, m-br *immortal / mortal(us)*, M.17° *immortel*, GR *immortal & hirbadus*, *da visvyqen*, *ne varv nepred*, *ur c'hloar a bado qehyd hac ar bed*) *DIVARVEL* : *an ene zo divarvel* (l'âme est immortelle & immortal / im(m)ortel) ad. & m.-ed f.1) ; (durant à jamais) *DA VIKEN* : (amour) *ur garantez da viken / (a-viskoazh) da virviken* ; immortelle (plante - hélichrysum – jaune) *MELENIG* m.-où, (statice – bleue) *GLAZIG* m.-où

IMMOTIVÉ,-E (19° < motum lat. - supin vb movere ; v-br *nepen* & m-br *a nep penn* LF) *NEB-ABEG* & (*ud ha*) *neket heb-abeg* (Pll<PM : *ne oa ket nebabeg / nes abeg*) & (*ud*) *nepenn - nep penn / hep penn na revr* (Go / lost) ; (*ub, unan*) *ha n'eo ket motivet, lusket* (g'ud) / *dilusk-*

IMMUABLE,-MENT (14° & immutable < immutabilis lat. ; GR *n'eus nemed Doüe pehiny na ne ceinch*, & *stardt* – gaul.-celt. stero- - ie / stereo...) *digemmus* (& *digemm* invariable), (appr^d) *START KEN-KEN* (*war e sichenn...*)

IMMUN,-E (20° lat. / *immune* angl. – gall *diogel / imdhionach* /'im'yi:nəx/ irl & /si:r/ saor ó... free from, C. *dioug^uel* & v-br -cel) = *diogel* (rag ud)

IMMUNISANT,-E (19° part.prés.) *diogel(aat)*

IMMUNISATION (19° - n.vb. : an) *diogelaad*, (an) *digleñvedañ*, (an) *immunizañ*

IMMUNISER (19° < immunis lat. ; C. *diouguelhat sécuriser*) *diogelaat**, (contre la maladie) *digleñvedañ* (*ub*) & = *immunizo* (*ouzh ur c'hleñved...*)

IMMUNITAIRE (20° - le système immunitaire) : *ar sistem digleñved*

IMMUNITÉ (13° < lat. / munus : charge, dépense etc. – gall *diogelrwydd* & C. *dioug^uelroez*, GR *discarg*, les immunités de France *privileigou Françz*) *diogelroez* f.-où ; (Biol. / n.vb *digleñvel*) *digleñved* m.-où,-joù ; (Droit) *divec'h* m.-ioù : *divec'h ar gannaded* (l'immunité des délégués & *privilaj* /-achou / v-br *brient* gaul.-celt. brigant(ion) / NP Brigantes < *bri* : éminence & NL Bré...)

IMMUNO- (immunis - lat. : exempt) =

IMMU(T)ABILITÉ (15° < mutare lat. & muer < mutus - muet ; gaul.-celt. cambion *kemm*) *digemmusted* f.

IMPACT (19° < lat. - supin im-pigere / heurt & effet) *STOK(AD)* m.-où : l'impact de l'arbre (abattu) *stok ar wezenn* (*diskaret* Ph & *tos^s* : choc)

IMPACTER (20° néol. - frangl.) = (*broioù*) *impaktet / (drouk)tizhet gant koumoulenn Tchernobyl*

IMPAIR,-E (16° < im\par lat. ; GR *niver dispar* & v-br *ampar* – Mat.<JM) *AMPAR, DISPAR* : *c'hoari par pe dispar > dis'* : *war an dis'* (aux heures impaires & Ph *espar, heb-e-bar / hep-he-far, impar & hep par*) ; impair et manque (jeu) > *ampar ha mank* ; (faux pas) *FALLVARCH* m.-où (& *fals-varch* faux pas) ; commettre un impair *FALLVARCHiñ*

IMPALA (20° antilope < zoulou) = *un impala* (f.)

IMPALPABLE (15° < vb palpate lat. - appr^d) *FU* : *douar fu, fu evel erc'h* (& *bleud, poultr*) ; matière impalpable (qui fuie - fuga lat.) *FU* coll.-enn /-ienn-où

IMPANATION (16° < lat. / panis - pain) *bezañs Krist er bara* f.(-où)

IMPARABLE (17°) *DIHARP*, & (*ha*) *n'haller ket paraat*, (parf. 19° / *Ankou, maro...*) *DIREMED*

IMPARDONNABLE (14° < par\don ; GR *dibardon-*) *DIBARDON* : *pec'hed dibardon* (*eo se* !)

IMPARFAIT,-E,-MENT (14° < lat. - pp vb per\ficere < facere ; GR *dibarfed & diachiff, diæchu*) *DIBARFET* : *un den dibarfet* (& peu sérieux), *dibarfed-bras* (& *diachu / diechu* inachevé, *faotus* défectif), (préfixé) *BRIZH* : *ober ur brizh labourad d'an douar* (labour approximatif) ; (Gram.) = (*an*) *dibarfet* ad. & m., & *amdremenet* /-ed (FK / *tremenet-strizh* = preterit)

IMPARIDIGITÉ,-E (20°) *bizeg-ampar*

IMPARIPENNÉ,-E (20°) *stuc'h-ampar*

IMPARISYLLABIQUE (19° / C. *Sillab*) *amparsilabenneg* m.-ed /-ek* (ad. /-et - pp)

IMPARITÉ (19° < lat. / par) *amparded, disparded* f.

IMPARTAGEABLE (16° / T) *DIRANN(US)* : *madoù dirann* (*etre breudeur ha c'hoarezed* / vb)

IMPARTIAL,-E,-MENT (16° - basq. > *zuzen* : *eeun* ; gall *diduedd / tu-edd* & *neptu*) *diuntu* :

chom diuntu (& *neptu* neutre ALBB n° 424 nulle part = *neblec'h* & *nep tu* = *neb lec'h ebet* !)

IMPARTIALITÉ (16°) *diuntu* m. (& n. / vb *bout diuntu, neptu / eeunded ub*)

IMPARTIR (14° / part - lat. & v-br-gall *parth* / Brasparts ; v-br rod, m-br *dereiff* / *diren* C.) *dereiñ* (base *DERO-*) : ce qui nous est (régulièrement) *imparti ar pezh a vez (de)roet deomp*

IMPASSE (18° / pas ; gaul.-celt. *sentu* & *dallos* / NL) *HENT-DALL* m.-où,-*choù-* : *en un hent-dall* (& *fondrière* Prl), *RU DALL* f.-ioù- (& *banell* venelle, *vin dall* Go<KC & *hent born, hent dall & hent vin dall, toull-sac'h* cul-de-sac & NL Traou Sac'h – T / Pll *ru ar gaoc'higell*) ; faire une *impasse mont hebioù* (*ar programm*)

IMPASSIBILITÉ (14° < lat. ; GR *stad an ælez*) *DIGASIJENN* f.-où / *DIGASTED* f. (KW)

IMPASSIBLE,-MENT (14° / pati lat. : souffrir, gr *παθεῖν* / *pathos* - GR) *DIGAS* : rester impassible *chom digas* (& *diflach, diforzh, difrom /-froum* var. Ph, *diseblant(-kaer), distrafuilh*) ; Comme je descendais des Fleuves impassibles / Je ne me sentis plus guidé par les haleurs (Rimbaud – Bateau ivre 19°) *Evel ma tiskennen gant sterioù difrom-veur / Ne'n em santis ken bleinet gant nep chilkeur*

IMPATIEMMENT (adv.) > **IMPATIENT,-E**

IMPATIENCE (12° < *patiens* lat. ; GR *hiræz/h* Ku-W & gall *hiraeth* : *nostalgia* / gaul.-celt. *siros*, v-irl *sír* / v-br-corn-gall *hir-*) *HIRAEZH* f.-où : *hiraezh da vonet* (W & Wu 19° *gorto get hiraezh* attendre avec impatience) / j'eus des impatiences *HIRNEZH* f.-où : *hirnezh 'm boa bet an dez-se, DIBAS^SIANTED* (& *impas^sianted*) f., *DIHABASKTER* m.-ioù (& *brouez(enn - un)* emportement)

IMPASIENS (Bot. & *impatiente*) =

IMPATIENT,-E,-EMMENT (12° < lat. & vb *pati* ; GR *chilpus, jalus, youlus*) *CHALUS / E CHAL* (*da*), *DIBAS^SIANT* (& *impas^siant*), *DIHABASK*, (*de*) *MALL* (*da ub, g'ub*) *mont / ober* : *mall ganti*, (*parf. & impertinent*) *DIREZON** (KW<PYK & *personne impatiente*) *DIVOGNER* m.-ien f.1

IMPATIENTER (17° & *s'impattienter* – GR *jala* : *en em jala, coll pacianted*) *DIBAS^SIANTiñ, DIHABASKTERiñ, EN EM JALañ / BEZañ E CHAL* (*da vont*), *KOLL / UZañ* (*e damm pe e seizh*) *PAS^SIANTED*, (*parf. KW<PYK*) *DIVOGNal* (& Ph *direzonal*, Prl *'n im chafoulein, chakiñ malis / e dorchou'r & Ph chaka' kelien*)

IMPATRONISATION (n.vb. - Pll & FV : *ar*) *FONTAÑ MESTR*

IMPATRONISER (16° & *s'impatroniser*) *FONTañ MESTR* : *ur c'hole-tar' 'fontañ mestr e-barzh an ti* (Pll<PM un taureau *s'imposant* dans l'intérieur du boucher du Guilly & FV)

IMPAVIDE (19° < lat. / *pavor* : peur & "pou" gallo ; gaul.-celt. *obnos*, gall *ofn*, v-irl *ómun* > *uamhan* /*uəvən/ fear*) *DIZAON* (& *digren, dispont, dispouren, dizouj-kaer*)

IMPAYABLE (18°) *DI(Z)HARAK* (Prl / E) ; (Ph) *RE ZROL* : *re zrol oc'h gant ho pragoù* !

IMPAYÉ,-E (18° / *dle*) *DIBAE* & (pl.) *traoù dibae(et)*

IMPEACHMENT (angl. < *empêchement*: mise en examen & vb (*to*) *impeach* : *ampich* / président ex. Trump – gall *cyhuddiad* & v-br *cohud* > *kehuz-*) = *impeachment Nixon / ampich (Trump)* ?

IMPEC (fam. Prl & W < -*procureur- fiscal*) *FISKAL* ! / *DIFISTUR* (Wi / *fistule*) ; (Ph<AT / Pll) *SAÑ* : *ur plac'h sañ / STENN*

IMPECCABILITÉ (GR *dibec 'hidig^eez*) *DIGATAR, DILASTEZ* m.-où

IMPECCABLE,-MENT (15° < lat eccl. / *peccare* – GR *dibec 'h dre natur, & ne doun qet difaot*) *dibec'h* (relig.) ; (*labour*) *DIBIKOUS, DIGATAR* (*an amzer hicho - Li<YR & J.Riou / katarus*), *DILASTEZ, DIFISTUR* (W / *fistur fistule*) : *labour difistur*, (Pll - *personne impeccable / sa tenue*) *STENN* : *Mari a vez stenn, tud stenn o-daou* (*o dilhad & skizhet < he c'hoef - a Dregeriadez* : femme tirée à 4 épingles & Ph<AT *ur plac'h sañ* > une fille *impec*)

IMPÉCUNIEUX,-SE (17° < *pecunia* lat. - *ie* ; GR *diarc'hant(us), berr(ecq) en arc'hant*) *BERREG /-EK**, *DIARGANT / DIARC'HANT* (*désargenté & berr an arc'hant gantañ - an arc'hant eo berr o lost* Ph-T / Prl *blankoù berr o loSt*)

IMPÉCUNIOSITÉ (17°) *DIARGANT / DIARC'HANT* m. (& *berregezh, berrentez*)

IMPÉDANCE (19° < angl. < lat. – gall *rhwystro* : *rouestl- / rost^t*) = *impedañs / ROUESTL* f.-où

IMPEDIMENTA (19° < *impedire* lat. & *pes, pedis* gl V 5° *treide - Suppl^t FV*) *STROBELLOÙ* (pl.)

IMPÉNÉTRABLE (14° < lat. / vb & *penu* intérieur ; GR *didreuzus & dreist spered an den*)

didreuzus, & (*ha*) *n'haller ket treantañ / TREUZiñ / TREUJi* (& *mont e-barzh, kavout penn dezhañ*), les voies du Seigneur sont impénétrables *doare an Aotrou Doue zo dreist spered mab-den*

IMPÉNITENCE (14° < lat. n.vb *ar*) *mervel en e bec'hed*, (appr^t : *en*) *DAON* m., *DIBEDENN* f.-où

IMPÉNITENT,-E (16° < *pœnitus* lat. – relig.) *DIBEDENN*, (fig.) *DAONET* : *lonkerion daonet* (& *achu, touet*), bavard impénitent (Wu<Drean) *ur BILH-BILH*

IMPENSABLE (19° / *pensum*) *DISKREDAPL** (& *digred(ad)us / usu^t Ph inkredabl* incroyable)

IMPENSE (15° - dépense ALBB) *DISPAÑS* f.-où

IMPER (abrév.) *MANTELL DIZOUR* f.-illi

IMPÉRATIF,-VE,-MENT (13° < *imperare* lat. – gall *gorchymyn* & v-br *gucceminot* & corn. LF) *GOURC'HEMENN* m.-où (& ad.) : l'impératif *ar gourc'hemenn* & *an doare-gourc'hemenn* m.-où, & *gourc'hemennerezh* m.-ioù, (ad.) *gourc'hemennus* ; (Dr) *REKIS* : il (leur) est impératif d'obéir *rekis (dehe) sentiñ* (W & Prl > *recis*), & *ken ret ha mervel* (T<JG)

IMPÉRATRICE (15° ; GR *impalazrès* & *emp-*) *IMPALAEZ* f.1 (cf. NF Limpalaer)

IMPERCEPTIBILITÉ (18°) *diheverz* m.-où

IMPERCEPTIBLE,-MENT (14° < lat. < *per / capere* : capter – gall *na ellir ei weled*, GR *diverz, ne alleur qet da verzout* & *hep rat den*) *di(he)verz*, (adv.) *TAMMIG HA TAMMIG* (*e vez graet e vragoù da Yannig* T<JG & *tammoù ha tammoù / Yannou* < *tamm ha tamm e vez graet da Yann*)

IMPERDABLE (18° / vb perdre - *ha*) *n'oufed koll / DIGOLL*

IMPERFECTIBLE (19° *ha*) *n'haller ket parfetaat / (da chom) DIBARFET*

IMPERFECTIF (19° < pp – Gram.) *amdremenet*

IMPERFECTION (12° < lat. ; GR *dibarfeded, meur a sy & tech-ou (fall) DIBARFED* m.-où (& *dibarfeded* f.) ; (des imperfections) *TECH PE SI* m.-où : *m'ho peus kavet enni (abadenn) tech pe si* (Ch.LeGall - Radio-Quimerch)

IMPÉRIAL,-AUX,-E,-MENT (13° ; C. *empalazr* & GR *impalazr & emperyal / سلطاني : sultâni*) *IMPALAEZ* (NF Limpalaer - Go) : *ur stumm impalaer*, pouvoir impérial *galloud impalaer* & (adv.) *mod impalaer* ; (f. < à l'impériale) *bouchig barv** m.-où, Impériaux (GR) *sujidi / soudarded an Impalaer* ; (impériale de voiture GR *stézl*) *STEL* m.-ioù : *stel ar c'harr, ar bus...*

IMPÉRIALISME (19° < angl. – gall *imperialaeth*, irl *impiriúlachas*, basq. > *inperialismo / nagusakeria* & الإمبريالية *al'imbiyralia*) *imperialiezh* f.-où, (usu^t) *IMPERIALISM* m.-où

IMPÉRIALISTE (16° < ad. - gall *imperialydd*, irl *impiriúlaí*) *imperialour*, (appr.) *IMPALAEZ* m.-ien : *broioù impalaour / Impalaer an Amerik* (R.Gak 50s empereur), *IMPERIALIST* m.-ed (f.1)

IMPÉRIEUX,-SE,-MENT (14° < *imperiosus* lat. ; GR) *DEPANT* : *depant eo mont kuit diouzhtu !* (KL), *RANKET* (pp) : l'impérieuse nécessité d'exporter *esporti' a vez ranket ober* (L<F3 & Prl *re(n)ket*), (personne) *aotrounius / aotrouniek** & (appr^t - *un ton*) *AOTROU*

IMPÉRISSABLE (16° - *ha*) *n'oufe peris^{añ}*, (appr^t) *PADUS*, & *peurbadus*

IMPÉRITIE (15° < *peritus* lat. / *per-* & pp vb *ire*) *DIVARREGEZH* f.-ioù

IMPERIUM (lat. Antiq. / NF (L)impalaer) =

IMPERMÉABILISATION (an) *DIZOUR(AAD)*

IMPERMÉABILISER (18°) *DIZOURAat** / *DIZOURiñ* (*chupennoù / chupenn dizouri'*)

IMPERMÉABILITÉ (18° - n.vb. : an) *DIZOURIÑ*

IMPERMÉABLE (18° - lat. < *per-* & *meare* vb / méat ; gall *na ellir ei dreiddio – mantell*) *DIZOUR(IÑ)* : veste *chupenn dizouri'* (Pll<PM), (vét. *dilhad*) *GLÔ* (Ku<GJ / *glav**) & (*danvez didreuzus* ; pas imperméable (W<FL *dilhad*) *treuz* (& *treu-didreu / intr & intret g'...*)

IMPERSONNALITÉ (18° / *persona* : masque de théâtre - étrusque) *dibersonelezh* f.-ioù

IMPERSONNEL,-LE,-MENT (12° < lat. – gall *amhersonol*, irl *neamhphearsanta* C. *impersonal*) *DIBERSONEL*, (Gram) & *dic'hour* m.-ioù (non-personne grammaticale : *pa raer / raed bara*)

IMPERTINENCE (16° ; GR *diaviseded*) = *diavisted* f., (un) *DIREZON* f.-où

IMPERTINENT,-E,-EMMENT (14° < lat. - *per-* préf. & *tenere* ; C. *diraefon*, M.17° *diauis*, GR *direzoun* & *diavis* – cf. NF<NL Keravis° *DAVIS*, *DIREZON**° : *ur paotrig direson^e, komz direzon* (& *direzonal* Ph – NF *Diraison / Prl respont divezh & dichek, divegal*) ; Et vous êtes un

impertinent, de vous ingérer des affaires d'autrui (Sganarelle – Molière 17° / M. Divanah) *Ha n'oc'h ken eun trubuilher da en em emelloud deuz traou ar re all* (Guevel – ar Medisin Eneb Dezan tr M.Divanac'h)

IMPETURBABILITÉ (17°) *DIFROM* m.-où (& var. Ph *difourm* & *difourbilh-kaer*)

IMPETURBABLE,-MENT (15° / per\ turbare lat.) *DIFROM* : *chomet difrom* & (adv.) *difrom-kaer* (*dinec'h-kaer*; *distrafuilh* Ph / Prl *distraboui(lh)-kaer* & *hemb gober kas ebet*, KW<PYK *diaonus*, *digas-kaer*)

IMPESANTEUR > APESANTEUR

IMPÉTIGINEUX,-SE (19°) *KATAREG* m.-ien f.1 /-EK* (ad.) / *KATARUS* (J.Riou 1923)

IMPETIGO (13° < lat. & impetus ; gaul.-celt. *derueta* / v-br éruption d'impetigo *inpit t(ard)* = *tarzh impetigo* LF) *KATAR* coll.-enn & souffrant d'impetigo *ur gatarenn war e fas^s* (Ph / *digatar*), *PELENN(AD)* f.-où : *tapet ar bellenn* (Wi/PYK / Li<YR *tokenn*)

IMPÉTRANT,-E (14° < lat. - patrare / GR personne qui soutient une thèse, *soutener* & *soutenant* > *soutanant-ed*) = *impetrant* m.-ed f.1

IMPÉTRATION (14° / C. - n.vb. : an) *impetrañ*

IMPÉTRER (13° < lat. - in & patrare : exécuter ; C. *impetraff*, *impetret diff* 1568) = *impetrañ*

IMPÉTUEUX,-SE,-MENT (13° < impetus lat. / petere vb se jeter – gall *byrbwyll* : *berrboell(ig)* ; gaul.-celt. *circos* > *circius* : *mistral* / *kerc'h-* GR *cyrch* & NR Isara > Isère, Yser D 161 ; GR *buhannecq*, *hezrus*, *tær*) *HERRUS* : *ur ster herrus* (& T<JG *herr*, *a-herr* & *a-benn-herr*), (adv. / *kas an dour*) *A-GAS^s* : *pa'z an ez an a-gas^s* (& *kasetes* L, *taer* véhément, & *buaneg* irritable)

IMPÉTUOSITÉ (12° < lat. / C. *Buaneg^{ez}*, m-br) *HERNEZH* f.-ioù & *an herr* (*ma eo*)

IMPIE (15° < pius lat. / کافر *kāfār* > *cafard(er)* ; GR *disantel*, *disevot*, *hep feiz na reiz* & *oryad*) *DIBATER* : *ur Radikal dibater*, *DISANTEL*, *dizeol* (& *divadez* non baptisé) ; (Protestant) *KI DU* m.

IMPIÉTÉ (12° < lat. - pietas / piété & pitié - Littré) *DIBATER* m., & *disantelezh* f.

IMPITOYABLE,-MENT (15° < pitié & pius lat. ; gaul.-celt. *trougo-caria* & v-br-gall *tru-* & irl) *DIDRUGAR* (Ph *didruez* intraitable)

IMPLACABILITÉ (18° < in & placare lat. / placere vb plaire) *DIZAMANT* m.(-où)

IMPLACABLE,-MENT (15° < lat.) *DIZAMANT(-KAER)* : *tud dizamant*, *aet dizamant-kaer* (Ph)

IMPLANT (20° Med. ; C. *Emboudenn* ente) *EMBOUD* / *IMBOUD* m.-où (& coll.-enn greffe)

IMPLANTATION (16° - Med. / C.) *emboudadur* m.-ioù & n.vb. ; (q.part) *annezadur* m.-ioù & n.vb. (cf. Go *anne^zadeg* emménagement)

IMPLANTER (16° < planta - du pied, gr *πλατὺς* plat ; C. *emboudaff*) *EMBOUDAñ* / *IMBOUDIñ* ; (& s'implanter) *ANNEZAñ,-iñ* : lorsqu'ils vinrent s'implanter *pa oant deuet d'annezañ amañ*

IMPLANTOLOGIE (Med.) = *implantologiezh* f.-ioù

IMPLÉMENT (21° frangl. - lat.-um : instrument - gall *offeryn*, irl *acra*, *gléas* / *gwikefre...*)

IMPLÉMENTATION (20° Inform. - n.vb.) =

IMPLÉMENTER (Inform. < angl. : mettre en œuvre, réaliser phase finale – gall *gweithredu*) =

IMPLEXE (17° < lat. - appr^d) *LUZ* m. : *ul luz eo*

IMPLICATION (15° ; gall *ymhlygiad* - Mat.<JM) *empleg(ad)* m.-où, *emplegadur* m.-ioù & n.vb.

IMPLICITE,-MENT (15° < lat. ; gall *ymhlyg* – Mat.<JM) = *empleg* & (adv.-ment) *end-empleg* ; (appr.) *E-BARZH* : *'hanta, an dra-se zo e-barzh !*

IMPLIQUER (14° < implicare lat. - Mat.<JM) = *emplegañ* (*ud, e*), (q^m) *TAPAñ* (*ub, ud...*) *E-BARZH* : *tapet e-barzh un afer* ; (s'y impliquer & s'appliquer à) *KEMER POAN* (g'ud)

IMPLORANT,-E (18° part.prés. - Prl) *PIKUS* : *selloù pikus*

IMPLORATION (14°) *AZGOULENN* m.-où (& W<Heneu *arbedenn* & *soul-/sourbedenn-eù*)

IMPLORER (13° < lat. / plorare ; GR *goulenn a vir-galoun*) *AZGOULENN* (*ud ouzh ub*), & *imploriñ* (*Doue* / (*d*)*aspediñ* & W<Heneu *arbedein* / *sourbedein*)

IMPLOSER (20° - Techn. / angl. (*to*) *implode*) = *imploset* (*tele*), (appr.) *TARZHal* (*a-ziabarzh*)

IMPLOSIIF,-VE (19° < angl. / explosif ; gaul.-celt. *tartos* : sec & irl *tart* : *thirst*, v-br-gall *tard-> tarz*) *TARZH* (*a-ziabarzh*), & *entarzh*

IMPLOSION (19°) *TARZH* (*a-ziabarzh*) m.-ioù

IMPLUVIUM (lat. : *daspun dour-glaw^e*) =

IMPOLI,-E,-MENT (14°-16° pp *politus* ; GR *amzereat, dig^uempenn & savaich*) *DIFES^SON* : *gwashoc'h evid un den difes^son* (Ph & *diseven, dizoare & Prl dispak ha displeit*), *DIFRIPON* : *komz difripon* (T<JG / Ti<F3 & Ph *diseblant(-kaer)* g'ub - malpoli)

IMPOLITESSE (17° / C. *Fæczon*) *DIFES^SON* m.-ioù

IMPOLITIQUE (18°) *DIBOLITIK* : *dibolitik awalc'h eo*

IMPONDÉRABILITÉ (19° < *pondus* lat. / vb 2) *DIBOUES^SA*

IMPONDÉRABLE (18°) *DIBOUES^e* & les impondérables de la vie *chañsoù-dichañsoù ar vuhez*

IMPOPULAIRE (18° < *populus* lat. / pla - ie par sanskr.) *DEUET FALL* (*d'an dud / d'æt fall* Prl)

IMPOPULARITÉ (18°) *BRUD FALL* f.-où : *sachet brud fall (& sachet ar c'harr war e gein)*

IMPORT (Belg. - portus lat. & gr πόρος passage : d'un import de 100 € > *hag a sav da 100 €*)

IMPORTABLE (1 – *hag*) *a c'haller emporzhiañ*

IMPORTABLE (2 / import & vb – *ha*) *n'haller ket gwiskañ (& dilhad droch, gweliabl, strouilh)*

IMPORTANCE (14° < it.-lat. & vb portare / port- & πόρος – v-br-gall *pois*, gall *pwys* ; GR *pouēs*) *POUES / POUEZ^{*o}* f. (& m.-ioù poids - en fonte etc.) : *evid ar bouez en deus & n'o deus ket kalz a bouez*, (gravité) *SAÑS* m. : *un dra hep tamm sañs ebet* (Ph) & une chose de quelque importance *un dra bennak a vras / muioh a importants* (W<LB) ; (pour q^{um}) *BERN* m. : *bern a ra, ça n'a pas d'importance où n'eus ket bern e-pelec'h*, (relative) *PENN-BERN* m. : *an dra-se zo penn-bern din* (Ph) & quelle importance *pe laz din* (GR)

IMPORTANT,-E (15° < it.-e & vb porter - ie gr πόρος poros – gall *pwysig* ; GR *pouēsus & bras - un dra*) *A BOUEZ^{*o}* : une personne importante dans sa commune *un den a bouez en e barrez, & a bouez bras*, (parf.) *BRAS* ad. & m. : *un den bras, ober a ra e vras, tud vras & komzet fall eus ub a vras* /a'vra:z\ (L<F3), q.chose d'important *un dra vras bennak* (& personne L *julod, pinnard, pitaod > pito'* Prl – ALBB n°527) ; (grave) *SAÑSUPL^{*}* : *n'eo ket gwall sañsubl* (Pll / popul^l) *IMPORTANT, importantoc'h / an importantañ* (Ph – popul^l) ; l'important (c'est cela) *AN DALC'H* m. : *an dalc'h eo (ober an dra-se)*

IMPORTATEUR,-TRICE (18°) *emporzhier,-our* m.-ion f.1

IMPORTATION (18° angl.) *emporzhiadur* m.-ioù & n.vb.

IMPORTER (14°-17° / portus, gr πόρος NL Bos\phoros - Io & bu-) *emporzhiañ,-iñ (& enporzh-)*

IMPORTER (16° < it. – importare lat. / portus & gr πόρος poros, passage ex. Bosphore ; GR *bernout & beza pouēsus, talvoudecq, bout forh, lazout : pe las ? an dra-ze a las din / list da friza ! & lesi't, lest < lesit – gaul.-celt. segoles – PYL & v-irl, v-gall, v.corn les : good – advantage, benefit - LF 240 & GR pe las dide / pe laz dimp ? Ern.) BERN,-iñ,-out : cela t'importe ? bern a ra dit ? (Ph / qu'importe ? *petra vern ? n'importe ne vern ! & (ne) verna ket petra ! (E & Prl / ne vern 'vras > Kist.<MN 'vern 'vra' /vernvra/ peken), peu importe kalavern ! /kal'vern/ W (Kist.<MN) : kal'vern m'e vou pe vou ket, forzh ma (Ki & Wi) : que lui importe que j'y aille ou non ? daoust hag-eñv so vors ta henn'z da b'lec'h 'h an ? (Ph<JLR & n'eus forzh / daw, red / ret*, rekis) & cela importe be' 'walc'h ! (Ki<GG)**

IMPORT-EXPORT (cf. / port- : an) *emporzhiñ-esporzhiñ*

IMPORTUN,-E,-ÉMENT (16° < importunus lat. & portus / m-br & gall - *arabad-*) *ARABADUS* : *kaoz an arabadus a zo hir ha padus* (adage T<JG), *A(M)BUZER,-OUR* m.-(*er*)ien f.1 (Ph & *ambuz-amzer, laer-amzer, laz-amzer, (& coquin) C'HWILOSTER / FILOSTER* m.-ien f.1 (& T<JG *fistouler & flibister / filbicher*), *STERNER* m.-ion f.1 (& W *fardilhon, jablour, randakl* Prl & W<LH *un huizour > c'hwesour^e & bourouell, farouell*)

IMPORTUNER (17° / m-br) *ARABADiñ* (*war ub*), *A(M)BUZiñ* (*tud*) : afin de ne pas vous importuner *kuit d'ambuziñ ac'hanoc'h* (Pll & gwerz Go<RK *d'hou himportuniñ*), (faire l'importun / 'huizour') *C'HWILOSTETA, FAEiñ* (*ub*), *TORRiñ PENN* (*ub & bourouellañ raser, jabliñ occuper*)

IMPORTUNITÉ (14°) *ARABADIEZH* f.-où (& pl. - m-br *arabadou*) ; (*un*) *ABUZAN^S* f.-où

IMPOSABLE (15°) *TAILH / tailhoù warnañ* (m. / warni & personne corvéable *truajer*)

IMPOSANT,-E (16° part.prés. - personne) *A LORC'H* : *tud a lorc'h* (& *lorc'hour* / *lorc'henn*), (animal) *FORTUS* : *loened fortus* (Ph)

IMPOSÉ,-E (pp – prix) *FORSET* & *forset-mad^e* /ma:d\ɛ/ (adv. Ph), (pers.) *paeer tailhoù m.-ion f.1* (& *foñcher* Ph contribuable)

IMPOSER (14° < pausare lat. / gaul.-celt. S3 leg\as\it ; GR *lacqât, sevel* – q^{un}) *SEVEL TAILHOÛ* (*diwar ub & lakat tailhoù war ub, ud*), *TRUAJiñ / TRUACHIñ*, & *tellañ,-iñ* (*ub* - cf. NF-NL Tilly) ; (q.ch. à q^{un}) *BOU(N)Tañ / HEGal* (*ud war ub*), *ORDREN,-iñ* : ‘aze velit ar programm ordrenet d’ar re venn / Hag heuliet e vo gante ma[r] ve sod Poullaouen’ (Son ar vot 1929 SFIO Morlaix – version Iven ar Bek 1908 Voilà le prog qu’à la droite on a imposé / Lequel si Poulla déraile sera bien appliqué) ; s’imposer (à q^{un}) *KEMER E GREÑV* (*war ub*) : l’envie de vous en imposer (fig.) *c’hoant da gemer e greñv warnoc’h*, cela s’impose *FORSET-MAD* (*eo, oa*) ; (en) imposer (à q^{un}) *LORC’HENNañ,-iñ* ; imposer les mains *SPINañ,-iñ* : *ma moereb a ouie spiniñ deus an darvoued* (Pll - guérisseur), & (religion) *lakad^e an daouarn* (& *sakriñ ar breuz Gregor* – GR / *ma breu’*) ; imposer le respect / la crainte *DOUJañ,-iñ* : *daw ’vez doujañ ar vugale* ; imposer (le) silence *lakat peuc’h da ren* (& *ober tevel* GR), s’imposer (q.part T<JG) *dont heb^o e bediñ*

IMPOSITION (13° < lat. ; GR *tell & sacratur*) *TELL m.-où* : *douar tell* (KW<PYK / Tillibrennou NL & NF Tilly) & (*ar*) *sevel tailhoù* (cf. Pll<PM *ober tailhoù* > faire des simagrées & syn.), (assiette d’)imposition *DEOG m.-où* (Ph quartier – NALBB n° 005) ; (imposition des mains) *spinadurezh f.-ioù & n.vb.* (pour guérir), (relig. GR) *sakradur m.-ioù* (& C. = *impoficion*)

IMPOSSIBILITÉ (13° < lat. ; GR *imposublded*) = *imposub(l)ded* & (Mat.<JM) *dibos^supted f.* ; (adage) *TRA IMPOS^SUBL* : *tri zra / tri dra impos^subl da Zoue, tra (ha) ne vezer ket evid ober, (ha) n’hall ket boud g^rraet* ; je suis dans l’impossibilité de n’on ket evid ober, nend eus tu erbed diñ (W)

IMPOSSIBLE (13° < lat. / vb posse – gall *amhosibl, dodheanta* /do’y’e:ntə/ irl & *hard to do* ; GR *impoçzubl* : *tri zra impoçzubl da Zoüe – Compeza Brasparz, Divæyna Berrien, Ha diradenna Plouye*) *IMPOS^SUBL / DIBOS^SUPL* : *petra zo impos^subl d’an aotrou Doue ?* (devin. Ph), *impos^subl eo din, & dic’hallus*, impossible que le système perdure ! *ne bado ket (ar sistem), n’eo ket evid^o ober* (Are<JMS), impossible de le commander (W<Drean) *n’eus ket a gomand dehoñ* (vb *GALL* : *ne vo ket gallet / mar be gallet, & start da ouarn* Pll<GC *start d’an aotrou Doue gouarn e dud*) ; (fig. – enfant) *PEVARLAMPIG* (& *pevarlamm, marc’h abil*) : *ur bugel pevarlampig, (& invivable) DIREZON^{*o}* ; faire l’impossible *ober e seizh possubl, e seizh gwellañ, klask tennañ aman^{en} eus gouzoug ur c’hi* (métaphoriq^t)

IMPOSTE (16° < it. & *impositus* lat.) *GOURYEW^e f.-ioù* (& *gourrin* linteau = *pezh-lein* - Ku), (palâtre) *PALATR coll.-enn, PALATRAJ m.-où* ; (carrée ou en carreau) *KARREZ (DOR...)* m.-ioù : *karrez an nor, (& divers sens) KLO(U)NDRE / KOLDRE m.-i,-où* (**VBF**<PT 103 & Li<YR / *ar c’hlonde ve lakeat etre ar penn hag ar c’havell*)

IMPOSTEUR (16° < ponere vb lat. – gall *twyllwr* ; GR *afrounter bras / Mahomed*) = *AFRONTER, TOUELLER,-OUR m.-(er)ion* (f.1 & (di)lorber), & (surn. T<JG) *Fañch an Trompler*

IMPOSTURE (16° < lat. / vb im\ponere ; GR *afronterez, troumplererez*) *AFRONTEREZH, TOUELLEREZH m.-ioù*

IMPÔT (14° < pp im\ponere lat. & *ponner* ; GR *impod-ou & sevel impojou var ar bopl*) *IMPOJOÛ pl. (impod)*, (taille) *TAILHOÛ pl. (tailh & tell f.-où / Tilli)*, (& tribut) *TRUAJ m.-où, truachou* (Ku<RG) : impôts directs, indirects, sur le revenu *tailhoù eeun, ameeun, dre benn, & war ar c’honidegezh* & (impôts) fonciers *foñcheroù, foñcheier* (Ph / *kargoù charges, taos* taxe / impôts locaux en nature – trad^t Ph *devejoù hent, gober dewe’hoù hent* Prl)

IMPOTENCE (13° < lat. – gall *anallu, gwendid*) *AMPUSTUR m.-ioù & n.vb. (an) ampusturiñ*

IMPOTENT,-E (14° < *impotens* lat. : C. *impotant* / galloet, GR *seyzet & tud impotant*) *AMPUSTUR ad. & m.-ien f.1* (Ph & var. / *ampifur grabataire*) & (des jambes) *fall-varcher* (T<JG)

IMPRATICABLE (17° < lat.-gr *πρακτικός* ; GR *ne aller qet da henti / darempredi* – route) *SKO(A)^SELLEK** (ornière *skoas^sell* NL Scoassellou /-illi TK), *HENT-BLEIZ m.-où & (TK<MxM) un hent kac’het gant an diaoul, (pers.) ha ne vezer ket evit pleustrañ, & daremprediñ*

IMPRÉCIABLE (Rabelais 16°) > **INAPPRÉCIABLE**

IMPRÉCATION (14° < vb precari lat. / prier - ie sanskr. prachh demander, zend fraça id. & all fragen – gall *melltith* : *mallozh*, *mallacht* irl ; GR *droucqedenn*, *goall-* / *sulbedenn*) **DROUKPEDENN**, *sulbedenn* (*gwall bedenn*) f.-où, dire des imprécations **DROUKPEDIñ**, **SULBEDIñ** (& Ph *mil mallozhiñ*) ; (pers.) **DROUKPEDER**, **SULBEDER** m.-ion f.1

IMPRÉCATOIRE (16° lat. ; GR *droucqedus*) = **DROUKPED**, formule **GWALL BEDENN** f.-où

IMPRÉCIS,-E (19° / prae & caedere lat. - *a droc'h*) **DIRE^SIS** : *dirēs^sis a-walc'h*

IMPRÉCISION (19°) *dirēs^sisted* f., (*un dirēs^sister* m.-ioù)

IMPRÉDICTIBLE (20° < angl. *impredictable* – *ha*) *n'oufed diouganiñ*

IMPRÉGNATION (14°) **INTRADUR** m.-ioù, (parf. & ad.) **INTR** m. : *intr ar maged*, *dre intr* / *intradur*, & *dre us* (cf. *us(ion)* particules & *treant* pénétration)

IMPRÉGNÉ,-E (pp / ad. - prae & gnatus lat. - ie / generare) **INTR** / **INTRET** (*g'ud* - Pll & *intret ridojou ar vag* Li<YR = *morbrennet* / *mouarbrennet* & *marbrennet* ; Prl (*o*)*aet 'barzh*)

IMPRÉGNER (17° < vb pregnare / gnans, gnatus ; gaul.-celt. inter ambes & v-br *entr*, *entrmed* / entre, intervalle / gall *trwytho* : *treizhañ*) **INTRañ,-iñ** : imprégnés de fumée de tabac *intret g' ar maged butun* (Ph), la pluie imprégnait la terre *ar glaw^e a intre an douar*, imprégné de par la religion *intret g' ar relijion* / *beuzet enni* (vb *treantañ* pénétrer)

IMPRENABLE (14° ; GR *ne aller qet da g. – ha*) *n'haller ket kemer* ; vue imprenable *gwel meur*

IMPRÉPARATION (18°) **DIAOS** m. (cf. Ph *aozañ boued*, *gweleoù*), & *digempennadurezh* f.-où

IMPRESARIO (18° < it. & *imprehendere* lat.) = *impresario an Tri Yann* (m.)

IMPRESSCRIPTIBLE (15° - Droit - vb prae / scribere lat.) *didorrus*

IMPRESSION (13° < lat. / *impressum* vb *imprimere* – gall *argraiff* ; GR *merq*, *roudenn*, *treçz* & *loc'hadur*, *mouladur*, *santimanhou* & *empresyon* – trace ex. Agri < roud) **ROUDENN** f.-où : l'impression du véhicule *ar roudenn garr*, (bois, tissu etc.) **LOUC'HADENN** f.-où : *louc'hadennou du* & *lo(u)c'hadur* m.-ioù ; (tirage à l'impression) **MOULIDIGEZH** (**MOLL-** var. W) f.-ioù (& *mouladenn*, *mouladur* édition / n.vb. *moulañ*) ; (abstrait) **FROM** m.-où : *kaout from*, (& émotion) **FROMADENN** f.-où, (forte / faste, luxe) **LORC'H** m.-où (NF Lorho) & faire forte impression *ober lorc'haj-où* ; (l'impression) **SANTIMANT** m.-où,-*choù* : c'était ma première impression *an dra-se oa ma santimant kentañ* ; avoir l'impression que **KAVout*** (*da ub*) : *ka(v)oud^e a ra din eo gwir* (Ph / L 1900 Ils eurent l'impression *Caout a reas dezo* / *great eun impression vras varnout* fait forte impression = *an impression en tele* / *imprèsjon* / E<F3 & Go<FP ayant fait forte impression *skoet ur c'hlaouenn ('n) em c'halon*)

IMPRESSIONNABILITÉ (19° ; C. *santidigaez*) *santidigezh* f.-où

IMPRESSIONNABLE (18° / sent- ie) *santidig /-ik** ad. (& Ph *aonig*, *spontig*)

IMPRESSIONNANT,-E (18° oart.prés.) **FROMUS**, (parf. W & Ph) **LORC'HUS** ; (par le volume - var. Pll<PM *un turum[p] / stum[p]et / lam(p)et...* & *turumenn-où*) **TURUM** : *hennezh zo turum 'hat*

IMPRESSIONNÉ,-E (pp / ému & vb / movere) **FROMET** & être impressionné *kemer from* (T<JG), (fortement) **LORC'HET** (W<PYK, Are-Ph) : *lorc'het gant hennezh*, (W<PYK rendu bête < assoiffé) **BALPET**

IMPRESSIONNER (18° / émouvoir - cf. NL *Fromveur* / NR *Froud...*) **FROMañ,-iñ** (& Ph *fourmañ*, *fourbilhañ* traquer) ; (& s'impressionner fortement) **LORC'Hiñ** : *lorc'het ged an dra-se* (W<PYK & Are-Ph) & *pikañ ar galon*, *skoiñ ur c'hlaouenn e kalon* (*ub* – & *trevariañ* / *treveliañ*, *trivliañ* & *trefuiñ* / *trufuañ* TK & *trelañ* / *trelach-*) ; (photo) *lo(u)c'henniñ* (& *loc'h* empreindre & sens div. / démarrer etc.)

IMPRESSIONNISME (19° / GR *empřeçzyon*, irl > *impriseanachas*) = *impressionism* m.-où

IMPRESSIONNISTE (19° / Monet) = *ur sell impressionist* ad. & m.-ed : *an impressionisted*

IMPRÉVISIBLE (19° / prae & videre lat. - ie & gaul.-celt. NP *Ueleda* - *ha*) *n'oufed rakwelet** ; la météo est imprévisible (Li<LB / AR gall *angywir* & gaul.-celt. co\uiros / *gwir*) **ANKIVIL** *eo an amzer !* & blancheur à l'horizon venant du sud-ouest (adage Li<YR jamais très fiable : pute ou bien putain) *Mervent pa vez gwenn* / *A zo gast pe butenn* (& *ruzell veure pe diouzh ar mintin* / *kuzul*

gwreg, a-wechoù 've gwir hag a-wechoù 've ket)

IMPRÉVISION (19° < video lat. / Wi goanagiñ prévoir n.vb.) *an dic'hoanagiñ*

IMPRÉVOYANCE (17° & anc¹ providence, pouveance) *DIBOURVEZ* m.-où

IMPRÉVOYANT,-E (16°) *DIBOURVEZ(İK*)* : *tud dibourvez* (& T<JG *dibalamour*)

IMPRÉVU,-E (16° pp / voir ; GR *s(o)ubit*) *dic'hoanaget*, *DIC'HORTOZET* (& *dic'hed* / *n'edod ket war-c'hed anezhañ*) ; l'imprévu *DICHAÑS* f.-où : *sauf imprévu met hag un dic'hañs / ur chañs a ve* (Ph / *mechañs* adv. & *bet skoilh war an hent*), quel imprévu ! (appr¹) *nag un di chañs !*

IMPRIMABILITÉ (cf. GR / imprimatur) *mouladurezh* f.-où

IMPRIMABLE (ad. / vb) *MOULAPL** (var. *MO(U)LLABL*)

IMPRIMANTE (20° & ad.) *MOULEREZ*o* f.1 : *ur voulez laser*

IMPRIMATUR (19° lat.) = *an Imprimatur* (1903 / *aotre da voulañ & 'mad da vezañ moulet*)

IMPRIMÉ,-E (ad. / pp ; GR *scrid moulet, mol*) *MOUL* / *MO(U)LL* ad. & m.-où : *levrioù moul, skritur moul, paper moul(et)* pp *MOULET* ; (n.) *MOULADENN* f.-où

IMPRIMER (13° < imprimere lat. / premo- vb *premere* & *pressus* pp ; v-br *mol*, C. *Moul mola*, GR *moula levryou, imprima* & 19°) *MOULAñ* / *MO(U)LLiñ* (W) : *moulet e veze levrioù, moulañ en liw* (en couleur / publier *embann*), (17°-19°) *IMPRIMAñ,-iñ* (trad.) ; (marque & empreindre) *LO(U)C'Hañ,-iñ* : *louc'het e dreid en traezh* ; (fig.) *PLANTAñ,-iñ* : *plantañ kas^ooni en he c'halon* ; (un mouvement, une vitesse) *PLANTAñ* / *SANKañ tizh*, *REIÑ lusk* (*da ud*)

IMPRIMERIE (15° art & techn. - cf. C. / GR - 1442 & GÜtenberg c1450) *MOULEREZH* / *MO(U)LL-* m.-ioù : *Moulez Ar Bobl* (Taldir - Carhaix 1910) & n.vb. ; (lieu) f.-ioù, *TI-MOULLAÑ*, *TI-MOULEREZH* m.-ez & (cf. Galles, Lédan etc.) *impremeri / imprimiri* f.-où

IMPRIMEUR (1441 ; GR *mouler*) *MOULER* / *MO(U)LLER,-OUR* & *imprimer* m.-(*er*)ion (f.1)

IMPRO (cf. Ph *RAKTAL* / *rak-tal* & m-br *racdrem*) > **IMPROVISATION**

IMPROBABILITÉ (17° / proba lat.) *DIAS^SUR* m.-où & *an diasur ma oa*)

IMPROBABLE (17° / vb *probare* lat. ; GR *ar pez ne deo qet guir-hével*) *DIAS^SUR* : *un dra dias^sur a-walc'h*, *DIBAOT(-KAER)* : *dibaot e teufe war ar pemdez* (L Ph *dibaot-kaer* / Prl *direkis*)

IMPROBATEUR,-TRICE (17° & improbatif / désapprobateur - gaul.-celt. *molatus*, v-br *gall*, irl *mol* - ad. *diveul /-us*) *diveuler* m.-ien f.1

IMPROBATIF,-VE > **IMPROBATEUR**

IMPROBATION (15° < lat. / *diveuleudi* désapprobation / *MEUL-* n.vb. : *an*) *diveuliñ*

IMPROBITÉ (14°-18° / rextu gaul.celt. - ie - lat. - recta & recto *reizh*) *direizhded* (f.)

IMPRODUCTIF,-VE (18° < pro & ducere lat. / duc- celt. - ie & C. *Doen, doug*) *DIFONN* (& peu abondant / lent(ement) *DIFOUNN* Ph) : *labourioù difonn* (*difounn*), *DIAMPLET* / *DIZAMPLET* (syn. Go-Tu), (personne / abeille *na ra*) *na koar na mel* (Y.Gow<HB) ; (terre improductive) *DALL* : *douar dall* (W<MN), *TAGN* : *douaroù tagn* (& *douar brein, yen / kagn & rukagn*), *mad da blantañ chas* (T<JG & PT *douar menez, rukagn-où*)

IMPRODUCTIVITÉ (19° / producere lat.) *DIFONN* m.-où) : *un difonn*, (*un*) *DIZAMPLET* m. (Go & Tu / Prl *displeit* > *di\splet*)

IMPROMPTU,-E (17° < lat. in promptu & prompt - ad. / *pront* ; GR *var an tomm, taulad spered*) *A-GREIS-PEP-KREIS^e* adv. & *abadennig* (*a-greiz pep kreiz*o*) f.-où / *PEUSPRONT* (adv. - NALBB n° 81 *bientôt* & syn. - adv. / *peusfounnus* & *prestik-prest...*)

IMPRONONÇABLE (16° / *tongue-twister* angl. & *virelangue* - *ha*) *n'haller ket digej, distripañ / disklipañ* (Ph), *FREUZ-GENOÛ* (T / *un us-teod* & vb - K)

IMPROPRE,-MENT (14° < im\proprius lat. - pro & privus ; GR *dijauch & amzere, treffoed e langaich*) *DIJAOJ* : *ur ger dijaoj* (*douzh ud & ub / jaoj-* Ph<AT), (*ha*) *n'eo ket MAT* / MAD^o* (*mad da vann* - T<JG / *divad* & *gall anfad* - gaul.-celt. [*AN*]MATU) & *diwirion* : *cônique impropre konikenn diwirion* (Mat.<JM), impropre à la consommation (eau – Ti<F3 & Ph) *DOUR-HAO^o* *a ran eus se*, (beurre, lait, oeufs - TK<MxM) *traoù* (*Mari*) *toull trenk*

IMPROPRIÉTÉ (15°) *DIJAOJ* m.-où & n.vb. *dijaojiñ* ; (terme) *DROUKC'HER* m.-ioù (T<JG)

IMPROUVABLE (16° / vb *probare* lat. & proba > *froga* - basq. ; *dibrouffabl* improbable GR /

improver *disaprouff* – *ha*) *n'oufed prouiñ*

IMPROVISATEUR,-TRICE (18° < improvisiste) *TROADER,-OUR* m.-ion f.1 : *un troader sonioù*

IMPROVISATION (19° - n.vb. : *an*) *TROADAÑ* (*sonioù / gwerzioù, & gevier / vb livañ*), (Mus.<PH néol.) '*primanao*' m. (celt.) & rien que des impros *mann 'met traou (troadet) raktal*

IMPROVISER (17° < it. & lat. / im & pro'visus pp videre - ie) *TROADAñ,-iñ* : *troadañ ur gaou dezho* (leur "vendre" un mensonge - syn.) *LIVañ,-iñ,-o* : '*h an da livañ anezho deoc'h* (gaul.-celt. liuos > lio-, v-br *liu*), (en toute logique / *penn-eus-penn* T<JG-Ph) *PENNEGañ ur gaou = improviziñ* & (néol. Mus.<PH) '*primaozañ*'

IMPROVISTE (16° < it. *improviso* / visu ; GR *pa songer bihanâ*) *A-NES GOUZOUT DARE (DIT)* > '*NES GOÛT DAR*' /nesku'tæ:r/ Ph) & il m'a pris à l'improviste *ne'm boa gouiet dare-dare hag e oa-eñ aze, & a-rankontr-kaer* (Prl), *a-skoach-kaer* (W<FL / T<JG & vb *de\laz^h*-) *a-zelaz^h*

IMPRUDENCE (14° < prudentia lat. ; GR *diavisted, disonch*) *diavisted* f., *DIBLED* m., en toute imprudence (*graet*) *DISOÑJ-KAER* (Ph)

IMPRUDENT,-E,-EMMENT (15° / probus lat. ; GR *diavis, dievez, disonch, droucq-aviset, prim a deaud*) *DIFUR* : cela serait imprudent *difur e ve, (tud) DIBLED / (graet) DISOÑJ, & drougavizet* ; (adv.) *DAVIS-KAER / DISOÑJ-KAER*

IMPUBÈRE (17° / pubes - pubis ; GR *pautr dindan an oad a bevarzecq vloaz, merc'h dindan an oad a zaouzecq*) = (*ha*) *n'eo ket kaezoureg /-ek**

IMPUBERTÉ (19° Dr) *oad dindan... m.-où,-joù*

IMPUBLIABLE (16° < publicare lat. & publicus / populicus - *ha*) *n'oufed ket embann / diembann-*

IMPUDENCE (16° < lat. ; GR *divezded*) *DIVEZHONI* f.-où, faire montre d'impudence (vb GR) *KOLL MEZH* m. (& Ph *staotet ganti ar vezh*), (une) *AFRONTAJ* m.-où /-achou (& herder témérité)

IMPUDENT,-E (16° < pudentia lat. / pudeur ; GR *divez-us*) *DIVEZHET* : *bugale divezhet* (& *divezh éhonté*), *AFRONTET / EFRONTET, IFRONTET* (Ph), *dir war o fas^s / tud dir o zal* (cf. NF Taldir, Talhouarn)

IMPUDEUR (17° < pudorem lat.) *GADALEZH* (& *-iezh*) f.-où (& *likentez* lubricité)

IMPUDICITÉ (14° < vb pudere lat. ; GR *gadelez*) *gadelezh* f.-ioù

IMPUDIQUE,-MENT (14° < lat. ; C. *gadales & gadalus*, GR *gadal,-us, licq, lovr, qyes lupr, sautr* & L 1900 *impudic aoualc'h*) *GADAL*, & *gadalus* (cf. *GAD* lièvre & NF *Gad*, NL ar hat) ; pers. impudique *KOLL-MEZH* m.-où / *PEMOC'HENN* ! (Lu<JCM excl. / femme impudique)

IMPUISSANCE (14° / ad. ; gaul.-celt. Gall- & vb / jaillir & NL ; C. *galloet*, GR *dic'halloud(ez), semplded*) *DIC'HALLOUD* m.-où & *dic'halloudegezh* f.-ioù : l'impuissance humaine *dic'halloud mab-den*, dans l'impuissance (totale / KO - en) *DIASKREN* m. : *chom en diaskren* (& rester prostré / *n'eo ket evid-* il n'est pas en mesure, à ta mesure...) ; (sexuelle – euphémisme) *DIZAÑJER* m.-ioù (& *dinerzhed, gwanijenn* faiblesse générale Prl / anémie Ph & glose < RBI *sempladurezh*)

IMPUISSANT,-E (14° < pp vb posse pouvoir ; gaul.-celt. Gall- & *gall-* v-br-gall, C. *galloedus* NF Gallouedec, GR *dic'halloud, dic'halloudecq, dic'halloudus*) *DIC'HALLOUD* : *dic'halloud omp, (ema-) en diaskren* (& *erru dinerzh / apathique & syn. - gwan, flep / feup*) ; (sexuel) *DIZAÑJER* : *ur paotr dizañjer eveltañ* (Pll), (fam^t / vulg^t & n.) *POCH GOULLO / SAC'H GOULLANTER* (m.), *FLEB-E-LOST, PICH NUL* m.-où

IMPULSER (20° < angl. / v-br-gall, gall *llusgo*) *LUSKañ,-iñ,-o (WAR-RAOK)* : *luskañ an traou*

IMPULSIF,-VE,-MENT (15° < pulsum supin vb impellere) *LUSKIG* (*da vont*), *PRONT* (dim.)-IG (*da vont araog e benn*) : *pront evel Leonis, mont prontig* (& *prontamant* adv.)

IMPULSION (14° < impulsus lat. & vb / pousser ; gaul.-celt. & v-br *luscou* / GR *poulz*) *LUSK(IG)* m.-où, *LUSKADENN* (& *litiadenn* Go / *link(r)adenn*) f.-où : la première impulsion (imprimant un mouvement) *al lusk kentañ / lus* (*evit ober, mont* – Ph, LF / branle *ar brall kentañ zo roet ganto*) ; sous l'impulsion du moment *da heul e benn*

IMPULSIVITÉ (20° - dér.) *prontidigezh* f.-où

IMPUNÉMENT (16° ; GR *dibunis*) *DIBUNIS^s* : *lazhañ dibunis^s* (& Ph *dinec'h-kaer*)

IMPUNI,-E (14° < pp vb / puno lat.) *DIGASTIZ /-ET* : *chomet digastⁱ*

IMPUNITÉ (14° < im / punitus) *DIGASTIZ* m.-où

IMPUR,-E,-MENT (14° < lat. - ie sanskr pu ; GR *dibur*) = *dic'hlan* ; sang impur (Marseillaise) *gwad (an dud) digar* (Ch.Rolland c 1900 / *gwad yac'h Breiziz* – T 1920) & *louzuz*

IMPURETÉ (14° ; GR *diburentez, lousdony-ou*) *LOUSNEZH* f.-ioù : *lousnezh he buhez* ; (une) *KOC'HENN* f.-où pl. *KOC'HION* : *koc'hion sistr* ; *STRONKENN, STROUILHENN* f.-où (& coll.)

IMPUTABILITÉ (18° - appr^t) *BEC'H* (da daoler - warne) m.-où

IMPUTABLE (14° / bec'h) da daoler (war) : cela nous est imputable *warnomp eo taoler ar bec'h / C'HWI ZO KAOZ** !

IMPUTATION (15° < lat. ; GR *tamallidig^uez*) *TAMALLAS^SION* f.-où (T), une imputation odieuse (Taldir / Kalloc'h) *un drouktamall* (m.-où)

IMPUTER (14° < im & putare lat. / comput ; GR *tamall,-eiñ* : *e gaou ez tamaller qemen-ze dezo*) *TAMALL* & *drouktamall* (ud da ub), *taoler ar bec'h* (war ub & lakat tamall, bec'h war e chouk), (frais & dépenses) *taoler frejoù / lakat mizoù war gont* (ub)

IMPUTRESCIBILITÉ (19°) *DIVREIN* m. (& n.vb)

IMPUTRESCIBLE (15° / lat. *putris brein*) *DIVREIN*

IN (1 - 20° < angl. - ie / in- lat. > imp- préf. & gaul.-celt. 'in Alixie' : en Alesia, v-br-corn-gall *in*) = *traoù in* (Ph-W *in* - var. & *ban a'el Ph* / Prl *ban aùel* : 'barzh an avel / en awel)

IN- (2 - préf.) *DI-* mut. 1 (& var *dis-*), (anc^t) *an-* (v-br > *angenheñvel, angevazas / ankouazh & ankivil*), périphrase (qui ne peut) : (*ha*) *n'haller ket* : *an dra n'haller ket / un dra ha n'haller ket...* (GR *na aller qet / gall na ellir ei-vb*)

« **IN** » (3 - gallo « ins » = haims Rabelais 16° : hameçons) > *HIGENN*

INABORDABLE (17° < bord – appr. & GR) *DIAES* : (*aod, ub*) *diaes tostaat dezhi*, (personne) *diaes ober gantañ* (& *kac'her diaes* mauvais coucheur), d'un abord difficile (*un den & un dra*) *arkanus* (Wu<Drean), (fille) *tener deus he c'helien* (T<DG) ; (prix) *KER-RUZ* : le vin y est inabordable *eno eo ker-ruz ar gwin* (& *ker-devet /-devot* - Li / T<JG *un diranson* !)

INABRITÉ,-E (port : *porzh-mor*) *dic'houedor*, (trad. TK) *DIABRI* : *n'eo ket braw^e bezañ diabri*

INABROGEABLE (18° < rogare lat. - ie gr, sanskr. - *lezennoù*) *DIDORR* & (*ha*) *n'oufed torriñ*

IN ABSENCIA (20° < lat.) *en absañs / en ezvezañs*

IN ABSTRACTO (20° < lat.) = / *end-abstret* (& *difestis*)

INACCENTUÉ,-E (19° / accent < ad- lat. & cantus - ie) *dibouez-mouezh /-iet* (pp & *didon atone*)

INACCEPTABLE (18° - *ha*) *n'haller kouñsantiñ* (Ph / *aksepti^o* - F3 & *degemer tra pe dra...*)

INACCESSIBILITÉ (16°) *DIAMEN* m.-où)

INACCESSIBLE (14° < ad- lat. & *cedere* ; GR *didaustabl, ne aller qet taustât ountâ* – lieu excentré) *DIAMEN* (W<FL & Wi<PYK) : *ul lec'h diamen, broioù diamen, & d'ar park-se 'ma diamen monet* (Wu) & l'inaccessible objet *an dra diamen (d'an nen)* ! / (lointain - B.) *A-ZIABELL* (*ema ar menez-hont*) ; (Mat.<JM néol.) « *diac'hesadus* » & (passage – réputé moins inaccessible) *DISKOILHOC'H* ; (personne / sauvahe NF Gouez, Mesgouez) *GOUEZ* : *un den goué* (var. Prl), (inaccessible à la pitié etc.) *SERRET* (*d'an druez*)

INACCOMPLI,-E (19° < ad, cum & plere / plein - Littré ; gaul.-celt. > darne / morceau) *DARN*, & *chomet int* (*e*) *darn / darniet* (& préf. / *diechu* inachevé)

INACCOMPLISSEMENT (n.vb - ar *chom e*) *DARN*

INACCORDABLE (18° - *ha*) *n'haller ket akordañ*

INACCOSTABLE (GR inabordable : *den*) *GARO^o* (NF Garo / Le Garff)

INACCOUTUMÉ,-E (17° < con\suetudinem lat. - Littré ; GR *digustum ad/pp*) *DIGUSTUM*(ET & *ma n'oc'h ket kustumet / kustum' a-walc'h a rehet* - rime Ph / *divoas* inhabituel)

INACHEVÉ,-E (18° / à & chef) *DIACHU / DIECHU* ad. & m. : *ur romant diachu* (Prl *diuchu*) & son roman est inachevé *e romant so d'echuiñ gantañ*

INACHÈVEMENT (19° - n.vb.: an) *DIECHU*(IÑ)

INACTIF,-VE (18° vb agere lat. - ie gr & aj sanskr. ; gaul.-celt. *diacus* & v-br-corn *dioc*, gall *diog* : *dieg*) *DIEG* ad. & m.-ien (f.1) : *tud dieg /-ek** & (péjor^t 'professionnels) *LANGOUR* ad. &

coll.-enn-où : *ya, langourenn-ù !* (Ph) ; (en inactivité) *dioberiant, distrivant / diaktiv* (W *dizever & 'dizevar' / Wu<Drean*) *vaen e vez an den pa vez fatikus an amzer* ; les inactifs (Démographie) *an dioberiant(ez)ed*

INACTION (17° - v-br *diochi > diegi* paresse) *DIOBER* (& Ph *dizober* défaire), *distriv* m.-où

INACTIVATION (20° - n.vb. : *an*) *DIEKAAD*

INACTIVER (20° Bio.) *DIEKAat**

INACTIVITÉ (18°) *dioberiantiz* f.-où ; en inactivité (*ub*) *dioberiant*

INACTUALITÉ (*an*) *DIAVEURE*, & *dibred* m.-où

INACTUEL,-LE (19° / jamais encore - E<Ern adv.) *DIAVEURE*, & *dibred(ig) / digoulz...*

INADAPTABLE (19° - appr.) *DIREIZH*, & (*ha*) *n'haller ket reizhañ* Ph / Prl *lakat da zegoue'out*

INADAPTATION (19° / ie) *DIREIZH* m.-où, & *an direizh ma eo* (*an traoù-se*)

INADAPTÉ,-E (19° < ad lat. & aptus) *DIREIZH(ET da, diouzh e amzer & amzere* incongru, *dijaoj* impropre) ; (enfant inadapté) *AMPECHET* : *bugale ampechet* (& *dalc'het* handicapé, estropié *mac'hagnet* Ph-L 14-18 / Prl *ma'hègnet*)

INADÉQUAT,-E (18° < ad lat. & æquare / æquo - v-br *ancomadas & gall angyfaddas > angevazas / azas*) *DIJAOJAPL**

INADÉQUATION (20° / v-br > *angevazas* – n.vb) *an DIJAOJ(AÑ)*

INADMISSIBLE (15° < < admis pp admettre ; GR *direceapl – ha*) *n'ema ket da vout degemeret, n'eo ket degemerapl*, (usu. Ph) *UR VEZH RUZ* : *ur vezh ruz eo !*

INADVERTANT (21° / *inadvertent* - angl. < lat. : involontaire-ment)

INADVERTANCE (14° < in, ad lat. & vb *vertere* ; GR *disonch*) *DISONJ* (m.) : par *inadvertance graet disoñj-kaer*

INALIÉNABLE (16° Droit ; gaul.-celt. *aniateios* PYL 89, GR *pez ne aller na guërza na rei – ha*) *n'haller ket e werzhiñ* (& *diwerzh* invendable)

INALTÉRABLE (14° / alter - lat. - ie - *ha*) *n'haller ket distresañ*

INALTÉRÉ,-E (19° / *mesk*) *DIGEMMESK* : *pur ha digemmesk*

INAMICAL,-AUX,-E (18° / ami & amis vb *amare* - ie) *DIAMIAPL** (& *diamour*), *DIGAR* : *Turked digar* (L.Clerc 1903)

INAMOVIBILITÉ (18°) *dilem-laka* m.

INAMOVIBLE (18° - dér. / mobiles gl v-br *lusc-ou*) *dilem-laka / dilusk*

INANALYSABLE (19° < gr *ἀνάλυσις ἀνά*, *ana en haut λύω*, *luô délier* - *ha*) *n'oufed analizañ* (& syn. - vb *dezrann / dielfenn-*)

INANIMÉ,-E (15° < anima lat. - ie gr *ἄνεμος* vent & celt. ; GR *dienaouët, diene*) *DIENE, DIVUHEZ*, (corps) *REUD* (*evel un tamm koad – T<JG / mo(r)t, chom motet*) ; objets inanimés, avez-vous donc une âme ? (Lamartine 19°) *traezoù /treo^w/ divuhe^r, daoust hag-eñ 'pe un ene ?*

INANITÉ (15° < inanis lat. vide gr *ἰνεῖν vider*) *DIDALVEZ* m. /-idigezh f.-ioù : *didalvez o buhez* (& *an didalvez ma eo o buhez*)

INANITION (13° < inanis lat. : vide ; GR *goulloïdig^{ez}*) *DISVOUED* m.(-où) : *tomber d'inanition kraziñ g'an disvoued* (& *divouedet, divag, duiñ g'an naon*)

INAPAISABLE (19° < paix - *pacem* lat. & vb - *ha*) *n'haller ket distaniñ*

INAPAISÉ,-E (pp vb < *pacem* - ie gr *πάξι* - NF Habask < Pask) *dihabasket* (& *dihabask* impatient)

INAPERÇU,-E (18° < *percibere* lat.) : *passer inaperçu chom hep bezañ gwelet* (& *damwelet / apersevet & chom hep goût da zen, heb 'oùt da hini*)

INAPPÉTENCE (16° < ad lat. & *petere*, pat sakskr. - aller vers / ALBB 492) *dielboued* m.(-où)

INAPPLICABLE (18° - *ha*) *n'haller ket aplikañ / lakat da dalvezañ, & diaplik*

INAPPLICATION (17° < ad lat. & *plicare / pleg*) *diaket / diaplik* m.-où (& n.vb *an diaplikañ*)

INAPPLIQUÉ,-E (17° - personne inappliquée) *diaket / DIEVEZH* ; (loi etc.) *diapliket* (& *diefed*)

INAPPRÉCIABLE (15° - appr^t) *DIBRIZ*, & (*ha*) *n'haller ket prizañ*

INAPPRÉCIÉ,-E (pp vb < *pretium* lat.) *DIBRIZET*, & (*ha*) *n'eo prizet tamm / mod ebet*

INAPPRIVOISABLE (*ha*) *n'haller ket doñvaat*, (appr.) *DIZOÑV-NET*

INAPPRIVOISÉ,-E (pp / privus lat.) *DIZOÑVET*
INAPPROPRIÉ,-E (20° < proprius lat.) *DIBROP^R*
INAPTE (15°-18° - in / aptus lat. pp) *DISTU* : il était inapte au métier de paysan (Ph) *hennezh oa distu da labouriñ an douar*, inapte au travail *DIVALO da labourad°* (T<JG), *DIBARTAPL** (Prl)
INAPTITUDE (14°-18° - aptus lat. / apo ie aptas pp sanskr., apa obtenu / tu) *DISTU* m. (& *didu*)
INARRANGEABLE (in & a- / rang - ring germ. & celt. / reg- lat. Littré - ha) *n'haller ket renkañ (na kempenn & (ha) n'eus kempenn ebet dezhañ)*
INARTICULÉ,-E (15° < articulus, artus lat., gr ἄρθρον) *DISKLAER, TAG /-ET (taget he mouezh)*
INASSIMILABLE (19° - substance < similis lat. - ie / same, samen germ. & Samonios gaul. / irl samhain - PYL > ha) *n'haller ket esmoriñ*, (personne & culture etc. - ha) *n'oufed ket hañvalaat**
INASSOUVI,-E (18°) *DIWALC'H : ur c'hoant diwalc'h* (F.Elies-Abeozen / pp) *DIWALC'HET*
INASSOUVISSABLE (19° / vb & suficare lat. ? - Littré / m-br-gall goalch *DIWALC'HUS*
INASSOUVISSEMENT (n.vb. / tra-walc'h ! & vb - an) *DIWALC'HANÑ*
INATTAQUABLE (18° - lieu etc. < *attacare* it. / attache & tache - clou gaul.-celt.-galate tasgos - Littré : ha) *n'haller ket argadiñ (& diargad / NL Kene' Kad-Are)* ; (personne - sans "si") *DISI* : il faut être inattaquable *daw 'vez bout disis (& hep ket a si, hep tech na si, 'nes si na tech)*
INATTEIGNABLE (19° < in & vb tanger lat. / tact - ie) *dreist-diraez & (ha) n'haller ket diraez (na tap' kaout - Ph)*
INATTENDU,-E (17°) *DIC'HORTOZ(-KAER - var. W dic'horto / dic'hortozet imprévu)*
INATTENTIF,-VE (18° / evezh) *DIEVEZH(IET) : bugale dievezh / diewezhe (& dible)*
INATTENTION (17° / tendere lat. - ie *ten) *DIEVEZH / DIEWEZH* m. (& *dievezhded* dissipation)
INAUDIBLE (18° < audi- lat. / Go ya kle' - gall anhyglyw, na ellir ei glywed) '*diheglew*', (ha) *n'haller ket klevet, (na) vez ket klevet, (trouz) MOUGET / MOUG* (bruit mat)
INAUGURAL,-AUX,-E (17° : séance *abadenn*) *igoriñ /-digoriñ > gouelioù DIGOR*
INAUGURATION (18° < lat. / gaul.-celt. cor : clos - gall *agoriad, dechreuad* ; C. *igouridigaez*) *igoridigezh f.-ioù* (cf. *IGOR / DIGOR - ALBB n° 152*) : *igoridigezh ar foar ba Kergozh (Gwengamp) & (trad. Ph B. 1907) LEUR-ZI NEVEZ f.-où (& lorziou / leuriou ne' - Ph)*
INAUGURER (14° < augur lat. & gr / gaul.-celt. cor - gall *agor, dechrau* ; cf. C. *ig^ueriff* ouvrir & ALBB n° 152, NALBB n° 544 E-Go 6pt *igeriñ / igor-* = *digor* / gaul.-celt. cor : incors ! ferme & irl *cor & dam* angl. - NL Coret, Pont ar goret, *Korejou* etc.) *IGORiñ & (MM<A.B.) lid-igoriñ : igoret 'vo Ti ar Re Gozh 'benn miz Du, (fig. - v-br & gall) DERAOUiñ* (débuter) : l'Ankou inaugure l'année *an Ankoù a zeraou ar bloaz newez* (T)
INAUTHENTICITÉ (19° / *diles* v-br & *anterin / antilin, gwir* - gaul.-celt. uiros / uer- lat. - ie) *diwirionded* (f.), & (an) *DIWIRION* (ma oa...)
INAUTHENTIQUE (19°) *DIWIRION (& diles / v-br dilis, & anterin / antilin Ph intègre)*
INAVALABLE (hum^t) < vb *valere* lat. - ie - bala sanskr. : force - Littré / loncate gaul.-celt.) *TRILONK (& L 1900 (bara) a dri lounk & Ki per trelonk / tarlonk-)*
INAVOUABLE (19°) *MEZH E ANZAV / MEZH-E-DUD...* : *soñjoù mezh o anzav*
INAVOUÉ,-E (18° / vb & votum voeu / gaul.-celt. / ex voto βρατυ *breud*) *DIANZAVET*
IN-BORD (angl. / hors-bord - KW *in & bord*) = *in-bord*
INCA (17° < ketchua : chef) = *ur gêr inka, & an Inka (meur)*
INCALCULABLE (18° - ha) *n'haller ket jediñ / karkuliñ* (Ph-Prl & *diniver, dreist-goñvor*)
INCANDESCENCE (18° / vb *candere* lat. - ie & *candos* gaul.-celt. > -*gwen-* *kann* NF Le Cann ; C. *gor*) *GOR* m. (& coll.-*enn-ou*) : *gor ar forn*
INCANDESCENT,-E (18° < lat. / vb *candere* / *candeur, candide*) *GOR : gor eo ar forn / GORET* (pp), *TOMM-GOR* (var. W *TOEMM-, TIOMM- / TOMM-TOMM*), (parf. - braise) *RUZ : glaou ruz (& Prl ru'-tan)*
INCANTATION (13° < vn *in\cantare* lat. ; gaul.-celt. *brixta*, irl *briocht*, v-br *bre* LF 89 & cantalon / *kentel*, runo- : rune *rin & hud* magie > *hun-vre, bre - an hun : hunvre*) *bre* pl. *BREOU*
INCANTATOIRE (19° / *in\cantare* lat. - *kan* - ie ; gaul.-celt. (nepi) *andigi*) *BRE* & formules

incantatoires *breoù / inkantator*

INCAPABLE (15° / vb *capere* lat. ; GR (*nep*) *ne deo qet capapl*) *DIC'HOUEST / DIC'HOUEZ, DIC'HOUI-* /dihuj/ PhS (incapable intellectuellement) : *un di'houi* (Spézet), (*ha*) *n'eo ket EVIT (ober)* : il n'est pas capable de rester en place *hennezh n'eo ket evit chom neblec'h / n'eo ket evid e dreid*, je n'en suis pas capable *n'on ket evid ober; n'on ket kad* /ka:d't/, *MAD / MAT* DA VANN* : *mad da vann ebed* (T<JG-Ph & *didu* inexercé, *divarreg* incompetent)

INCAPACITANT,-E (ad. - Ph) *STRAMM / STRUMM* (W)

INCAPACITÉ (16° inaptitude : *an*) *DIC'HOUEST / DIC'HOUEZ (DI'HOUI' - ma eo)* m. ; il est dans l'incapacité (permanente) *N'EO KET EVIT (seurt)* / (actuelle, provisoire) *N'EMA KET EVIT (chom en e sav)* & *n'on ket 'walc'h evid laret dit* (Ph) ; (physique) *mac'hagnamant m.-où,-choù*, (gêne) *STRAMM m.-où* (& coll.-*enn-où*) : *ur stramm eo dezhi avat* (Pll<PM / *dic'halloud*)

INCARCÉRATION (14° / carcer & chartre - Littré - n.vb.) *karc'hariñ* : *ar c'harc'hariñ minored*

INCARCÉRER (13° < lat. / carcer > v-br-gall-irl *carcar*) *karc'hariañ,-iñ* (& *serrezh* enfermer, Prl *kelein / bar c'hel* & arg. prozur < couvreurs de Plouescat *kaluchi ub*)

INCARNADIN,-E (16° < it. ; GR *flamm, liou ruz-beo* – trad.) *INKARNAL, RUZ-BEV**

INCARNAT,-E (16° < it. - incarnare / carn-) *RUZ-KELL, RUZ-SKLAER* (GR / Ph rose politiq¹) ; trèfle incarnat *MELCHON RUZ & melchen douar* (Li)

INCARNATION (12° < lat. ; GR *an Incarnacion a vap Doüe*) = *INKARNAS^SION* f.-où (relig.) & (*an*) *enkorfañ (ud)*

INCARNÉ,-E (16° pp – relig.) *INKARNET, & enkorfet, (Doue) graet den, en den (raktal - conte)* ; le diable incarné *an diaoul paotr* (titre) / *en e gorf* (au corps) ; (ongle ivin) *ENKARNET* (& *gourivin m.-où*)

INCARNER (14° < lat scol. ; C. & GR *incarni* : *ar verb incarnet / qiga a ra ho couly* – relig.) *INKARNañ / ENKARNiñ, & enkorfañ,-iñ / KIGañ a ra an troc'h / KIZañ* ; (rôle) *c'hoari buhez (ub)*

INCARTADE (17° < it. & esp. vb *encartarse* / escrime ; GR *bourd fall*) *OUILHAD* m.-où (& *follezhenn folle équipée*) ; (envers q^{um}) *MIL ARD FALL (ub – m.-où)*

INCASIQUE (19° / Incas) *Inkais^e*

INCASSABLE (19°) *didorrus, & (ha) n'haller ket torriñ* (intact *DIDORR* & pseudo. Dirnador^r < *dir na dorr* acier qui ne rompt & devise N-Dame Guingamp 16° *fun a dri gor a vec'h ez torr*)

INCENDIAIRE (13° ; GR *entaner, losqer aznad*) *ENTANER, INTANOUR* m.-(*er*)ion f.1 (& T<JG *c'hwezher-tan* boutefeufeu, *losker / dever gouloù brûleur*) ; (ad.) *ENTANUS* : *danvez entanus / intanus* (Prl), *komzoù entanus* ; blonde incendiaire *LOSKADENN* f.-où (fig. & *loskadenn a blac'h*)

INCENDIE (16° < lat. / ignis ; gaul.-celt. teno- v-irl *ten*, v-br-corn-gall *tan* & C., GR *tan-goall, entan-adur*) *TAN-GWALL* m.-ioù- : *pa veze taniou-gwall war ar maez & chacun venait avec son seau lorsqu'il y avait incendie* *peb hini a deue gand e zaill^o pa ve gwall-tan* (Li<YR / *kloc'h an tan-gwall* tocsin & guerre 1914) ; assurance-incendie *as^surañs tan(-gwall)*

INCENDIÉ,-E (pp – NL) *LOSKET* : *losket he zi* (Prl) & NL *ar Gêrlosket, Pont-Losket, Prad losket, Ti Losket & ar Werlosket / ar Gerlosket* ; (*unan*) *bet an tan warnehañ* (& *en e di / e gêr*) ; (popul^t ivre) *PULLUC'HET* (Ph *pullufet / bulumet*)

INCENDIER (16° vb in<indere < candere / candos & gaul.-celt. > *kann* - NF Le Cann / Canndi & *kann - loar* ; GR *entana & lacqât an tan var ur re, an tan-goall e ty ub*) *ENTANAñ,-iñ / INTANO, TANFLAMMiñ, & lakat tan war (ub), LOSKiñ, PULLUC'Hañ,-iñ* (& popul. = enivrer), (reproches) *BLEIZañ (ub / abraziñ ub)*

INCEPTION (frangl. < film / Di Capprio) =

INCÉRATION (18° < cera lat. > *koer - koar* – n.vb.) *KOARENNiñ*

INCERTAIN,-E (14° < certus lat. - ie & gaul.-celt. certi- > *kerzh & a-ger'h* W ; M.17° *incerten*, GR *arvar & var var, douëtus & diaçzur* : *ar maro so sur, an eur anezy diaçzur* – gaul.-celt. couiros & gall *anghywir*) *ANKIVIL* (*an amzer* – Li<LB & aléatoire), *DI(A)SUR* : *re a draou disur & dias^sur, WAR VAR* : *n'eo ket braw bezañ war var / war varteze, & war var e voued* (& *entre mar, arvar / war varin, diantell* indécis, *war vordo & se zo da 'hoût* - Go<KC), temps incertain (météo)

BRIZH AMZER n.-ioù (& furluog an amzer ! - Li)

INCERTITUDE (15° ; m-br (*ez mirer*) *incerten* / M.17°, GR *arvar*, *douët,-ançz*) **MAR** m. (& si) : il n'y a aucune incertitude *n'eus na mar na marteze* (trad. Luzel 19°), *heb mar ebed* (& *heb lakad mar* - adage), dans l'incertitude *entre mar*, **WAR VAR**, **WAR VARTEZE** : *chom war vartese*^e (& *amzivin* perplexité / *arvar doute* = *douetañs*, & *enk war va lasoù* Lu/Ph *enk warnon non*), (Météo.)

TRELLAJ m.-où (Are & Y.Gow) : *trellaj g' an amzer*, *etreze o-daou* ; (Mat.<JM) *di(a)surded* (f.)

INCESSAMMENT (14° < *cesse lat.* & *cedere* ; GR *hep ceçz* / *hep dale*) **PLAEN(-PLAEN)** : *emaint plaen é torriñ ma revr din* (W<GH / *dalbe'h*), (hum.) incessamment sous peu **BREMAÑ-SOUDEN-DOUE** (T<JG & trad. Ph *bremañ-souden-vatant* < *batant* / *war arruoud* & rime Ph *nep dale*, 'h an da vale nes dale)

INCESSANT,-E (16° part.prés. < *cesser* ; GR *hep paouëz* & *hep astal*, *hep ceçz*, *hep ehan*, *hep spanaënn* - Arv.Wu /*sjas/ hemp sias*) **DIBAOUES**^e : *trouz dibaouez* ar mor* & *dis'es*^s (Prl = *hemb arsaù*, *dihan* & anc^t *insessapl*)

INCESSIBLE (16° / *cession* & *céder* - lat. . NL-NF *Kerdilès* - Dr – *ha*) *n'oufed dilezel*

INCESTE (12° < lat. non chaste *chast* / *glan* – gall *llogdach* / *col*, irl 'berz', basq. > *intzestu* ; 16° *incest* & GR *icest-ou* : *ober un icest*, & *pec'hi gad qar / nes*) = *insest* m.-où

INCESTUEUX,-SE (13° < lat. ; GR *icestus* – *tud*, *dimizyou*) = *insestus*

INCH (angl. : *pouce* < *uncia lat.* / *unus* - *ie* – gall *modfedd* < *mawd* : *meud* & *meutad* / *meuthed* W, irl *orlach*) = *tri inch* / *tri meutad* (*lien*)

INCH ALLAH ! (إيشالاه) : *in ša' allâh* si dieu le veut > 'shalla' j'espère & esp. *¡ojala!* – m-br *mar car Doe* devise Ph / *ach doe* > **ATOUE** & *a-toue ya !* - T<EB) / **MA DOUE BENNIGET !** (& *en an' Doue*, *dr'an' Doue*, *bennoz* / *mallozh Doue*, *mallezh ma Doue* & *mallozh hon dou' dou' dou' !* Ph)

INCHANGÉ,-E (18° - gaul.-celt. 5° cambi-) **DIGEMM** (& cf. J.Riou *kemm ebet er vro*)

INCHANTABLE (*traoù* – *ha*) *n'oufed kanañ*, & *na ganer ket !*

INCHARITABLE (GR *didrugarezus*, *digar* / *divat** & 'nes karitez / *ranna' ar "galite"*)

INCHAUFFABLE (19° - *ha*) *n'haller ket tommañ* / *toemmein* (W)

INCHAVIRABLE (19° / L.Clerc - *bag* / *war eilpenn*) **DIEILPENN**

INCHOATIF,-VE (14° < lat. - vb *choare*, grec *χόειν* vb *turiañ* / *krog-*) = *verboù krog* / *inkoativ*

INCIDEMMENT (14° adv. / *incident* - v-br *dar* > *dar\voud*, *dar\bet*, *dar\eo*) **DARBEDIG** (dim. < *darbet* failli), (vb) **DEGOUEZHAñ,-o** (*da / g'*) : j'ai parlé breton avec lui incidemment *degouezhet din kontañ brezhoneg gant hennezh* (Ph & *c'hoarvezet ganin ober* - syn. / par hasard) **DICHAÑSañ** (*ober*) : *dichañset din komz* (*ganti*)

INCIDENCE (13° - gall *dylanwad* < *llanw* v-br *lanu flux* – n.vb. / *darvoud* : an) *darvezañ*, & (influence) *delanwad* m.-où, (Mat.<JM)= *insidañs* f.-où : *ar poent insidañs*, (appr^t) **KROG** m. : aucune incidence (& pas d'incidence) sur la procédure *tamm krog war an afer* (& Are<JMS *drou(g)lañs*, (*gwall*) *levezon*, (*di*)*stok*)

INCIDENT,-E (13° < lat. scol. / *cadere* : *choir* & *caduc* / *degouezh-* < *kouezh* ; GR *icidant*) = *insidant* ad. (Mat.<JM), *darvezet* (Ph **DARBET** failli), (petite mésaventure L<MM, & Pll<PM 'atout' - gallo) **ATOUDENN** f.-où : *paket ganen un atoudenn* (Pll<PM) ; (appr^t) **KROG** (*en ud*) ; (Gram. - *incidente lavarenn*) *darvoud* (f.-où / *darvoudenn-où*) ; (n. - dim.) **DARVOUD(IG)** m.-où : ce ne sont pas des incidents mineurs *n'int ket darvoudigoù bihan*

INCINÉRATEUR (19°) **DEVER** (*lastez*) / **LOSKER** (*lornach* – Prl) m.-ion (f.1)

INCINÉRATION (18° < lat. – n.vb.) **LUDUIÑ**, (*ar*) **PEURZEVİÑ** : de déchets *ar peurzeviñ lastez*

INCINÉRER (15° < lat. – cinis, cineris - cendre-s ; gaul.-celt. *uluos* / *luto* D. – gall *lloggi yn ulw*) **LUDUañ,-iñ** (*ud*), **PEURZEVİñ** (*korfoù* & Ph *pulluc'hañ* / *poazhañ*, *loskiñ*, *suilhañ*)

INCIPIT (19° < lat. : *deraou* - S3) = *incipit* / *deroù* (*levr*)

INCIRCONCIS,-E (16° < lat. eccl. - appr^t) **DIDROC'H**

INCIS,-E (18° < lat. ; gaul.-celt. scota : *besaiguë*, irl *scoth* /*skoh/ splinter*, v-br *sce-* & C. *squeig*) **SKEJ** ad. & coll.-enn-où : une incise *ur skejenn* & *lavarenn skej* / *a-skej* (& *gennet* – Diwan)

INCISÉ,-E (pp / ad. & NF Le Flanchec & arg. Brest) **FLAÑCHEG** /-EK* (**FLAÑCHET** - pp)

INCISER (14° < supin vb caedere lat. ; C. *squeigeff* couper, trancher, GR chirurgie *squeiga* : *trouc'ha* - & disséquer) *SKEJal,-añ,-iñ* (abcès, chair, plaie) *FLAÑCHañ,-iñ* : *flañchañ ar gor*, (poisson pour le vider Mar.<Ki) *SKORCHañ*

INCISIF,-VE (14° < lat. / vb) *SKEJUS*, (personne & fig.) *FLAÑCHER* m.-ion f.1 (NF) & *LEMM* (*e deod* & *o beg* - *Mari beg a-raok* / *o flu(m)enn*), (paroles) *kaozioù a-riot* (W<PYK / Ph vb *RIOTal*) ; incisive *DANT* 'RAOK / *DANT PLAEN* m. (pl.) *DENT*

INCISION (14° < lat. - supin vb incidere < caedere) *SKEJ* m.-où, coll.-enn-où ; (plaie & vagin – bêtes & personnes) *FLAÑCH* m.-où (& *fleñch* / *frañj-*), vb pratiquer une incision du vagin (personnes & bêtes - ex. - vache) *FLAÑCHañ* (*ar vuoc'h*)

INCISIVE (dent) > **INCISIF,-VE**

INCISOIRES (GR dents : *dent a ziaraucq*) *dent a-ziaraog* (pl. /-raog)

INCISURE (17° - C. *squeigeadur*, GR *squeijadur*) *SKEJADUR* m.-ioù

INCITANT,-E (19° - part.prés.) *IS^SITIG* m.-où & ad. (-ik* - dim.-ig)

INCITATEUR,-TRICE (15° - agentif lat.-ator) *IS^SITER* m.-ion f.1

INCITATIF,-VE (15° - *prizioù*) *IS^SIT* /-*IS^SITañ*

INCITATION (14° < lat. ; GR *attizerez*) *ATIZ* m.-où, *BROUD* m.-où, n.vb. (*an*) *IS^SITañ* (*d'ober*)

INCITER (14° < incitare fréq. vb *ciere* lat. ; v-br *anno*, gall *annog* ; C. *attiffaff*, GR *attiza*) *ATIZañ*, *IS^SITañ,-iñ* : *is^sitañ an dud da brenañ*, inciter à attaquer *KISa°* /'kisa/ (Li<YR : *kisa eur hi* / à aboyer Ph) *HESal* (& Prl *hiessein ar 'hi*) ; avec une broche (tige) *BROCHañ,-iñ* : *gante ferier houarn é vrochañ an dud da zañsal* (trad. Dp avec fourches métalliques incitant les gens à danser) = *BROUDañ,-iñ,-o* (*an dud d'ont*), *BOU(N)Tañ* (*da ober T<JG*) *LAKAad d'ober* (& *hegel* KT-Ph)

INCIVIL,-E,-MENT (14° < civis lat. ; GR *dic'hraçz*, *amzeread*) *DISEVEN*, *DIZOARE*

INCIVILITÉ (16° < lat.) *DIREZON* f.-où : *un direzon eo (evel fumi ' en tren)* / *DIZOARE* n.-où, (Ph petites méchancetés / misères aux f.) *TRUCH* m. : *ober truch d'ar merc'hed* (Ph<MA)

INCIVIQUE (18°) = *insivik* (& *an-* préf. /-*sivik*)

INCIVISME (18° / civis lat.) = *insivism* m.-où

INCLASSABLE (19° < classis - excl. Lu) *DISHEÑVEL* ! : *ya disheñvel !* & (*ha*) *n'oufed klas^sañ*

INCLÉMENCE (16° < lat. *Clementia* déesse) *DIDRUGAREZ* f., *DIHABASK* m., *an DIZHARAG* *ma oe an amzer* (Prl & ad. > *diharèk* / *dizarak* KW<EE)

INCLÉMENT,-E (16° < lat.) *DIDRUGAREZ*, *DIHABASK*, *DIZHARAK* (& Ph *didruez*, *didrugar*)

INCLINABLE (20°) *KOSTAPL** (Prl) & (*hag*) *a c'haller kostezañ* /-*KOSTE^Z*

INCLINAISON (17°) *KOSTEZ* m.-ioù, *kostechou* (L) : ce champ a une certaine inclinaison *kostez zo g' ar park-se* (Ph), (& descendante, gravité Ph...) *POUES-TRAOÑ* m. (& *lañs-traouñ* - syn. - f.) : *re a boues-traoñ* / (montante - C. *Knech tnou*) *POUES-KREC'H* m. (Ph & *lañs-krec'h*, (*ribin-*)*diribin* pente / *riboul-diriboul*, *naou(-dinaou)* versant

INCLINATION (13° < lat. – sens propre) *SOUBLADENN* f.-où : *ober ur soubladenn d'e benn* (& *stou(ig)* - *d'e benn* - flexion), (& fig.) *PLEG* m.-où : *dont d'e bleg kozh*, *ar plegoù fall* (& *tech*, *techet da ud enclin*)

INCLINÉ,-E (16° / clin ; GR pp *costezet* & *diribin*) *WAR E GOSTEZ* (m.), (tête T<JG) *WAR STOU* ; (*douar*) *TOSTAL* (Prl & *toStalenn*)

INCLINER (13° < clinare lat. & *cligner* / *enclin* & *clin* ; C. *anclinaff*, GR *costeza*, *daou-blega*, *stoui* – q.ch. & *s'incliner*) *KOSTEZañ,-iñ* : *kostezañ a ra e benn*, *ur vag é kosteziñ* (& *kostenniñ* / *kostigellañ* gîter - Mar.), *LAKat** *WAR E GOSTEZ* (m.) : *incline-le* (Imp.) *lak anehañ war e gostez* / *war he c'host'*, (& *s'incliner*) *SOUBLañ,-iñ* : *soublañ e gein*, *e gorf*, *soubl da benn* ! (Li<YR / (se) pencher Ph-KW *stouañ,-o*), (& fig. - céder) *PLEGañ,-iñ* : *au vent plegañ dindan an avel*, aux autres *plegañ dirag ar re all*, *plegiñ pe terriñ* (adage & *ma ne bleges ket 'torri* Pll<YP), (*incliner* à) *BEZañ TECHET* (*da soñjal* / *douget*, *tuet*)

INCLUANT (20° - Ling. - part.prés.) = *inkluant* (m.-ed)

INCLURE (16°-19° < pp vb / *claudere* – dér. / Mat.<JM) = *inkluiñ* / *enklozañ*, *enlakaat** (Diwan)

INCLUS,-E (14° pp < *includere* lat. – Mat.<JM) *enklozet** / *KLOS^e* ; (*ema-int...*) *E-BARZH* (*ud*) :

ça c'est inclus *se zo 'barzh !* & ci-inclus *e-barzh hemañ / homañ* (Prl & gratuit à'n oll) : *un tamm àr an holl* (& compris : *frejoù hag all & boued da buchur L*)

INCLUSIF,-VE,-MENT (17° < lat. – Mat.<JM) *enklozus**, (appr. Li adv. < *poursu*) *DA-BUCHUR INCLUSION* (17° < lat. – Mat.<JM : n.vb. - *an*) *enklozañ,-iñ*, & *enlakaat** /-*adur m.-ioù* (Diwan) ; écriture inclusive *skritur-enkloziñ*

INCOAGULABLE (18° - sang / co- & agere lat.) *DIBOULOD, DIGAOUL* (W – lait etc.)

INCOERCIBLE (18° < co- & arcere lat. – v-br *ers*, m-br *hars*) *DIHARZ*, & (*ha*) *n'oufed herzel*

INCOGNITO (16° < it. / (co)gnat- ie gaul.-celt. (g)nat- & m-br *gneuiff* ; GR *dianaff*) *DIANAV* : *deut dianav (-kaer)*, *HEB 'OÛT DA ZEN* (T)

INCOHÉRENCE (18° - lat. (co)haerentia vb haerere ; GR *qendalc'h* – gaul.-celt. delgu) *DIGENDALC'H* m. : *digendalc'h e bolitik (& digempoell)*, *DISUIT* m.-où (Ph : *kaoziou disuit*)

INCOHÉRENT,-E (18°) *DIGENDALC'H* : *komzoù digendalc'h*, & *digempoell (diboell, espoell, brellet, penn-brell type braque)* ; *DISUIT* : *komzoù disuit* (Ph), & *ha n'a ket da benn ebet* (Prl)

INCOLLABLE (20° - riz etc.) *DIBEG, DIGAOT*, (pers. - *ha*) *n'haller ket gennañ / yennañ, yodañ*

INCOLORE (18° < bas lat. / color ; gaul.-celt. > li(u)o- & v-br-gall *diliu*) *DILIW^e* : *gwer diliv** (& *disliv(et)*, *livet-fall / livetfallaet*)

INCOMBER (18° < incumbere lat. / cubare - couvrir Littré) *DEGOUEZ^Hañ,-out** (g') : cette tâche nous incomba *ganeomp e oa degouezhet al labour-se*

INCOMBUSTIBILITÉ (18° / burere vb latin / bustus > bûche) *DILOSK* m.-où

INCOMBUSTIBLE (14°-18° ; v-br *loscitic* NL Cart.Quimperlé, GR *dilosq-* & NF Dilosquer) *DILOSK*, & (*ha*) *n'oufed loskiñ*, *n'haller ket deviñ*

INCOMMANDABLE (popul. / pas commandable W<Drean – *ha*) *nend eus ket a gomand dehoñ*, (pers. L<MM / herse Ph) *OGED* m.-où,-*jou* : *ogedoù ar re-zeoù !*

INCOMMENSURABILITÉ (17° - Mat.<JM) *digenvuzuliadusted*^o f.*, (appr.) *dreist-goñvor* m.

INCOMMENSURABLE,-MENT (18° < mensurare vb lat. ie *me – Mat.<JM) *digenvusuliadus^e* & l'incommensurable (Guillevic > Helias) *an digenvuzulerez(h)* ; (appr. & adv.) *dreist-goñvor*

INCOMMODANT,-E (17°) *DIAEZUS / DIAES* (*d'an holl*), *diakomod* (*c'hwes dour-hao* B. 1909)

INCOMMODO (15° ; GR *diæz*) *DIAKOMOD* : *traoù diakomot(oc'h) da labourat* (Ph) ; (personne) *DIAES* (*ober gantañ / kac'her diaes* mauvais coucheur & *diamen, kintus, kintuzet / disañs, randakl* Prl / bretonnismes Ph *kajus*, & *kleñ, kruel, torr-penn*)

INCOMMODÉ,-E (pp - *LAKET*) *DIAES* (T<JG & Ph)

INCOMMODÉMENT (16° adv. / ad.) *DIAKOMOD*

INCOMMODER (16° < modus lat. & ie ; GR *diæza*) *DIAEZañ,-iñ* : sans incommoder personne *kuit da ziaezañ den* & *ober diaes (da ub – lastezañ* envahir & fig., Prl *randakliñ*)

INCOMMODITÉ (16° ; GR *diæzmand*) *DIAEZAMANT* m.-où,-*choù*, *DIAESTED* f.

INCOMMODO (enquête commodo incommodo - latinisme) > **COMMODO**

INCOMMUNICABILITÉ (19°) *DIZAREMPRED* m.-où,-*jou* (*etre an eil hag egile*)

INCOMMUNICABLE (15° / commun < lat. - ie / mû sanskr. - lier) *DIZAREMPRED*, & (*ha*) *n'haller ket kemenn* (& *digemenn / degemenn* - cf. (*an*) *degemenn marw*)

INCOMMUTABLE (14° Dr) *diberc'hennapl**

INCOMPARABLE,-MENT (15° < com- & par- lat. & sanskr autre, , gr *παρά* - Littré ; GR *n'en deus qet e bar, dispar*) *HEP-PAR, HEB-E-BAR* (m.) : un type incomparable *un den heb-e-bar / ur plac'h hep-he-far & tud heb-o-far* (Ph & adv. : *labourat hep-par / T<JG a'r (g)wella, gwashañ ma hall*), (chose, pers.) *DISPARADENN* f.-où (Ph *esparadenn* vedette etc. & *disparailh / nomparailh* m-br & *disheñvel !* Lu)

INCOMPATIBILITÉ (Mat.<JM & com\put- / m-br *dere*) *digendere* m.-où

INCOMPATIBLE (15° / lat. *pati* ; GR *ne all qet padout g^uevret gad un all* – Mat.<JM) *digendere* & il y a incompatibilité d'humeur *savet imor etrezo*

INCOMPÉTENCE (16° / C. *digouzeuz* non fachant, ignorant – gaul.-celt. barro & v-br *barr*) *DIVARREGEZH* f.-ioù, *DIBARTABL* (Prl)

INCOMPÉTENT,-E (16° < lat. *competere* ; GR *digompetant* – Prl *dibartabl*) *DIVARREG* /-EK* : (*den*) *divarreg a-grenn*

INCOMPLET,-E,-MENT (14° < lat. - pp vb *complere* ; gaul.-celt. > *darne de poisson* & angl.) *DARN* : *chomet darn* (& *e darn* *inaccompli* – cf. W *darnbare* *équipe incomplète* de 7 *batteurs*, *perte incomplète* *darngoll* & vb), (gaul.-celt. *cloc-* > *cloche*, *cloque* etc.) *DIGLOK* (Mat.<JM), *relativement (in)complet* (usu^t Ph) *PEUSKLOK* (& *peuzdiglok*) : *ur renta-kont peusklok*

INCOMPLÉTUDE (20° < com\plet / plein) *DIGLOK*, *PEUSKLOK* m. & (Mat.<JM) *diglokted* f.

INCOMPRÉHENSIBILITÉ (*an*) *DIGOMPREN* /-idigezh (*di-* / *komprenidigezh*) f.-ioù

INCOMPRÉHENSIBLE (14° < cum- & *prehendere* lat. / *prendre* & *pinas* gaul.-celt. > *pren-* ; GR *fazyou digomprenapl*) = *INKOMPRENAPL** (Pll<PM) : *il m'arriva un truc incompréhensible un dra inkomprenabl^e a oa degoue't ganin, se zo digompren(apl) ! & digomprenus* ; langage incompréhensible *langaj Pir an Avan(en -TK<MxM - sobriquet / T<JG : nom eun ano)* *DIZROET*

INCOMPRÉHENSIF,-VE (ad - personne - *den*) *DIZINTENT* / *DIENTENT*

INCOMPRÉHENSION (19° - *un*) *DIZINTENT* / *DIENTENT* (m. - n.vb)

INCOMPRESSIBLE (17° < *pressus supin* vb *premere* - Sc.) *DIVOUSTR*, & (*ud - ha*) *n'haller ket moustrañ* (*gveskel / gwaskañ*), (fig.) *n'oufed diskenn* (*frejoù / mizoù* & (*périphrase*) vb *diskenn pep tra er priz izellañ* - Dirnador E.Moal)

INCOMPRIS,-E (15° - *unan*) *DIGOMPRENET* / *DIENTENTET*

INCONCEVABLE,-MENT (16° - lat. (cum)*capere* / *capter* etc. ; gaul.-celt. *meðð-* v-br-gall *med-* > *meiz* & *me^z* - *ie* & *mens* lat. ; GR *ar pez ne alleur qet da conceo, digoncevapl*) *DIVEIZ* ad. & m. (vb Ki) & *diveizus*, (*ha*) *n'oufed meiziñ*

INCONCILIABLE (18° < *conciliare* lat. (cum) *cillo* - *mouvoir*, *presser* / NL) *DIGOMPES*, & (*ha*) *n'haller ket kompezañ*, (*ha*) *n'oufed unvaniñ*

INCONDITIONNÉ,-E (18° & div. NL / Parc stu) *DISTUZ*

INCONDITIONNEL,-LE,-MENT (18° < angl. ; basq. > *itsu-itsu* : *dall-dall* – gall *diamodol* : *unconditional* / *coinniollach* < *caoí* /ki:/ & *caionna* pl. - *manner*, *way-s*) *dreist-divis^e* (& *ha n'ema ket dindan diviz*), (*ordre ferme*) *KRENN HA KRAK*, (*personne* & *béni oui-oui* < *بنی ben-i* : *mab-me*) *HEUL-HEUL* (Ph NP *Fañch ar Peul ah a da heul*) : *unan heul-heul*

INCONDUITE (17°) *gwall gundu* / *GWALL SKWER* n.-ioù (& *droukskouer** / Ph *gwall vuhez*)

INCONFORT (19°) *digoñfort* m.-où,-choù (& *diaezamant*, *an diaes* m. / *diskoñfort* *désolation*)

INCONFORTABLE,-MENT (19°) *digoñfortus*, (*appr. – voiture* etc.) *DIAES* (*an tamm oto-mañ*), (*négligé*) *DISKRULLU* (W) / *DISKURLU-KAER* (KW), & dans une position *inconfortable* (*fam^l*) *a-fourch àr an ahel* (W<FL-GH / *'vel ur pesk en ur bod lann* & T<JG *digevannezus*)

INCONGELABLE (17° < con\geler - *ha*) *n'oufed skornañ*

INCONGRU,-E,-ÛMENT (14° < *congruus* lat. / m-br (*ken*)*dere*) *amzere* (*dizereat* *inconvenant*, *dijaoj* & *dibrop'*), pas *incongru* (Prl) *PROP^R*: *ne ve ket prop dit* (Ph / *prop dit* & *prob eo dit* !)

INCONGRUITÉ (16° < lat.) *amzere* m.-où (& *komzoù dizere(at)* / *dizoare*)

INCONJUGABLE (19° < *joug* - *ie* - *yew^e* - dér. /-PLEG) *dizispleg*

INCONNAISSABLE (17° / m-br *aznauuout*) *dianavezapl* (ad. & n.)

INCONNU,-E (16° / *cognat-* *ie* ; GR *dianaff* – ALBB n° 11 *connaître*) *DIANAV(EZ)* var. *DIZ-* / *DIS^e*- ad. & m. : *tud dianavez, ur bobl dizanavez, n'oc'h ket dianavez din* (& pp *dizanavet din* > /di'zū:nə'tin/ Ph<Goadec / Prl *dianaùet* & *Kerenveyer* 18° (*poues*) *inanavezet* & *gwrac'h an Inkonu* – conte Luzel 19°) & *saut dans l'inconnu lamm en dianav*, *fièvre inconnue* (JCM) *terzienn ha ne lavare ket he ano^o*, né de père inconnu (JCM) *bugel sant Jozeb*, & *beuzet e dad e stank ar vilin-avel* (*Bilzig F.Lay*) ; *inconnue* (Mat.<JM) *dianavenn* f.-où

INCONSCIEMMENT (adv. / ad.) **INCONSCIENT,-E**

INCONSCIENCE (18° / *science* < *scire* - Psy.) *'diemouez'* m., (*irréflexion*) *berrboellegezh* f.-ioù, *BERRBOELL* m.-où (& *surn. Barboullig / Milin diboelloù*)

INCONSCIENT,-E (19° & *inconsciement*) *DISOÑJ* : *un den disoñj* & *j'ai dû le faire inconsciement graet disoñj-kaer ganin*, *'ouzoc'h 'walc'h* (Ph) & *diveiz* : *tud diveiz* (vb-a° -

diveiza an dud Plz Ki dévisager); (coma) *diemskiant* (& *tud diskiant*) & 'diemouez' / *digoustiañs*, (var.) *diouez* / *dic'houez* (YEB<F3 / *DI'HOUI* PhS < *dic'houiz-iek**) ; (irréfléchi) *ANCHAL* : *anchal mont er-maez g'an amzer a ra* (L c'est inconscient de sortir - en mer - par ce temps), (pers.) *BERRBOELL*(IK*) dim.-ig m.-ed & f.-enn-ed : petite inconsciente ! *barboulligenn* ! (YG & Ku > *ur barboullig* / Pll *berrboellig* !) ; personne inconsciente (insouciante) *PENN-AVEL* /-*AWEL*(ET) m.-où (Arv.W<Drean, T<JG) ; l'inconscient (Freud - 20°) *an diemskiant*

INCONSEQUENCE (16° < lat. - sequi & gr ἔπειν - ie - sac & sap sanskr.) *DIAVISTED* f.

INCONSEQUENT,-E (16° < lat. - cum & sequi) *DIAVIS* : *an dud diaviz** & *diavis-kaer*

INCONSIDÉRATION (GR *dievezded*) =

INCONSIDÉRÉ,-E,-MENT (15° < lat. vb < siduq, sideris / s(t)ir gaul.-celt. & germ. - ie ; M. 17° & GR *dievez*) *dievezh* : propos considérés *komzoù dievezh* / *kaoziou disuit* (Ph & *un den disuit* / *berrboell*(ig), *flaw*), (adv.) *FAOT-DIFAOT*

INCONSISTANCE (18°) *DIZALC'H* m. (& n.vb /-en)

INCONSISTANT ,-E (16° < con- & stare vb - ie / gaul.-celt. delgu) *DIZALC'H* (& *hep dalc'h ebet*, *tamm dalc'hañs*), (nourriture / v-br) *DIFONN* : *traoù difonn*, *FLAK* (div.) : *flak eo da yod*, *tud flak*, (& irréfléchi NF Flao) *FLAW* /*flaw*/ : *paotred flaw*, *ur plac'h flaw* (Ph), pers. *inconsistance* *PENN-FLAW* m.-où (f.) *FLAWENN* / *FLAVENN* f.-ed ; tissu inconsistant *RIDELL* m.-où (fig. / sas & mou *gwag* / *gwak**)

INCONSOLABLE (16° / NF Soulas & 'choulas'enn') *disoulas* /-*choula*^s & (*ha*) *n'haller frealziñ*

INCONSOLÉ,-E (pp vb consolare < con & solus / entier) : Je suis le Ténébreux, - le Veuf, - l'Inconsolé, Le Prince d'Aquitaine à la Tour abolie : Ma seule Etoile est morte, - et mon luth constellé Porte le soleil noir de la mélancolie (cf. *El Desdichado* – Nerval 19° / NF Cudennec Ph) *Me eo ar C'hudenneg*, - *Intañvet*, - *Diskonfortet*, *Priñs Akuitania aet e Dour en e boull* : *Ma Steredenn 'meti zo maro ha ma 'oud' stergannet*, *Ema warnañ heol du ar velkoni*

INCONSOMMABLE (19° / consommer < summa - ha) *n'oufed koñsomiñ* (*evañ na dibriñ...*)

INCONSTANCE (13° < lat. - con- / stare - ie ; GR *berboëll*, *dibarfed*-) *DIBARFETED* f. (& *an dibarfet ma oa*, *dibarfes^sion* f.-où), *DIBOELL* m.-où (& NL Pll *Milin diboellou*, Prl / *po^ellad* constance) & (personne) *skañvbennegezh* f.-ioù, (de q.ch.) *VALIGANÑS* f.-où

INCONSTANT,-E (13° < lat. ; GR *barboëlliq*, *dibarfed*, *scanvelard*, *hedro* / *a dro da bep avel*) *BERRBOELL*(IG /-IK* Ph > *barbellik-ed* papillons), *SKAÑVBENN*(EG), *DIBARFET*, *F^oURLUOG* (*an amzer*, *ar glao^o* L<MM & PEll. 18°) / (chose - inconstante) *VALIGANT* : Je t'aimais inconstant, qu'aurais-je fait fidèle ? (Racine 17°) *Me'z karie berrboellig*, *petra 've bet fidelig* ?

INCONSTATABLE (rare / stare - ie - ha) *n'haller ket stadañ*

INCONSTITUTIONNALITÉ (cf. *Bunreacht* irl. Constituion) *divonreizh*

INCONSTITUTIONNEL,-LE,-MENT (18° / irl *bunreacht* constitution – gaul.-celt. buna : base - NL Bongoat etc. & rextu - ie & lat. - recta, recto - *reizh*) *divonreizh*

INCONSTRUCTIBLE (20° / con\struire - *douar-defis^s*) *DIDO*

INCONTESTABILITÉ (18°) *DIGABAL* m.-où, & (*an*) *direndael* (*ma oa*)

INCONTESTABLE,-MENT (17°) *DIGABAL*, & *direndael* (FV / *diarvar*)

INCONTESTÉ,-E (17°) *digontest*, (maître incontesté) *PENN BRAS-BRAS*

INCONTINENCE (12° ; GR) *DIREIZHAMANT* m.-où, -*amañchou*

INCONTINENT,-E (1 / continere & tenere lat. - 13° < lat.) *DIREIZHET* : *he mab zo direizhet*

INCONTINENT (2 - 13° ; GR *qentiz* / *qerqent* & C. *Quent*) *a-droc'hamant* (T<JG *a-droc'h-mogn* / *a-droc'h-trañch*), (KER) *KENTIZH* (Arv.W / Ph *kenkent* & *kerkent* - KW), *inkontinant* (trad.)

INCONTOURNABLE (20° *ha*) *n'oufed dioueriñ*, *DA A-WALC'H* (*kaout se*, *prenañ anezho*)

INCONTRÔLABLE (19° < contrerole < rota - ie - roue) *DIGONTROLL* / *DIREOL*

INCONTRÔLÉ,-E (pp) *DIGONTROLLET*

INCONVENANCE (16°) *amzereadegezh* f.-ioù, (appr.) *DROUG* m.-où : (*tamm*) *droug ebed* (T<JG-Ph & *drouk-c'her* propriété)

INCONVENANT,-E (18° < con\venir vb / m-br *dere*-) *amzeread* /-at* (& *dizereat* incorrect),

DIFES^SON (K<PYK & Ph / *dijaoj & drouk-*)

INCONVÉNIENT (13° < inconvenientem vb venire - GR *goall & drouc-eür* – embarras) *CHASTRE* m.-où : *nag a jastre / chastre ganto !* (L mut. 1), (appr.) *DIAEZAMANT* m.-où, -*amañchoù* : trop d'inconvénients ! *re a ziaesaman^e !* (& *re ziaes dezho !*)

INCONVERTIBILITÉ (20° < con- & vertere - ie) *DICHEÑCH* m.-où

INCONVERTIBLE (16° / GR *cench*) *DICHEÑCH* (*moneiz*), & (*ha*) *n'oufed koñvertis^{añ}*

INCOORDINATION (19° Med. - apprⁱ) *STROALLEG* (ad. & n. / NF *lopes & dopes*)

INCORPORABLE (19° - *ub, ud*) *da rejimantiñ / DA VUREVIÑ* (passer le conseil de révision)

INCORPORATION (15° < lat. – amalgame n.vb.) *TOUEZIAN^ñ* : *an touesiañ^e meur a dra d'ober unan*, (Mil. - ar) *REJIMANTIÑ / BUREVIÑ* (*konskrived* - Pl<PM)

INCORPORÉITÉ (& incorporalité / corpora pl. & corpus) *DIGORF* m. /-*elezh* f.-*ioù*

INCORPOREL,-LE (12° < lat. ; GR *digorporal & n'en deus qet a gorf* – gall *di-gorff*) *DIGORF*

INCORPORER (15° < bas lat. & corpus pl. corpora > C. *Corf* ; GR *ober unan* – q.ch.) *TOUESIAÑ^e* (L) / *TOUEZIAN^ñ** (*traoù*), *FONTañ,-iñ* (*an eil e-barzh egile / traoù* – Ph), *LAK'* (*E-BARZH...* & *mesk-diveskañ / kej-digej*) ; (Mil.) *REJIMANTAñ,-iñ / BUREVIñ* : *burevet da driwec'h vloaz !* (Pl<OB / *enrollañ soudarded & ar(r)ollet*)

INCORRECT,-E,-MENT (15° <-rect- ie gaul.-celt. *rextu / rectus* lat. - ie ; v-br *reith*, GR *qerreiz*)

DIREIZH : mots *gerioù direizh & digerreizh* : *ur respont digerreizh (& traoù ha n'int ket reizh / tud reizh* TK gens corrects d'esprit civique) ; (moralement) *DIZEREAT** : *ur gwiskamant dizereat* ; (langage : *brezhoneg / galleg*) *PORC'HELLEK** (TK<MxM & MC / *forc'hellek** / (*ha n'eo ket yac'h & a-dreuz* de travers), personne parlant de façon incorrecte (grossièrement) *GENOÙ LOUS* : *hennezh en deus / zo ur genoù lous 'hat !* (Ph)

INCORRECTION (16° / rect- ie) *DIREIZH* m.-où *digerreizh* m.-où, (une) *DIREIZHADENN* f.-où, (morale) *DIZERADEGEZH* f.-*ioù*

INCORRIGIBLE,-MENT (14° - *corrigo* lat. / reg-; GR *discourrich* – enfant) *DISUJ / DIREIZH* : *bugale disuj & (bugel) dispak ha displait* (Prl / *displeit*)

INCORRUPTIBILITÉ (15° - déverbal) *DILOVR / DIVREIN* (m. & n.vb - usuⁱ Ph)

INCORRUPTIBLE,-MENT (14° < bas lat. & *co'rumpere*, *corruptus* pp / v-br *lebred*, m-br *loffr* ; GR *na all qet goasta na breina*, gall *gonest*) *DILO(V)R / DIVREIN*, (pers.) *MIL ONEST*

INCREDIBILITÉ (16° / *credo* lat. - an) *INKREDABL* - *ma'z eo* (m.)

INCREDULE (14° / vb *credere* lat. ; GR *discred-icq*) *DISKREDUS* (& *diskredig* sceptique, *inkredour* incroyant / cf. NF *Incrédule*)

INCREDULITÉ (14° < lat. ; GR *discredanz & discredenn*) *DISKREDAÑS* f.-*où*

INCRÉÉ,-E (15° ; GR *so a viscoaz, ne deo qet bet crouet*, la sageuse incréée *ar furnez eus a Zoïe*) *A-VISKOAZH* (*DA VIRVIKEN*), & (TK) *deus biskoazh / 'nes bezañ krouet*

INCRÉMENT (18° Mat. < angl. & *incrementum* lat. / *crescere* – gall *codiad*) = *inkrement* (m.-*où*)

INCREVABLE (19° < vb *crepare* lat.) *DIRENNET* (fig.- personne), (NF *Corfdir / Corfdyr*, *Taldir*)

DEN DIR, DIR ENNAÑ / DIR OC'H OBER ANEZHAÑ (& *den houarn, ki-labour, Prl jô labour, loenden* forçat fig. T<JG), (enfant) *DISKUIZH-TRE*

INCRIMINABLE (*crimen,-inis* lat. - m-br *carez* ad. / *digarez*) *karez*

INCRIMINATION (19° ; m-br *a pep carez & gall cerydd*) *karez* f.-*ioù* : *le mel ar gare'* (W & LH)

INCRIMINER (16° < lat. / *crimen & gr κριμα* jugement vb *κρίνειν* / crise ; m-br *lech d-e carezaff / di-garez-et* & GR – W / m-br *ancrimet* < encrimé *Mirouer* 16° *e-n Abym ancrimet & DJ acrymet*) ; *KAREZIñ* (*ub*) : on incrimine la nourriture *kareziñ a raer ar boued* (W<LH & blâmer)

INCRISTALLISABLE (18° / cristal lat.-gr < κρύος gel) *DISTRINK*

INCROCHETABLE (19° & divers) *DIGROG* : *etre krog ha digrog*

INCROYABLE,-MENT (16° < *credere* lat. & *cre\do* - don & coeur *Littré* ; GR *discredapl*) *INKREDAPL** : *inkredabl^e a-walc'h eo !* (Ph & *diskredabl* impensable), *BISKOAZH C'HOAZH !* (& *biskoazh kemend-all - pevar lagad d'ar marc'h dall / biskoazh gwell ! excl.*), c'est incroyable *JOVAJ* (*klevet se / brutal ! disañs !*) ; *INKOMPRENAPL** (Ph-Tu) : *un dra inkomprenabl -*

c'hoarvẽet ganin (Pll<PM); (adv. & excl.) *DI'HONE'* (*dic'ho(u)ne(z)* / *di'honi'* TK) : *kaer dic'hone'* ! (Plougonven<MC... & nouvelle de R.Huon)

INCROYANCE (19° / credo... ; GR) *DISKREDENN* f.-où, *DISKREDONI* f.-où

INCROYANT,-E (18° part.prés.) *INKREDOUR* (var. *EN-*) ad. & m.-ion f.1 : *me n'on ket (un) inkredour* ! (& *amgristen* non-chrétien, *difeiz* mécréant, *digredenn* irreligieux)

INCRUSTANT,-E (18° part.prés. / crusta - lat. - croûte : *doureier*)-*kreunenniñ*

INCRUSTATION (16° - pl.) *KREUNENN* f.-où & n.vb. ; (imprégnation) *INTRADUR* m.-ioù

INCRUSTE (pers. – film fig. / NF & surn. Prl lambin etc. - dim.) *GENVEUR* : *ur genveur(ig)*

INCRUSTÉ,-E (odeur etc. / pp vb) *INTR* : *intr eo (c'hwezh ar maged)* !

INCRUSTER (16° < lat. & s'incruster) *KREUNENNiñ* (& *kreuniañ* / (s') encroûter, *krestenenniñ* (s') entarter), (odeur & s'imprégner) *INTRañ,-iñ* : *intret ar c'hwezh* ; (fig.) *PENNDEVEZHiañ,-iñ* ('*ti ub / flec'ha ti tud all*), (personne - Prl traînailler) *GEN(V)EURiñ* & (en fin de conversation : *dont*) *ba lost 'n gaoz* (Ki<PYK & Ki<IK *ober gwrizioù / Ki logo(denn)niñ, lugudiñ, topinad...*)

INCUBATEUR,-TRICE (19° < cubare vb couvrir - cf. C. *Gor*, 17° *goreres* f. : couveuse) *GORER* m.-ien f.1 & incubateur d'entreprises *gorer staliou*

INCUBATION (17° ; m-br *e gor*) *GOR* m. (& coll.-*enn*-où) : besoin de l'incubation maternelle *ezomm° gor e vamm - en-neus an evn* (oiseau – T<JG-Ph) & en incubation *e(n) gor*

INCUBE (14° < incubi lat. : couché sur - cauchemar – gaul.-celt. *duos* / *an Duzed - Barzaz Breiz* & *teusioù* /'tœsju/ Pll / *teuzoù* /'tø:zow/ E ; GR *diaoul mac'her / moustrer*) *MAC'HER(IG-NOZ)*, *MOUSTRER(IG-NOZ)* m.-ien /-igou-noz (dim.)

INCUBER (18° < lat. – GR & NALBB n° 388-9 couvrir var. LT *GWIRIÑ* base *GOR-*) *GORiñ*

INCUIT,-E (antonyme / cuit - cf. NF *Poezévara* & var. / NF *Pincuit*) *DIBOAZH / DIBOEZH*

INCULCATION (n.vb. / vb - ar) *PLANTañ* (*PENN* & *traoù en o fenn*)

INCULPABLE (19° - *hag*) *a c'haller kehuziñ / 'haller TAMALL (da ub)*

INCULPATION (16° lat. / vb ; v-br-corn-gall *cohud-* & gall *cyhudd*) *kehuz* m.-ioù (usu' *TAMALL - ud da ub / BEC'H - taolet war ub, warni...*)

INCULPÉ,-E (19° pp > n. - v-br & gall) *kehuzidig* m.-ion / (*ub*) *TAMALLET*

INCULPER (16° < in & culpa lat. / *dre va faot - mi culpa* esp. ; v-br *cohud-* & corn, gall *cyhuddo - LF*) *kehuz* (*ub / kareziñ* & Ph usu' *TAMALL ub / ud da ub* accuser q^{um} de q.chose)

INCULQUER (16° < inculcare lat. / calcare : presser ; GR *lacqât en e benn dre e lavaret alyes*) *PLANTañ,-iñ E PENN (ub)* : *plantañ galleg en o fenn (a veze graet & klasket ober)*

INCULTE (15° < cultus pp vb colere - sol inculte / NL) *MENEZ* : *douar menez (VBF<PT & P.Flatrès / NL Ros-, goarem & fr(a)ost, kagn & douar kri' Prl)* ; (div. & barbe) *DIFEZ* : *tud difez & difez o baro (& distuz, dizesk & gouez – NF)* ; inculte et brodé (Hugo / Breton) *difez ha brodet* ; butte inculte *SEURKENN* f.-où : *seurkennoù kostez ar Menez Du* (Ph & K *rukagnoù / Ru-*)

INCULTIVABLE (18° / NL) *BREIN* : *Parkoù brein, Poullou brein, KAGN* ad. (& chiendent W<ALBB syn.) ; (hauteur - Pll) *RUKAGN* m.-où & *rukagnaj* (K<LK)

INCULTIVÉ,-E (ad.) *DISTU^Z* / (pp *douar chomet*) *DA BAOUEZ* (Prl *douar da b'oués* /bwe:s/), (*tachenn*) *e(n) sovajiri* (KT / L<MM) *KRIZ* (*e zouar gantañ : labouret fall*)

INCULTURE (18° & fig. / cultus) *GOUEZE(U)RI* f.-où : *revenue en inculture aet e gouezeri, & gouezeri an dud-se, SOVAJIRI* f. : *douar aet en sovajiri* (T<F3 / TK<MxM & NL Ph *Pont-Troël / NF Troël* champ non cultivé) *TROELL* f.-où / *TROELLA* (*y faire paître & gwrimenn-añ / chaintre & syn. L relacha / grizienni' & amheuliata...*)

INCUNABLE (19° < lat. Catholicon 15° paru 1499) *EUREIER* pl., *hen vouladur* m.-ioù (Diwan)

INCURABILITÉ (18° / cura lat. & n.vb.) *DIBARE* m.-où

INCURABLE,-MENT (14° < lat. ; GR *diremed*) *DIBARE* : *kleñvejoù dibare (& diremed)*

INCURIE (17° < un\curia lat. & gl C. *goallegez*) *DIBREDERI* f.-où, & *divredamant* m.-où (KW<PYK), *GWALLEGEZH* f.-ioù

INCURIEUX,-SE,-MENT (16°) *DIGURIUS* & (adv. 16° Montaigne) *digurius-kaer*

INCURIOSITÉ (15° < lat.) *diguriusted* (f.)

INCURSION (14° < courir lat. & cursus ; gaul.-celt. redo- & catu- : combat ; GR *rederez a vresel, argadenn & algaradenn*) *argadenn* f.-où (*an Normanted / algaradenn* algarade < الغرة)

INCURVATION (16° - v-br *crum* & NF Crom) *KROMMADUR* m.-ioù (& *krommenn* cintre)

INCURVÉ,-E (pp / ad. - NF Crom & Croum : *KROMM*) *KROMMET*

INCURVER (12° < curvus lat. & s'incurver) *KROMMAat** (vb 2 / *krommañ* recourber & courber *kammañ - rod*), (parf. - tel le rotin) *ROTINIñ* (Wi<PYK / koad-kamm bag Douarn. Ki<PD & gaul.-celt. Larzac < PYL regi(c) cambion redresser courbres - os & ? cam\ion / *Kammien* des Le Cam...)

INCUSE (17° < incusus lat. & vb cudere - frapper / médaille) *untu* (ad. & m.)

INDAGUER (Région. – Belg Dr < lat. = enquêter) *INKLASK / EMGLASK (ENKLASK)*

INDATABLE (20° < data (littera - lettre) donnée) *deziad ebet dezhañ / 'NES DEIZ (EBET)*

INDE (ad. < NL & indigo ; C. *Indaff* 'inde, india', GR *monet d'an Indès – ar sav-héaul / ar c'huz-héaul & coad Indès*) *indese* ; NL l'Inde (20°) *India* & les Indes *an Indez**°

INDÉBOULONNABLE (20° / boulon) *ha n'oufed diskar / distroadañ*

INDÉBROUILLABLE (18° / bru-ir germ. & celt. ?) *ROSTL : yeot rost'* (var. Ki, Pgt & Ph... : /rost/ / rouestl & reustl) & *tri mil rouestlet*

INDÉCELABLE (20° / celare lat. - ie / *bugel...* - *ha*) *n'haller ket diskuzh*

INDÉCENCE (16° < in & decere vb lat. - NF Doaré) *DIZOARE* n.-où, (métonymie / paroles) *SKOLPADENN* f.-où (& *vilenaj* indignité)

INDÉCENT,-E,-EMMENT (14° < lat. / NF Le Doaré, NL Quillidoaré) *DIZOARE : kaoziou dizoare* (GR *amzere, dizereat, disonest & difes'on, koll-mezh*)

INDÉCHIFFRABLE (17° < صفر şifr - *ha*) *n'haller disifrañ*, & écriture indéchiffable *skritur kazh* (Ph / adage : *azen dre natur / na oar ket lenn e skritur*), (pattes de mouches pl.) *skrabadennoù yar*

INDÉCHIRABLE (19° / *sker - ie - Littré) *DIRAMP(L)*, & (*ha*) *n'hallet ket (di)ro^egiñ*

INDÉCIDABILITÉ (Mat.<JM) *andes^sidadusted* (f.)

INDÉCIDABLE (Mat.<JM – Log.) *andes^sidadus*

INDÉCIS,-E (15° < bas lat. / decisus & décidé ; GR *arvar*) = *arvar* (& (*en*) *arvar*, (*en*) *entremar*, *war var / war varteze*), (rester indécis) *chom var vete goût*, (& hésitant) *DIEGIUS (d'ober)* ; (contours, couleurs) *DISPES* (Prl *dispeis / dispis*< *spis*) ; (personne négligente) *DIZINTRUDU : pegen dizintrudu !* (Go<SL) ; (métonymie & personne insatisfaite – TK<MxM) *CHENKER, TASTORNER, TERLEPER : Fañch an Terleper* (Ku<JPh / *tarlipat*), *TERMER* m.-ien f.1 (T<JG *evel Kêzig (n'a war du ebed) & na tre na lano*°)

INDÉCISION (17° - personne) *DIZINTRUDU* m. / *DIEGI* (f.), *TASTORNEREZH* m.-ioù (& n.vb. : *an terlepal*) ; (chose) *DISPES* m.

INDÉCLINABLE (14° < lat. Gram. / clin... – *ha*) *n'haller ket deklinañ*, (appr.) *DIRE(F)US*

INDÉCOLLABLE (appr^t / colle) *DIBEG*, (*ha*) *n'hall(er) ket dibegiñ / dispegañ*

INDÉCOMPOSABLE (lat. / compositus & com\ponere - *ha*) *n'haller ket digejañ*, & (Mat.<JM) *andigompozadus / A-BEZH-KAER*

INDÉCROCHABLE (20° - *ha*) *n'haller ket diskrogiñ / diskrougañ*, (jouet) *KROG-DISKROG*

INDÉCROTTABLE (17° < crotte - germ. / crusta etc.) *LOUDOUR-PEST* (L & Ph *lous-brein*), (vét. L<MM après lavages) *TER(R)ENET / TAR(R)AS^SET (dilhad fank, stronk, strouilh / strod)* ; (fig. - lourd d'esprit) *POUD : poud e spered / Spered-berr* (surn. - conte...)

INDÉFECTIBILITÉ (17° / défaut & fallere vb lat.) *hep-defot* (m.-où)

INDÉFECTIBLE,-MENT (16° - m-br *hep quet a sy*) *NES-DEFOT*, & *hep-ked-a-faot / hep-ket-si*

INDÉFENDABLE (17° < vb de\fendere - *ha*) *n'oufed difenn*, (appr^t) *DROCH-PIK*

INDÉFINI,-E (14° < de\finire lat.) *DIDERMEN(ET)* & (Mat.<JM) *antermenet (& diharz-où)* ; (Gram.) article indéfini *ger-mell amstrizh*, (mot) *amresis*

INDÉFINIMENT (16° adv. / ad.) *DA VIRVIKEN ATA*° (& *ur viken* une éternité fig.) ; (Mat.<JM) : indéfiniment dérivable *deveradus-dibaoues^e*

INDÉFINISSABLE (vb dé\finir - *ha*) *n'oufed ket termenañ*, (fig. – plaisir) *ISKIS : ur blijadur iskis*

INDÉFORMABLE (19° / forma lat. & gr μορφή) *DIBLEUSK* (Prl), & (*ha*) *n'oufed distummañ*

INDÉFRICHABLE (terre / frisch germ. - frais & NL Parc Frost *fraost - douar*) *WAR E GOZH*

INDÉFRISABLE (19° / cheveux frisés) *ROD* : *ble(v) rod*, (une indéfrisable) *kammellennoù* pl., (*un tamm*) *klaouieriñ*, (*tammoù*) *RODELLOÛ* (pl.)

INDÉHISCENCE (18° - v-br *hil* & vb *di(s)hil-iañ*) *HIL-DIHIL* m.-ioù

INDÉHISCENT,-E (18° < *hiscere* vb & *hiare* / hiatus - appr^r) *HIL-DIHIL*

INDÉLÉBILITÉ (18° / tache de roussi indélabile) *KARADUR* m.-ioù (& f. W<GH : *ur garadur*)

INDÉLÉBILE (16° < lat. – gaul.-celt. caro- / carus lat. - ie) *KARET* (& taché au fer / *dantet*) ; tache (indélabile) *ur garadur*

INDÉLICAT,-E,-MENT (18°< in, dé- & liquare lat.) *DIVILZIN* / *DIJEN* (Ph) : *un den dijen* ; personne indélicate *CHASTRENN* f.-ed (Prl > *ur jaSt'enn* & *dizonest* / *huizour* W<LH le 'huizour' ayant engrossé la f.)

INDÉLICATESSE (18° < ad.) *DIVILZIN* m.-où, & (n.vb. : *an*) *DIVILZINIÑ* (W<Heneu *diverzin-*) : commettre une indélicatesse *ober laeroñsi*

INDÉMAILLABLE (maille < macula lat. - ha) *n'haller ket divailhañ* / *DIVAILH*

INDEMNÉ (16° < damn- lat. & *daon* ! / C. *Pistigaff*) *DIBISTIG* : indemne et en bonne santé *yac'h ha dibistig*, & *divles*^s (& *dic'hloas*, *divac'hagn* valide, *dizrouk* & *dic'haou*)

INDEMNISABLE (19°- *hag*) *a c'haller dic'haouiñ* / *digoll*, *dizomachiñ*

INDEMNISATION (18°) *DIC'HAOU* m. : *un tamm dic'haou dit* (Pll<PM / *digoll-où*) & n.vb.

INDEMNISER (15° & indemniser 16° ; GR *digoll*) *DIC'HAOUiñ* : *piw a zic'haouo ac'hanoc'h ?* (Ph - syn. / *DIGOLL*), *DIGOUSTAñ,-iñ* (& *difrejañ*, *diviziñ*, *dizomachiñ* / *digoll ub*)

INDEMNITAIRE (19°) *DIC'HAOU* / *DIGOLL* : *arc'hant dic'haou* ; (personne) *DIC'HAOUE*

INDEMNITÉ (14° < indemnus lat. ; GR *digoll*, *digoust*) *DIGOLL* m.-où : indemnités journalières *digolloù dre zevezh*, de licenciement *digoll dic'hopra*

INDÉMODABLE (20° < modus lat. - ie - ha) *n'oufe mont dic'hiz* (& *diouzh ar c'hiz bepred*)

INDÉMONTABLE (20° - ha) *n'haller divontañ* / *A-BEZH* (*eo da zor* !)

INDÉMONTRABLE (Mat.<JM) *dianatadus*, & (*ha*) *n'oufed anataat**

INDÉNIABLE,-MENT (18° < déni - v-br / gall *diwad*) *RE WIR* ! (Ph & Pll<PM *ne nac'han ket* & *n'on ket 'vid nac'h / m'en asur, me 'warant dit* !)

INDÉNOMBRABLE (numero lat. / v-br *nimer*) *diniverapl**

INDÉNOUABLE (vb nouer - ud) *'nes diskoul(ou)m* (& var.)

INDENTATION (19° / dent - ie) *DANTEREZH* m. (sens pl.)

INDÉPASSABLE (19° / pas & vb) *dreist-tremen* (*distremen*)

INDÉPENDAMMENT (17° < de- & pendere - GR *hepdoc'h* / ad. *DIZALC'H* / *'nes dalc'h*), (indépendamment de) *'NES KONTO* (*tra-mañ-tra*), (fig.) *EN TU-HONT* (*d'e leve*)

INDÉPENDANCE (17° / pendere ; gaul.-celt. Banassac delgu, GR *disebandanz* / *beva en e roll*) *DIZALC'H* m.-où / *dizalc'hañs* f.-où : *an dizalc'h bro* & *dizalc'hañs vroadel*, *DIEUB* m. (& ad. / Ti *dieüb* < *di'ac'hub*) = *hon indépendanz* / *spered e zidébandanz* (Laouenan c 1830) & garder son indépendance avant le mariage (trad. W<Drean) *klask ha me a glasko, ma ne gavomp ket ni em gemero*, (Mat.<JM) *dizepantusted* (f.)

INDÉPENDANT,-E (16° / pendant part.prés. / nessamon delgu linda gaul. ; GR *disebant*, *nep na zepant eus a necun*) *DIZALC'H* : *ur bobl dizalc'h*, *sindikad dizalc'h*, *labourerion dizalc'h* / *dizalc'het* & *dizepant* (*diouzh* – Mat.<JM), (& libre - non occupé & enceinte / *ac'hub* - Ti) *DIEUB* : *ur spered dieub* (*dieüb*), *dieupoc'h*, (d'esprit etc.) *DISPARL* : *ur spered disparl*, & (caractère ind.) *dioutañ e-unan*, (*plac'h*) *ganti he-hunan* (T<JG & *deut eus dindan treid ar re all*), faire l'indépendant (*g*)*ober e benn person* (W/Ph *c'hoari e benn* & *mont en e roll* / *digabestr*, *dishual ha digabestr*, *distag-kaer*, *distrob* / *distrobell*)

INDÉPENDANTISME (18°) *dizalc'herezh* m.-ioù

INDÉPENDANTISTE (20°) *dizalc'hour* /-er m.-ion f.1 = *independantisted ar C'hebek* (m.-ed)

INDÉRACINABLE (18° / racine - ha) *n'haller ket diwrizeniañ*, (appr^t - ALBB n° 589) *KAGN*

INDÉRÉGLABLE (regula lat. / re- ie - ha) *n'haller ket direoliañ*

INDESCRIPTEBLE (*ha*) *n'haller ket deskrivañ*, (appr.) *dreist-depegn*, MELL-DIVELL (Pll / NF)

INDÉSIRABLE (19°-20° - désir < sidus,-eris - appr. NF Mallegol & Mallegas) MALL-E-GOLL ! / MALL-E-GAS ! & (indésirable à l'embauche - Mar. / marin) *war ar c'haier ruz* (T<JG & Ph *sklanker / dic'hoantet non désiré* & NP Idunet, Pluzunet)

INDESTRUCTIBILITÉ (vb détruire - *an*) DIZISTRUJ m.-où

INDESTRUCTIBLE,-MENT (17° < destruere lat.) DIZISTRUJ

INDÉTECTABLE (20° < angl. & lat. - *ha*) *n'oufed detektiñ*

INDÉTERMINABLE (15° / terminus - *ha*) *n'oufed termeniñ*

INDÉTERMINATION (17° < terminus - psy.) AMZIVIN m.-où (& *entremar expectative, arvar doute*), (Mat.<JM) *andeterminadur m.-ioù*

INDÉTERMINÉ,-E (Mat.<JM / terminus lat.) *andeterminet* & une indéterminée *andeterminenn* f.-où ; pour une raison indéterminée *evid abeg pe abeg / abeg-mañ-abeg*, & *un abeg dianavet* ; (pers. – GR *arvar eo c'hoaz*) *en amzivin emañ* (& *en arvar, war var eus e jeu*) ; (struct.) PE : un jour, un temps, une personne indéterminée *ur pe ze(iz), ur pe zen, ur pe amzer* (& *n'ous pegeit / nombre indéterminé naouspet hini, nouspet den*)

INDÉTERMINISME (19° / termen < lat.) = *indeterminism* m.-où

INDÉTRÔNABLE (*ha*) *n'haller ket didronañ* (& *distroadañ / diskar*)

INDÉVOT,-E,-MENT (GR *disevot*) DIZEVOT

INDÉVOTION (GR *dizevocion* f.-ou & Ern. W) *dizevosion* f.-où

INDEX (16° lat. : qui indique - irl. > *innéacs* ; v-br & C. *bes, bis* & gaul.-celt. *iutta* ; GR *bis yod & besicq ar vagueurès* – doigt) BES° / BIZ-YOD m., (surn.) KOF YOD m. (Go<KC & *lip ar pod / biz meud*), MAGEREZ f.-ed (& GR *diskulier* m. ; W *spleitenn, steudenn* languette) ; (liste – GR / Tranta) ROLL m.-où & index lexical *roll-gerioù* (& cf. *Son ar binioù Ph<Goadeg un eñdiker, un ibil berr, un ibil-beuz ba'n i c'henoù*) ; (l'Index) *an INDEKS* m.(-où) ; mis à l'index (fig.) *laket en ruz* (& *war ar c'haier ruz*), & *lakaet kri ar vro war (ub / an hu...)*

INDEXATION (Mat.<JM) *indeksadur m.-ioù* = *un indeksas^sion deus ar prisoù (P.Vreizh)* & n.vb.

INDEXÉ (pp / vb - indexé sur) DIOUZH : *an dispign a vez diouzh ar c'honidegezh* (Ph)

INDEXER (19°-20°) INDEKSiñ, (indexer un document) ROLLañ (& *kenstagañ* intégrer)

INDIANISME (19° / India) = *indianism* m.-où

INDIANISTE (19° / Indez) *indianist* m.-ed f.1

INDIC (abrév. – cf. NF Flatrès f.) FLAT(R) m.-ed f.1

INDICAN (19° Chim.<lat. = indigo) = *indikan* m.-où

INDICATEUR,-TRICE (15° < lat.-ator – gall *mynegydd* : *meneger* – personne / mouchard) FLATOUS m.-ed f.1 : *flatous n'ay biken d' ar baradous* (adage E / NF Flatrès f.1 & *flat^r, flatoul* cafard, *flater* délateur, *disklêrier* dénonciateur, *titourer* informateur / "indiqueur" *Son ar binioù Ph<Goadeg un eñdiker, un ibil berr, un ibil-beuz ba'n i c'henoù*) & (Mat.<JM & GR *diskulier*) *diskweler* m.-ien f.1 ; (objets divers - appr') MERKER & *merkouer / MERCHER* (var. Prl / W MERKOUR), *meneger* m.-ion (f.1) ; (guide horaire) LEVR / LEOR° m.-ioù : *Levr an Hent-houarn* ; panneaux indicateurs (ad.) *panneloù-arhentiñ*

INDICATIF,-VE (14° < lat. – Gram.) *diskleir* & l'indicatif *an (doare) disklêriañ* ; à titre indicatif *kement ha disklêriañ*, & (trad. Ph) *indiker* m.-ion

INDICATION (14° < lat. – gall *arwydd, myneg* - renseignement / itinéraire) DISAOUZAN m.-où : elle lui fournit l'indication *an disaouzan en doa bet diganti* (K / *arouez* signe, *meneg* mention) ; (Mat.<JM) *diskweladenn* f.-où ; (& marque, amers - Mar. - T<JG *merkou*) MERK / MERCH (W) m.-où & n.vb. ; sauf indication contraire *'met-ha 've merket ar c'hontrel*

INDICATRICE (f.-atrix lat.) > INDICATEUR

INDICE (15° < lat. / index ; GR *arvezinty-ou, mercq, sin*) AROUEZENTI f.-où (T<JG *arwez-* & Ph *arouez* mal & symptôme : *arouez al laezh & arouezenn* grain de beauté), (trace / sens & *dister*) STER m.-ioù : chercher un indice *klask ur ster bennak* (& var. W *kla'h a(n)zaù àr-lerc'h e jao, & un anad bennaket / Ph diluz* clé fig., *sklêrijenn, titenn & titour*), (Mat.<JM) = *indis^s* m.-où

INDICIAIRE (16° - ad. / v-br *aroad-*) -*AROUENZ* / *arouezel*

INDICIBLE,-MENT (15° < *decibilis* lat. - médiéval ; GR *ne ouffet qet e lavaret & dilavarapl dilavaradoe* (néol. JP Calloc'h / gall. & *dreist-lavar ineffable*), & (*ha*) *n'oufed e lavaret / imposupl da la(va)ret* ; une honte indicible (usu^l) *ul LASTEZ MEZH (deut warno)*, cela reste indicible chez lui (Wu<Drean) *hennezh a zebr e santimant*

INDICIEL,-LE (20°) = *indisiel*

INDICTION (12° < *indictio* bas lat. / annonce ; GR *an açzinacion – eus ur sened – n.vb. : an*) *deiziadiñ (sinodoù...)*

INDIEN,-NE (13° < lat. / India & C. *indaff*, GR *Indesad,-idy, Indesis* & étoffe - indienne - *indyan*)

INDIAN ad. & m.-*ed* f.1 : *me n'on ket un Indian 'velkent ha 'velkent !* (Ph 1970s je ne suis pas un Indien tout de même - excl. d'indignation Spt / Parc d'Armorique - réserve), (des Indes) *INDES / INDEZ**° (poule) d'Inde > dinde *yar Indes^e & Indezad* m. *Indeziz**° f.1 ; (toiles) indiennes *indianened an Naoned (& lini indian)* & à la file indienne *lerc'h-oc'h-lerc'h / lerc'h-ouz-lerc'h (& lerc'h ha lerc'h / an eil war-lerc'h egile / he-ben...)*

INDIFFÉREMMENT (14° < ad.) (*KEN*)*KOULZ* / *KERKOULZ ALL* (KL), *KERKLOUS* (W) : *g'an dorn kleiz pe an dorn dehoù (ken)koulz all*

INDIFFÉRENCE (15° < di & ferre - porter lat. / *e ken kas* ; GR *digasder & cas e-bed*) *DIGASTER* m.-*ioù* (& *digasted, digasijenn* KW / Ph ad. & n.) *DIFORZH* m. (& ad.) ; faire montre d'indifférence (*'nes*) *OBER MAN (& pikol man) / VAN (& kalz a van)*

INDIFFÉRENCIATION (lat. *differens - ar*) *PEUSHANVAL* m.-*où*

INDIFFÉRENCIÉ,-E (19°) *PEUSHANVAL* (Ph *peusheñvel / droukheñvel & da laret hañval*)

INDIFFÉRENT,-E (14° < di & ferre lat. - *ne re ket kas / van* ; GR *digas, divanyell, disourcy*) *DIGAS* ad. : *chom digas* (KW) = *DIFORZH* : ils sont indifférents à la politique *diforzh int ouzh ar politik, tud diforzh* (Pll & *diseblant(-kaer)* insensible-ment), (appr^t T<JG-Ph) *YEN (an eil diouzh egile / he-ben)* ; (chose, idée) *INGAL : ingal zo ! & ingal a-walc'h eo din* (cf. *dister* insignifiant)

INDIFFÉRENTISME (18° - appr^t - an) *INGAL-DOUE*

INDIFFÉRER (19° / vb ferre lat.) *INGAL-DOUE (eo din) /'ingal'du:/ & din-me 'oa ingal-tre & cela m'indiffère ne ran van*

INDIGÉNAT (19° - appr^t) *broidi* pl. : *ar vroidi*

INDIGENCE (13° < lat. ; 17° *tauanteg^uez*, GR *dieznez*) *tavantegezh* f.-*ioù* (& Ph *dienes^e / dianné* Prl, *diou(v)er, esewed* W) : vivre dans l'indigence *frita mizer ha (/ g') paourentez* (T<JG-Ph)

INDIGÈNE (18° < lat. *indi/-genos - ie* ; gaul.-celt. Accus. *andognam & enigeni, v-irl ingen* Gén *iníon* jeune femme PYL, LF v-br *coguenou : kevouenn / ناس البلاد nâs əl-blâd = tud ar vro*) *brôad* m.-*idi* (& *brois^e* pl. - nationaux) : (Mex. - *Lenguas y culturas indigenas*) *Yezhoù ha kulturioù broidi*

INDIGÉNISME (20° Can. < esp.) = *indijenism* m.-*où* & (v-br *coguenou*) *kevouenn* f.-*où*.

INDIGENT,-E (13° < *indu & egere* lat. ; 17° *tauantec*, GR & *yzommecq*) *tavanteg* m.-*ien* f.1 /-*ek** (ad.), (*lakaet*) *WAR AR BARA* (T<JG *m-goz - tud hag a ra an dro / bara, bleuta, eta, kika, traoua*), (pl.) *PEORIEN : kan ar beorien* (trad. / Prl *p'orien / pevien* T & les pauvres *ar re baour*)

INDIGESTE (16° < *digesta* vb di'gerere - cidre) *STAMBO(U)C'H* (Ph / *distambo(u)c'h - T<JG bouc'h*), (galettes sèches Pll<MC) *TEUC'H : krampouezh teuc'h*, vb être indigeste *TEUC'Hal,-iñ* ; (dur à digérer pour l'estomac) *STOMOGUZ*° (Li<YR / *stomokus, sammus* pesant) & j'ai trouvé indigeste, ça ne passe pas (Wu<Drean = Ph-KLT) *n'en deus ket graet vad din anehoñ !*

INDIGESTIBLE (14°) *STAMBO(U)C'HUS* (Ph) : *boued stambouc'hus / STOMOKUS**

INDIGESTION (13° < bas lat. / vb ; GR *calon losq – Pll<PM > kar'losk* brûlures d'estomac / Ph) *STAMBO(U)C'H* m.-*où*, (excès) *RE-GORFAD : klañv gant ur re-gorvad* (T<JG / *kalon-dev, karlonlosk & kar'losk / dour losk*) ; donner l'indigestion *APOTUMiñ* (W<Heneu-GB)

INDIGÈTE (lat. *indiges,-getis < ges & *genere* ; v-br *tiol < ti*) : *doueoù ti(ol)*

INDIGNATION (12° < lat.-io ; C. *Buaneg^uez* / ire, courroux & 18° *fachoni* / GR *droucqc'hraçz, faë – irl bruith /brih/ & broud-)**BROUEZ* (RUZ) m. & coll.-*enn-où*

INDIGNE,-MENT (12° < lat. *in\dignus* ; GR *indin ha didalvez, eme hon Salver, s^t Mathieu*)

INDIN : *an dud zo arru indin* (T<JG / *indign* - usu¹ - TK<MxM & L 1900 *daouarn indign anezo*), (& cruel) **DINATUR** : *mamm dinatur* (& *den dinatur* KW<PYK / *dizellid & mezhus hontoux*)

INDIGNÉ,-E (14° pp) **BROUEZET** (RUZ) / **FULORET-RU'**

INDIGNER (14° ; GR *fachi* - & s'indigner) **INDINañ,-iañ** (TK<MxM & contrarier), (parf.) **BROUEZiñ** RUZ (& *buanekeat, brizhañ, taeriñ* s'emporter), (Prl) **PEUKein** (& Ph *feukañ / peukal*)

INDIGNITÉ (15° < lat.-itas / dignus ; m-br 16° *Santes Nonn* (*coezet*) e *cals lastez*, GR *traou indin & indin-* / gaul.-celt. brigo > brio *bri*) **INDIN** m.-ioù, indignité nationale (1945) *an divri vroadel* (cf. Ku *rivinet ar vro - gant hennezh - J.F.*), (*hennezh eo*) **MEZH AR VRO** (& *dizellid, vilenaj*)

« **INDIN** » (arg.beur : lui c'est) **SED AZE...**

INDIGO (18° < esp. & lat.) **glas-Indes^e** (& *glasdu / dulas* gall. & Douglas < *dubh & glas / dour*)

INDIGOTIER (18°) **plant glas-Indes^e** coll.-enn-où

INDIQUÉ,-E (pp - médicament) **MAT-KAER**, **MAD** (*ouzh ar boan* - T<JG-Ph)

INDIQUER (16° < lat. - in & diç / montrer - Littré ; GR *disquëz* (*aznad*) - marquer l'heure) **MERKañ,-iñ** / **MERCHIñ** (W) : *merkañ an eur koulous hag ar munutoù* (trad. T & *menegiñ* = gall.), (Mat.<JM) **DISKWEL** (var. T / *gwel* - gaul.-celt. Ueled-a & irl *file*, **DISKOUEZ** - **ANAT*** - dit...) ; (indiquer à q^{un}) **REIÑ DA ANAVOUT** (bases **RO-**, **RA-**) : ils lui ont indiqué leur âge *roet o deus o oad da anaout* dezhi*, (par écrit) **DOUGen** : indiqué au dos de la lettre *douget war gein al lizher*, (maladie - (se) signaler - par un gonflement) **AROUEZañ,-iñ** : *arouezet he chot* (Ph) ; indiquer le chemin (à q^{un}) **DISAOUZANañ,-iñ** (*ub*), & *arhentiñ* (*ub*)

INDIQUEUR (cf. Internet / *un eñdiker, un ibil berr, un ibil-beuz ba'n i c'henoù* - *Son ar binioù*)

INDIRECT,-E,-MENT (14° < lat. - ie ; GR / *eun & fobyès, a voall hend & a dreuz*) *ameeun / dieeun* & (Mat.<JM) *aneeun* : *isometriezh aneeun*, (gaul.-celt. cambo) **KAMM(-DIGAMM)** : voie indirecte *hent kamm(-digamm / -jilgamm, & kammdro)*, (parf.) **TRO-DISTRO** : *doareoù tro-distro*

INDISCERNABLE (16° / dis\cerner & cernare lat. / *circinus & kerc'hen*ⁿ - gall *anweledig*) *diheverz / (ha) n'haller ket spurmanto*

INDISCIPLINABLE (GR *dig^uempenn* - appr^u) *amsentus* (& Prl *disentus*)

INDISCIPLINE (16°) *amsentidigezh* f.-ioù (Prl *disentidigezh* f.-ioù), (usu. Ph & W) **DIRAÑJ** (m.)

INDISCIPLINÉ,-E (14° ad. / discipline < vb *discere* lat.) **AMSENT**, **DIRAÑJ**, **DIREZON** : un enfant indiscipliné *ur bugel dirañj* (W & Ph / *disent & disuj*)

INDISCRET,-ÈTE,-MENT (14° < lat. / vb dis\cernere ; GR *diavis & dievez*) **RANELL** ad. f.-ed (& sens m.) : *hennezh zo ranell ! & ar ranell gozh-mañ*, (ad.) **RANELL** /-EK* ; personne indiscrete **RANELLER** m.-ien f.1 (L<MM), (particulièrement bavard T<JG NF Béguec) **BEGEG** m.-ien f.1 & ad. (-ek*) : *ur gwall vegegez** (& Ph *beg bras, genoù bras, - Mari - beg a-raok*), (taquin Pll < langue - grasse) **LARDIGENN** f.-où : *te zo ul lardigenn !* ; (crible - métonymie) **KROUER** m.-ioù, (sas troué) **RIDELL TOULL** m.-où : *ridell toull !*, écouteur **SELAOUER** m.-ion f.1 : *ur selaouerez evel-se* (T) ; loins des regards indiscrets *pell diouzh selloù an dud / diskouarnioù* (*an dud / pell diouzh safar ar bed* trad. L)

INDISCRÉTION (13° ; GR *diavised*) **RANELLEREZH** m.-ioù : *ehanit gant ho ranellerezh* ; (une) **DIVEGAMANT** m.-où,-chou : à cause d'une indiscretion *abalamour d'un divegamant* (KW) ; victime d'indiscretions (*ema-hi*) *e beg an dud* (Prl)

INDISCRIMINÉ,-E (répression indiscriminée - frangl. Fr.Cult / ETA) **KEJ-MEJ** (ad. & m.)

INDISPUTABLE,-MENT (19°) *direndael*, (adv. > incise) **SE ZO SKLAER** (T<JG / *es claro, no ?*)

INDISPUTÉ,-E (18° / *kabal & cabbale* - hebr.) **DIGABAL**, & (*ha*) *n'oufed diskutal / disputañ*

INDISPENSABLE,-MENT (16° < lat. / penser ; GR *disispançz, hep dispançz er-bed*) **DEPEGN** (*eo* / L litote Lu - antiphrase) **DISTER** : *dister e ve(z)o* (Lu<F3 2007 / Sarko), **NES^SES^SER** : *ne oa ket nessesser^e* (Ph / *red & daw*), **RANKET** (*da ober* Ph / Prl *reket*) & (*ha*) *n'haller ket diouveriñ*

INDISPONIBILITÉ (18° - déverbal / dispo...) **C'HWIT** m.-où : *c'hwit ud, & c'hwitañs* f.-où ; (financières) **DIFRES** m.-ioù & *difrejou*

INDISPONIBLE (18° - Ki & arg.) **C'HWIT** : *hirio eo 'hwit*

INDISPOSÉ,-E (15°) **DIHET** : *henoazh on dihet, paotr paour !* (Pll / Prl & E bêtes seul¹ *saout*)

dihet), *FALL-HA-FALL* (Prl), (appr.) *LAKET DIAES*

INDISPOSER (16° / ponere) *LAKaat DIAES / LAKat DIHET* : *petra 'neus laket 'hanoc'h dihet, MALAMANTiñ*, (appr^t Ph & compresseur) *GWAEGañ (ub)*, (fig.) *LAK' (WAR E DU) ENEP (& areneb)* : *te an heni en deus laket anehañ war e du eneb^e !*

INDISPOSITION (15°) *DIHET m.-où* : *un tamm dihet, MALAMANT m.-où*

INDISSOCIABLE,-MENT (19°) *KAR-HA-PAR*, & (*ha*) *n'haller ket digevredañ (& dispartiañ)*

INDISSOLUBILITÉ (17° - du mariage : *dimezet*) *kuit dizimeziñ / dizispennadur* (l'A 18° W<Ern.)

INDISSOLUBLE,-MENT (15° < so\luere lat. ; GR *dizispennapl & ne aller qet da disolvi, dispenn*) = (*ha*) *n'oufed dispenn, dis^solviñ*

INDISTINCT,-E,-MENT (15° < di-stinguere lat. - in\stigare, stig- & stimulus gr Στίγμα point vb

στίξιν piquer- ie anc.h¹ all *stechan*, goth. *stikan / stick* angl., tij sanskr. ; GR *disistincq*)

DIFRAEZH, YODENNEK / YODOG°* (L<MM *kaozeal yodog / disklaer, dispis / dispes, displann*),

& (adv. : l'un ou l'autre) *koulz an eil hag egile / implijañ a ra anehe^e koulz an eil re hag ar re all*

INDIVIDU (13° < lat. / individuus / vb dividere ; v-br-gall *hen-*, m-br *heny & hen* : *hen-ha-ken,*

henhont, henezh, henmañ – ALBB n° 322-5 - Ku / LT / W) *HENI / HINI & HANI / huni* (Kap) m.

(f.) : *un heni* (W & cf. Prl *un un'*), celui (l'individu) que je t'avais désigné *an heni 'm boa*

diskouezet dit (Ph) & *heni pe heni*, (certains, quelques individus) *HENIENNOÙ* (pl. > *hinienn*) :

individus jeunes *hiniennoù yaouank*, & (Mat.<JM, Sc.) un individu *un (hinienn) bennaket / hin pe*

hini ; (individualité, personnage – irl *duine aonair /din'ə inər' / den e-hun*) *PENN-DEN m.-où-tud*

(& animaux : *penn-deñved, penn-kezeg & loen-kezeg, penn-saout & NF, penn-yer / yer-ezed*) ;

(quelconque, quidam) *PE DEN / PE ZEN* : *ur pe zen* (Helias) ; (péjor.) *PEZH m.-ioù* : *ur pezh fall,*

pezh fall ! & ur pezh ifrontet / ar pezh sirius-se

INDIVIDUALISATION (19° n.vb. : *an*) *HENIAL*

INDIVIDUALISÉ,-E (& adv. gall *bob yn un*) *HENI-HA-HENI / HINI-HAG-HINI* (& un par un *unan-hag-unan*), (parf. – chambres etc.) *PEB A* (*gambr, peb a he ni & peb a unan / peb-unan...*)

INDIVIDUALISER (18° & s'individ.) *HENIAL* (Prl-W & traiter de truc, le faire) = *individualizo*

INDIVIDUALISME (19° / individu) = *individualism m.-où*, & (*boud*) *Yann e benn e-(h)unan*

INDIVIDUALISTE (19° & irl *duine aonair /din'ə inər' / den en e-unan*) = *individualist m.-ed f.1* :

an dud zo individualist (Nicole Le Garreg / Plogoff<F3), (métonymie) *YANN "e benn e-hunan"*, &

tud en o unan (W<Drean) / (dér.) *hiniennelour m.-ion f.1*

INDIVIDUALITÉ (18° - abstr.) *PE ZEN (DEN)* : *ar pe zen zo e pep heni ahanomp* ; (un individu)

PENN-DEN m.-où-tud : *ur penn-den a oa anezhañ* (Ph *orin a zen / orin den Pll*, & *ur penefi*)

INDIVIDUATION (18°) *an HENI-PE-HENI* (m.-ennoù)

INDIVIDUEL,-LE,-MENT (15°) *HENI-PE-HENI* : une affaire individuelle *afer heni-pe-heni*,

(adv. Ph / ad.) *A-HENIENNOÙ* : *respont a-heniennoù / respont hiniennoù* (réponse individuelles),

a-hiniennoù int jentil (ils sont sympas individuellement & بالفرد *bəl-fərd dre unanoù, a-unanigoù*) ;

jeu de boule bretonne (bretonnisme 'pen-eus-pen' TK un "pen-eus-pen" & Sport divers) en

individuel(s - *c'hoari bouloù*) *PENN-EUS-PENN*

INDIVIS,-E,-ÉMENT (16° < lat. & vb dividere / di\videre ? uideo & ides / gaul.-celt. randa & NL

equoranda limite territoriale / bétail ; GR *dirann* : *an doüarou so boutin ha dirann*) *DIRANN* (T<JG

/ vb *diranna° madou*), (& en commun - NL Boutinou, Parc / Prat boutin) *BOUTIN / E BOUTIN* :

boutin oa ar vag etrezo (L & Pll<PM *laket boutin & e boutin laket*)

INDIVISAIRE (Dr & divers) *DIRANNER m.-ion f.1*

INDIVISIBILITÉ (14° - n.vb. : *an*) *DIRANNIÑ*

INDIVISIBLE (14° < vb dividere ; GR *dirannapl, dirannus*) *unan ha dirannapl** & (1790s)

Republiq franç, unan hac Indivisibl

INDIVISION (15° - déverbal) *DIRANN m.-où*, & (mis) en indivision (*laket*) *BOUTIN* (Ph & fam^t

"*boutin laket*" à la colle), (*mont*) *WAR HANTER* (T<JG & *war zaouhanter / NF Daouloudec*)

IN-DIX-HUIT (Imprim.) = *in-18*

INDO- (lat. Indus) = *indo* : indo-aryen *indo-arian*

INDO-ARABE (Mat.<JM / هندي) = *indo-arabeg*

INDOCHINE (NL) = *Indo-Chin pe Cochinchin (F&B 19°<CCh) : ma gwaz zo aet d'an Indochin* (Sten Kidna / 'Indez-Sina')

INDOCHINOIS,-E (cf. هندي سيني *hindi-sini*) *Indochinad* m. (pl.) -iz*

INDOCILE (14° < lat. < vb docere ; GR *ur c'hrouadur disent, ur spered amgestr*) *DISENT : paotred disent (& amsent indiscipliné / amjestr; & disuj insoumis), (appr') GWALL : ur gwall grennardenn* (T<JG & Ph)

INDOCILITÉ (16°) *DISENTEREZH* m.-ioù (& *disentiñ désobéir*)

INDOCTE (GR *dic'houzvez / gouzvez- & gou'e't*) =

INDO-EUROPÉEN,-NE (19° & هندي اوربي *hindieurobi*) = *indo-european* ad. m.-ed f.1 & (langue) *indo-europeaneg*

INDOLENCE (16° < vb dolere lat. ; GR *langour; lenteg'ez*) *LIZOUREGEZH* f.-ioù (var. Ph & surn. Pll<PM *Lerm al Langour / dargud, lentegezh, luguderezh*)

INDOLENT,-E,-EMMENT (16° vb dolere ; GR *lent, langourus*) *LIZOUREG /-EK** : son père était tout aussi indolent lui-même *ken lizoureg all 'oa he zad 'hat* (var. Ph), (T-Go-Ph fig.) *LUDU : na te zo(u) ludu ! & ul luduenn (& T<JG maoutennoù – & Ph abaf éteint, euver veule, lent timoré, lo(v)r apathique, lugud molasse & labaskenn, leubeurc'henn, lustrugenn, marvasenn, travelgen)*

INDOLORE (19° < dolor lat.) *DIBOAN : ur c'hleñved diboan* (Ph / Prl *diboen & dizrouk*)

INDOMPTABLE (15° / domus ; GR *ur marc'h amgestr, culadus, pobl disoñvapl*) *AMJESTR*

INDOMPTÉ,-E (16° / domare - ie Littré ; GR *disoñv, gouëz*) *DIZOÑV* (ad. / pp) *DIZOÑVET*

INDONÉSIE (NL - néol. < Indos & nesos gr île) *Indonezia / an Indonesi'*

INDONÉSIEN,-NE (19°) *Indonezian* m.-ed f.1

IN-DOUZE (16° < lat. ; GR *levricq daouzecq plecg*) = *in-daouzeg* m.-où

INDRI (19° < malgache / singe) = *indri* m.-ed

« **INDROU** » (arg. Wi bretonnisme = "de retour" encore < W « *in-drou* ») > *EN-DRO*

INDU,-E (14° / dû ; GR *ar pezh ne deo qet dleat*) = (*pezh*) *ned eo ket dle / dele* & à une heure indue (GR *donet*) *digours, & gwall ziwezhat**

INDUBITABLE,-MENT (16° vb dubitare ; v-br *inno* < *gno* : *en-naou* LF & GR *hep mar e-bed*) *HEB-MAR, DIVARTEZE*, DOUETUS(-BRAS ! – Li<YR)* ; (excl. Big<YG / *feteiz*) *FITEI !*

INDUCTANCE (19° < angl. / *self-inductance*) = *induktañs* f.-où

INDUCTEUR,-TRICE (19° - Sc. / Psy.) *induzer / DERENER, SOLITER,-OUR* m.-(*er*)ion f.1

INDUCTIF,-VE (17° vb inducere lat.) *DEREN / SOLIT : doareoù solit* ; (Mat.<JM) = *induktiv(el)*

INDUCTION (14° < lat. ; C. *Enduction / diren : deren* ; GR *solitamant*) *solitamant* m.-où,-choù ; (Mat.<JM) = *induksion* f.-où, n.vb. (*un*) *DEREN*, & (n.vb *an*) *induziñ / induzadur* m.-ioù

INDUIRE (13° < in\ducere lat. ; C. / *diren* ; GR Ki-W *solita*) *DEREN (an eil tra eus egile), SOLITañ,-iñ* : induit à mal agir *derenet / solitet da wall ober* & induire en erreur *reiñ fall solit (da ub & roet hoal)* ; (Mat.<JM) *INDUZiñ** (& *dezastum, disechel*)

INDUIT,-E (19° pp induire) *INDUZET** / *DERENET, SOLITET*

INDULGENCE (12° < in\dulgere lat. : bonté & m-br *Santes Nonn* 16° v 596 *cals bontez* ; GR *madelez, indulgeañz-ou & pardon-you* ; gaul.-celt. trougo-caria / *truez & car* & v-br-gall, irl.) *TRUGAREZ* f.-où : *re a drugarez ouzh o bugale* (Ph & *damant*), faire montre d'indulgence *diskouez trugarez(iñ)*, profiter de l'indulgence (Arv.W & Ern.<W *bouneahein*) ; (relig.) *INDULJAÑS* f.-où

INDULGENCIER (anc^t) *induljañsiñ*

INDULGENT,-E,-EMMENT (16° / vb ; gaul.-celt. (Bello)uaci & tougo- > tru\and ; GR *mad & habasq, damantus*) *TRUGAREZUS* : j'ai de tout temps été indulgent envers elles (filles-mères) *evid-ar-wech on bet trugarezus ouzh ur plac'h manket* (Pll<GC), *PARDONUS (& damantus* complaisant)

INDULINE (19° Chim. < angl.) = *indulin* m.-où

INDULT (15° lat. eccl. : privilège; GR *eñdult-ou*) =

INDULTAIRE (GR *eñdulter* m.-yen) =

INDUMENT (14° < indu / dû) *pa n'eo ket dle (ober & dele gober)*

INDURATION (14° Med. : n.vb. : *ar c'h*) *KALETAAD*

INDURER (19° Med.) *KALETAat**

INDUSTRIALISATION (n.vb.) *an industrializiñ*

INDUSTRIALISER (19°) = *broioù industrializet*

INDUSTRIE (14° < lat. & *industrius* < indo\struere & con\struire, structure / gaul.-celt. *uercaria* > *verchère* & *Uorgion* / v-br *coarcholion*, *koarc'h* ; C. *inging* *engin ober*, GR *i(ñ)gin*, *vivre d'industrie dioud e labour, e vecher*) *INDUSTRI(EZH)* f.-où : *industrioù nevez, & industrierezh m.-ioù* / (*ingénierie* < *engineering*) *ijinerezh, "greanterezh" m.-ioù* ; (de q^{um}) *INTRUDU* m.(-où) : *dre o intrudu (& ijin génie, oberiantis^e)* ; chevalier d'industrie (GR & Ph) *FILOUTER* m.-ien (f.1)

INDUSTRIEL,-LE (18° < lat.) = *INDUSTRIEL* : *an Dispac'h industriel & "greantel"* : Z.I. *Takad greantel* (panneaux TK / **Barr-heol** > *Tachenn uzinoù*), (parf.) *UZIN** : *travail labour uzin*, lait (fabriqué industriellement) *laezh uzin* ; en quantité industrielle *diouzh an druilh* ; un industriel & *mestr uzin / ijinerezh m.-où, mistri* ; (adv.) *dre ijinerezh, g'an industrie(erezh), (danvez) uzinoù*

INDUSTRIEUX,-SE (15° - lat. / 7° Lanrivoaré L *Gallmau*, C. *mau* 'agile, induf^{tr}e' – gaul.-celt. *magus* : *enfant esclave* > *ma(h)ous,-se* -dial. Ouest / *gall meudwy* : *Goasdoue*, irl *mogh /mau bondsman, slave* & GR *i(ñ)ginus* & *ingénieux*) *ijinus* : *tud ijinus, (den) INTRUDU* (Go *dizintrudu* sans initiative & peu introduit), (& enjoué - NF *Maubian*, *Mauglas*, *Mauguen* & *Mocaër*, *Maudu* & *Kervodu Pll* / *Cormao*, *Cosmao*, *Le Mao*, *Mavic...*) *MAO**

INÉBRANLABLE,-MENT (17° / *brandir* germ. ; GR *dig^ueflusq*) *DIVRALL* : *chom divrall* (Ph & Prl *plom / sonn en e sav, en e gredenn*) & (adv.) *divrall-kaer*

INÉCHANGEABLE 5(gaul.-celt. 5° *cambiare* vb gl re pro re dare - *marc'hadourezh*) *DIDROK*

INÉCOUTABLE (19° - *ha*) *n'oufed selaou*, (T<JG / *trop uniforme*) *REN-HA-REN*

INÉCOUTÉ,-E (18° < aus\cultare & ausi- celt. - *ha*) *ne vez ket selaouet / di- & selaou* (n.vb)

INÉDIT,-E (18° < e\dicere lat.) *DIEMBANN*, (fig.) *FLAMM-FLIMMIN* adj. (& m. / *traoù...*)

INÉDUCABLE (20° < *dux, ducis - ie - ha*) *n'haller skoliañ / DISKOL* (non éduqué)

INEFFABLE,-MENT (15° < lat *fari* : *parler* ; GR *dilavarus*) *dreist-lavar* ; (fam. Prl) *KABIDAN !*

INEFFAÇABLE,-MENT (16° / *facies* ; GR *ne aller qet da difaçza / effaci = ha*) *n'haller ket difas^siñ, diverkañ*, (souvenir) *BEV-BUHEZEK** (& *beo-beu'g*)

INEFFICACE,-MENT (17° < e\ficare lat. < *ex* & *facere* & *effet* ; GR *dieffed*) *DIEFED(-KAER)* : *chom a ray diefed (& didalvez / ober tro c'houllo, tro wenn - chou blanc)*

INEFFICACITÉ (17°) *DIEFED* f.-où,-joù (& *dinerzh*)

INÉGAL,-E,-MENT (16° < *inéqual* < *æqualis* / *æquus* lat. & *aequo* ; GR *disegal, digompes*) *DIZINGAL* (sens divers) : *dizingal eo an amzer, ar voger* (Ph) ; (surface, cour, mur...) *DISPLAEN* : *displaen eo da leur (da c'hoari bouloù & peusplaen, digompes irrégulier)* ; *inégal* (d'une année sur l'autre – cidre) *DISUIT* (*e vez e sistr* T<JG-Ph), irrégulier (de longueur) *AMGE(H)ID / -GEIT** (Ki<GG) & (Mat.<JM) *digevatal*

INÉGALABLE (19° / *égal*) *IMPAR* : *un dra impar* (TK & Prl / *ha n'en deus ket e bar, heb-e-bar / hep-par & hemp-par, dispar / espar*)

INÉGALÉ,-E (19° pp / ad.) *DIEIL* (& Ph *espar, dibar*)

INÉGALITAIRE (19° - appr^h) *digevatal*

INÉGALITÉ (17° < lat.-itas ; GR *disegalded,-der*) *DIZINGALDED* (f.) / *DIZINGALDER* m.-ioù (*kevredigezh / sociales*) ; (Mat.<JM) *digevatalder* m.-ioù : *inégalité triangulaire digevatalder tric'horn*

INÉLÉGANCE (16° < *elegantia* lat. - vb *e\ligere*) *DIC'HRAS^s* f.-où

INÉLÉGANT,-E,-EMMENT (16° < *elegans* & *eligans* lat.) *DIC'HRAS^s* : *dilhad dic'hras^s (& dic'hras^sius, digempenn / diskempenn, fichet-fall /-kaer élégant)*

INÉLIGIBILITÉ (appr. / vb *é\lire*) *difenn-dilenn* m.-où

INÉLIGIBLE (18° ad. < vb *é\ligere* / *legere - lire - ha*) *n'oufed dilenn, (ha) n'eo ket dilennidig / n'ema ket da vout dilennet (& frangl. Europe – gall anaddas)* : 'MAEZ' JEU

INÉLUCTABILITÉ (lat. / v-br-gall *ret*, corn *res*) *RED* m. : *ouzh ar red n'eus ket remed* (Ph)

INÉLUCTABLE,-MENT (18° < lat. / luctor & lutte – v-br) *RET-HA-RET*, & *ken ret ha mervel* (cf. T<JG & Prl *traoù hag a vez dele't / maro diremed*)

INÉMOTIVITÉ (20° Psy. < movere lat.) *DISTRAFUILH* m.-où

INEMPLOI (chômage / im\plicare - ie) *DI(Z)IMPLI(J)* m.-où

INEMPLOYABLE (20°) *DI(Z)IMPLI(J)* & (*ha*) *n'oufed implij*

INEMPLOYÉ (18° pp / vb implicare lat.) *DI(Z)IMPLIJET*

INÉNARRABLE (15° < vb narrare lat. < (g)nari\gare – n.) *FARSITE* f.-où : *ur farsite eo an dra-se !* (Pll & *ur fent din...*), (*ha*) *n'haller dezrevell (& ezrevell C. = narraff)*

INENTAMÉ,-E (19° ? *tam-* celt. ou gr ; ad. / pp) *DIVOULC'H /-ET*

INENVISAGEABLE (appr^t / vis... lat.) *DIZENTENT*

INÉPROUVÉ (19° < proba - lat. ad./pp) *DIZAMPROU /-ET*

INEPTE (15° < lat. / aptus – v-br *moet* LF) *AMOED* : *tud amoet** (W & Prl *amiod sot, didu*), (méton. Ph) *PANENN* : *hemañ zo panenn* ; (anc^t – Montaigne / voix) *DIVALA^v*

INEPTIES (16°) *AMOEDAJ* m.-où /-achoù & *amoedigezh* f.-ioù (Prl *amiotaj*), *LOTAJ* m.-où & *lotachoù !* (YG & Ku-W)

INÉPUISABLE,-MENT (15° < vb & puiser < puits - puteus lat. ; GR *dihesq / dihesp & madou hep fin*) *DIHESK / DIHESP* (Prl) & (hum^t – trad. T<JG) *diwar vadoù sant Erwan & les ressources de la terre ne sont pas inépuisables* (adage T<JG) *bern n'eo ket mammenn*

INÉPUISE,-E (18° < vb in- & puits - *ha*) *n'eo ket divi(g)et*, (personne) *FRESK-BEO*^o

INÉQUATION (19° < vb æquare lat. : égaliser - Mat<JM) *digevatalenn* f.-où

INÉQUITABLE (16° < æquus lat. & (ex) æquo / *reizh-mat*) *DIREIZH-MAT*

INERTE (16° < in & art,-is - art lat.) *BAN* (ad. / *gwan* – FK & gall), (sans mouv^t) *DIFLACH* : *chom diflach* (Ph<MA / *na ne fiñv na ne flach !*), (sans force) *DINERZH* : *bleud dinerzh* (Pll<PM), (membre) *MARO*^o (*ouzin* – T<JG-Ph & *fiñv ebed enno*), (& coi) *MIK* : *mig^o eo ar mor*

INERTIE (14° - mécanique) *DIFLACH* m.-où, (apathie en g^{al}) *DINERZH* m.(-où), (Mat.<JM) = *inertiezh* f.-où

INERTIEL,-LE (Philo.) = *inertiel*

INESCOMPTABLE (19° - *ha*) *n'haller diskontiñ*

INESPÉRÉ,-E (15° < vb sperare lat. ; GR *pez na esperet qet*) *DIESPERET*, *DIC'HED* : *un dra dic'hed*, & (*ha*) *ne oad ket war-c'hed eus se (& en esper deus outañ)*

INESTHÉTIQUE (19° < gr αἰσθάνεσθαι sentir ; GR *dic'hen(ed)* difforme) *dic'hen / DIGENED*

INESTIMABLE (14° < aes lat. /-tim- / legi\tim-us ; GR *ar pez na ouffed da istimout avoalc'h*) *HEP-PRIZ* : *bijoux bizeier hep-priz & (Prl) 'maez a briz, mil prisius*

INÉTENDU,-E (18° < è\ntendre - ie *ten) *DIFRANK* : *frank pe difrank*, (*ha*) *n'eo ket ec'hon / di-*

INÉVIDENT,-E (evidens lat. < vb videre ; GR *dishanad*) = *disanad / dizanat** (*din*)

INÉVITABLE,-MENT (14° < lat. / racine vit - Littré ; GR *didec'h-*) *FORSET-MAD* /'ma:d\ɛ/ (Ph & *sañset d'erruiñ*, *'blijet da zegouezhañ / da c'hoarvezañ*), *RED-OLL^e / RET-HA-KALET**, *KEN RET HA TRA* & l'inévitable *ar red hag ar c'haled* : *ar red hag ar c'haled en deus graet din dihan get ma labour*; *rak arru 'oa unan bennak da lâret din monet d'ar gêr*; *arru 'oa ur gwalleur* (W<GH)

INEXACT,-E,-MENT (17° < ex / actus pp agere - gall *anghywir / beacht* irl exact) *DIWIR* : *komzoù diwir*, (faux / vrai & mensonger) *GWIR pe GAOU ?* (& propos inexact *lar-gaou*), *LAOSK* (*war an eur*), (*ha*) *n'eo ket rik*, & (Mat.<JM) « *anrik* »

INEXACTITUDE (17° - Mat.<JM) « *anriket* » f. /-ter m.-ioù, & (*an*) *diwir (ma eo)*

INEXAUCÉ,-E (19° - pp / vb) *DISEVENET*

INEXCITABILITÉ (19° - *an*) *DIVROUD* m.-où

INEXCITABLE (19° / *broud* NF Broudic) *DIVROUD*

INEXCUSABLE,-MENT (15° < lat. / GR *diescus*, gall *diesgus*) *DIESKUS*

INEXÉCUTABLE (17° - *ha*) *n'oufed kas da benn (labour – appr^t) DIBENN*

INEXÉCUTÉ,-E (pp - *ud* - labour) *DIBENNET*
INEXÉCUTION (17°) *DIBENNAJ* m.-où /-achoù
INEXERCÉ,-E (18° / *tu*) *DIDU* : *ur c'hrennard didu*
INEXHAUSTIBLE (angl. - gall *di-ddiwedd*) = *di-ziwez^h*
INEXIGIBILITÉ (19° - d'une dette) *DIZLE* m.-où
INEXIGIBLE (18° < *ex* & *agere* - *ha*) *n'oufed goull groñs*
INEXISTANT,-E (18° < *ex*\sistere - *appr^d*) *NEANT* : *tud neant* (Ph), & (*ha*) *n'eus ket anez^hañ*
INEXISTENCE (17°) *NEANT* m.-où, & (Dr) *neanterezh* m.-ioù (néol. "*amvoud*" m.-où)
INEXORABILITÉ (17° < *ex* & *orare* vb lat. / oraison etc.) *DIDRUGAREZ* f.-où
INEXORABLE,-MENT (16° < lat. ; C. *dibedennus* GR & *criz*) *DIDRUGAREZ* : *lezennoù didrugarez*, *KRIZ HA KALET* (trad.) & *kriz-meurbet*, *pleg ebed enno* (JCM)
INEXPÉRIENCE (18° < *ex* & *periri* gr *περάω* - ie) *DIC'HOUZAJ* (& /di'hujazʃ/) m.-où /-achoù
INEXPÉRIMENTÉ,-E (15° / *uid-* & *uissu* gaul.-celt. & *ie* ; GR *dientent*) *DIC'HOUIZ* > *DIHOU(LH)* /'dihuj/ (Ph & Prl *di'oui*) : *dihoui'eo ar re yaouank-se*
INEXPERT,-E (15° < *ex* *periri*) *DIAMPART* (& *dizampart* inhabile, *distu* inapte & Prl *dibartabl*)
INEXPIABLE (16° < lat. - *stourm*) *DIZAMANT*
INEXPLICABLE,-MENT (15° - pl- *ie*) *dizispleg*
INEXPLIQUÉ,-E (18° - *ud*) *DIZISPLEGET*
INEXPLOITABLE (19° / Ph *Kergorvo*) *digorvo*, & (*ha*) *n'haller korvo*, *mengleuziañ*, *tiekaat*
INEXPLOITÉ,-E (19°) *digorvoet*, & (*ha*) *n'eo ket labouret*, *mengleuziet*, *tiekaet...*
INEXPLORÉ,-E (19°) *DIVOULC'HET* (& terre *douar ha n'eo ket bet ergerzhet*)
INEXPRESSIF,-VE (18° < *ex* & *premere* pp *pressus*) *AMLAVAR*, (air, regard etc.) *PEÑVER* (& fade / Ph *goular* & *divlas* insipide & adv m-br *comps-diulas*)
INEXPRIMABLE (16° < *ex* & vb *premere* - *appr^d*) *DILAVAR-KAER* (Calloc'h W *dilavaradoe* < gall. & *Kerlavarec* Go) & *en tu-hont d'ar gerioù / geriañ*
INEXPRIMÉ,-E (19° pp / vb) *DIGOMZ(ET)*
INEXPUGNABLE (14° < *ex* & *pugnare* / *pugnus* ; GR *ne aller qet da goumeret der nerz* - *ha*) *n'oufed kemeret*, *diargad*
INEXTENSIBILITÉ (n.vb. (*ie* *ten / *astenn*) *DIASTENN*
INEXTENSIBLE (18°) *DIASTENN* & ventre pas extensible *ne'm eus ket ur c'hof stamm* (T<JG)
IN EXTENSO (lat. / *en e bezh*, *en he fezh*, *en o fezh* & *a-bezh-kaer*) *EN E HED(OÙ)*
INEXTINGUIBLE (15° < *ex*\stinguere lat. & gr *στίζειν* piquer ; GR *ne alleur qet da vouga*, *laza*, *da derri* - *ha*) *n'oufed mougañ*, *la'o*
INEXTIRPABLE (16° < *ex* & *stirps* racine lat. / *stipes* - *ha*) *n'haller distripañ*
IN EXTREMIS (lat.) *WAR AN DIWEZ^hAÑ*
INEXTRICABLE,-MENT (14° < *ex*\tricare lat. & *tricæ* embarras - var.) *ROUESTL / REUSTL / ROST^R* (Ki-Ph *traou rost*, *n'oufed dirouestlañ*), *STROUEZHEK-KAER*
INFAILLIBILITÉ (16° < *fallere* /-ire lat.) *DIFAZI* m.-où (& n.vb.)
INFAILLIBLE,-MENT (16° ; GR *difazyus*) *DIFAZI(-KAER)*, (adv. - usu.) *KEN SUR HA TRA*
INFAISABILITÉ (20° < *facere* lat. / *agere* & *adage* - *un*) *impos^subl-Doue*
INFAISABLE (17° / vb *faire*) *IMPOS^SUBL-DOUE* (& *tri zra impos^subl da Zoue / na pos^subl-Doue e ve* - Ki), & (*ha*) *n'oufed ober*, *na c'haller ket da ober*
INFALSIFIABLE (19° < *falsus* - *ha*) *n'haller ket falsiñ*
INFAMANT,-E (16° < vb / *fama* ; GR *ifamus*) *IFAMUS*
INFÂME (14° < *fama* lat. ; C. *iffam*, GR *ifam*) : *ha te kereour ifam* (trad. T infâme cordonnier) ; personne infâme *DISMEGAÑS* f.-où (& cf. Cos- préf. *koz*h : Costyr, quartier Carhaix, NF Costy)
INFAMATION (GR) > *INFÂMIE*
INFAMER (GR *iffami*) *IFAMiñ*
INFÂMIE (14° < lat. ; GR *iffamitez* & *-erez...*) *IFAMENTEZ* f.-où (sens div.) : *pebezh ifamente'!* & *ifamded* f.; (monstrueuse - L<ALBB) *VILTAÑS* f.-où (& *dismegañs* outrage, *hudurnezh* luxure),

"Ô rage ! ô désespoir ! ô vieillesse ennemie ! N'ai-je donc tant vécu que pour cette infamie ?" (Don Diège - Le Cid - Corneille 17°) *ac'h Doui, pe'r gounnar, kozh kozhoni ! Ha ne'm be bevet keid-all ken gwall blanedenn fall ?*

INFANT,-E (15° < esp. / angl. – gall *maban* / *babai* irl) *MABIG* m.-où, & *mab(ig) yaouaer roue* (Spagn, Portugal), *merc'h(ig)* f.-où

INFANTERIE (16° < *fante* it. < *infant* ; GR *infantiry*, *soudarded var droad*) *infantiri* f.-où & (pl.) *troadeien*, (appr.) *soudarded war droad* / *àr dr(o)ed* (Prl)

INFANTICIDE (16° < bas lat. ; basq *haurgaltze* – gall *babanladd-* / Luzel 19° *lazerer he bugel*) *lazheres^e he bugel* f.1, *laz^h-he-bab* /-bugel : *ur vamm laz^h-he-bab*, (appr. / NP *Yudas*) *YUDAZENN* f.1 : *Hounez 'neus lahet hi c'hrouadur, eur yudazenn eo !* (Li<YR & Ph-T...) ; (un infanticide - acte) *lazh-krouadur* m.-où, & *al lazhoù bugale* (er gwerzioù kozh)

INFANTILE (19° < bas lat. – gall *babanaidd*, irl *babai*) *BAB* (bébé Ph & NALBB / jeune enfant) *KROUADUR* : *ur c'hleñved krouadur, ur spered bab(ig) / babich & bugelig*

INFANTILISATION (appr^t / C. *Mibiliez* < *map*) *MIBILIACH* m.-où

INFANTILISER (20° - gaul.-celt. *mapat* jeune h. / *magus* > *ma(h)ous* - dial., NF Mao & v-br-gall NF *-mebin*, *Mabon*, *Kermabon*) *OBER BAB(IG) / MAB(IG) a, eus (ub)*

INFANTILISME (19° - C. *Mibiliez* / *map*) *mibiliezh* f.-où

INFAR(C)TUS (19° < lat. Rob.) = *TAOL-KALON* m.-ioù, & *moug-kalon, moug ar galon* m.-où (Ph & *taol-gwad* / *skoadur*)

INFATIGABLE,-MENT (15° < *fat* / *agere* lat. ; GR *difatig-*) *DIFAEZH(US)*, (*den*) *NA SKUIZH* (*gwech ebet / nepred* GR), (adv.) *'NES SKUIZHAN* (Ph) ; (pers.) *MARC'H* : *hennezh zo ur marc'h 'vat* (Ph & Prl *jo labour / ki labour*)

INFATUATION (17°) *BRASONIEZH* f.-où (& *avel ha maged, c'hwez(z) / foug(e) (aouaerezh - Prl)*

INFATUÉ,-E (15° < *fatuus* lat. ; gaul.-celt. *burro*, v-irl & gall *bwr* NF Bour & v-br-gall) *BRAS* (sens fig.) : *ober / gober e vras, e benn bras* ; *GWRAC'H* (*g'ud* – & T<JG *sac'h-c'hwez, c'hwez(z)et he fenn* & Prl > *zac'h fou'iaou*), *PENN-BOUR* m.-où

INFATUER (14° < lat. ; GR *açzotet, touëllet g'*) *C'HWEZañ PENN (ub)* : *c'hwez'et da benn avat !* (Ph & *deut koeñv d'e benn & da ud* Pll<PM)

INFÉCOND,-E (15° < *feo* lat. / *foetus* gr φύω produire & sanskr. *bhu* être - Littré ; GR Li *distruich* & Pell. 18° *gaunec'h* / NF Gaonac'h, NL Cad.Pll stérile & Pll<NC) *GAONAC'H* ad. & m.-ed, (bête) *GAONAC'HENN* f.1 (& *difrouezh, distruj / distuz, hañvesk, sec'henn-ed*)

INFÉCONDITÉ (14° < lat. / *feo*) *GAONAC'H* m. (NL Cad. Pll : ar Gaonac'h bras, creis, Roz ar Gaonac'h & Prl *digroeañs / krouañs*)

INFECT,-E (14° pp lat. < *in* / *facere* vb faire ; GR *flæryus & brein*) *FLAERIUS* (sens divers) : *boued flaerius / c'hwez-hlaer* (*en e vragoù*), (*goût / odeur* Prl) *BLAZUS*^o* (& *disas'un, hudur*)

INFECTANT,-E (19° part.prés.) *BILIMUS / BULUMUS*

INFECTER (15° & s'infecter) *BILIMañ / BULUMiñ,-o* : *deuet da vulumiñ* (Ph & Prl), (abcès) *GORIñ* : *goret he biz* (T<JG-Ph son doigt s'est infecté) / *FULORIñ* : *fuloret he gar* (Pll sa jambe), (blessure au bras Wu<Drean) *FURIñ* : *furiet en deus* ; (odeur) *FLAERiñ,-iñ* : *flaeriañ a ra*

INFECTIEUX,-SE (19° - Med. / m-br *loffrus / llofr* gall *leper*) *LOVRUS* : *ur c'hleñved lo(v)rus* (& *laourus* T & Luzel / Ph *bulumus*)

INFECTION (13° < lat.-tio ; GR *flær, goal c'huez*) *C'HWEZH-FLAER* f.-ioù /-enn-où, (*ur*) *FLAERIAS^sENN* f.-où (& *Go c'hwez ar mil matañ tra*) ; (Med.) *BILIMADUR / BULUMADUR* m.-ioù (*an dorn & bilim / bulum coll.-enn-où boutons* < *binim*)

INFÉLICITÉ (14° / Kerlévénez - Plouha etc.) *DILEVENEZ* f.-ioù

INFÉODATION (15° < *féod-* / fig. T<JG) *KAZEL-GE* f.(-ioù / *yé*)

INFÉODÉ,-E (fig. TK) *DINDAN KAZEL-GE* (*g'ub*) / (*n'out ket*) *E-DALC'H* (*geti / ganti...*)

INFÉODER (15° < lat. médiéval *feodum* < germ. ; GR *rei e dalc'h*) *DALC'Hen* (*DINDAN & dindannañ, dindan kazel-ge* T<JG & Ph trad.) & s'inféoder *mont dindan* / (& *bout**) *e dalc'h (ub)*

INFÉRENCE (18° < *in* & *ferre* vb lat. - Mat.<JM) = *inferañs* f.-où (& *douetañs*)

INFÉRER (14° < lat. ; GR *destumi* – Mat.<JM) = *inferiñ*, & (dér.) *dezastum* (& *d(i)ouetiñ*)

INFÉRIEUR,-E,-MENT (15° < inferior lat. ; gaul.-celt. *anderos* & *anderon* / *andernados* : *infernaux* < *ande-* : *an-* & *Annwfn* /-*andon* ; v-br *is* & m-br *a-is* - NL ; GR cours *lesyou enferyol* / *inferyol-ed* & *dindan, iseloc'h*) **A-ZINDAN** / **INDAN** : sa lèvre inférieure *e vuzell* (*a*-*zindan* / *edan* (W), dents *dent* (*d*)*indan, diadraoñ* (& m. : partie inférieure), (en aval) **IZEL^LAN^N** : *an Elorn Izelañ* (& Lémézec *izella* NL Pll, Kervinaouet *izella Hgt Kervinaoued d'an traon / nec'h*), (plus bas = gall.) **IS** : *Ker Is* (& Kerisel Pludual Go / La Ville Basse - contigue sur Lannebert), Parc *is an ty* (NL Ph *izeloc'h evit ti* & *is an end-meur bras* (Penhistilly Pll) / (Mat.<JM) *is^aañ* : borne inférieure *bonn is* / *issañ* (cf. *us* & *ussañ* celt. / Ussel, Uzel & *a-uc'h* Ki / gall ; (en infériorité) **DISLAN^S**, **KOLL** (*ganit*), *n'eo ket evidout, re eo dit* (& *disteroc'h*) ; (n.) *inferior* m.-*ed* f.1 & (*ub, tud*) **DINDAN^NI** (f.)

INFÉRIORISATION (19° n.vb. : *an DISLAN^SIN^N*)

INFÉRIORISER (19° - appr^t) *DISLAN^SSañ,-iñ* (*ub*)

INFÉRIORITÉ (16° < lat. – gall *is-* & v-br, NL) : en infériorité *a-is* (*dit*), (état) **DISLAN^S** f.-où, (situation) **TU-KOLL** m. : *en tu-koll emaint* (Ph / Pll *an tu 'c'honit, koll gantañ* (m.) ; complexe d'infériorité (Saded c1960) *abafter* (*an tru*) & il a un complexe d'infériorité (appr^t) **ABAF** (*ema-*)

INFERMENSCIBLE (19° / vb *fervere* - *ha*) *n'eo ket goüs, (ha) n'a ket e(n) go > dic'ho*

INFERNAL,-AUX,-E (12° < infernalis bas lat. ; gaul.-celt. *andedion* Gén.pl : des dieux inf^r **PYL** & v-br *iffernn*, m-br *an Yffern* & *tan ifernal*, GR rive infernale *ribl an ifern, ar fulor eveus an ifern*) **IFERN** : *un tan ifern* (Ph / Prl > (*tan*) *iüern*), (réduite en enfer) **IFERNIET** : *ar plac'h iferniet* (trad.) / personne infernale **DIAOUL** m.-*ed* /-où (diabls / dieux *doueoù*) f.1

INFERTILE (14° < bas lat. & vb *fero* – gall *diffwyth* = *difrouez(h)* GR & C. *brehaign* stérile) **DISTUZ** : *ur park distuz* (& *distu* NL / *Parcou brein* - cf. Li<GR *distruj* & « *anstrujus* »), (bio.) **DIGROU** (& Prl (*ui*) *digroéi*)

INFERTILITÉ (15°) **DISTUZ** f.-ioù, (bio.) **DIGROU** m. & n.vb.

INFESTATION (14° < lat. - in / *festus*) : infestation de poux *laou leizh e benn, e ler, louzoù leizh e bark* (cf. **LEIZH** m.-où)

INFESTER (14° < lat. ; GR *tourmanti, trubuilha*) *emaint, deut A-LEIZH ar vro* infestant la région (& *ampoizoniñ ar vro, gwastañ an traoù*)

INFEUTRABLE (*ha*) *n'hall ket feutriñ / parchiñ*

INFIBULATION (16° - n.vb. : *ar*) **FIBLI^N** (*ub*)

INFICHU,-E (20° / *fiche-* - *ha*) *n'eo ket 'walc'h evit (dont) : n'out ket 'walc'h evit diskanañ din !* (*t'es pas infichu de me répondre - au kan-ha-diskan*)

INFIDÉLE,-MENT (14° < *fides* lat. ; GR *difidel-ed* : *al lec'hyou santel so entre daouarn an difideled / infidella servicher eveus ar bet* K/veyer 18°, 284) = **INFIDEL** & *difidel* ad. & m.-*ed* f.1 (& *difeal / disleal*, au mariage *torret gante o gwalenn eured*), (appr.) **DIVADEZ**, (trad. & Hist.) *Sarasⁱⁿ* m.-*ed* f.1 (شرفيين *Charqiyin* : Orientaux & كافر *kâfər* athée, impie > *cafard* & *Cafrerie*)

INFIDÉLITÉ (12° ; GR *difidelled* & *fals credenn*) **INFIDELITE** f.-où

INFILTRAT (20° < *filtre* / KL<RM) **SILAD** m.-où

INFILTRATION (17° < *frq* / all. *Filz*) **SILADENN** f.-où : une infiltration de lisier *ur siladenn hañvouezenn* (Ph / *louzeier*) & n.vb. ; eaux d'infiltration **DOUR-SIL**

INFILTRÉ (arg. Afr. : *espion du camp ennemi* > *unan*) *silet 'barzh*

INFILTRER (14°) **SILañ,-iñ,-o** : le vent s'infiltré *an avel a zil* (T<JG-Ph & Go « le vent me zile » - bretonnisme & *en em silañ e-barzh* / Prl '*n em euvrein*)

INFIME (14° < lat. / *inferus*) **BIHAN-DISTER** / **BIHAN-SOT** (Pag. L) & chose infime *disterig tra* ; quantité **BESKENNAD**, **BERADENN(IG)**, **BUS^SENNAD** f.-où

IN FINE (lat.) = *e fin-kont, 'fin-tro, 'benn fin an dro*

INFINI,-E,-MENT (13° < lat. ; C. *infinis* = GR : *Doüe hep qen a vez infinit & hep dezrou na finvez* – gall *diderfyn*) **DIDERMEN** ad. & m.-où, & *infinis* ad. & m.-où (Mat.<JM) *infinis, un infinit a elfennoù*, & *infiniment grand bras-infinis* ; (fig. & à l'infini) **DISAN^S**, **DISTAILH** : *kaer distailh*

INFINITÉ (13° < vb & *finis* lat.) **ANFIN** n.-ioù & (*un*) *infinis* (a...)

INFINITÉSIMAL,-AUX,-E (18° < angl. / lat. – gall *bach iawn* – Mat.<JM) *infinitesimal*, *BIHAN-NETRA* / *BIHAN-SOT* ; quantité infinitésimale *ur vus^sennig* (Prl / Ph) *ur pekadig* / *pokadig* > *PEKA'IG* (Ko / *un netraig...*)

INFINITIF,-VE (14° < in\finitus lat. Gram. – gall *berf-enw*) *AN^v-VERB* m.-ioù (& 'pennanor' néol. Saded) ; une (proposition) infinitive *lavarenn anv-verb* f.-où

INFINITUDE (16° - Mat.<JM) *infinite* (f.)

INFIRMATIF,-VE (16° Dr – déverbal) *DIHARP*

INFIRMATION (15° < lat. : *un*) *DIHARP* m.-où

INFIRME (13°-16° < enferm(e) & in\firmus lat. / *enfermo* esp. ; gaul.-celt. liscos, v-irl *lesc* & gall *llesg* ; GR *clañvidicq*, *clañvus* & L'esprit est prompt, mais la chair infirme – Pascal 17° *ar spered so prout*, *hegon ar c'hicq so sempl – ub*) *AFLIJET* : *tud aflijet* (trad. KT), *SIET* : *e vreur oa siet l'zijt* (Ph & *nammet* handicapé / *ampechet*, *dalc'het en e gorf* / *spered*, *mac'hagnet mutilé* & *gwan* gall.)

INFIRMER (14° < firmus lat. - ferme ad.) *DIHARPañ,-iñ* : *diharpet g'un all* (Ph)

INFIRMERIE (14° ; GR *infirmiry*, *iffirmeury-ou*) *INFIRMIRI* f.-où, & *sal ar re glañv* f.-ioù (& *klañvdi* NL Clandy, Claondy Ph / *clafdy* gall.)

INFIRMIER,-ÈRE (14°-15° ; GR *infirmeurs*, *iffirmour* / L1900 *an infirmier*) *INFIRMIER,-OUR* m.-(*er*)ien f.1 : *he merc'h zo infirmier s^e* (Ph) & (néol.) *klañvdiour* m.-ion f.1

INFIRMITÉ (13° ; GR *iffirmité*, *semplidig^{ez}* / C.) *MAC'HAGN* m.-où : l'infirmité des membres *mac'hagn an izili*, sans infirmité *yac'h ha divac'hagn* (T<JG-Ph / Ku<RB sans handicap *prespol* < *yec'hed ha prespolite* !), (parf.) *SI-FALL* m.-où-*fall*

INFIXE (19° < lat. – gall *mewnol* : *e-barzh ema-*) = 'engerig' m.-où

INFLAMMABILITÉ (15° < flamma lat. / flagma - ie & gr φλέγειν brûler, φλόξ flamme & sanskr. bhraj brûler, briller / NL Pont... losquet) *LOSKIDIGEZH* f.-ioù

INFLAMMABLE (14° < lat.) *LOSKIDIG* /-IK*, (très inflammable / amadou) *SEC'H-TONT*

INFLAMMATION (15° < lat. / flamme ; GR *tanigenn*, *tomder*, *groës*) *TANIGENN* / *TANIJENN* f.-où : inflammation de la gorge *tanigenn ar goùg* (Ph *tanienn*), *TANENN* f.-où : *tanenn-noz*, & *entanidigezh* f.-ioù (PYK), (brûlure Dp : *al*) *LESK* (*LOSK*) m.-où, (appr^t & fam^m) *POAZH* / *POEZH* m. : *mad ouzh ar poazh* ; (de q.ch.) *loskadurezh* f. ; créer de l'inflammation *FULORiñ* (*a ra he gar* – Ph) / supprimer l'inflammation *DIFULORiñ* (T<JG-Ph / *senk* & *chenk* aphtes, *iniabr* W<GH)

INFLAMMATOIRE (16° Med.) *TANAILHUS*

INFLATION (16° < angl. / lat. & vb in\flare – gall *chwydd*) *c'hwez* (*ar moneiz*) > “*monc'hwez*” m. ; connaître & subir l'inflation *KANal* : *kanal a ray an ed* (trad^t W<GH)

INFLATIONNISTE (19° < angl. - gall *chwyddo* : *ur politikerezh*) *c'hwezo moneiz* / “*monc'hwez*”

INFLÉCHI,-E (18° < vb flectere lat.) *SOUBLET*, (voyelle) *DILIVET* : *un A dilivet*

INFLÉCHIR (18° & s') *SOUBLañ,-iñ* ; en s'infléchissant (*o vont*) *war soublañs*

INFLÉCHISSEMENT (19°) *SOUBLADENN* f.-où

INFLEXIBILITÉ (14° / plic- & ie) *DIBLEG* m.-où (cf. *DIR*)

INFLEXIBLE,-MENT (14° < lat. – gall *anhyblyg* / *plyg*, NF Corfdir /-dyr, Taldir) *DIBLEG(US)* : *ur paotr dibleg*, (*tud*) *pleg ebed enno* (T<JG-Ph) / *diwevn* ; (appr. T<JG) *STARD* : *un den stard eo*

INFLEXION (14° < lat.-io ; GR *ar soubl* & *ar pleg eus ar vouëz – ar*, *ur*) *SOUBL* m.-où, *SOUBLADUR* m.-ioù : *soubladur ar penn*, *SOUBLAÑS* f.-où & (Mat.<JM) *infleksion* f.-où

INFLIGER (15° < lat. / flagere ; v-br-gall *ladam*, irl *slad-* & gall *dyladdi*) *DELAZHñ* : *dela'het taolioù* (& *skoet*, Ph *darc'ha un taol* / T<JG *dilazou*)

INFLORESCENCE (18° < flora lat.) *bleuniadur* m.-ioù

INFLUENÇABLE (19° < vb in\fluere) *LEVEZONAPL**

INFLUENCE (13° < lat.miéval < vb influere & flux – gall *dylanwad* < *llanw* / v-br-gall *lanu* ; GR (*droucq-*)*nerz ar stered* & L 1900 id. = *influans varnomp* / *levaison* > m-br 16° *levaeson*) *LEVEZON* f.-où : *levezon war an dud*, mauvaise influence *levezon fall* / *gwall l.*, sous l'influence *dindan levezon ub*, (métonymie) *ALAN* / *ANAL* m. : sous leur influence *en o alan* (T<JG), *KROG* m. : ils n'ont aucune influence sur nous *n'o deus tamm krog warnomp* (Ph & *beli* empire fig.,

delanwad incidence, *hoal* ascendant, *tricherezh* / *ober truch-* da *ub* Ph mauvais entrainement) ; (gall *ysgoi* & v-br *siscuint*, *scei* / paralysie hypnotique Ph *sko* & Prl *scoeit get sac'h Ploe* / Li<YR *skouet e oa gand an diaoul*) sous influence SKO / SKOET (g'ud), 'dan leveson'

INFLUENCER (18°) *LEVEZONañ,-iñ* (ar *re yaouank* / *kaout krog* & *ema he alan warno*)

INFLUENT,-E (18° < lat. - part.prés.) *levezonus*

INFLUENZA (18°<it. & angl. / *flue* grippe – gall *ffliw* : *flu* & *anwydwst*) **ANOUEDADUR** m.-ioù (Ph & *taol anoued* / *ema ar grip ganti*)

INFLUER (14° < lat. / flux – sur) *TAOLer war o buhez*

INFLUX (lat. ; v-br *elanu* gl embolism LF 156) = *FOEÑVENN* f.-où (& *fluide* / *lanwiad flux*)

INFO (20° / celt. & v-irl *scel* > *scéal*) *KEL* (& arg. scol. : cours d'info) > **INFORMATIQUE**

INFOGRAPHIE (marque) = *infografiezh* f.-où

INFOGRAPH(IST)E = *infografist* m.-ed

IN-FOLIO (lat. - v-br *letenep*) *ledeneb daoubleget* m.-où

INFONDÉ,-E (19° ad. / pp - vb) *DIFONT* / *diziazez* /-et

INFORMATEUR,-TRICE (18°) *KELAOUER* (& donnant renseignement *titourer* / *kelaouaer* - Tu<JD personne s'informant / reporter etc.) m.-ien f.1

INFORMATICIEN,-NE (20°) = *informatis^sian* m.-ed f.1 & *urzhiataer,-our* m.-ion f.1 (& m.-ioù ordi / *stlenner* > cyber- mais sens réel différent - NALBB n° 551 clair - syn. / *sklaer, spes, splann*)

INFORMATIF,-VE (20° / *kehe(z)l-ou* m-br Ku) *kelaou (enni)* / *KELOÛ*, (appr^t) *stlenn* (& /*sklin*/)

INFORMATION (13° < lat. / forme gr *μωροφή* ; gaul.-celt. **sketla* & v-irl *scel* récit, m-br *quehezl* ; GR Droit *enclasq*) *KELOÛ* m. (pl *kel* / *kehel* & *keal, kevell* – W / Prl *celaou*) pl. *KELEIER* (& *kelo(ù)ioù* T, *kevelleù*), (sing. : une nouvelle & revue lit.) *KELAOUENN* f.-où : *ur c'heloù all, keleier ar sizhun*, n.vb. *KELAOUIÑ* (& *kelaoua* chercher des informations / *doare* nouvelle, *titour* renseignement) ; ouvrir une information *ober ur c'helaou diwar-benn ub* (& *ober enklask* GR) ; pour votre information *deoc'h da c'hoût, kement hag ho kelaouiñ* & pour info *da c'hoût (deor...)*

INFORMATIONNEL,-LE (dér. / déverbal > ad.) *KELAOUA*

INFORMATIQUE (1960 < information vb in\formare lat. & forma, gr *μωροφή* ; v-br-gall, m-br *stlen*, & *stlender* = *splanner* NALBB n° 164 / *sklaer, spes* / *spis, splann* & *stlenn*) = *informatik* ad. & m.-où, *urzhiataerezh* m. (& n.vb. : *an urzhiata*), (angl. *computerizing* / *computer* & v-br *compot*) *kompoderezh* m.-ioù (Diwan & cyber / *stlenn*)

INFORMATIQUEMENT (adv. - *graet*) *dre informatik*

INFORMATISATION (n.vb. : *an urzhiata* / "*stlennata*")

INFORMATISER (vb 2 - appr^t) *urzhiata* (& *stlennata*)

INFORME (16° < lat. / forma - métathèse gr *μωροφή* morphê & dér. - Littré ; C. *diffurm* = *matery difurm* GR & *hep furm e-bed*) *DIFES^sON* (T<JG-Ph), *DISNEUZ*, *DISTUMM*, (fam^t) *FORM AN O* (Mar. Ki<PD & Prl *dibleus(k)* / *diaos, didres^s*, fam. *bitaklaj*, & *ud palevarzh* mal foutu NF Palefars / Daouphars...)

INFORMÉ,-E (17° - pp) *KELAOUET* : *kelaouet-kaer* / *kelaouet fall*, être libre c'est être informé *bezañ dieub eo bezañ kelaouet* & jusqu'à plus ample informé *bete goût hiroc'h* / *beta gouiet hirroc'h* (Prl)

INFORMEL,-LE (20° / angl. – gall / *ffurf* – appr.) *DIARDOÛ*

INFORMER (13° < in\formare lat. / enformer & forme ; GR *rei furm* & l'âme est ce qui informe le corps *ar c'horf so enaouët gad an ene* / *enclasq, evit gouzout an doareou*) *KELAOUIÑ* (& var.) & *kas^s keloù, kas kannad, kemenn* (da *ub eus ud* / *degemenn - marv**) & on m'a informé que je serai au chômage *roet da c'hoût din-me 'ne labouri ket ken'* (Guerlesquin TK<F3) ; s'informer *KELAOUA, KLASK PENN* (*eus ud* & Prl *kla'h gouiet penn* / *titouriñ* (se) renseigner)

INFORMULÉ,-E (19° pp - *ha*) *n'eo ket geriet*

INFORTUNE (14° < fortuna lat. ; GR *droulançz, goall fortun*) *REUZEUDIGEGZH* f.-ioù, *DROUGLAMM* m.-où (& *droukchañs, drou(g)lañs, drougverzh*)

INFORTUNÉ,-E (14° pp & n. ; GR *un den a voall fortun*) *REUZEUDIG* m.-ien f.1 /-IK* (ad.) :

*tud reuzeudik** ; (appr. : malheureux) *KAEZH* : *den kaezh, plac'h kaezh !* (pl.) *keizh (tud)*
INFOTHÈQUE (fin 20° / biblio- < gr) > *kelaoueg f.-où*
INFOUTU (20° / foutre = infichu) *divarreg /-ek** (*da*)
INFRA (lat.) *A-IS, is- / dan-* (sous) = *infra-*
INFRACTION (13° < lat. / frangere ; GR *torradur lesenn* & 'infracteur' *torrer / lesennou*)
felladenn f.-où, TORR-LEZENN m. (& Laouenan 1830, 142 *tréou a énép al lezenn*)
INFRALIMINAL,-AUX,-E (20° Psy.) =
INFRANCHISSABLE (18° - *ha*) *n'haller mont dreistañ (& treizhañ, tremen) / (pl.) DREISTO*
INFRANGIBLE (16°) *DIDORR* (devise *T fun a dri gor a vec'h ez torr*), & (*ha*) *n'oufed breviñ*
INFRAROUGE (19° gall *isgoch* : *isruz*) = *infraruz*
INFRASON (20°) = *infrasonioù* (m.-ioù)
INFRASTRUCTURE (19° - calq. / us-) *isframm / danframm (Opab, TES) m.-où*
INFRÉQUENTABLE (appr^t) *DIGEVANNEZUS* & (*ha*) *n'haller ket daremprediñ*
INFROISSABLE (20° < frustum lat. - T) *DIJOG*, (*ha*) *n'eo ket chok* (Ph)
INFRACTUEUX,-SE,-MENT (14° < fructus ; GR *difrouëz-us*) *DIFROUEZH* (& T *dizamplet*)
INFUMABLE (fam^t / fume... - *ha*) *n'haller butuniñ, fumiñ*, (appr^t - âcre) *PUT*
INFUS,-E (13° < lat.-us; GR / Adam : *digant Doue*) *A-VIHAN* : science infuse *skiant ganto a-vihan*
INFUSER (14° < in\fundere lat. ; GR *glec'hi* & *gwl-* / *gwlychu* gall. – macérer) *GLEC'Hiañ / GWLEC'Hiñ (ment-du d'ober te - mint) & lakad e(n) glec'h ; SILañ,-iñ (en ud)*
INFUSIBLE (18° < fusum supin vb fundere lat. / gaul.-celt. & v-br - *teuz*) *dideuz*
INFUSION (13° < lat. / vb ; GR *distremp, diskuilh*) *GLEC'H / GWLEC'H* > *GLEUC'H* (K) m.-où
& (en) *e glec'h*, (tisane) *DOUR m.-ioù* : *dour ment, dour diwar beuz* (Go & *dourwin*)
INGAGNABLE (18° < germ. & *weidanjan / (to) win*) *DIC'HONEZ* (TK /di'hõ:ne/ & extra)
INGAMBE (16° < *in gamba* it. / *gamba* – gaul.-celt. *gambeta / cambo D.*) *GRAF* (var. *GRIF*) :
gref on c'hoazh (& gren, dibilh vif, difall alerte / gailhard > « *gaièrt* » Prl)
« **INGÉNIE** » (gallo : *sagacité / ingénieux - si pas ingénieur - gallo*) > *IJIN(IG)*
INGÉNIEUR (14°-18° < lat. ; C. *inging* & vb – s'ingénieur à) *LAK'E IJIN* (*da* – & *sipañ e spered*)
INGÉNIEURIE (20° < angl *engineering* / industrie – par ext.) *ijinerezh m.-ioù*
INGÉNIEUR (16° < *ingenium* lat. & vb ; gaul. *vergobretos* > *vergobret* / v-br-gall *guerg gl*
efficax ; GR i(ñ)gigner ar roue) *IJINOUR m.-ion f.1* : *ijinour war al labourerezh-douar*
INGÉNIEUX,-SE,-MENT (14° < lat. & in / genere ; C. *ingignus* & GR *igignus*, adv. *gad igin*)
IJINUS, & *ijineg /-ek** : q^d on n'est pas ingénieur on est ingénieux *ma ne ves ket ijiner be' ijineg &*
(paotr) itrik gantañ (T<JG) ; (adv. Prl) *dre dres^s* (& *un den dres /drès/*) / *DRE DU* (par le bon côté)
INGÉNIOUSITÉ (14° < lat. ; C. *inging*, GR *i(ñ)gin*) *ijinegezh f.*, (appr. & *engin*, génie) *IJIN m.-où* :
leun a ijin & (adage) *gwelloc'h ijin eget nerzh (& fines^a / « finansi » Prl & très^s)*
INGÉNU,-E,-MENT (15° < lat. / *genuus - ie*; C. & GR *francq*) *DIDROELL* (*e galon / didro(-kaer)*)
franc, simple,-ment & didroidell candide, kalon eeun FV, plaen)
INGÉNUITÉ (17° < lat.-itas ; GR *francqiz a galoun*) *DIDROELL f.-où (& plaended)*
INGÉRABLE (vb gérer & ingouvernable / *RENABL*) *INRENAPL** : *traoù (& tud) inrenapl*
INGÉRENCE (19°) *EMELLEREZH m.-ioù (en ud)*
INGÉRER (14° < lat. IN / genere - ie gen- ; GR s'^h*em emellout eus*) *EMELLAñ,-iñ,-out** (*en ud &*
en em emelliñ eus un dra & GR en em vellout) ; (19° ingérer q.chose) *EUVRañ,-iñ,-o* :
médicaments euvrañ louzeier (& eu(v)ro Ku / Prl eu(v)rein)
INGESTION (19° < lat. & vb / n.vb.) *EUVRADUR m.-ioù, (an) EUVRO*
INGLORIEUX,-SE,-MENT (18° < lat. & *Inglorious basterds*) *dic'hloar*
INGOUVERNABLE (& ingérable) *INRENABL^e* ; (bateau - *bag*) *DISTUR*
INGRANDES (NL div. 36, 37, 86 etc. & *Ingrannes* 49 < *equoranda* gaul. : limite territoriale /
bétail richesse - ie *(p)eku pecun- lat. - D. & gaul.-celt. *randa* = *rann* v-br-corn-gall-irl, *Rannou*
NF-NP-NL – var. *Aigurande, Egué-, Eygu-, Igue-, Yvrande(s) & Eurande, La Guirande* etc. D 138 /
Evran) =

INGRANNES (NL Indre, Loiret) > INGRANDES

INGRAT,-E (14° < lat. – gratus ; GR *ingrat* : *an ingratâ den*) **INGRAT** (trad.), (non reconnaissant) **DIZANAOUDEG** m.-ien f.1 /-ek* (ad. / *dianaoudek ignorant*) ; (de visage) **DICHAÑCH** / **DISAÑS** (Wi / Ku), (**PENN**) **LU** (Wi<PYK-Dp, NF) & âge ingrat *oad diaes* (& *droch, kleiz Ph gauche / bête*) ; tâche ingrate *gwall grogad / reuziad labour (reuz ar sizlzig)* ; métier ingrat *micher start* : terre ingrate *douar da blantañ chas* (mettre en terre / enterrer)

INGRATITUDE (13° - lar. < ingratus ; GR *ingrateriy-ou*) **DIZANAOUDEGEZH** f.-ioù, & *ingrateri* f.-où (& Prl *ramouStere'h*)

INGRÉDIENT (16° < lat p.prés. / gr drachma – gall *defnydd, elfen* : *davnez / danvez & elfenn*) **DRAMM** f.-où (usu. Ph-T javelle entrant dans la composition d'une gerbe & *danvez, elfenn-où*), (soupe du pauvre aux trois ingrédients - *soubenn*) *an tri zraig / draig (dour, holen ha baraig)*

INGRESSION (14° < lat. Géo. / gradi – gall *mynediad*) = (*ur*) *moned e-barzh (eus doureier-mor... / 'barzh an douaroù)*

INGUÉRISSEABLE (15° < guérir & germ.-all *wehren*) **DIBAREÛS** (& *dibare incurable, diremed irrémédiable,-ment*), & (*ha*) *n'essa ket* (Prl / Ph *n'essaev tamm*) > *n'es'sa ket* !

INGUINAL,-AUX,-E (15° < inguen - lat. : aine ; gaul.-celt. *gabolos & v-br gabl*) **GAOL** / **KRABOCH** (fam^t / carabosse ? & var. 18° *craboçç*) : hernies inguinales *avelennoù gaol*

INGUINIEL (NL 56 < *an Iviniel*) *an IGNEL*

INGURGITATION (19° < lat. & gorges - gorge ; gaul.-celt. *loncate*) *lonkidigezh* f.-ioù

INGURGITER (19° < *ingurgitare* - gaul.-celt. *loncate*) **LONKAñ,-iñ,-o** (*banneoù*), **PEURBAKAñ** : *da beurbakañ ma yod, & plantañ en e c'hoùg* (cf. *floupañ gober, kloukañ goinfrer*)

INHABILE,-MENT (14° < lat. / habilis < vb habere) **DI(Z)AMPART** / **DIAMPERT** (Prl & Ph-T *teuk(enn)* malhabile)

INHABILETÉ (19° < lat.) **DI(Z)AMPARTIZ***° f.-où

INHABILITÉ (14° Dr – GR *ur bastard ne all qet testamanti, nac heritout*) *dic'houest* ad. & m.

INHABITABLE (14° < vb habiter & lat. - *lec'h*) **DIGEVANNEZUS** (& *digevanus* T)

INHABITÉ,-E (14° pp < habitus lat. & vb habere ; gaul.-celt. *andosedo / anhedd* gall & *hedd, síd* gaél. - ie sed- ; GR *leac'h ne chom necun* / M.17° *diannezet*) **DIANNEZ** / **DIANNEZ²ET** /diã'niët/, (T<JG & inhospitalier) **DIGEVANNEZ** : *takadoù digevannez* (& *didud désert*, Prl *hemp tud 'barzh*)

INHABITUEL,-LE (19° < habitus ; gaul.-celt. *bessu* : *boes*) **DIVOAS** (& *digustum* inaccoutumé)

INHALATEUR,-TRICE (19° - dér. < gaul.-celt. & v-br-gall *anal*) *enanaler* m.-ion (f.1)

INHALATION (18°) *enanaladur* m.-ioù & n.vb. ; faire (une inhalation) **FOiñ**

INHALER (19° < in'halare lat.) **ENANALIñ** (& *analiñ* inspirer, respirer Ph *tennañ e anal*)

INHARMONIE (18° / gr ἁρμονία - appr^t) **DIZAKORD** m.-où, (*un*) **DIAHEL** a *dra* (YD)

INHARMONIEUX,-SE (18°) **DIZAKORD**, (*dañs, dañsal*) **DIAHEL** (Wu<Drean)

INHARMONIQUE (19° / harmonie) **DIAKORD** (cf. **DISKORD**)

INHÉRENCE (14° < lat. scolastique < in & haerere / C. *englenaff* 'aherdre' : adhérer & gaul.-celt. *glion* – appr^t) **DALC'HAÑS** f. & *inherañs* f.-où

INHÉRENT,-E (16° part.prés. < lat. *inhaer-* / gaul.-celt. *delgu del*) *a-zalc'h (g')*, **STAG-HA-STAG** (*ouzh ud / kenstag* cohérent)

INHIBÉ,-E (19° pp) **DALC'HET** (*en e spered*), **STOUVET** : *diouzhtu 'vez stouvet* (Ph / Prl *haodet*)

INHIBER (14° < lat. - in / habere ; gaul.-celt. *delgu* : tenir etc.) **DALC'Hen** (*en e spered, war*), **STOUVAñ,-iñ,-o** (*ub Ph & bloquer / haodiñ & « ho.dein »* (Prl) / *luziañ, rouestlañ & var.*)

INHIBITEUR,-TRICE (19° - Med.) **DALC'HER** / **STOUVER** m.-ien f.1

INHIBITIF,-VE (16°) *dalc'hus, & stouvus*

INHIBITION (14° < lat.-io ; C. *inhibicion* = bers) **DALC'H(-SPERED)** m.-où, (n.vb. : *ur*) **STOUVAÑ** / *ur stouv spered & haodadur* (Prl) m.-ioù (& *berz injonction, luz embrouille, rouestl embrouillis & reustl / rost', stoc'h / stouf & stouv-*)

INHOSPITALIER,-E (16°) **DIGEVANNEZUS** : *eno eo digevannezus*, (& inabrité) **DIABRI**

INHUMAIN,-E,-MENT (14° < lat. < homo / humus - Littré ; GR *dinatur, digar, divad & criz*)

dizenel & in(h)umen (Th.trad.), *DINATUR* : *tud dinatur* (& *digar, di(s)hegar, divad / divat**), (appr.) *KRIZ* (*ouzh an dud*)

INHUMANITÉ (15° < lat.-itas) *dizenelezh, DINATUR* f. (& *divadelezh / an divad*)

INHUMATION (15°) *DOUARIDIGEZH* f.-où & n.vb. : *an douariñ korfoù* (& *inter(r)amant > intramant* Ph / E-Prl *inter'mant* & L *enterramant / beziad* sépulture, *obidoù* obsèques)

INHUMER (15° < lat. – humus / homme - Rob.) *DOUARAñ,-iñ* : *pelec'h 'vo douaret ar c'horf?* (& *inter(r)iñ* enterrer, *beziñ* donner sépulture)

INIMAGINABLE (16° < imago lat. ; GR *dreist gement a alleur da songeal*) *DREIST-FALTAZI, & (ha) n'oufed faltaziañ* (*en tu-hont d'ar faltazio*)

INIMITABLE (15° < vb imitari lat. ; GR *ne aller qet da imita*) *DISHEÑVEL* : sa tambouille est inimitable (péjor.) *disheñvel eo he c'heusteurenn !, & (ha) n'oufed dezrevell* (Ph / Prl *despetal*)

INIMITIÉ (14° < lat. / inimicus ; GR *droug^hiez natur entre ar c'hizyer hac al logod, caçzony*) *DIGARANTEZ* f.-où (& *drougiezh, enebiezh, kas^soni & oaz / oaz-kren*)

ININFLAMMABLE (17° < flamma lat. - ie) *DIDAN* (& *dilosk*)

ININTELLIGENCE (18° < lat.) *DISPERED* m. (Ph), (surn.) *SPERED BERR* m.(-où)

ININTELLIGENT,-E,-EMMENT (18° < lat.) *DISPEREDEG / -EK** (ad. & Ph *dispered* débile), (fille grande & inintelligente - Wu) *karamlou*

ININTELLIGIBILITÉ (17° / vb intelligere lat. - ar) *YODENNIÑ* (*en ur gomz*)

ININTELLIGIBLE,-MENT (17° - métonymie / gaul.-celt. iutta) *YODENNEG / -EK** : *komz yodeneg, & langue inintelligible saoznaj* (T<JG / TL *saozmeg*)

ININTERESSANT,-E (19° < interest lat. / inter & vb esse : est) *DIZUDI* (Prl *diStumm, & diamStoarus*), conversation inintéressante (*hounnezh he deus ur g*) *KAOZ DIVALO* (T<JG) f.-ioù, bavard inintéressant *GLABOUSEUR* (Li<YR / Ph *glabous^ser*) m.-ien f.1 > *GLABOUS = FLABOUS* ad. (Pll/Are<GL) : *komzoù glabous / glabouser*

ININTERROMPU,-E (18° / rompre) *DISPAN*, (parf. Li) *DIASTAL, DIZIHAN* (Ph & 'nes dihan)

INIQUE,-MENT (14° < lat. / æquus – gall *drwg*) *GAOUÛS* (T<JG), (préf.) *GWALL* : jugement inique *ur gwall varn, traoù inik* (& *di(s)leal*)

INIQUITÉ (12°<lat. ; gaul.-celt. uolson : dommage / v-br *uual*) *GWALL* m.-où : *hon gwalloù & (C.) inikite* f.-où (& *dilealded* déloyauté)

INITIAL,-AUX,-E,-MENT (12°-17° < lat. - in & ire vb aller ; br-kr *a dezrou* C., v-br *blein* = corn-gall, irl > gall *blaen, cyntaf* & NL *Blaenau / Blengheor - Are*) *BLEIN* : *loen / marc'h blein* bête en position initiale (NF *Le Blein* & pl. > *bleñchoù*), *KENTAÑ* (superl. préfixé) : ses études initiales *e gentañ studioù*, lorsque je la vis initialement *kentañ 'm eus gwelet anehi* (trad. Ph & *kentañ pa oan aet*), & *a-gomañs / a-zeroù / -DERAOU*, (Mat.<JM) = *initial* ; initiales (n.pl. - GR *lizerennou tal & letrenn dal*) *lizherennoù blein / tal & kentañ lizherenn* f.-où

INITIALISATION (Mat.<JM : un) *initialisañ^e*, (déver.) *ENAOU* m. & (appr.) *kentañ lañs* f.-où

INITIALISER (20° Inform. < angl. - Mat.<JM) = *initializañ,-iñ / DERAOUiñ, ENAOUIñ* (*ud / ar gouloù* Ki & débiter *deraouiñ & lañsañ*)

INITIATEUR,-TRICE (16° < bas lat.) *REIZHER* m.-ion f.1 (gall > *deraouer & lañser, lusker*)

INITIATION (15° < lat. ; gaul *comrunos* & v-irl *comrún* commun secret / rune, gall *cyfrin*) = *kevrin* m.-où, (à) *REIZHEREZH* m.-ioù (*war ud*), (parf.) *DESKONI* f.-où (& Prl *deskere'h*)

INITIATIQUE (cf. NF *Queffrinec* & v-br-gall *rin, rún* irl & runos gaul.-celt.) *kevrineg / -ek**

INITIATIVE (16°-18° < lat. & vb ; C. *introduaff*) *INTRUDU* m. : aucune initiative *tamm intrudu* (*ebet - Go & intruju*), esprit (d'initiative) *ISPRID* m.-où,-joù (Li > *sprid / spered*) : *sprid en o labour*, (démarche v-br gl mobiles *luscou*) *LUSK* m.-où (& *luskamant*) : de sa propre initiative *diwar e lusk e-unan*, prendre l'initiative *reiñ lusk* (*d'ud / d'ar jeu*), ayant l'esprit d'init. & (*spered*) *luskus* ; sans initiative *DIZINTRUDU* (Go / T<JG...) *DIBALAMOUR / DIFORZH* (Ph s'en fichant)

INITIÉ,-E (14° & n. – GR / cléricature *cloarecq*) *REIZH / REIZHET* : sa fille fut initiée à la magie *e verc'h oa bet reizhet war ar gazel-ge* (trad. Ph & instruite *kelennet g'ar veleien*)

INITIER (14° < lat. / initium) *REIZHañ,-iñ* (*ub war ud*) : moi je vous initierai à ce métier *me a*

reizho ac'hanoc'h war ar vicher (Ph), poent dimp en em reizhañ war ar video (cf. (s')entraîner aroutein Prl & instruire kelenn / lenn)

INJECTABLE (20° / jactus lat.) *STRINK* : ampoulenn *strink*

INJECTÉ,-E (de sang etc.) *STRINK* (gwad) *enno*

INJECTER (18° < i njectum lat. ; GR *strincqellat / strincqa, flistra*) *STRINKELLAñ,-iñ* (gwad & Ph *strinkañ jaillir & jeter / flistrañ gicler*)

INJECTEUR,-TRICE (19° Med) *STRINKELLER* m.-ion f.1 (& *flistrer gicleur*)

INJECTIF,-VE (Mat.<JM) = *injektiv(el)*

INJECTION (14° < lat.-io ; GR *strincq(ell)adur*) *STRINKELLADUR* m.-ioù (Ph *strinkadur & flistradur*) & (Mat.<JM) *injeksion* f.-où

INJECTIVITÉ (Mat.<JM) *injektivelezh* f.-ioù

INJOIGNABLE (20° < jungere lat. - ie yuj'n sanskr. / Junt-) '*nes diraes (gant ar pellgomz / galv)* & il est injoignable pour le moment *n'eus tizh ebet dehoñ evit poent*

INJONCTIF,-VE (18° - C. < lat.) *gourc'hemennus*

INJONCTION (13° < < vb in'junglere lat. ; GR *gourc'hemenn-ou*) *GOURC'HEMENN* m.-où : injonction thérapeutique *gourc'hemenn da yac'haat* ; (injonction négative) *BERZ* f.-où (var. W *belz-eù*) : *berzioù ar skolaerez*

INJOUABLE (18° & vb / jouer - v-br-corn-gall *huari*) *DIC'HOARI*

INJURE (12° & injurie < injuria - lat. (de) jure ; v-br *huarnou & huern* m-br ; C. *iniur*, GR *injur* & *cana salmennou, lavaret cunujennou*) *KUNUJ* coll.-enn-où (Li & *injur / añjuli, laed, salmantenn*), & *huern* m.-où

INJURIER (14° & 12° injurier < bas lat. ; C. *iniuriaff*, GR *injurya,-eiñ*) *KUNUJ(ENN)añ* (& insulter / *kunudal gémir*), *injuriat / AÑJULIat* (Wu<Bayon B.Ile 56 & trad. 19° W *O Nobled anjuliet* - ô nobles injuriés / *bleizañ incendier, huernein, laetaat* invectiver Prl & *skandellein, salmant(enn)iñ* faire une scène, & *laret traoù da ub*)

INJURIEUX,-SE,-MENT (14° < bas lat. ; GR *injurius*) *injurius* (& *añjulius*), *kunuj(enn)us*, & *huern* ; (personne) *KUNUJER* m.-ien f.1 (NF) & *injurier* m.-ion f.1 & personnes injurieuses *bleizaj*

INJUSTE,-MENT (13° < lat. - justus / jus ; M.17° *iniust*, GR *disleal, ar pez ne deo qet just, a enep justiçz ha resoun*) *AMJUST / IÑJUST* (popul^t) : *se zo iñjust, memes tra !* (& Prl *pas juSt*) = *DIREIZH* ad. & n. : *re a draou direizh* (& *disleal déloyal,-ement / e-leal*), (adv. 19° trad. T) *injustamant*, (accusé) *injustement (tamallet) heb sujed na rezon* (T<JG / Ph-L) *E GAOU*

INJUSTICE (12° < lat. / NL *Justiçou*, Parc *Justisse* ; GR *injustiçz* - Li popul^t / Rusq. 18°) *AMJUSTIS^s = IÑJUSTIS^s* f.-où : *iñjustis^soù bras, DIREIZHDED / DIREISHTED* (W) f.

INJUSTIFIABLE (18° / vb just- - ha) *n'haller ket justifiañ, NEB-ABEG* (Pll<PM> /ne'ba:b^{ak}/)

INJUSTIFIÉ,-E (19°) *DIABEG*, & '*nes abeg* (Ph) ; critique injustifiée *PISMIGADENN* f.-où

INLANDSIS (19° < scand. - in & land - inland irl *intíre*) = *un inlandsis*

INLASSABLE,-MENT (cf. Ph *faezh las*) *DIFAEZH* (-KAER & *difaezhus* infatigable)

INLAY (19° < angl. - gall *addurno ag ifori - ivory / inlaid* irl *ionlaitse* /inlat's'ə/) *inlay*

INNÉ,-E (17° < lat. *innatus* - ie / gaul.-celt. uen-, v-br-gall *coguennou*) *A-OUENN* : *a-ouenn dezhe* (& *hale-ouenn* congénital,-ement / T<JG) *krouet evel-se*

INNÉISME (19°) = *inneism* m.-où

INNÉISTE (19°) *inneist* m.-ed f.1

INNÉITÉ (19° - appr. - an) *TREC'H-GOUENN* (m.)

INNERVANT,-E (20° / nerv- : *danvez*)-*nervennañ*

INNERVATION (20° - n.vb. : an) *nervennañ*

INNERVER (19° < nervus ; C. *di-*) *nervennañ,-iñ*

INNOCENCE (12° < lat. - in & vb nocere - nuire *noas-* ; C. & GR *innoczançz & -ded*) *INOS^sANTED* f., (relig.) *DIBEC'HED* m. (& *diantegezh, dinammded* f.) ; en toute innocence *DINAMM-KAER*

INNOCENT,-E,-EMMENT (11° < lat. / nocere : *primum non nocere* ; C. & GR *innoczançz-ed &*

dibec'h, dinamm, divlam & diantecq, didamall, direbech) **INOS^SANT** ad. & m.-ed f.1 dim.-ig : *n'out ket ken inos^sant* (Ph & *n'on ket ken inos' ha ma kav dit*) ; innocent du village *inos^santig, droch ar pardon* ; massacre des Innocents *massakr an Inossanted* (Pastorale - Lédan 19° & var.) & (adv.) *ken inos^sant ha tra*, (parf.) **DIBEC'H(ED-IG)**, **DINAMM** (& immaculé > *an (n)inam* - plante : bouillon noir... - *dianteg /-tech, digablus, divlamm* irréprochable & cf. Wi<FL-Ph pas bien malin **BLEUP / KLEUK...**)

INNOCENTER (18°) **INOS^SANTAat***, (relig.) **DIBEC'HEDIñ** (& *divlamiñ* dédouaner, *didamall*)

INNOCUITÉ (18° < innocuus lat. < nocere - nuire – GR *dinoas / dinoës*) **DINOAS^e** m.(-où)

INNOMBRABLE (14° ; C. *inumerabl*, GR *diniverapl*) **DINIVER**, (*traou*) **SOF-KONT** (T<JG)

INNOMINÉ,-E (16° < lat. Anat.) = *innominet*

INNOMMABLE (16° / *(g)nomen & (g)nosco, connaître » /-men ie *h₁nēh₃m̃ gr ὄνομα ónoma, sanskr. नाम्ना, nāman, slave *ime* & germ. *Namen* all. & *name* angl. / gaul.-celt. *anmanna* > *anuanna*) **ANV EBET DEZ^HAN** (m. & Prl *isklammus / estlammus*) ; (chose sale) **STRONKENN** (*a dra W<GH*) & *traou stonk...*

INNOM(M)É,-E (14° / vb) **DI(H)ANO** (Prl *dihonù*)

INNOVANT,-E (fin 20° / novus lat. - ie ; appr' Ph) **PEUSNEVEZ**

INNOVATEUR,-TRICE (16°) **NEVEZER,-OUR** m.(-er)ion f.1

INNOVATION (13° ; GR *qiz-you nevez* – une) **NEVEZADENN** f.-où (& *nevezadur* renouveau)

INNOVER (16° < lat. ie gaul.-celt.) **NEVESAAat*** : *daw 'vez neve'aad dalc'hmad an dez hiziw^e* (Ph)

INOBSERVABLE (18° *ha*) *n'haller arvestal, heul* & (*traou*) *kuzhet diouto*

INOBSERVANCE (16° - n.vb. / vb ob\servare) *an TORRIÑ* (*reol / reolennoù*)

INOBSERVATION (16° ; GR *terridiguez eus ar reiz*) **TORRIDIGEZH** f.-ioù

INOBSERVÉ,-E (19° pp - *gouel-berz - ha*) *ne vez ket miret*

INOCCUPATION (18°) **DIZEVER** m.-ioù (& '*dizevar*' LH)

INOCCUPÉ,-E (18° pp / vb ob & capere - oisif W<LH '*dizevar*') **DIZEVER**, (*siège etc. – ema*) **VAK, DIAC'HUB & diokup** (*feurm / okupet - RKB*)

IN-OCTAVO (lat. : in-8° - ie = v-br) *in eiz(h)*

INOCULABLE (18° < in & oculus / oeil - hag) *a c'haller inokuliñ / LAKat**

INOCULATION (18° < angl. – gall *y frech = ar vrec'h* – n.vb *an*) *inokuliñ / LAKad^e ar vrec'h*

INOCULER (18° < angl.-lat. – gall *rhoi'r frech*) *reiñ (mod) ar vrec'h = inokuliñ (ar gounnar)*

INODORE (17° < odor lat.) '*NES C'HWEZH* (Ph / *dic'hwezh* – Diwan & Prl *heb mouè'h ebet*)

INOËN (NL Saint-Inoën – 22 gallo) *Sant-Inoen*

INOFFENSIF,-VE (18°) **DIZROUG /-ZROUK*** : *dizroug eo*, rendu inoffensif **DISTROUGET** (*g'ub - Are<JMS*), (& impuissant fig.) **DIZANJER-KAER** (& comp. Ph *dizañjerusoc'h*)

INONDABLE (19° - v-br & gall *is / Iscoed* - comp. : *izeloc'h*) **IS** : *Kêr Is & ar gêr a is, Prad (a-)is* & NL *is ar poullou* (Cad.Plz < GG & *is an en / is an ent-meur bras Pll / NL Kerisel Go etc. & NL Plz<GG Liors al lac*) **LAG** : *Liorz al Lag*, (terre inondable & marécageuse : *douar*) **GWERN** (Pll<YP – h-br-kmg *guaern / iwg, gln uerna & Arvern-* : devant, à l'ouest de marais D. / Armorici & NL Vern, le Ouern T-Go), (prairie inondable, mais non marécageuse NL Le Vern) **FOENNEG** f.-ier (Ki Cad. Plz<GG & L) / *beuzapl** (Prl « *beuà.p* »)

INONDATION (13° < lat. ; GR *dic'hlann, linvad*) **DIC'HLANN** m.-où : *dic'hlag ar bloaz 1974* (Pll) & (submersion **Barzaz Breiz**) *liñvadeg f.-où & 2 (Linvasion Ker Is & beuzadenn noyade, es^oorc'h émersion)*

INONDÉ,-E (ad. < in & unda / pp) **BEUZET** : *beuzet Ker Is, & de larmes beuzet en he daerou, (douar) DINDAN AN DOUR, EL LAG*

INONDER (12° *enunder* < lat. / unda ; GR *dic'hlanna, beuzi & sac'het an dour var va phrad*) **DIC'HLANNiañ** (*war ar prad*), (noyer) **BEUZiñ** (*douarou*) & (submerger - litt. 19°) *liñvañ = ken a oa inoñdet ar prad* (Wi<FL & W<Heneu-GB cours d'eau *dinaouiñ*)

INOPÉRABLE (19° - *ha*) *n'oufed operiñ / digeriñ*

INOPÉRANT,-E (19° oart.prés. / opera lat.) **IVER** : *iver a-walc'h eo !* (Wi<FL / *euver*), & (*ha*) *ne*

ra mann / netra (& diefed-kaer / vb diober a ra)

INOPINÉ,-E,-MENT (14° < in & opinare lat.) *DISEBLANT-KAER* (Ph) : arrivés inopinément *pa oant deut diseblant-kaer & a-greis holla / a-greiz Gloria Patri* (T<JG), *a-rekon-kaer* (Prl < a-rankontr-kaer & a-dreus hent, a-greis pep kreis, a-benn-kaer)

INOOPORTUN,-E,-ÉMENT (14° / lat. < portus & gl v-br *ent crafho* LF 161) *DIGOULZ(ET) / DIVARE* (*mare-mor*), (appr^t *degouezhet*) *A-DREUZ* (& *dibred, dibrepos* hors de propos)

INOOPORTUNITÉ (15° / NF Le Couls T) *DIGOULZ* m.-où

INOPOSABLE (19° < in & ob \ ponere - *ha*) *n'oufed enebiñ*

INORGANIQUE (16° / organ- gr - calq.) *diorganeg /-ek**

INORGANISABLE (19° - *ha*) *n'haller ket renkañ / aozañ*

INORGANISATION (18°) *DIRENKAMANT* m.-où,-chou

INORGANISÉ,-E (18° < vb & lat.gr organ- - *ha*) *n'eo ket bet renket (& direnk dérangé / diaos^e)*, (fig.) *DISTROLL* : *tud distroll (& distrollad sans-parti / a-heniennou)*

INOUBLIABLE (19° / oubli & vb *an\kou(n)a...*) *diankoua(zh)*

INOUI,-E (16° / ouir < auris / ausis lat-Gr & gaul.-celt. / Arausia > Orange ; GR *dreistordinal*) : c'est inoui *BISKOAZH KEMEND-ALL ! (& kement'rall, biskoazh gwell), & (kaer) biskoazh kaeroc'h ! (Ph espar-net & ur bam ! W / L ur marzh !)*

INOX (usu. / oxyde : *HOUARN*) *GWISPONET* (m. / pp)

INOXYDABLE (19° / vb) *DI(S)VERGL* (Prl *divèlg*)

IN-PACE (17° ; GR prison des moines / *e peoc'h*) = *lakaet in pace (& en disheol evit bepred* GR)

IN PETTO (17° < it. : poitrine – *lavaret*) *d'e roched & d'e chupenn, d'e dok (etre e dok hag eñv / en e askre & en e bart, & outañ e-unan...)*

IN-PLANO (19° Imprim. < lat.) =

INPUT (20° < angl – gall *mewnosod, irl ionchur /inxu:r/*) = *an input*

INQUALIFIABLE (19°) *DIZOARE* : *komzou dizoare (& dreist-lavar, hudur ! Ph)*

INQUART (Techn. / or : *alaouriñ*) *inquart (in kart)*

IN-QUARTO (16° Imprim. < lat : en 4) *in quarto (& in-pewar – v-br-gall)*

INQUIET,-E (16° / quiet - quies, quietis lat. > angl. & coi) *NEC'HET* : très inquiété *nec'het-du* (Ph & *nec'het-marv* Y.Gow / *nec'het tre, gwall nec'het*), rendu inquiet *laket nec'het* (Ph / *tri mil nec'het*) & *nec'heg /-ek**, (très inquiet de nature) *DEBRET* : *ur spered debret evelti* (T<JG & *bec'h warnon, n'emañ ket ma moc'h er gêr, sammet ma spered, trubuilhet & laket diaes-diaes, GR morc'hedus*)

INQUIÉTANT,-E (18° part.prés. ; GR *encresus*) *NEC'HUS, & nec'hañsus, DISKOÑFORT* (KW<PYK & *ankenius, enkrezus*)

INQUIÉTER (12° < lat. / quies, quietus) *NEC'Hiñ*, (& rendre inquiet / mettre) *LAKat* NEC'HET* : *laket oan bet nec'het g'ar c'helou-se, (var. W) NEC'HANÑSiñ ; (s'inquiéter) KEMER NEC'H(AMANT g'ud, ub & diaezañ gêner, enkreziñ rendre anxieux, trubuilhañ troubler)*

INQUIÉTUDE (14° < bas lat. / quietus ; GR *encqrès, morc'hed*) *NEC'H* m. : *g'an nec'h (& hésitation - syn. / souv^t) NEC'HAMANT* m.-où,-chou : *me am bo nec'hamant* (Ph-T), *NEC'HANÑS* f.-où (W syn. & *enkrez* *anxiété, poan-spered* Ph / T<JG *bec'h warni, tourmant*)

INQUISITEUR,-TRICE (13° < lat.-or ; GR *inquisitor & enclasqer an hereticqed*) *INKIZITOUR* m.-ien f.1 (& *inkisitor m.-ed*), personne inquisitrice *KEUSTEURENN* f.1 (Li<YR / *keusteurenni ub* > le cuisiner fig.)

INQUISITION (12° < vb *inquirere* lat. < *quærerere* *quérir* ; GR *inquisicion & an offiçz santel* saint-Office) *INKIZISION* f.-où : *spered an Inkizision (& imboure'h propeccion)*

INQUISITORIAL,-E (16° - juge - *doare, mod, ton*) *inkizitor* ; (fig.) *AFERUS*, agir de façon inquisitoriale *AFERUZañ*

INRACONTABLE (18° / com\put- lat. > *kont*) *DIGONTAPL**, & (*ha*) *n'oufed (ket) kontañ*

INRATABLE (20° / rater vb < rat - *ha*) *n'oufed c'hwitañ (warni)*

INRI (Jesus Nazarenus Rex Iudæorum - J.Conan) = *inri*

INSAISSABLE (18° Droit < saisir vb bas lat. ? germ. / Littré gael. *sás* : *trap*) *diseziz*, (fig. &

fuyant, impalpable) *FU* : *traoù fu - erc'h fu* (& *ken a fu*)

INSALISSABLE (19°) *DISTROUILH* : *dilhad distrouilh* (Ph / *distronk*)

INSALIVATION (19° < saliva lat.-gr / *seile* gael. & *hal* - appr^t / *skop-*) *skopitelladur m.-ioù*

INSALUBRE (16°) *DIYEC'HED*, & *diyac'hus* (Prl & *diyac'h* / *dihet*, *kleñvedus* malsain)

INSALUBRITÉ (16° < salut- lat.-gr ie *sarva* sanskr.) *DIYEC'HED m.-où* & *diyac'husted f.* (Prl)

INSANE (18° < angl. & in\sanus lat. - gall *pwyll* / C.) *diboellus*, (appr.) *SOD-MAD^e*

INSANITÉ (18° < angl. - irl *mearadh* ; gall *gorffwyll* / *pwyll*) *diboellamant m.-où,-choù* (C.) ; (bêtises, inepties) *INOS^sANTEREZH m.* (& sens pl. PM<Pll), *SODEREZH m./f.* (Prl / *brizherezh* & *bidoc'haj /-achou*)

INSATIABILITÉ (16° < lat. - satis / *a-walc'h*) *DISTAMBO(U)C'H / DIWALC'H m.*, (déverbal) *DIRESTAOL* & *diwalc'h(usted - f.)*

INSATIABLE,-MENT (13° < lat. / satis-faire < lat. ; GR *divoalc'h* & *-us*, *marc'h divoëd*, *aneval rancqlès*) *DISTAMBO(U)C'H* : *tud distamboc'h* (Ph), *DIWALC'H /-us*, *DIRESTAOL* (& var. / *diramas^s*, *dirankontr*, *diratous*, *direfus* > *diruvus* Ph & *direüs* Lu<JR & var., *inglaou*, *kof stamm*, *loufres goinfre*, *marlonk* Ph vorace, *ramgloudus*)

INSATISFACTION (17°) *DISKO(U)NTANT (m.)* / (excl. - l'exprimant Go<KC) *TRA-WALC'H !*, (& manières) *PISMIG m.-où*

INSATISFAISANT,-E (personne - NF) *MALL-E-GAS* (cf. NF Mallégol, Mallédant, Malléjac...)

INSATISFAIT,-E (16°-19° lat. satis & fait - faisant toujours des remarques Li<YR) *SOURRIG / SOURR-SOURR* : (*ub*) *vez atao sourr-sourr* (& vb *chour(r)ika*) ; *DISKO(U)NTANT*, *DISLAOUEN*, (personne) *PISMIG ad.* & *m.-ed f.-enn-ed* (& *droukkountant*, *fallgountant*, *drouglaouen* mécontent & *milzin*) ; éternel insatisfait (& marmonnant sans cesse / ayant des aphtes) *CHENKER m.-ien f.1* : *ur chenkeréz* (TK<MxM) & *chastrenn f.1* (Prl > *ur jaStenn*, & *beg m'in argas /mi'nerges/ Plz<GG*)

INSATURÉ,-E (19° Chim. < satura / gr *satyros*) *diwalc'het*

INSCRIPTIBLE (17° - Mat.<JM) *enskrivadus*, & (*hag*) *a c'haller enskrivañ*

INSCRIPTION (15° ; GR *scritur* & *ti(n)tr-ou*) *ENSKRIVADUR m.-ioù* & n.vb. (*an*) *enskrivañ* : droits d'inscription *gwirioù enskrivañ* ; Inscription maritime (*ar*) *ROLL m.-où* : *emaint war ar roll* (& *engravatur*, *skrid*, *skritur*, *titr / titl* & *teul*)

INSCRIRE (13° < vb lat. in / scrib- ie ; GR *scriva e hano var...* - & s'inscrire) *ENSKRIVañ,-iñ* (tous sens), *LAK(ad) ANV (ub)* : (s'inscrire) *lakad e anw^e en ur skol*, *en ur sindikad*, & s'inscrire (bans de mariage) *lakaad o ano^o* (T<JG & Ph-L > bretonnisme HL<OF *laket e ano da veaji^o* > il a mis son nom pour le voyage) ; (Mar.) *ROLLañ (ub)* : *rollet a-raog mont war ar mor* (T<JG)

INSCRIT,-E (19° - pp) *ENSKRIVET*, (fig.) *EMA* : c'est inscrit dans l'histoire du pays (locution) *ema an dra-se e-barzh istor ar vro*, & *douget war ar paperoù* (T<JG & *skoet war ar c'haier ruz / Roll*) ; les inscrits maritimes *ar ROLL* (Li<YR) : *ub wa'r roll*

INSÉCABILITÉ (19° < in & secare lat. / section) *DIDROC'H m.(-où)*

INSÉCABLE (16° < lat. secare) *DIDROC'H* & (W<Drean / pain mal cuit : *ha*) *n'eus ket troc'h*, & *ne oa ket a droc'h dehoñ*

INSECTE (16° < in & secare lat. : non coupé calq. < gr *έντομον* en-tom-on - C. *amprefan*, GR *amprevan*) *AMPREVAN m.-ed*, (coléoptère - gall *chwil* & ALBB n° 338 / *fil-* Ki) *C'HWIL m.-ed*, (une bête) *MAOÑ m.-ed* (Li<YR & T *loen fall* & *preñvan* bestiole)

INSECTICIDE (19°) *LOUZOU AMPREVANED m. louzeier*

INSECTIVORE (17°) *DEBRER AMPREVANED m.-ion* (f.1)

INSÉCURE (frangl. : *ha*) *n'eo ket gwall sigur / sur* (& *diasur*)

INSÉCURITÉ (18° < in & securus - lat. / *sur* & *sigur*) *disurentez f.-où* ; sentiment d'insécurité *BRIZH AON (O REN) m.*

IN-SEIZE (16° - Imprim.) *in-16* : *en c'hwezeg*

INSELBERG (norv. - ie / brig- velt. : île & mont) = *un inselberg*

INSÉMINATEUR,-TRICE (20°) = *inseminatour m.-ion f.1*, (surn. Go<NALBB n° 346/62)

KOELE BRAS m.-où : *ar c'hoele bras*, & *kole botoù-ler* (Wi), *paotr an taro*, *taro kaoutchou* (KL) /

ar vuoc'h-koad ba P'on'vel (Ph) m.-ed (f.1)

INSÉMINATION (19° < angl. / in & vb < semen lat. - ie – gall *rhoi semen*) *PAR* m. : *reiñ par* (*d'ar vuoc'h*) ; insémination artificielle (méton.) *TAR'KOAD / BUOC'H KOAD* (Ph – Centre d'Ins. Plounévél & NL Koad Beuc'hoad Berrien) : *ar vuoc'h koad ba Plon'vel & eno 'ma 'n tarw^e koad* (Dp) & pour insémination (Go<KS) *ar priz evid beañ goloet*

INSÉMINER (20° < lat. - irl > *inseamhnaigh* /'in's'auni:/) *REIÑ PAR* *d'ar bioù*, se faire inséminer *KEMER PAR*, (jument) *KENEBiñ*, (vache) *KEVLEUEiñ* (gall *cyfloi : to impregnate*) ; inséminée (Garnier) *bet an taro° kaoutchou / KENEB /-EP**, *KENOAN /-OEN*, *KEVLE(UE)*...

INSENSÉ,-E (15° < sensus lat. / Sinn all. ; gaul.-celt. *baitos & mero-* / *mear-* irl ; C. *difquient*, GR *disqyant*) *DISKIANT /-ET* : une guerre insensée *ur brezel diskiant* (absurde *dibenn & NL Dibenn / dibennaj,-achou & diboell-ou, difur & espoell*)

INSENSIBILISATION (19° n.vb. / vb - an) *digizidikaad*

INSENSIBILISER (18° < in & sensibilis lat.) *digizidikaat** & (opération) sans être insensibilisé (T<JG : *tennet – loupenn-gig*) *EN-KRIZ*

INSENSIBILITÉ (14° < lat. ; v-br *cis coup*, GR *disantidig^eez a galoun*) *digizidigezh f.-ou*

INSENSIBLE (13° < lat. / sensus & sentire - ie sente ; GR *disant(us)*, *caled a galoun*, *disourcy*) *DIGIZIDIK** (*ouzh ud, ub*), (corps devant insensible) *MARV** : *maro° eo he gar outi* (T<JG) & (insensibilisée – épaule *skoz / skoe arru da g*) *kousket* (W<FL / dormir & *dizamant* implacable, *kaled ouzh ar boan* endurant, *lent timoré*)

INSENSIBLEMENT (14° adv. ; GR *nebeud-e-nebeud*) *A VAN DA VAN* (*evel merenn da goan – adage T<JG & a nebeud e nebeud / a-nebeudou, tamm(ig) ha tamm(ig) vez graet e vragou da Yann(ig) / tammoù ha tammoù da Yannou < tamm-ha-tamm e vragou da Yann !*)

INSÉPARABLE,-MENT (14° < lat. *separare & sevrer* ; GR *ne alleur qet distaga – ha*) *n'haller ket dispartiañ / dizon'*, (fig.) *tomm an eil ouzh egile, PEG HA PEG / STAG HA STAG /staka'sta:g/k* & (fam. W<Drean *tud ha*) *n'hellont ket kac'hat unan hep an all anezhe* ; (pl.) *GWALL VIGNONED*

INSÉRABLE (19° / vb - lat. - *hag*) *a c'haller lakat 'tousesk ud (all)*

INSÉRER (14° < inserere lat. - in / ser ; GR *lacqât e-barz*) *LAK' 'TOUESK* : *laket oa bet e-tousesk ar pajennoù, & s'insérer en em lakat* 'tousesk an dud diwar ar maez (& mont e-barzh o zouesk)* ; prière d'insérer *embannet, mar plij*

INSERMENTÉ,-E (18° < sacra\mentum lat. / *beleg touer & intru*) *DIDOU* : *ur beleg didou* (NF)

INSERT (20° < angl. < vb inserere lat. - in\serere - ie / irl *ionsáigh /insi:/*, gall *i mewn : e-barzh*) =

INSERTION (16° < bas lat. – L<MM) *TOUES-TOUES(K)* m. & (*al*) *lak'tousesk (ud) / TOUESIAÑ*
INSIDIEUX,-SE,-MENT (15°-17° < in & sedere lat. – gall *cam-*) (*DI*)*LAMPREG /-EK** : *un teod lampreg*, (péjor.) *JUDAS* : *ur plac'h judas / (ur) yudas(enn)* (T *koges^e > ur gogez eo hennezh ! & katell / trubard* Ph félon) & (adv.) *a-gammigelloù / KAMM-DIGAMM*

INSIGHT (angl. Psy < in & sight / (to) see – gall *dealltwriaeth*, irl *léargas*) =

INSIGNE (1 - ad. 14° < insignis lat.) *DREIST* : *un enor dreist*

INSIGNE (2 - 15° < lat.) *ardamez m.-ioù*, (T<JG) *SEBLANT* n.-où : *seblantou tud ar c'honseill (& ardremmes, arouez(enn), arouezentez / arouezenti & merk, sin, sinad)*

INSIGNIFIANCE (18° < lat.) *disterder m.-ioù (& distered f.)*, (*an*) *DISTER* (*ma eo-hi*)

INSIGNIFIANT,-E (18° part.prés. ; gaul.-celt. *sualli & irl ogam Suallos / di- & ster* sens) *DISTER* : *ur paour kaezh den / lakez dister, ul levrig dister*, chose insignifiante (*un*) *dister dra = un dra dister, disterachou & divaloajou* (T<JG & Li<YR *neant' : un den neant - disput* PII<GC < T) ; quantité insignifiante (*un*) *NETRAIG* n.-où (& *soubenn an tri draig ; kel-lo : evit kello pezh a ra / peizant law ! K<KK*)

INSINCÈRE (18° / gaul.-celt. *uiros - ie*) *DIWIRION*

INSINCÉRITÉ (18° < sine & cera lat. / NP) *DIWIRION* m.

INSINUANT,-E (17° part.prés. ; GR *luban*) *KLUFAN* ad. m.-ed f.-enn-ed : *hounnezh zo ur glufanenn 'vat (& ur gluvenn T/W kluhun-)*, (& obséquieux,-se,-ment) *LUBAN*, (méton.) *SILER KOAVEN* m.-ion f.1 (cf. *Katell & kateller*)

INSINUATION (14° < lat.) *KLUFANEREZH* m.-ioù (& sens pl. / *lubanerezh*), *KLUFANAJ* m.-où /-achoù, (méton.) *PRIZENN* f.-où : te faire des insinuations *darc'ha prizennoù ganit*, & (appr^t) *damveneg* m.-où / *kozh kaozioù distroellet* (T<JG)

INSINUER (14° < in & sinus lat. / sein ; GR *lubani* - & s'insinuer) *KLUFANIñ* : dont a rae *du-mañ da glufaniñ* / *LUBANIñ* (g' ub), (liquide & fig.) *SILAñ,-iñ* : en em silet etre ar vein, en em siliñ er sperejoù, *TONañ* : tonet e vez gante treo' 'beo sort (Go<FP), (fig.) *PRIZENNIñ* ; (Dr) *insinuiñ* (& *kogezñ* pateliner, *mouslavaret*, *reiñ da intent*, *da gompren*, & *da grediñ*, *teñsal* / *tensen tancer*)

INSIPIDE (16° < lat. / *sapidus* ; m-br & GR *divlas*) *DIVLAS* : *divlas evel an dour Ph*, *levrioù divlas*, (Wu<Drean pas du tout salé) *DOUS-BAM* / *DOUS-KOA^ZH* (trop réduit à la cuisson etc. > sans goût) ; (plat) *FLAK* : *ur meuz flak* (T<JG-Ph & *disaour* sans saveur, *euver* veule, *goular* fade, *heuz*(ig) *fadasse* & *peñver* / (s) *pezhell* & *pezellet*, *pizellet* - NALBB n° 182-3 (trop) mûr)

INSIPIDITÉ (16° < lat. ; m-br *divlaster* & GR *divlasder*) *DIVLAZ^{*o}* m. : *divlas(ter-ioù) ar vuhez*

INSISTANCE (16°-19°) *DALC'HAÑS* f.-où, & *dalc'husted* f., (dér. (MM<AB) « *arbouesañs* » f. ; avec insistance *en ur reiñ tro d'e gomz* ; affirmer avec insistance *LAVARet KREÑV* (T<JG-Ph)

INSISTANT,-E (16°) *DALC'HUS*, (fam^t) *RAMPON*

INSISTER (14° < in\istere lat. / stare ; GR *qenderc'hell stardt*) *DALC'Hen* (& *delc'her* / *derc'hel* base *DALC'H*) : elle ne cessait d'insister *hi 'zalc'he bepred* (Prl-Ph & T<JG), *delc'hen da c'houll*, *dalc'het warnon da vont* / *da baeañ* & *insistant*, il avait raison (Prl *pujur 'tahle noe-heoñ rezon*) *peogwir 'talc'he noe-eñv reson^e* ; (appuyer Th. L<F3) *GWASKañ* : *gwaska war an dra-he*, *HEGal* (*warne d'ober ud* - E-Ph / L *pourchui warno*), (peser) *POUEZañ,-iñ,-o* : insister sur un mot *pouezañ war ur ger*, & « *arbouesañ* » (*war ub* - MM<AB), *C'HOARI* (*war ub*), *RAMPONIñ* : *dihan da ramponi'!* (Are & Prl), *TAERIñ* (*war ub*) = *I(Ñ)SISTañ,-iñ* : *arabad isistañ kement-se!* (& inutile d'insister T<JG *n'eo ket kad / mad^o da boursuiv*), *AFETiñ* (*ub* - Wu & Prl *lakad mad bar joñj / bec'hiañ*, *erbediñ*, *gwaskañ*, *hegal*, *heurtal*)

IN SITU (lat. : sur place àr al lec'h) =

INSOCIABILITÉ (18° < socio lat/ uni, partagé) *yenijenn ouzh an dud* f.(-où)

INSOCIABLE (16° / socio- lat. ; GR *dihentapl*, *ne aller caout hentadurez gantañ - unan*) *YEN* (*ouzh an dud*) / *KAZUS* (*ouzh an dud*)

INSOIGNABLE (20° - ha) *n'haller ket soagn / pareo*

INSOLATION (16° < lat. / soleil & sol lat.) *HEOLIADENN* f.-où (& *taol-heol* coup de soleil), *KRAZADENN* f.-où (& T *gratadenn*)

INSOLENCE (17° < lat. / ad. ; GR *disolançz*) *DICHEKADENN* f.-où (& *disolañs*, *insolañs*) ; parler avec insolence *komz gouez*, *vil* (& *komz her* - Groix Wi / *haer gall*) / *DIVEGal* (*outo*)

INSOLENT,-E,-EMMENT (15° < solere lat. - *soler* esp. / souloir ; gaul.-celt. re-burrus D. / *bour* ; GR *disolit*, *divergond* & *Kerenveyer* 18° *re insolant e t{e}ui*) *DICHEK* : *ur bugel dichek hennezh!*, (parf.) *DISOLANT* / *DISOLIT* : *un den disolant* (Arv.W < Heneu-GB *dirivil* < *rever*- peu révérentieux) & *tra dive'h!* (Prl / *mez*h) ; parler insolemment (*kaozeal*) *VIL* (*evel chas* - T<JG & *divergont*, *rust ha garo^o*, *mont rust outo*)

INSOLER (17° < sol lat. - ie / Sulis NP celt. Bath & *sul-iet*) *HEOLial* / *HEOLATA* (Prl)

INSOLITE (15° < lat. / solere ; v-br *antemeuetic* non goûté, éprouvé, expérimenté - LF 68, 392, m-br *digufnez*) *digunvezh* (& *divoas* / *digustum*, *dihañval*)

INSOLUBILISER (19° < in & solubilis lat. - n.vb.) *DIDEUZIñ*

INSOLUBILITÉ (18° ; v-br *a(n)comloe* gl insolubili - LF / Ph *diloa-* - n.vb. : an) *dideuziñ*

INSOLUBLE (13° < lat. / vb solvere) *DIDEUZ*, (question : *goulenn*) *DIRESPONT*

INSOLVABILITÉ (16°) *dic'halloud da baeañ* m.-où

INSOLVABLE (15° / in & vb solvere lat. ; GR *dic'hallout da baëa*) = (& *didalvoudeg* / *diargant*, Ph *erru kras*)

INSOMNIAQUE (19° / somme lat. - ie / *hun...* & *insomnieux,-se - unan*) *DIGOUSK(ED)*

INSOMNIE (16° < somnus lat. - ie gr ὕπνος, *svapna* sanskr., norrois *svefn* & *sounos* gaul.-celt., gael *suain* / *hun* br-corn-gall & *cwsg* ; GR (*droucq*) *an digousq*) *DIGOUSK* m. & *anhun* m.-ioù ;

nuit d'insomnie *nozvezh digousk*

INSONDABLE (16° / so\ond-) *DISTRAD*, & *hep sont*, (fig. – *ha*) *n'oufed sontañ / kompren enno*

INSONORE (19° / n. & vb son - ie) *DISON*

INSONORISATION (n.vb. : an) *DIDROUZIÑ / DISON(IÑ)*

INSONORISER (20°) *DIDROUZañ, -iñ (e di)*

INSONORITÉ (19°) *DISON* m.-ioù

INSOUCIANCE (18°) *DISOURSIJ* m.-où /-achou (var. -*IAÑS* f. & *noualantiz* f., Prl *diverfeti*)

INSOUCIANT,-E (18° part.prés. < sollicitare lat.) *DISOURSI* : *un den disoursi-net / DINEC'H-KAER* (Ph & T<JG désœuvré *dibreder*, & *dichal, didrubuilh, diverfeti* Prl & *noualant*)

INSOUICIEUX,-SE (18° / souci-) *DISOURSIUS*

INSOUMIS,-E (16° < sub / mis ; GR *disuch* & *didailh, diforch, dig^uempenn* = Prl-Ph) *DISUJ* : soldats *insoumis soudarded disuj*

INSOUMISSION (19° / GR) *DISUJIDIGEGZH* f.-ioù

INSOUPÇONNABLE (19° - *ha*) *n'oufed diskrediñ*

INSOUPÇONNÉ,-E (in / suspectio lat. - *ha*) *n'eus tamm diskred warni*

INSOUTENABLE (15° < sub\ tenere lat. ; GR *disouten*) *dic'houzañvus*, & (*ha*) *n'haller ket souten*

INSPECTER (18° - in-spectare lat.) *ENSELLET*, (fig.) *SELLET PIZH (ouzh ud)*

INSPECTEUR,-TRICE (17° ; GR *evezvand*) *ENSELLER,-OUR* m.-(*er*)ion f.1

INSPECTION (13° < lat. & spectus < specio voir gr σκέπτομαι ; GR *evez, guelidig^uez*) *ENSELLEREZH* m.-ioù : *an Ensellerezh Akademi(ezh)*, & (une inspection) *enselladenn* f.-où

INSPECTORAT (19° / I.A. - d'Académie etc.) *karg enseller* f.-où

INSPIRANT,-E (18°) *awenus*

INSPIRATEUR,-TRICE (14° < bas lat. – poésie) *awener / enaouer* m.-ien f.1

INSPIRATION (12° < inspiratio lat. / spirare ; gaul.-celt. *anauo* < ie an- : *anal* ; GR *ispiracion-ou / tenn alan* – respiration) *ANAL* m.-où : l'inspiration de son mari *anal he gwaz (war an dra-se)*, (n.vb. : an) *ANALIÑ*, & *enaouidigezh* f.-ioù & *anao / awen* f. (souffle poétique) : *awen ar barzh*

INSPIRATOIRE (19° Med. / spirare vb lat. - souffler – *galloud*) -*ANALIÑ*

INSPIRÉ,-E (pp ; gaul.-celt. *Aneunos* & *Anaua* f. D. & NP / v-br NP *Anaoc, Anaugen*) *awenet (g'ub* & cf. *Awen* - prénom) ; "La colline inspirée" (Barrès / Bécherel 35) *An duchenn hud*

INSPIRER (12° < lat. / spirare ; v-gall *ana-* PYL & ie / *anemo* gr – l'air) *ANALIñ* : *analiñ moged* (Ph *dianaliñ* expirer, *sachañ e anal* aspirer, *tennañ e anal* respirer & *lonkañ ma alan* T<JG) : (Méd.) inspirez, expirez, ne respirez plus, descendez *analit, dianalit, na dennit mui hoc'h anal, diskennit !* ; (poète) *awenañ, -iñ (ub)*, (personne / ene) *ENAOU, -iñ* (& allumer Big. – NALBB n° 554 2p+1), (sentiment) *MAGañ, -iñ, -o (doujañs, drougrañs / droulañs* - var. Are<JMS) / (GR *ispira*) *o deuz-hé ispiret d'eoc'h* (Laouenan c 1830, 158) ; s'inspirer (de...) *kemer skwer* (& *skiant, e awen*) *digant / diwar (ub)* ; bien (mal) inspiré *awenet kaer / fall*, (fig.) *DEUET MAT* / DEUT FALL (DAET - W)*

INSSE (arg.-verlan : ses insses / *bommoù-bruch* & *lo(u)moù / bronn-iaou* Ku) > SEIN

INSTABILITÉ (13° < lat. / stable ; GR *distabylded*) *distabilded* f., (an) *DISTRANTELL (ma oant)* m.-où, (pers.) *FISTOULEREZH* m.-ioù, (météo) *TRELLACH (amzer – Are<GL)* m.-où

INSTABLE (13° < lat. - stare ie & (to) *stand* angl. / *estar* esp. ; GR *distabyl*) *DISTABIL*, (objet) *DISTRANTELL* (Ph / *trantell* chancelant) : *ur gwele distrantell*, (chargement & chaise) *BRALLUS* : *brallus ar garg* (Ku & Prl > *brèllus / gadal* T<JG), (temps) *DIANTELL* : *diantell eo an amzer* (T<JG *ramp, tener an amzer*), *HEJAPL** (T > *hijib'*) ; (personne - Ph) *DIRIBOUL* : *diriboul war e skaon, FISTOULER* m.-ien f.1, (pers. / famille, métier L<MM) *DILOC'HER* m.-ien f.1, (fam.) *LOSTROB (LOST-STROB)* m. (& hum. : *holen kras en e revr & revr bervet / penn bervet* & NF Le Bervet T) ; (en équilibre) instable *SILWINK* : *silwink eo ar vag* & en situation instable *evel ma biz em genoù* (T<JG & *brall-divrall* branlant, *gadal* bancal, *lespos* > *lespoch* T & *posles* (dé)hanché)

INSTALL (français < Inform. > an) *instal' / STAILH* (déverbal m. / vb *STALiañ*)

INSTALLATEUR,-TRICE (19°) (*EN*)*STALER* m.-ien f.1 : *an enstaler tele* (cf. W *alejour*)

INSTALLATION (14° ; GR *lacqediguez* – une installation - déverbal vb) *STAILH / STAL* f.-ioù :

ba ho stal (kraou – Wi<FL), *STALEREZH* m.-ioù (& sens pl.), n.vb. (EN)*STALIÑ*, (objets) *STENNAJ* m.-où,-chou (Ph *stalabard* bataclan, *stramm* embarras, *annezadeg* emménag)

INSTALLÉ,-E (pp - L 1900) = *instalet* (h)eman & on n'est pas mal (installés) ici *n'omp ket divalav amañ* / *AMAÑ 'MAOMP BRAW^e* (KT<MxM), personne installée (& routinière L<MM) *DIAZAZAD* m.-idi (f.1)

INSTALLER (14° < lat med. / stalle & germ. – gaul.-celt. diastu- ; gall *sefydlu*) *STALiañ,-iñ* / *ENSTALIñ* (ud / ub) : *staliet hon eus an traoù*, tu as été les installer ? *oc'h enstaliñ anehe 'oas bet ?* (Ph) & *en em staliañ / enstaliñ* (& T<JG *lakaet an elektrisite en ti, lakaet da vestrez, greiet teir gambr*) ; (officiel^l) *lak' en e garg* (& *kadoriañ ub*), (dans un fauteuil) *mont en e goazez (e gevasez)* : installe-toi *kae 'n ez koaze !* (T-Go / Ph *taol da boues ha lar da bris^e !*) ; le beau temps s'installe (adage Wu<Drean) *ema an amzer gaer é tigor > DIGOR,-iñ* & s'installer sur une longue période (météo) *a-fracajoù hir (e vez an amzer T<JG / annezañ s'établir, emménager)* ; s'installer dans un pays *BROiañ* : *broiet eno* (T<JG & Ph / *broella - Eusa*)

INSTAMMENT > (ad.) **INSTANT,-E**

INSTANCE (13° < instantia lat. / stare ; GR *acqed bras*) *AKET* m.(-où) : *goulenn gant aket bras*, (pl. > simagrées) *I(Ñ)STANSOÛ* : *a bep sort iñstañsoù, a-gaoz d'o istañsoù* (trad. & *i(ñ)stañsour / aspedenn, azgoulenn* & procédures *prosezerezh*), (institution) *ensav* m.-ioù, tribunal d'instance (grande / première) > *lez-varn ensav meur / kentañ* (*Opab, TES / ECM*) ; en instance de (départ - emaint) *EDAN* (*monet - W / dan, en-dan, (d)indan*), (Ph) *E PAR* (*da vont*)

INSTANT,-E,-AMMENT (1 - 16° prov.-oc < lat.) *GROÑS* : *ur goulenn groñs, pedet groñs oamp* (& Prl *bepred ha dalc'hmat / aketus, aspedus*)

INSTANT (2 - 14° - in- & stare lat. - ie ; GR *istant & qentre, qerqent ma* / gaul.-celt. prit-, v-br *pre(t) & prid* NF Pri<gent, gall *pryd* & irl *cruth*) *PREDIG* (*AMZER*) m.-où (dim. de *pred* moment, repas), (contenu) *PREDADIG* m.-où : un instant de repos *ur predadig diskuizh, gortoz un tamm pred(ig) !* (T<JG), (syn.-IG / moment) *FRAPADIG, HERRADIG, (H)EURTADIG, POULSADIG, REUJADIG, SACHADIG, TACHADIG* (*AMZER*), (*S*)*KRAPAD(IG)* m.-où : *e-pad ur skrapad* ; à chaque instant (fig.) *beb^e eur ha beb momed* (trad.) ; à l'instant *A-BENN-KAER, BREMAIG-TOUCHANT* (& var. / *bremañ vatant & bremañ end-eeun*), & (*'welan ket*) *war al lajad !* (Go<KC) ; dans l'instant *AR AN TACH, WAR AN TACHAD* (*tach / tasgos galat.*) ; par instants *A-DACHADOÛ / A-FRAPAJOÛ* ; dès l'instant (que) *ADAL* (*ADALEK - ma*) / *A-BENN* (*ma*) ; pour l'instant *EVIT C'HOAZH* : *n'omp ket evit c'hoazh* ; en cet instant *bremañ dres* ; en un bref instant (*en*) *ur par berr* ; venant à l'instant de (*bezañ*) *A-BAOUEZ* (*ober / o paoues, o tihan / 'tihanañ ober*) : *ya, a-baouez !* (T<JG)

INSTANTANÉ,-E,-MENT (17°) *A-BENN-KAER* : *marv(et) a-benn-kaer*, (Mat.<JM) *i[ñ]stantel* ; (n.) *primskeudenn & skeudenn a-benn-kaer* f.-où / *skeud* (cf. Ph *raktal < rak-tal & racdrem* m-br / *diouzhtu-kaer*, & *trumm* soudain,-ement / *a-daol-trumm*)

INSTANTANÉITÉ (18° < instant - en ur) *par a-benn-kaer* & (Mat.<JM) *i(ñ)stantelezh* f.-ioù

INSTAR (16° < lat. : ad instar) *A-ZIWAR SKWER* (ub & *a-ziwar-lerc'h, hervez*)

INSTAURATEUR,-TRICE (16°) *DIAZAZOUR* m.-ion f.1

INSTAURATION (15°) *DIAZAZADUR* m.-ioù & n.vb. (& *savidigezh* édification)

INSTAURER (14° < instaurare lat. - ie gr *σταυρὸς*, palissade, goth. *stiuurjan*, fixer & *steuer* all. < stare lat., angl. (to) stand, *sthāvara* fixe, ferme < *sthā* sanskr.) *DIAZAZañ,-iñ* : *diazazañ ar peoc'h* (& *sevel* - divers sens fig.)

INSTIGATEUR,-TRICE (14° ; titio- lat. / GR *attiser-yen*) *ATIZER,-OUR / ENTIZER* m.-ien f.1

INSTIGATION (13° < lat. ; GR *attiz (e cuz) & ub*) *ATIZ* m.-où & n.vb. (*an*) *ENTIZAN*

INSTIGUER (14° < in / stigare lat. & gr *στίγειν* / stig^gmate ; C. *Inftigaff*, GR *attiza droucq e cuz*) *ATIZañ / ENTIZañ,-iñ* (ub da) : *ar re all a entize anezañ* (*Bilzig* F.Lay 1923 – cf. W *embouljiñ & alichañ / alej, broudañ* stimuler Ph *hegal, heurtañ, poulsañ*)

INSTILLATION (14° - n.vb. : ar) *STRILHIÑ* (ud)

INSTILLER (14° < stilla lat. / goutte = *strilh*) *STRILHañ,-iñ* (fig. & distiller, secouer K)

INSTINCT (15° < in & stinguere lat. -ie gr στίξιν & (to) stick angl. > *stik-ouñ ognon - Joniged* ; GR *istincq* – v-br *anian*) **ANIEN** / **INGEN** (W) f.-ou : *an dra-se eo e anien, dre ingen* (var. - W) ; (un instinct) **IVOUL** / **YOUL** f.-ou : *an ivoul da la'ho*, (mauvais instinct) **DROUGIVOUL** / **DROUKYOUL*** f.-ou : *drougivoù al lezvamm (& he ivouloù fall - B.)*, & d'instinct *dre anien* (& *a-ouenn inné*) ; (bête) dominée par ses instincts *trec'het he c'horf warni* (T<JG)

INSTINCTIF,-VE,-MENT (19° - v-br) *anienel*, & *diwar anien*, (fig.) **NES** : *ne leur est-ce pas instinctif ? daoust ha n'eo ket nes dezho ober ?*

INSTINCTUEL,-LE (20° Psy. – v-br) *anianol*

INSTI(T – abrég.) skoliataer,-our / **SKOLAER** m.-(er)ion /-ien f.1

INSTITUER (13° < lat. - in & statuare < status ; C. *inftituaff*, GR *sevel*) *ensevel* (base *ensav-* / *SAV-* & *savell-* /-enniñ) = *instituañ,-iñ* (& *krouiñ*)

INSTITUT (15° < lat.) = *institud* m.-ou, -joù : *ezel eus an Institud* (FV / Taldir hum. *Astutud* / *astu(z)-tud*), **SKOL-UHEL** f.-ioù : *Skol-Uhel ar Vro* (ICB)

INSTITUTEUR,-TRICE (15° < lat. ; GR *fondator* / *fondatour* - Y.Gow & Pll<PM /-eur-ien gros paysan-s ayant du foncier) **SKOLAER** m.-ien f.1 (écolier Ku / **MESTR-SKOL** & C. *Mæftr a scol* : *mestr a skol* m.-ou, *mistri* f.1 / *mèsas'ku:l* / Spt & maître d'école / Pll) : *te eo skolaer ar Gilli ?*

INSTITUTION (12° < lat.) *ensavadur* m.-ioù, (n.vb. : *an*) *ensevel* : *an ensevel urzhioù nevez* ; (Institutions - appr.) **LEZENNOÙ** (ar Republik) pl. ; (relig.) *kelenndi* m.-ou : *kelenndi an Itron Varia* (*Gwengamp* – 1901<LC)

INSTITUTIONNALISATION (20° - n.vb. / *SAV...*) =

INSTITUTIONNALISER (20° - appr^t) **LEZENNat***

INSTITUTIONNALISME / **LEZENNEREZH** m.-ioù

INSTITUTIONNEL,-LE (appr^t / *SAV...*) *ensav(et)*

INSTRUCTEUR,-TRICE (14° < lat.) *kelennour* m.-ion f.1 (& *kelenner* professeur) ; juge instructeur *barner-enklasker*

INSTRUCTIF,-VE (14° ; GR *qelennus*) *kelennus* (& GR *kentelius*, *skolius* & *skwerius*)

INSTRUCTION (14° < lat. & "struction" - popul^t & chant gallo ; GR *desqadurez*, *qelennadurez* – de q^{um}) **KELENNADUR** m.-ioù : *selaouit e qelennadur* / **KELENNADUREZH** f.-ioù (enseignement) : *kelennadurezh un tad (d'e vab yaouank / labour-douar - Pll<PM)*, (de l'éducation) **DESKADUREZH** f.-ioù : *gwell eo reiñ deskadurezh* (Pll<PM & adage - usu^t 19°-20° / *deskamant* bagage au fig.), (instruction judiciaire & Kerenveyer 18° *instruction scol ar soudardet*) **IÑSTRUKSION** f.-ou (trad. & "struksion" / *iñstru* – sens div.)

INSTRUIRE (14° < lat. - in & struere / construire ; m-br *instruaff*, GR *qelenn* – q^{um}) **KELENN** : *daw 'vez kelenn ar vugale* (Ph), (& s'instruire) **DESKiñ,-o** : *ne vez ket achu deskiñ gwech ebed !* (T on n'en finit jamais de s'instruire & *skoliañ / skoliata* scolariser - itér.) ; (Droit) **IÑSTRUiñ,-iñ** : *iñstruiañ un afer*

INSTRUIT,-E (pp) **DESKET** : *tud desket-kaer / desket-bras, disket-sot** (& *skoliet*, *kelennet* / initié *reizh(et) war an dra-se & un den abil* T & Prl *abi*)

INSTRUMENT (14° < instrumentum lat. / instruere & structure ; gall *offeryn*, irl *gléas* – C. *benhuecq* = *iftrument*, GR *benvecq* outil) **BENVEG** m.-er,-ou, *benviji* (Ph & *binviou / binioù* pl. - cornemuse), **REIZH** f.-ou : *ur reizh c'hovelat* (& VBF<PT "risvella"), *reizhoù a bep seurt* (Ph & *rikoù soner* attirail - enseigne), (trad. & fig.) **IÑSTRUMENT** m.-ou,-choù : *iñstrumant unan all* (& drôle de zig - fig. / *klaou ferrement, oustilh matériel agricole*)

INSTRUMENTAL,-AUX,-E (16°) **IÑSTRUMENT** / **BENVEG** : *muzik iñstrumant(où)*, *benveg(er)* & (gall *cerdd dant* : *kerzh tant = kordenn*) ; (Gramm. / celt.antique & basq.-ekin / ablatif latin) = *an instrumental* (m.-ioù) & (*tro*) *gant* (f.)

INSTRUMENTALISATION (n.vb) =

INSTRUMENTALISER (20°) = *instrumantalizañ / benveg...*

INSTRUMENTALISME (20°) = *instrumantism* m.-ou

INSTRUMENTALISTE = *instrumantalist* m.-ed f.1

INSTRUMENTATION (19° - n.vb. : ar) *benviañ*

INSTRUMENTER (15° Droit ; GR *eçzerci* / 19° Mus.) *iñstrumantiñ, & benviañ / benwegein* (W & Mus.<PH *klaouiañ / klaviñ*)

INSTRUMENTISTE (19°) *paotr e iñstrumant / o iñstrumañchoù, e venveg(où) m.-ed f.1* (Prl *paotr e ven(w)egaou*) / **SONER,-our** (*binvioù / binioù & trad' biniaouer, talabarder & tabouliner*) m.-ien /-(er)ion f.1

INSU (16° / su pp - ALBB n° 260 impersonnel - *gouezet / gouvezet & var.* ; GR *hep gouzout da zen, hep rat da necun & e cuz ouzin*) : à l'insu *hep gouzout da ub* (& T *heb-'oùt din / 'nes goût (dare) din Ph*) & *en dic'houzout da ub*, un peu à l'insu du recteur (Prl) *un tammig a-guzh d'ar person*, à l'insu de mon plein gré (hum.) *en 'espet din goût*

INSUBMERSIBLE (18° < sub- & mergere vb lat.) **DIVEUZ**, & (*ha*) *n'oufed gouelediñ*

INSUBORDINATION (18°) **DISUJIDIGEZH** f.-ioù (& *disentidigezh* désobéissance)

INSUBORDONNÉ,-E (18° < sub lat. & ordo) **DISUJ** : *penn disuj* (& *disent /-us & amsent*)

INSUCCÈS (18° < succès pp vb suc\cedere lat. / bers) **DROUGVERZH** & *gwall verzh* m.-ioù (*succès berzh & fam. Ph/T (di)louzadenn*)

INSUFFISANCE (14° < bas lat.) **BIHANENTEZ** f.-où & *skorted* f. (pénurie d'eau *berregezh dour*) ; il y a insuffisance (de – Ph) *n'eus ket pe a (dra(ig) & pe a lec'h...)*

INSUFFISANT,-E,-AMMENT (14° part.prés. < sub & facere) **BIHAN-KAER** (*a dud, & a draoù – T-Go*) : *bihan 'oa an dour bar ster* (Ph), *bihan ar bleud*, quantité versée dans un verre (cidre, vin) *hemañ zo bihan 'vit e oad !* (TK<MxM), *pas tra-walc'h* (Prl), & *skort(ig)* : *skortig eo an traou, desket skort*, insuffisamment armés *ne oant ket hanter armet* (& *ne veze roet hanter voued dezho* PII<PM & *berr court, diemsav* désavantageux, *difonn* inconsistant, *prin* déficient, *teusk* étriqué)

INSUFFLATEUR (19°) **C'HWEZHER** m.-ion f.1

INSUFFLATION (18° - n.vb. : ar) **C'HWEZHANÑ** ('barzh)

INSUFFLER (14° < sufflare) **C'HWEZHAÑ,-iñ** (e-barzh)

INSULA (lat. > corse : *Isula Rossa* L'Île Rousse - ie / celt. & NL irl. > *Inish-*) **INIS** (f.-i)

INSULAIRE (16° < insula lat. ; GR *enesad, enesour*) **ENEZAD** m.-idi & *eneziz**° (& NALBB n° 005 : *an enezourien* les îliens – de Sein / *Eussañis*° & *Mouliz enez**, *Bazhijen, Briadis, Groaeis...*)

INSULARITÉ (19° / pl.) **ENEZEIER** : *ar vuhez en enezeier* (*Trielen ha Molenes* - rim. < D.A.)

INSULINE (20° < angl. – gall *inswlin*) = *insulin* m.

INSULTANT,-E (17° part.prés.) **KUNUJENNUS**

INSULTE (16° < lat. ; GR *insult-ou*) **KUNUJENN** f.-où : *gwall gunujennoù, LAETADENN* f.-où (Wi<PYK & *droukkomz, huern, pouilh*), **LUC'HACH** /-AJ m.-où (Ki & gros mots...)

INSULTER (14° < lat. - in- & saltare : sauter / assault & Rabelais 16° *arsailhat* ; GR *insulti*) **KUNUJAÑ,-iñ** /-ENNiñ (injurier & *kunudal* gémir), **IÑSULTIÑ** : *i'sultiñ a rae 'hanomp* (Ph & Tu '*non iñsultiñ*), (& invectiver) **LAETAat*** (Prl > *lêtein*) / **LAMMat* g'** (*ganin* - fig. Ph / agresser & attaquer - verbal^t ou non & chien etc.), **LUC'HACHAÑ,-iñ** : *bet oa leuc'hachet* (Ki on l'insulta), **POUILHAÑ** (& T *kanañ pouilh da ub, teurel ar seizh ano divalo° war ub* - Lu<JCM), (m-br & W) *huerniñ* & ils ne font que m'insulter *ne'm eus ano° ebed gant ar re-mañ*

INSULTÉ,-E (19° pp : *an heni*) *kunujennet*, & *i'sultet / luc'hachet* (Ki)

INSULTEUR (19° - dér. - agentif lat. /-our) **KUNUJENNER** m.-ien f.1

INSUPPORTABLE,-MENT (14° < bas lat. / sub & portare, portus) **DIHARZ**, (*ha*) *n'haller herzel (outañ), pad,-out** (*ganti*), il m'est insupportable (Ph) *ne harzan ket gant hemañ, GWAZH (da ub)* : le plus insupportable *gwashañ a veze d'an den a oa gwelet* (Wi<FL), **RE** : *hemañ zo re din !* ; (personne ainsi W<Heneu-GB) *garchenn(our)* m.-erion f.1 & enfant insupportable (poison – fig.) **POEZON***° m.-ioù & *ampoeson / pus'un* m.ioù (W<HB / *ampouailh, amprevan, c'hwil, c'hwiltous*)

INSUPPORTER (19° / support... - W) **GARCHENNiñ** (*ub*)

INSURGÉ,-E (pp / n. < in & vb surgere < sur\regere - ie reg-) **EMSAVET** : *broioù emsavet / EMSAVOUR* m.-ion f.1 (& *emsaver* militant / de caractère révolté *kilverz*)

INSURGER (16° < lat. – s'insurger) **EN EM SEVEL** (*ouzh & enep...* base SAV-) : *en em savet ouzh*

ar gouarnamant, (en paroles) SEVEL E VOUEZH (base SAV-) ouzh ; (appr. FV) KILVERZiñ

INSURMONTABLE (16° < sur & monter < mont- ; GR *didræc'hapl, ne aller get da dræc'hi / treac'hi dezañ*) = *didrec'hus, TRE (dit, da ub all)*

INSURPASSABLE (16° < sur\passer - ie - ha) *n'oufed mont dreistañ*

INSURRECTION (14° < lat. / regere & régir etc.) EMSAV m.-ioù : *emsav ar Bodedoù Ruz, emsav ar Chouanted* (& mouv^t breton 20° : *an Emsav /-adeg soulèvement & ravolt 1675, taol-strap*)

INSURRECTIONNEL,-LE (ad. / ad. & pp) EMSAV /-ET (& a en em sav /a nim'zaw/ Dp)

INTACT,-E (15° < lat. / tactus) DIFREUS : *un dachenn difreus, (inentamé) DIVOULC'H /-ET,* (touchant ou touché à peine) DIDOUCH, (non endommagé) DIZOMACH, (appr^t - blanc) GWENN : *kreizennoù gwenn en douaroù aret, takadoù gwenn & (pers.) ha ne c'hoari mann dezhañ...*

INTAILLE (19° < it. – déverbal / taille : un) *entailh*

INTAILLER (19° - calq. / tailler TAILH-) *entailhiñ*

INTANGIBILITÉ (19° / C.-queulusq) *digeflusk m.-où*

INTANGIBLE (15° ; Laouenan c 1830,187 / m-br...) *digeflusk, & (ha) n'oufed touch (outañ)*

INTARISSABLE,-MENT (19°) DIHESK, DIHESP (Prl-Ku), (pers.) BILH-BILH, HIR E VEG

INTÉGRABILITÉ (Mat.<JM) > *integradusted f.*

INTÉGRABLE (Mat.<JM) = « *integradus* »

INTÉGRAL,-E,-MENT (17° < lat. / integer < in & tangere / non tangere ; v-br *cougant & caougant / gaul.-celt. cantos > kant & cloc- celt.-gael. / pettia*) A-BEZH-KAER : *rentet a-bezh-kaer* (Ph & entier / *antilin < anterin* intègre, & *en e bezh, penn-dre-benn*) : on ne sale jamais intégralement un cochon *ne vez jamez sallet pemoc'h a-bez ganeom°* (Li<YR), (Mat.<JM) = *integral* & une intégrale curviligne *integralenn grommlinennel f.-où*

INTÉGRALITÉ (17° < lat.-itas / gaul.-celt. pettia) PEZH-KAER m.-ioù : *en e bezh-kaer, (appr^t en e) HED-KAER m. : l'intégralité (du temps) an HOLL (amzer / Ph (peus)klok quasi complétude)*

INTÉGRANT,-E (16° part.prés. < lat.) : partie intégrante LOD-KAER (*ag / eus ud & lod(enn)*)

INTÉGRATEUR (19° - Techn.) = m.-ien

INTÉGRATION (18° < vb - gall : *yr integru = an*) INTEGRIÑ /-adur m.-ioù / (un concept) KOMPREN (n.vb. & f. : *ur gompren Ph / ar gomprenazon f.-où*) ; (Mat.<JM) & la politique d'intégration *ar politik(erezh) integriñ / enframmanñ & kenstaganñ (Diwan / incorporer, rattacher)*

INTÉGRATIONNISTE (20° = m.-ed f.1)

INTÈGRE,-MENT (17° < integrum lat. / integer & entier ; m-br *anterin*) ANTERIN / ANTILIN : *un den anterin eveltañ, n'eo ket gwall antilin (Pll<PM), (ie - rextu- gaul.-celt. : recta, recto lat.) REIZH : an dud reizh evel da dad (T<JG-Ph & L)*

INTÉGRÉ,-E (pp > ad.) : des gens bien intégrés (L<MM : *tud*) KOMPRENET MAD°

INTÉGRER (14° < lat. / integer – gall *integrui / comprehend C. Comprehēdaff*) = INTEGRo : *integret muioc'h bar sos^siete (pa oar lenn ha skriva° – TK<F3 & Mat.<JM), (uncorporer / structure - EN)FRAMMañ,-iñ,-o (ud / ub e-barzh & ensoc'hañ (e-barzh) / (ken)staganñ & (en em) unaniñ,* (étym^t / *kompren e-barzh ud & ne oan ket 'kompren ! Ph prêter attention) KOMPREN (ub, ud)*

INTÉGRISME (20° < integer lat. & dér.) = *integrism m.-où / spered chapel... (m.)*

INTÉGRISTE (19°) = m.-ed f.1 : *ur beleg integrist, integristed ar brezhoneg zo i'e' !*

INTÉGRITÉ (14° < lat. -itas ; GR *anterinançz*) = *anterinded (f.) : l'intégrité du système (Inform.) anterinded ar sistem*

INTELLECT (13° < lat. - inter & legere - lire / v-br *intellec gl significationem LF 226 ; gaul.-celt. menman & v-irl menme, menn & gaul.-celt. messu- ie / μνήμη mnêmê / mnémo- & mind angl. / mens - sana lat.) MEIZ (m-br mez W mé – gall & vb medd-) m. : teurel meiz (porter attention / entent cerveau au fig. & skiant, spered / ispred & v-br/gall bred pysche)*

INTELLECTION (13° - n.vb. / itér. : ar) MEIZANÑ /-ATA

INTELLECTUALISATION (19° & Psy.) *meizadur m.-ioù*

INTELLECTUALISER (19° / *diveiza° Ki*) MEIZañ /-ATA

INTELLECTUALISME (19°) *meizerezh* m.-ioù
INTELLECTUALISTE (19°) *meizeg* /-ek* (ad.)
INTELLECTUALITÉ (18°) *meizidigezh* f.-ioù
INTELLECTUEL,-LE,-MENT (13° < bas lat. < inter / legere – gall *medd-* & *deall*, irl > *intleachtach*) **MEIZ** (m.) : niveau intellectuel *al live meiz* / **SPERED** : *labour-spered* (tâche int.), surmenage intellectuel *torr-spered* (*torr-korf*, *torr-kig* / *ki'torr*), intellectuellement parlant *a-fed meiz* / *spered*, physiquement & intellectuellement (*a-lazh-*)*korf* & *spered* ; (n.) *meizer* & *labourer-spered* m.-ion f.1 (NF Laënneg / *lenneg* lettré), (popul^t & Hélias) **INTELLEKTUAL** m.-ed f.1
INTELLIGENCE (12° < legere lat. - ie / sens ; GR *ententidig^uez*, *spered*) **SPERED** m.-où,-joù : *kalz spered en deus* (& *ur bern spered*), d'une intelligence vive... **SPEREDET-LEMM** (& *bas*, *berr*, *bihan* / *bras*, *frant*, *ledan* / *strizh*), (pratique) **ISPRID** m.-où,-joù, dénué d'intelligence **DIENTENT** / **DIGOMPREN** (T<JG & Ph), (sens) **SKIANT** (f.) : *ar skiant d'ober* (T<JG / Li<YR *skiant doh^o nentra*) ; ils sont d'intelligence (*emaint*) **A-UNAN**, en bonne (mauvaise) intelligence *en unvaniezh* / *dizunvaniezh g'ub* ; (slogan) Rennes, vivre en intelligence *R^oa^on 'tou^osk ar skiant / tud a spered* (cf. surnom) ; intelligence avec l'ennemi (*bezañ*) **GWERZHET** (da) : *gwerzhet oant d'ar Boched* (& *Bretoned gwerzhet d'ar "milis^s" / d'an nazied...*)
INTELLIGENT,-E,-EMMENT (15° < lat. / legere - *leen*) **SPEREDET** / **SPEREDEG** ad./-EK*, **SPEREDOG** (var. Li<YR & apprenant facilement) : *ur paotrig speredeg* / *speredet* (Ph-Prl) / **ISPRIDET** (Wu – Arz & gens intelligents *tud abil* Wu<EP, Prl & W<Ern.), **SKIENCHET** (TK<RKB / *skiantet*), (popul^t Ph) **INTELLIJANT** /int^oli:zn^v *intellijantoc'h eged na greder* (*loened* - bêtes - plus intelligentes qu'on croit), intelligent (des yeux – vifs Ki<HB) *krak-e-lagad* > *kragelak*, très intelligent (litote - L<JCM) *n'eo ket un hanter sod^o !* & il n'est pas (assez) intelligent *n'eo ket a-walc'h* (T<JG & *dientent*, *digompren*, *dispered*) & travailler intell^t *labourat spered hag all*
INTELLIGENTSIA (20° < russe / *intelligentzia*) = *an intelligentsia* / *sperejoù bras* (Paris...)
INTELLIGIBILITÉ (18° - appr^t) *ententidigezh* f.-ioù
INTELLIGIBLE,-MENT (13° < lat. ; GR *ententapl*) **ENTENTAPL***, & (dér.) *meizidig* /-ik*, (appr^t - surt^t oralement) **FRAEZH** : *komz her ha fraezh* (& *skrivet fraezh* / *diviz mad eo*)
INTELLO (arg. > péjor^t – Ph **PENN-POUNNER** !) : jouer aux intellos *c'hoari e benn-pounner* / **PENN POU** m. (antiphrase - ados c1000) & j'évolue intello (dictée Pivot 2005) *me zo troet penn-poud* / *aet da benn-pounner*
INTEMPÉRANCE (14° < *temperare* lat. ; gaul.-celt. *loncate* / v-br *esat* gall *ys(s)u* dévorer LF 165 - GR *divoder*) **DIVODEREZH** m., (al) **LONKEREZH** m.-ioù
INTEMPÉRANT,-E (16° part.prés. / lat. & tempus ; GR *divoder* / *dre voder* Ph) **DIVODER** ad., (pers.) **LONKER** (**BREIN**) m.-ion f.1 (& *lonteg*, *sec'hedeg* /-ik* & pp-et assoiffé)
INTEMPÉRÉ,-E (Rabelais 16° anc^t : air intempéré) **DIHARAK** / **DIZHARAK** (E)
INTEMPÉRIE (16° < lat. / tempus ; GR *direizamand* – pl.) **SEIZH AMZER** : *dindan ar seizh amzer* (& *gwall amzer* / *er seizh awel*), (méton.) **SKRIGNADENN** f.-où (*an amzer* & E *an amzer c'hai* < *gai*), **SKOULAD** m.-où : *erc'h*, *skorn zo skoulajoù* (T<JG & adage / intempéries d'avril) *Ebrel gant e gontelloù* / *A gign ar zaout hag al leueoù* (Ph *skoulfad ar goukoug* giboulée d'avril) & peu résistant aux intempéries (*yer bihan*) *gwag* / (*patatez*) *tener ouzh an amzer* (T<JG) / **PENN DROUG-AMZER** (Li) m.-où / *pennad-où amzer fall*, **KRI^zAJ** m.-où & *kaouadoù kri'aj* (Ph) ; (chômées / Agric. Li<MxM) *ober gouel grañj* / *devezh karrdi* (Ph & *devezh an ibilien*)
INTEMPESTIF,-VE,-MENT (18° < lat. / tempus) **DIGOULZET(-NET & dibred-kaer)**
INTEMPORALITÉ (20° < ad. / tempus lat. - v-br-gall *amser* / *am* irl) **DIAMZER** (n.-ioù)
INTEMPOREL,-LE (18° < tempus ; gaul.-celt. *amman* & v-irl *amm,-anna* & *aimser*) **DIAMZER**
INTENABLE (17° / tener lat. - *ha*) *n'oufed delc'hen* / **DIZALC'H**, (météo – *heol*, & *toufour*)
MONK (K & KK), (personne) **IMPADAPL*** (T-Go<DG) & (enfant surn. - T<KG) **Kerdrubuilh**
INTENDANCE (16° < lat. / in & tenere ; gaul.-celt. *smero-* - ie - D.) **MEREREZH** m.-ioù
INTENDANT,-E (16° < *superintendant* ; GR = *intendant a vor* & Kerenveyer 18° *intendant* / NF Le Mére, Merrou & fermier-métayer – NALBB n° 274-5 : ¾ pts) **MERER,-OUR** m.-ien f.1 :

merour an aotrou (trad. & contes - Luzel 19° *resevour ar maner*)

INTENSE,-ÉMENT (13° < in & tensus lat. & ie *ten- – gall *dwys* : *doues* m-br / *en toues*) **PUILH** : lumière *gouloù puilh* & (adv.) *a-builh* (NF Puil & dér., NL<NP Kerampuil), (souv.) **STANK** : *glizh, morenn stank* (Ph / Prl *Stank*), (adv. /mat/) **MAT**^e : *yen-mat*, (pluie & neige etc. - Ph & Bd<PH) **BRAS** /bras/ - A bref quantitatif comme mat / A long qualitatif) : *erc'h bras, glaw bras-bras & bras bras bras* /brazbraz'bras/ PlI (& *dour bras bar Ster / bihan*), (pluie intense et très attendue Li<YR) *hicho z eus glao° pinvidig !*

INTENSIF,-VE,-MENT (14° / intense) **STANK-HA-STANK** : l'élevage de porcs intensif *ar sevel moc'h stank-ha-stank / ar maga' gwiji a-gañchoù*, (parf. Wi<PYK) **A-FORS** /s/ : *labour a-fors, gober tan a-fors*

INTENSIFICATION (19° / intense) **STANKADENN** f.-où & n.vb.

INTENSIFIER (& s'intensifier - usu^t) **PUILHAat** / **STANKAat**^{*} : les tirs s'intensifiaient *stankaad a rae an tennou* & la pluie s'intensifiait *kreskiñ a rae d'ober dour / glav** : *kresket d'ober glô !*

INTENSITÉ (18°) **PUILHENTEZ** f.-où (cf. NALBB n° 174 - syn. Wu > beaucoup *puilhante' a*) & *stankted* f. (& du courant - ruisseau - *kas^s, nerzh an dour*) ; diminuer d'intensité **DISTANKAat**^{*} (Ph) & *euvriñ e nerzh*

INTENTER (14° < lat. Droit < in & tendere / *ten ; M.17° & GR 18° *intenti ur procès*) = *INTENTIñ* / *SEVEL PROSES^e* (*da ub / eneb ub* – base *SAV-* & vb *prozeziñ enep (d')ub*)

INTENTION (12° < lat. in-/tensio & ie *ten ; gaul.-celt. menmen - ie / C. *mennat*, GR *c'hoant, intencion / intañsion* Ph-Go attention portée) **MENNAD** m.-où : *ma mennad - oc'h ober* (trad. Ph & *mennoz*h dessein), **SANTIMANT** m.-où,-choù : contrairement à leur intention *enep d'o santimant*, (parf. - gaul.-celt. "skeltl-", v-irl *scel* > *scéal*, m-br *quehezl-ou* & NL Big. / Etocs) **KEL** / **KELOÙ** (m. / pl.) : c'était sans intention de vous insulter *ne oa ket a geloù ganti da iñsultiñ ac'hanoc'h / kel a vann ebet, & kel d'ober*, (usu^t & appr^t) **SOÑJ** n.-où : *g' ar soñj d'he daremprediñ, petra eo ho soñj ? , ne oa ket em soñj ober, bezañ e soñj (da / en sell da... - T & Go<KC), & c'était là mon intention depuis belle lurette *pell zo oan choñjal en dra-se* (conte Ph<JLR) ; dans cette intention *war an amboas-se & celle d'y aller en amboaz* da vont di (& en dant d'ober / edan monet, en enor da vont, e skeud ober)* & dans l'intention de la donner à ses enfants (Wu<Drean / segur, securitas - *savet un ti e-sigur er reiñ d'e vugale*, elle n'a pas l'intention de rester *n'EMA(-hi) ket da chom* (T<JG-Ph) ; à l'intention de (messe etc.) *GANT piw^e e oa an ofereñ ?* (T<JG-Ph)*

INTENTIONNALITÉ (20° - dér. / v-br rat NP & m-br) *ratoz(h)* m.-ioù, **SIGUR** m.-ioù (Wu<Drean *segur* - gall. & lat. securus)

INTENTIONNÉ,-E (16° pp) : bien, mal intentionné **MENNET-MAD^e** /-**FALL**, & *intañsionet-fall* (Ph *douget, tuet da*)

INTENTIONNEL,-LE,-MENT (18° & adv. GR *rat*) **A-RATOZ^H** /-**KAER** W / Ph *a-fetepañs(-kaer), a-fed-kaer & espres-kaer* > 'p'es-kaer...)

INTER- (lat. - ie ; gaul.-celt. = inter ambes gl V 5° & antar- v-br *entr-, intr* / Mat.<JM, Sport) & être en inter(vention), l'inter(urbain) > **INTER** & inter pares (lat., v-br (T<JG var. **ENTRE** / **ETRE**) = *eⁿtre pared* (pl.)

INTERACTER (frangl. / act- pp ie – gall *y naill ar y llall* : *c'hoari an eil àr an arall*) = *interaktiñ, C'HOARI KENETREZO*

INTERACTIF,-VE (20° Inform.) = *interaktiv(el)*, & *etreoberiant /-oberius* : modèles interactifs *modellou etreoberius* (MM<AB / o *c'hoari kenetrezo*)

INTERACTION (19°) *etre-ober*, « *etrewered* » (néol. MM<AB – m-br > interactionisme) m.-où

INTERACTIVITÉ (20°) *etre-oberiantiz* f.-où

INTERAGIR (20° < agere lat. / act-) *etre-ober (kenetrezo)*, & *ober an eil dre egile*

INTERALLIÉ,-E (20°) *interaliet / kenstag(et)*

INTERAMÉRICAIN,-E (*ken*)*etre Amerikaned*

INTERARABE = *interarabed & (ken)etre Arabed*

INTERARMÉES (20°) *etre-armeoù*

INTERARMES (20°) *e(n)tre armoù*
INTERASTRAL,-AUX,-E *etre-astroù*
INTERBANCAIRE (20°) *etre-bankoù*
INTERCALAIRE (14° < lat. ; gaul. Coligny bataran < (am)b-antaran D. / jour intercalaire & C. *entredou*) *etre (daou & etrelaket), & aboutet ; (feuille) etrelakaet / 'tre re all*
INTERCALATION (15° < lat. / v-br *emboles* < embolismus LF 446 – n.vb.) *etrelakad, & aboutiñ*
INTERCALER (16°) *etrelakaat**, (jour) *aboutiñ : un devezh aboutet*
INTERCANTONAL,-AUX,-E (19° Suis. – gaul.-celt. cantos, canton) *etre-kantonioù*
INTERCÉDER (14° < lat. / *cedere* (s'en) aller; GR *erbedi, mennat & ar Sænt a bed Doüe evidomp* & v-br-gall-irl *eriol-*) *DARBODiñ (evid ub, ober bazh-valan / marc'h-dimiaou Prl & erbediñ* recommander, *jubenniñ, ober jubenn etre ar familhoù)*
INTERCELLULAIRE (19° / *cella* lat.) *etre-kelligoù*
INTERCELTIQUE (20°) *etrekelt(i)ek** (KEAV) : *Kamp Etrekeltiek* /g/ ar Vrezhonegerien*
INTERCEPTER (16° < inter & *capere* lat. ; gaul.-celt. caio 5° gl V, NL) *KAEañ (ouzh - cf. NL Ouesquay & var. - Rostrenen < MS 'Wāzh-kae, disquay Tu diskae), (lettres – GR) sourpren lizheroù*
INTERCEPTÉ,-E (pp - Mat.<JM) « *etredalc'het* »
INTERCEPTEUR (20° avion) = *kaeour m.-ion*
INTERCEPTION (15° - n.vb.) *KAEAD (ouzh ud)*
INTERCESSEUR (13° < lat. ; GR *erbeder-yen* – pour mariage) *DARBODER,-our m.-ion f.1, (usu.) BAZH-VALAN f. (& bazhvalaner marieur / syn.)*
INTERCESSION (13° < lat.-io & inter / *cedere* ; m-br *advocacy* ; GR *erbedenn-ou*) *DARBOD m.où /-erezh m. (& droit seigneurial)*
INTERCHANGEABILITÉ (gaul. 5° *cambiare* gl V rem pro re dare) *KEMM-DIGEMM m.-où*
INTERCHANGEABLE (gaul.-celt. *cambion* PYL) *KEMM-OC'H-DIGEMM (& kemm-digemm)*
INTERCLASSE (20° < *classis* lat.) *EHAN-SKOL m.-où*
INTERCLASSER (20°) *etre-klas^siñ / klas^siñ kenetreze*
INTERCLASSEUSE (20° - dér.) *etre-klaserez* f.1*
INTERCLUBS (19°) *etre-kleubchoù (& 'tre meur a gleub)*
INTERCOMMUNAL,-AUX,-E (19°) *etre-komunioù (& parrezioù)*
INTERCOMMUNALITÉ (20° < com\mun-) *etre-komun (f.-ioù)*
INTERCOMMUNAUTAIRE (CEE & UE) *kenetre (ar CEE / UE)*
INTERCOMMUNICATION (dér.) *daremprederezh kentereze m.-ioù*
INTERCOMPRÉHENSION (20° Ling. / lat.) *etre-komprenidigezh (kenetreze) f.-ioù*
INTERCONNECTER (20° ; gaul.-celt. & v-br-fall... *re - ie *reg-*) *KEVREiñ (kenetreze)*
INTERCONNEXION (20° - gaul.-celt. & *ie com- / re(g)-*) *KEVRE (kenetreze) m.-où & n.vb.*
INTERCONTINENTAL,-AUX,-E (19° < lat.) *etre douaroù-bras (& kevandirioù < gall. / tir)*
INTERCOSTAL,-E (16° < *costa* lat. & roman etc. - duel) *DAOUGOSTOÙ*
INTERCOTIDAL (Géo. / marée & *tide* angl.) > INTERTIDAL
INTERCOURS (20° < *cursus* lat.) *etre-kentelioù (& m.)*
INTERCOURSE (Mar. < angl. – gall *cyfeillach*) =
INTERCULTURALITÉ (dér.) *etre-kulturad m.-où*
INTERCULTUREL,-LE (20° < *cult-*) *etre-kulturel*
INTERDÉPARTEMENTAL,-AUX,-E (19° - services *servichoù*) *etre-departamanchoù*
INTERDÉPENDANCE (vb inter / *pendere* - lat. - ar) *STAG-OUZH-STAG*
INTERDÉPENDANT,-E (20°) *STAG-OUZH-STAG (emaint)*
INTERDICTION (15° < lat. ; GR *difenn : an difenn deus an traficq, & eñterdi-ou*) *BERZ f.-ioù (période / ramassage du goémon) : e-pad ar verz (L) & n.vb. (& difenn défense)*
INTERDIGITAL,-AUX,-E (19°) *etre-bizied (Ph gaol & skalf ar bizied)*
INTERDIRE (13° < inter & *dicere* lat. - dire ; GR *difenn, entredya*) *BERZiañ,-iñ / BELZeiñ (W) : on nous l'interdisait berzet oa deomp ober, & berziet (berchet) a-walc'h e veze (& difenn défendre,*

diaotren désapprouver, *forc'hiñ* exclure & *harz* Prl-Ph) ; (fig. : étonner beaucoup) *SKODE(O)Giñ* : *chom skodeoget* (*skoet* & *teoget*), (méton.) *KALMiñ*, *MO(R)Tañ* (& *abafiñ*, *boemiñ*)

INTERDISCIPLINAIRE (20°) *etre-disiplinou* (& *etre meur a zanvez-skol*)

INTERDISCIPLINARITÉ (*an*) *etredisiplinañ*

INTERDIT,-E (13°-15° < lat. & dit pp ; C. *enterdit*, m-br *arabat*, *arabadou*) *ARABAD* m.-où / *ARABAT** ad. : *arabat** *butunat,-iñ*, *arabad°* ober trouz & (W) *arabad* 'm eus gober, *tra-walc'h* *arabadou* ! ; (parf.) *BERZ* / *BERZIET* : un devezh *berz* (& *gouel berz* fête chômée, pp *berziet* > *berjet*, *berchet*) & f.-où : jeter l'interdit *lak' berz* (*war ud*), (exclu) *FORC'H* m.-où & ad. (& *difenn*-où & ad.) ; interdit de droits civiques (trad. *ub*) *o tougen ar gouris-plous°*; (fig. – GR *abafet*, *saouzanet*, *souëzet*) *SKODE(O)GET* (vb *skoiñ* / *teogiñ*), *SOUC'HET* : *sou'het e veze dioustu* (T<JG / soc celt; *soc'h* = *STOUVET* / *zou'het* Prl : *souezhet*), (méton.) *KALMET*, *MO(R)TET* (& *abafet*, *boemet* & *balc'h* e *c'henoù*, *e veg en dour*)

INTERENTREPRISES (20°) *etre-staliou* /-añtreprijou

INTÉRESSANT,-E (18° part.prés. / esse - agréable - gaul.-celt. *dagos* & *gall da* > *os gwelwch yn dda* / *braf*, irl (*Dag*)*da*, & *breá*) *BRA'* (*da lenn* (T<JG-Ph), *DA* (*ganen gwelet se Ph* & *daw / da eo* - T<JG *me 'gav da*, & *ya da !*, *eo da !*, *'ra ket da !*), *DUDIUS* : *abadennou dudius*, un *eost dudius* (& *bourrus*, *dedennus*, *plijus* & *hoalus* / Prl passionnant *amStoarus*, *Stummus*), (avantageux) *EMSAV* : *n'eo ket emsav deomp / emsav(usoc'h) evidomp !*, (popul' Ph) *INTERESANT* : *ne oa ket gwall interesant* (& *'interesus'* - A.B. ; s'intéressant (à) *LODEG* (*en ud* – W & Wu <Livr *el labourer* ; faire l'intéressant ober e rouz & faisant son intéressant *hemañ neus ket gwelet gavr e vamm gozh 'krignañ kaol* (Go<DG – Yvias / Arv.T<GK *gwentañ e "non para" !*)

INTÉRESSÉ,-E (pp / vb esse - être) *INTERESSET* : *an dud oe intereset-kaer* (Ku) ; (financièrement) *LODEG* m.-ien f.1 & (*tud*) *AFARET* (Prl / Ph *aferet* & *aferus* / *tost d'o gwenneien* & *pizh-lous*, *pizh-lovr*) ; les intéressés (par la succession etc. – Dr Y.Gow<HB) *ar re o doa / o deus da welet* & *an dud e-barzh ar jeu*, (appr.) *GANT* : pas intéressé,-e *me n'on ket gant se* (T<JG-Ph *'maon ket g'an dra-he*), *bremañ ne vezer ket gant se !* ; intéressé (par l'argent - T<GK) *krafeg /-ek** (*war an arc'hant*), très intéressé (KW & passionné / *amStoaret*) *STUMMET* : *Stummet ged an dra-se* (Prl & Ku - Glomel) *stummet gant traou sort-se*, *prederiet* (*g'ud* – L<MM, VF & *darbare*, *siguret*), intéressée (personne / chien... par la nourriture de son maître à table TK<MxM & cf. Ph *sant Nigoudenn / gant e benn liboudenn...*) *LIBOUDENN* f.-ed,-où : *ul liboudenn !*

INTÉRESSEMENT (20° n.vb. : al) *LODENNAÑ* (*arc'hant ar stal...*)

INTÉRESSER (16° < lat. - inter & esse vb être / essence ; GR *qemeret lod* – financièrement) *LODENNAñ,-iñ* *g'ub* ; (captiver, charmer) *DUDIañ,-iñ* : *dudiet on bet gantañ*, (usu^t) *INTERESiñ* : pas facile de les intéresser *n'eo ket braw interesañ anehe°* (*er skol*), & elle s'intéresse *en em interesañ a-ra-hi* (Ph), *STUMMAñ,-iñ* : *n'int ket Stummet g'se* (Prl pas intéressés par ça / *amstoaret* passionnés) ; s'intéresser *PLEDAñ,-iñ* (T/Go *PLÉAL* *g'ud / ub*), *BEZAñ* *g'ud* : *me ne oan ket gant se*, (appr.) *GWEL'* : *ar re-se ne welent ket 'hanomp !* (nous, on ne les intéressait pas !)

INTÉRÊT (13° < lat. inter-est /-essere ; GR à intérêt *var gampy* & *diwar interest* – financier etc. : importer : quel intérêt pour toi ? *pe las dide* ?) *INTERES^t* m.-où : *netra 'med an interest*, *MAD* (f./m.) : dans son intérêt *evid mad ub*, *mad an holl*, *ar vro*, *e dud*, (cumulé) *ar mad diwar ar mad*, *ar vad diwar o arc'hant*, (appr^t - salaire) *GOBR* m.-où : *ur gobr 12%* & (d'usure) *KAMPI* m.-où : à intérêt *war gampi*, *war astenn* (& *astenn an arc'hant / kampiarded* Pll filous, garnements = *skampiarded* Are) ; capital et intérêt *danvez ha leve* & intérêt et capital / et principal (La Fontaine) *mad ha priñsival* (Go<FP) ; tu as (davantage) intérêt *emsav(oc'h - dit) mont*, ober (usu^t Ph & K), c'est dans son intérêt (santé *mont*) *DIOUTI* (T<JG) ; que intérêt ? *pe laz (dimp)* ? (Ern.-GR *pe las : pe vern ?* & *penn-bern din* Ph c'est sans intérêt - v-irl-gall corn *les : good – advantage, benefit*) ; (intérêt porté / soin & *evezh*) *PLED* m. : on leur portait trop d'intérêt *kalz re a bled a veze taolet dehe* ; (pour q.chose) *DUDI* m. : *dudi ar vugale* & intérêt ludique *diduell* f.-où (Diwan / dér.) ; intérêt (très marqué / passion – KW) > *STUMM* n.-où : *oat (eo) e Stumm g'an dra-se* (Prl / *Stummet*), *pep heni e stumm* (KW<PYK / *dedenn* – Diwan), porter quelqu'intérêt *kaout GOUT*

(*d'an dra-se - W & Ku...*)

INTERETHNIQUE (20° / v-br-gall *kenetl* gall *enedl*) = *brezeloù interetnik*, & *etre-kenelioù*

INTERFACE (Inform. – calq. / facies lat.) *etrefas^s m.-où*

INTERFÉRENCE (19° / - Mat.<JM) *interferañs f.-où / interferadur m.-ioù*, **ROUESTLIDIGEZH** f.-ioù (cf. **ROUESTL** / **ROST^R** Pll, Pgt & Ki<DK)

INTERFÉRENT,-E (19° / part.prés.) **ROUESTLUS** / **ROST^R** (ad. : **ROUESTL**)

INTERFÉRER (19° / interférer < angl. / lat. – Mat.<JM) *interferiñ*, (**EM**) **ROUESTLañ** (& var.)

INTERFLUVE (20° < angl. / fluvius lat. & flux ; gaul.-celt. 5° gl V *inter ambes* inter riuos) =

INTERGLACIAIRE (19° / glaç-) *etre-skorneier*

INTERGOUVERNEMENTAL,-AUX,-E (20°) *etre-gouarnamañchoù /-mantel*

INTERGROUPE (groupe < it. / germ. - *bodad*) *etre strolladoù* (m.-où)

INTÉRIEUR,-E,-MENT (15° < lat. - comp. / interus - in /-ter- ie ; v-br *parth* / *di-* & *a*, GR *diabarz* & *a-ziabarz*) **DIABARZH** /di^abarz\\$/ ad. & m., (adv.) **A-ZIABARZH**, (n.) **TU-DIABARZH** m. (Ph / Spt *an tu 'barzh*) : leur vie intérieure *o buhez diabarzh*, l'intérieur de la boîte *diabarzh ar voest*, *tu-diabarzh ar siminal*, *e diabarzh ar vro* (& *an abarzh / a-barzh & e-barzh*), (adv.) & *etre e sant hag eñ(v)* / *etre ma roched ha me*, *etre e chupenn ha heñv*, en son for intérieur *en e greizon* (& *en e greiz / askre*, *kaoued*) & paix intérieure *peoc'h an ene* ; (fig. / angl. : son home) **KÊR** f.-ioù (& art. / possessif) : *amañ ema e gêr*, *n'on ket aet eus ar gêr*, *ar gêr eo ar gêr*, femme d'intérieur *plac'h er gêr* (& *plac'h a gêr* Go & *pôtr 'gêr* personne de garde - anc^t à la ferme le dimanche), habitant de l'intérieur des terres (**Menez**) **MENECHARD** m.-ed f.1 / **PAOTRED AN ARGOAD** (Ph) : *erru paotred an Argoad !* ; (viens à l'intérieur) **TRE** : *deus tre !*

INTÉRIM (15° lat. / inter - ie ; GR *gouarnet etretant*) **ETRETANT** (adv. > m.) & faire l'intérim (de q^{un}) *ober evit (keginer) etretant*

INTÉRIMAIRE (18°) **ETRETANT** (m.-ed) & personnel intérimaire *labourierien etretant*

INTERINDIVIDUEL,-LE (19°) *etre-hiniennoù*

INTÉRIORISATION (19° : an) **DIABARZHIN**

INTÉRIORISER (19° Psy.) **DIABARZHañ,-iñ**

INTÉRIORITÉ (16° - appr.) **TU-DIABARZH** (m.)

INTERJECTIF,-VE (18° / jact- lat. : *ger*) **ESTLAMM**

INTERJECTION (14° < lat. ; Dr GR *galv*, *apell*) **ESTLAMM** m.-où & *estlamadell /-adenn* f.-où, (n.vb. FK : ar) **GOPAL** / **HOPal** (vb)

INTERJETER (15° < lat. Droit / *alea jacta est* – GR *teurel appell*) *teurel appell*, (appr.) **DOUGen an afer da Roazon** (Ph / *d'al lez-varn - Breujoù kent & sevel klemm*)

INTERLAKEN (NL Suis. < Interlappen / celt. **enter-locu-* entre lacs – D 173) =

INTERLIGNAGE (19° n.vb. : an) *etrelinenniñ*

INTERLIGNE (17° < *linea* lat. ; GR *entreligne eñtrelinegnenn*) = *etrelinenn* f.-où

INTERLIGNER (16°) *etrelinennañ,-iñ*

INTERLINGUAL,-AUX,-E (20° < *lingua* lat. / *teanga* gael. - ie / *teod*) *etre-yezhoù*

INTERLOCK (20° angl. / *lock* mèche... : tissu – gall *cyd-gloi*) =

INTERLOCUTEUR,-TRICE (16° < *loqui* vb lat. & *loquax* - ie / *labar-* celt.) **KENGOMZER** (& *kendivizer*, *kenbrezeger*,-our /-prezegour : *ken & lavarar - kant lavarar - adage*) m.-*(er)ion* f.1

INTERLOCUTION (dér. / lat.) *kengomzerezh* m.-ioù

INTERLOCUTOIRE (13° < *loqui* lat. Droit) *kent barn*

INTERLOPE (17° < angl. : intrus / *enterlopen* bas all. & all./-*laufen* vb / (to) loaf) **BORN** (fig.) : *ur vatimant vorn* (& *diskrupuilh*, *froder*)

INTERLOQUÉ,-E (18° pp ; gaul.-celt. soc - ad. / pp) **SOC'H /-ET** (Li<YR *souc'het oun choumet* - surn. *Yann Zouc'h* l'Interloqué & T<DG-KT *soc'het / amlavar*, *glas e c'henoù*, & *chom en toull ar sac'h* - Louargat T / Calahel - Ku) **ALKENET** / **ALKANET** (& *dialkanet-* Pll<PM ne l'étant plus)

INTERLOQUER (15° < *interloquor* lat. / *loqui* - Dr GR – gaul.-celt. *soccus* : soc > *soc'h & hoc'h*) **SOC'Hañ** / **SOUC'Hañ** (T-Go, Go<KC **ZOUHañ** & Li<YR / KW **SOU'Ho** < *souezh-*) : *soc'hañ*

ub, chom souc'het-net, ALKEN- / ALKANIñ : j'en suis resté interloqué (de ses propos - Kalaner Ku<RKB) ken 'oan chomet alkenet (gant e gomzoù)

INTERLUDE (19° < angl. / lat. – gall *anterliwt*) *etrepaouez m.-où*

INTERMARIAGE (19° / mariage) *etre-dimeziñ*

INTERMÈDE (16° < it. / lat.) *etre-c'hoari m.-où*

INTERMÉDIAIRE (17° < inter & medius lat. - ie gaul.-celt. Medio\lanon NL *Melon, Milan-o...* ; v-br *hanter = HANTER*) *ETRE : an talvoudoù etre (Mat.<JM), & hantereg /-ek* (ad.) ; (n.) HANTERER,-OUR (& médiateur) m.-ion f.1 : na pet hanterer zo etreze ! ; (entremise) HANTEREREZH m.-ioù ; servir d'intermédiaire HANTERIñ (etreze) ; sans intermédiaire DIHANTEREG /-EK* (& entremetteur/interprète *atrakour, atroper / jubenner*)*

INTERMÉDIATION (19° < angl.) *HANTEREREZH m.-ioù*

INTERMEZZO (19° Mus. < it.) =

INTERMINABLE,-MENT (14° < bas lat. / terminare & terminus – gall *diddiwedd*) *diziwez^h, 'nes termen, HIRBADUS, HIR HA PADUS (evel kaoz an arabadus Ph & T) ; (hum^l) LOSTEG (& NF) : un oferenn lostog (L) & keit hag ac'hann da Vontroulez / da warc'hoazh*

INTERMINISTÉRIEL,-LE (20° / ministre < lat. - ie) *etre-ministred*

INTERMISSION (17° < lat. ; GR *spanaënn, astal*) *SPAN m. (& spanaenn f.-où)*

INTERMITTENCE (17° ; GR) *SPANADENN /-AENN f.-où, n.vb. SPANAAD ; par intermittence A-BENNADOÛ, A-DAOLADOÛ (Prl & GR / KT tañs (ha) tañs & a-strañs /-adoù)*

INTERMITTENT,-E (16° < lat. / mittere – gall *ar brydiau, irl treallach*) *SPAN & spana(d)ennet, (en contact intermittent) ETRE STOK HA DISTOK / STOK-DISTOK, ETRE KROG HA DISKROG, KROG-DISKROG : krog-diskrog gant e labour (Ph-T & Klerg<BH), travail intermittent (spectacles) oc'h ober abadennoù tañs-ha-tañs / TAÑS-TAÑS (KT) & intermittents du spectacle (21°) tud krog-diskrog (tele), & (pl.) prantadourion (F3 / 2003 / usu^l) an intermitanted*

INTERMOLÉCULAIRE (19° / gr) *etre-molekul*

INTERMUSCULAIRE (18° / muscl-) *etre-kigennoù*

INTERNAT (19°) *skol-lojañ & da lojañ m.-ioù, un internat & lojeiz oa e (skol) Lokorn (Ki<RBI) ; (appr^l) PAÑSION f.-où : ar vuhez pañsion ; (médecin) micher medes^sin ospital f.-ioù*

INTERNATIONAL,-AUX,-E,-MENT (19°) *etrebroadel / etrevroadel : aferioù etrevroadel (& etre broioù) ; (joueur) c'hoarier etrevroadel ; l'Internationale (tr.1900) an Etrevroadelenn (f.-où)*

INTERNATIONALISATION (19° - n.vb. - an) *etrebroadeliñ*

INTERNATIONALISER (19° / inter - e(n)tre) *etrebroadelañ,-iñ*

INTERNATIONALISME (19°) *etrebroadelezh f.-ioù : etrebroadelezh ar broletaerion*

INTERNATIONALISTE (19°) *etrebroadelour m.-ion f.1*

INTERNATIONALITÉ (19° - an) *etrebroadel*

INTERNAUTE (fin 20° < Internet pl.) *tud Internet*

INTERNE (16° < inter\nus lat. ; GR *a ziabarz – Mat.<JM & à l'interne*) *A-ZIABARZH / DIABARZH (ad. > /dé'bars/ Ph) : rimes internes rimoù diabarzh & enklottenoù ; (élève) LOJ(I)AD m.-idi f.1 (NF Logéat – var.) / LOJOUR m.-(-er)ion/-ien f.1 & skoliad da lojañ m.-idi f.1 ; (médecin) medes^sin ospital m.-où*

INTERNÉ,-E (pp - fam^l) *SERRET / JERRET (Prl)*

INTERNEMENT (19° - n.vb. : ar) *SERRIÑ / JERRIÑ, SPARLAN (tud - en H.P. - ospital re sod)*

INTERNER (19° < inter\nus - gall *carcharu / karc'hariñ*) *SERRIñ (ub – Prl & Ph ar jañdarmed, prest emaint da'm jerri' - trad. & daspun / troiñ ar rod), (méton. Psy) SPARLAN : red eo bet sparlan anehi (Ph)*

INTERNET = *war Internet (& war ar rouedad, ar 'Genrouedad' / Web)*

INTERNONCE (16° / nuncia lat.) = *internoñs m.-ed*

INTEROCÉANIQUE (19°) *etre morioù-bras / 'meurvorioù'*

INTEROCULAIRE (19° < oculus lat.) *etre-daoulagad*

INTER PARES (lat. / *etre pared & pirion*) > INTER

INTEROSSEUX,-SE (17° / os) *etre'n eskern*

INTERPELLATEUR,-TRICE (16° < lat.) *GALVOUR m.-(er)ion f.1*

INTERPELLATION (14° < lat. ; GR *soumacion*) *GALVADENN f.-où (& areizh diatribe)*

INTERPELLER (14° < inter & pellare lat. / appellare & pellere ; v-br *galu & galuher*) *GALVer,-iñ (& var. – ALBB n° 207 appeler) : interpellé par la police galvet g'ar polis, (verbalement) MONT (da ub) : ha me aet dezhañ evel-se (Ph & T<JG)*

INTERPÉNÉTRATION (n.vb. : an) *emintrañ*

INTERPÉNÉTRER (20°) *em INTRañ (& en em)*

INTERPHONE (20°) = *pellgomz diabarzh m.-où*

INTERPLANÉTAIRE (19°) *etre-planetennoù*

INTERPOLATION (18° - Mat.<JM n.vb. : an) *interpolañ (& interpoladur m.-ioù)*

INTERPOLER (18° < polare vb lat. – Mat.<JM) = *interpolañ,-iñ, & etre-lakaat**

INTERPOSÉ,-E (14°) *HANTERET (etreze)*

INTERPOSER (14° < pausa lat. / gr παύειν ; GR *en em lacqât etre*) *etrebazhañ (ud), & (en em) LAKat 'TRE (tud), (s'interposer) HANTERiñ (etre an eil re hag ar re all)*

INTERPOSITION (12° - n.vb. : an) *HANTERiñ, & (an) etrebazhiñ ('tre daou dra)*

INTERPRÉTABLE (14° *hag*) *a c'haller jubenniñ*

INTERPRÉTANT,-E (part.prés.) *JUBENNER m.-ien f.1*

INTERPRÉTARIAT (19° - dér.) *micher jubenniñ (f.-ioù)*

INTERPRÉTATIF,-VE (18°) *JUBENN*

INTERPRÉTATION (12°<lat.) *JUBENNEREZH m.-ioù, (rôle) DISPLEGEREZH m. & n.vb. ; (Mat.<JM : an) interpretiñ (& -adur m.-ioù) ; fausse interprétation (un) DROUGINTENT*

INTERPRÈTE (14° < lat. - ie vb *fragen* all., sanskr prach interroger ; GR *jubenn & latiner, disclæryer*) *JUBENN f.-ed (& sens m. GR trad.) : avec interprète dre jubenn, (parf.) DISKLÊRIER / (Th.) DISPLEGER,-OUR m.-ion f.1 : displegerien Malmanche, (latin) latiner m.-ion (NF Latimier)*

INTERPRÊTER (12° < interpretari lat. ; GR *disclærya, jubenni – Mat.<JM & popul'*) *INTERPRETañ,-iñ : interpretet-kaer, (interpréter une chanson) LEUSKEL kanaouenn (Pll<PM = LR kana° kanaouenn), (traduire) JUBENNiñ : jubenniñ e gomzoù ; (préc' expliquer) DISKLÊRiañ (ar skriturioù GR), (rôle) DISPLEGañ (ar Pevar mab Emon), (exécuter – Mus.<PH) EMBREGiñ / SON (ud) ; mal interpréter (mal comprendre) DROUGINTENT, DROUKKEMER (pezh a glever)*

INTERPRÊTEUR,-TRICE (appr') *JUBENNOUR m.-ien f.1*

INTERPROFESSIONNEL,-LE (20° - calq.) *etre-micher(el)*

INTERQUARTIL,-E (Mat.<JM) = *interkwartil*

INTERRACIAL,-AUX,-E (20° < race ? germ. . v-br *coguenou*) *kevouenn, & etre-gouennoù*

INTERRANG (Agric. & bineuse inter-rang Go<KC biner l'interrang) *DIFOURKañ / RENKAJOU*

INTERRÉGIONAL,-AUX,-E (20°) *etre-rannvroioù (bed > rannvedoù)*

INTERRÈGNE (14° < lat. - ie ; GR *e-pad an entre-ren & etretant-roue*) = *entre-ren m.-où*

INTERROGAT (Droit – m-br vb, GR *enteroch, goulenn-ou*) *INTROJ m.-où (Pll<PM)*

INTERROGATEUR,-TRICE (16° agentif ; GR *un enterroger bras*) = *INTROJER m.-ien f.1, (dér.) GOULENNATAER m.-ien f.1 (& W atersour), (ad. – selloù) goulennus*

INTERROGATIF,-TIVE,-MENT (15° - gall *gofynnol* / Gramm.) *GOULENNATA : gerioù goulennata (& adverbou goulennata) ; (ad.) introjus*

INTERROGATION (13° < lat.-io = C. & GR *un interogacionicq verr*) = *INTROGAS^SION f.-où (ar skol – Ph), (ur) GOULENNOÛ & goulennidigezh f.-ioù (W atersadenn) ; point pik goulenn(ata)*

INTERROGATOIRE (14° < lat. ; GR *enterogator-you* : le subir souff an enterrogator Inquisition – n.vb. ur) *GOULENNATA : e-pad ar goulennata / introjiñ (& aters question, enklask enquête)*

INTERROGER (14° < rogare lat. - ie gr ὀ-πέγω, rij sanskr. (s'è)tendre vers, désirer ; irl *ceistaigh /c'es'ti:/ to question ; C. interrogaff, GR eñtorogi, interogeïñ & L 1900 beza interroget var eur sujet bennac*) = *INTROJiñ : i(n)trojet 'm eus Per (Pll<PM – en petit curieux / KURIUZ(ENN)iñ) ; (demander) GOULENN g' (ub) / GOULENNATA (itératif /-ata cf. W aters(iñ) questionner, diennañ*

cuisiner & *keusteurenniñ ub / kistioniñ* ; moi, je m'interroge *me zo 'kas goût hag-eñ* (Ph & W *me chal ha / E c'hwistim ?*) & il y a lieu de s'interroger pour savoir s'il vient demain *da ouiet maz ay 'benn arc'hoazh* (Kist.W<MN / Ph *lec'h 've da gas goût hag-eñ 'tey*)

INTERROI (Antiq. – Rome / roi) *entre-roue* (m.-ed /-rouanē)

INTERROMPRE (16° < lat. / rumpere ; GR *monet var gomps un all - & s'interrompre*) *ARSAV* : *dàet d'arsav* (W), *LAK' SAV war* (& s'interrompre) *CHOM A-SAV* ; (& rompre) *TORRiñ / TERRIÑ* (base *TORR*) : interrompre votre journée (*dont*) *da dorriñ ho tevezh*, & si le vent ne s'interrompt *ma ne dorr ket an avel*, quand la souffrance s'interrompra *pa dorro ar boan* ; (q^{um}) *MONT WAR GOMZ* (*ub & troc'hañ e gomz / troc'ho kôj ub* Prl & usu¹ Ph *dihanañ / ehanañ* cesser, *paouez, tevel*) ; dormir d'un sommeil interrompu *drailhkousket* (Ki<AH)

INTERRUPTEUR,-TRICE (16° élect. : bouton) *BONTON* m.-ioù (Ph), & *lazher-gouloù* (TES / *la'h ar gouloù* éteins ! & *la'her tud* Ph assassin) m.-ion-gouloù ; (pers. appr.) *TORR-PENN* m. / (qui interromp) *arsaver* m.-ion f.1

INTERRUPTIF,-VE (19° / ad. - W) *ARSAV*

INTERRUPTION (14° < lat. / ruptus > route – gall *rhwystr*) *ARSAV* m.-ioù : *he(m)b arsav* (W), *DISKROG* m.-où : *un diskrog labour*, (parf.) *TORR* m. (Diwan) ; (interruption de parole) *TAV* m. : *war-lerc'h un taw^e, ober un tav / tévet*, (& un silence) *TAVADENN* f.-où (& *dihan / ehan, paouez*), sans interruption (T<JG *ahano^o neuze*) *PENN-DA-BENN*

INTERSAISON (20° - usu¹ adv. / an) *HANV-GOANV* m.-ioù /-ioù

INTERSECTÉ,-E (sect- < lat.-gr - ie - ud) *TROC'H-DIDROC'HET / TROC'H-DIDROC'H* (ad.)

INTERSECTION (17° < secare vb lat. – de branches) *SKALF* m.-où : *betek skalf ar wezenn* (Ph / *gaol*) & (Mat.<JM) = *interseksion* f.-où ; (intersection de routes, rues) *HENT-KROAS* m.-où,-choù (& croisement *kroashent* / NL Pll *Kroas Hent Menez Big, Kroas Hent Mari Jaffre / Jawr...*)

INTERSESSION (19° / vb sedere - ie *sed) *etre-dalc'h* m.-où

INTERSEXUALITÉ (20°) *etre-reizhoù /-elezh* f.-ioù

INTERSEXUÉ,-E (20° < sexe & sect-) *etre-reizhet /-seksuet*

INTERSIDÉRAL,-AUX,-E (19° < sideris lat.) *etre-ster(ed)*

INTERSIGNE (20° < lat. médiéval & signum) *SINAD* m.-où : *gwelet sinadoù*, (parf.) *KELOÙ* : *keloù 'noe bet* (Ki & cf. NL Mar. Ki), *SEBLANT* m.-où,-choù (Ph-T & Prl / *Groix assaver* revenant, *skwer* prémonition > *skwel*, & pl. T *skwirio'*, *spurmant* apparition & *traou spont* – A. Le Braz)

INTERSTELLAIRE (19° / stella lat. - ie & s(t)ir celt.) *etre-stered /-steredegi*

INTERSTICE (16° < lat. ; v-br *scar-* - ie & sens div.) *SKAR* m.-ioù /-igoù : au plafond *skar ar sol* (Ph & *gwask an daol / moger, g(w)rem ar vag / boulc'h* – gall.)

INTERSTITIEL,-LE (19° - ad. / n. - *sker) *SKAR(IG) /-ENNET*

INTERSUBJECTIF,-VE (20° / sub- & jacta lat. / *sujed-ou*) = *inter-subjektivel*

INTERSYNDICAL,-AUX,-E (20° / gr) *etre-sindikad* & (une) *bodad etre-sindikajoù* (m.-où)

INTERTEXTUALITÉ (20°) *etre-test* m.-enn-ou / coll. (& cf. Diwan *kendave* coll.-enn-ou)

INTERTEXTUEL,-LE (20°) *etre-test(ennou)* / *kendestenn* (contexte - syn.)

INTERTIDAL,-AUX,-E (& intercotidal < *tide* angl. / all. *Zeit & time*) *etre-trec'h-ha-lanv** (var.) / *TRE-HA-LANO^o* var. *ETRE CHAL HA DICHAL*

INTERTITRE (20°) *etre-titl* m.-où (Diwan)

INTERTROPICAL,-AUX,-E (19°) *etre-trovanou*

INTERURBAIN,-E (19° < urbs lat. - *telefon*) *etre-kêriadoù /-trevoù* (NL *Trevou, an Treou...*)

INTERVALLE (13° < vallus lat. - *pieu / tres valles* gl V 5° trinanto gaul.-celt. ; v-br *entrmed* LF 161 & GR *enterval-ou, hed, a bennadou, a royadou* – entre table & mur) *GWASK* f.-où : *gwask an daol* (Y.Gow & Ph, NL *ar Wask* Pll-Skr le Goasq, carrière du Goasq), (Mat.<JM) = *interval* m.-où : intervalle de confiance *interval fiziañs* ; (temps) *KEID / KEHED* m. : *ar c'heid-se / keit-se*, (parf.) *KOULZAD / KOURSAD, ROIAD(IG)* m.-où (Big.<MR dim.) ; par intervalles *a-goulzadoù* (& Ph-T *a-grogadoù / a-frapadoù, Prl a-daoladoù, T a-lajadoù*)

INTERVENANT,-E (17°) *KOMZOUR* m.-ion f.1

INTERVENIR (14° < inter & venire lat. ; GR *donet (tredeocq), digouezout*) *DEGOUEZHout** : lorsque cela est intervenu *pa oa degouezhet an dra-se* ; (intercéder / intermédiaire) *HANTERañ,-iñ (evit sikour ub), & klask e du* ; (oralement) *KOMZ (en un diviz)*

INTERVENTION (14° < lat.) *HANTEROURAÑS* f.-où : *dre o hanterourañs (& hanterouraj / hantererezh médiation)* ; sans l'intervention de *PANEVE / KE NEVE (ub, d'ub)* ; intervention divine *dorn Doue (1940<LH)*

INTERVENTIONNISME (19° - appr^l) *hanterouriezh* f.-où

INTERVENTIONNISTE (19° / médiateur) = *hanterour* m.-ion f.1

INTERVERSION (16° < vertere lat. - ie) *CHAÑCH PENN (da ud) / PENN-OUZH-PENN*

INTERVERTÉBRAL,-AUX,E (18° < vertere) *etre-melloù / MELL-DIVELL (Ph & NF Mell)*

INTERVERTIR (16° < lat.) *CHAÑCH PENN* : *chañch penn d'ar fedoù (& eilpennañ inverser)*

INTERVIEW (19° < angl. < view & entrevue) *PENNAD-KOMZ (g'ub)* m.-où (& *troc'h-kont, frapad komz & kendiviz / emzviz*)

INTERVIEWER (19°) = *an dud interviewet & ober ur pennad-komz (g'ub)*

INTERVIEWE(U)R,-SE (20°) *saver pennad-komz* m.-ien f.1

INTERVOCALIQUE (19° < vocal, vox - ie) *etre-vogalennoù*

INTERZONE(S – Sport < it. / gr ζώνη, ceinture & vb sanskr. junāmi, joindre < ju) *etre-takadoù*

INTESTAT (13° < lat. & ab intestat ; GR *hep testament*) =

INTESTIN,-E (14° < intestinum lat. / intus ; C. *Coudet* = *courag* & GR *a ziabarz / parth - v-br*) : guerres intestines *brezeligoù a ziabarzh & (m.) en e gaoued* ; l'intestin (& pl. - GR *ar bouzellou o deus seiz guevaich hed an den pe hervez Hipocratès tryzecq ilinad*) *BOUZELLENN* f. (pl.) *BOUZELLOÙ > BOUELLOU, BOLLOW* : l'intestin grêle et le gros intestin *ar vouzellenn voan hag ar vouzellenn dew^e* ; parasites de l'intestin (vers intestinaux) *KEST* coll.-enn-où (Ph-Prl / *lenkern*) ; intestins bloqués (trad^l) *TAN-NOZ* m.-ioù-

INTESTINAL,-AUX,-E (15° - v-br, GR *qest*) : maladie intestinale *droug bouzelloù (bo'lloù - W)* ; vers intestinaux *KEST* coll.-enn-où

INTI (20° < ketchua *heol* – monnaie Pérou / l'Inca > *an Inka*) =

INTIFADA (انتفاضة *al-intifada* : révolte des pierres < soulèvement = *emsavadeg*) = *an eil Intifada (Palestinianed... / T<JG) MEINADEG* f.-où /-ier

INTIMATION (14° Droit ; GR & *espled-ou*) *intimas^sion* f.-où (& *espled* exploit – d'huissier)

INTIME,-MENT (14° < superl. / interior lat. ; gaul.-celt. *nessamon* superl.Acc, v-br, C., gall *nes* ; GR *mignoun ar galoun*) *NES* : *e nes^sañ mignon, NES-KAR (din) ad. & m. (pl.)-kerent : nes^soc'h-kar oa dezhañ, e nes^sañ-kar (& kar-nes familial Ph *pellgar, pellgerent / tostkar, kar-tost*) & intimement en don don(n)añ, & gant ma c'hwekañ gourc'hemenoù / soñjoù (mes pensées les plus intimes)*

INTIMÉ,-E (15° Droit – GR) *intimet*

INTIMER (14° < lat. / intimus ; C. *intimaff*, GR *intima*) = *intimañ,-iñ (ud da ub)*

INTIMIDABLE (19° - hag) *a c'haller abafañ*

INTIMIDANT,-E (19°) *ABAFUS (& abafaus)*

INTIMIDATEUR,-TRICE *ABAFER* m.-ien f.1

INTIMIDATION (16°) *abafamant* m.-où & n.vb.

INTIMIDÉ,-E (ad. / pp) *ABAF / ABAFET, MEZHENNEK**, (ub) *WAR E LENT (& timoré)*

INTIMIDER (16° < lat. & timidus vb timeo ; GR *ober aoun / gall brawychu*) *ABAFiñ* : *chomet 'oan abafet (Ph j'en restai intimidé / Prl *abaou^hein*), (rendre davantage timide) ABAFAt* vb 2, (parf. - syn.) LENTañ / LENTAat*, MEZHañ,-iñ (ub)*

INTIMISME (20°) = *an intimism* m.-où

INTIMISTE (19°) = *intimist* m.-ed f.1

INTIMITÉ (17° < lat. / in\tus - ie & tas sanskr. ; C. *nesaffded* & gall *nesnes*) *NESTED* f. : l'intimité de ses parents *nested e dud, & o nested, (être) dans son intimité nes-nes (da ub - ema-), (de son cœur) e don don(n)añ (e galon, e ene, en e askre, en e gaoued, en e greiz / e greizon)*

INTITULÉ,-E (GR *atitr* m.-où) : *ul levr, e ditl...*

INTITULER (13° < lat. / titulum ; GR *atitra*) *TITLañ,-iñ*

INTOLÉRABLE (13° < lat. / vb ; GR *ne aller qet da c'houzâv – ha*) *n'oufed tolerañ / ANDUR, GOUZANŃV (& dic'houzañvus), FALL-DU* (appr. Ph)

INTOLÉRANCE (16° - appr.) *DISHEGAR* m. (T), & (n. vb : an) *dic'houzañv*

INTOLÉRANT,-E (17° part.prés. vb tolerare & tolere - ie gr τολᾶν supporter, thulan goth. & salskr. tul prendre, enlever & *tulâ* balance / talent - Littré) *DISHEGAR*, & (appr^t) *dic'houzañv* ; (pers.) *EIZIG /-IK** ad. & m. : *hennezh so eidig !* (var. Ku)

INTONATION (14° < lat. - ie ton) *TON-MOUEZH* m.-*ioù*, (de q.chose – n.vb. : an) *TONIÑ* (*ud*)

INTOUCHABLE (16° < zuchôn germ. / tac\us lat. - ha) *n'oufed touch / didouch*, (appr^t sens fig.) *DIVORC'HED (-KAER)* ; (paria – appr^t < gaul.-celt. cactus / captus lat.) *KAEZH* m.-*ed* & *keizh* f.1 : *e renk ar geizh*

INTOX (arg. < TV / toxicus > *to^us^eg !*) *faos-keloù /-to^us^eg*, *GAOUIER* pl. (& NF / agentif)

INTOXICANT,-E (C. *piftri = benim*) *PISTRI*

INTOXICATION (19° - n.vb. : ar) *PISTRIANŃ*

INTOXIQUER (19° < lat med. < gr τοξικός toxicos poison - à flèche / τόξον toxon - arc) *PISTRIANŃ,-iñ* (& (*am*)*poezoniñ / pusuniñ & kontammiñ*)

INTRA- (lat. - ie / inter-) = *intra-* (& *e-barzh...*)

INTRA-ATOMIQUE (20°) = *intra-atomik*

INTRACARDIAQUE (Med.) *e-barzh ar galon*

INTRACELLULAIRE (19°) *e-barzh ar gellig*

INTRACRÂNIEN,-NE (Med.) *e-barzh ar c'hlopenn*

INTRADA (égl. < angl. / lat. – gall *yntredu*) *antre f.-où*

INTRADERMIQUE (Med. / gr δέρμα - ie & derti gaul.-celt.) *e-barzh tonn ar c'hroc'hen*

INTRADOS (17° Techn. < intra & dos - cebenna celt. > Cévennes) *KEINBANN* m.-*où*

INTRADUISIBLE (17° / vb tra\ducere - ha) *n'oufed (dis)troiñ* ; (en breton) *DIVREZHONEG*

INTRAITABLE (15° / 16° < tract-atus lat. ; m-br 16° *S.Nonn - Euit loezn du me so cruel* ; GR *amgestr, dig^uempenn, dishegarat – NF Le Garff*) *GARW^e, STARD-MAT / KRUEL* (*ouzh ub / evit...*), (le rester - *chom*) *DIFLACH* Ph T & (enfant, pers. – *ha nend eus ket*) *tu vat erbet dehoñ* (W<GH) ; il devient plus intraitable *krog eo da c'harvaad^o* (T<JG & *amjestr, dizoñv*)

INTRAMOLÉCULAIRE *e-barzh ar molekul*

INTRA-MUROS (19° lat. / murus - gallicus) = *E-BARZH KÊR* (*Sant-Malo, Konk-Kerne...*)

INTRAMUSCULAIRE (musculus lat. - ie gr μῦς mûs / mouse angl.) *e-barzh ar c'higennoù*

INTRANET (fin 20° / Inter\net) = *Intranet ar stal*

INTRANSIGEANCE (19° < trans & agere lat. - n.vb. : an) *DIBLEGINŃ*

INTRANSIGEANT,-E (19° < esp. : *unan*) *DIBLEG* (& *diblegus inflexible*)

INTRANSITIF,-VE,-MENT (17° < lat. Gram. : trans & vb ire / aller – gall *cyflawn : kevleun*) *didre* (*transitif verb tre*)

INTRANSITIVITÉ (dér. / NL) *didre* (m.)

INTRANSMISSIBLE (trans & mittere lat. - ha) *n'haller ket treuskas^s & treuslat- / lak...*

INTRANSPORTABLE (18° < portus lat. - ie - cf. C. *Dezoen / a-zoug*) *DIZOUG*

INTRANUAGEUX,-SE (rare / nuage, nue < nubes lat. / nimbus - ie *néb^hos gr νέφος, nephos, all. Nebel, russe & nem-eton celt.) : électricité intra. (Wu<Drean) *BROGON* (*toemnder*) coll.-*enn-où* (Ph *dared & taraned* Li<YR – NALBB n° 152-3 éclairs de chaleur dit 'épars' en gallo, & fulgurations Ph *dared zo luc'hed hep trouz*)

INTRANUCLÉAIRE (19° < nucleus) *intranukleel*

INTRA-UTÉRIN,-E (Med. < uterus) *e-barzh ar mammoù*

INTRA VEINEUX,-SE (19° < vena) *e-barzh ar gwazhioù, & pikurenn e-barzh ar gwazhioù* f.-*où*

INTRÉPIDE,-MENT (15° < trepidus lat. & vb trepere – v-br & gall *dewr, glew* NF & Glemarrec ; GR *disauzan*) *DISAOUZAN, DISPOURON* (& *Paotred dispont / Dispount, dizouj-kaer*) : (personne < chevreuil – gaul.-celt. iorcoc) *YO(U)RC'H* m.-*ed* f.1

INTRÉPIDITÉ (17° ; GR *hardizeg^{ez}*) *DISAOUZAN, DISPOURON* m.(-où)

INTRICATION (13° < lat.) *REUSTLEREZH* m.-ioù / *ROUESTL-* (m.)

INTRIGANT,-E (16° < it. ; GR *fourr e fry*) *ITRIKER,-OUR* m.-ion f.1

INTRIGUE (16° < it. *intriga*) *ITRIK* m.-où : *itrikoù tout !* (T) & (Prl) *trikamardaj* m.-où (& *ribouloù ub, trokellerezh*)

INTRIGUER (16° < it. / *intricare* lat. & *tricæ* embarras) *ITRIKañ,-iñ*, (q^{un}) *LAKat* DIAES* : *laket on bet diaes ganti* (Ph elle nous intrigue), (parf.) *ENKREZañ,-iñ*, (& enquiquiner) *KILHENNiñ, TRIKAMARDiñ* (Prl & *rikamardenniñ, trokellat*)

INTRINSÈQUE,-MENT (14° < *intra* & *secus* lat. – Mat.<JM) = *intrinsek* & (adv.) *end-intrinsek*, (appr. – m.) *ANEZHAÑ E-^HUNAN* (KW *e-gunan / a-ziabarzh*)

INTRIQUER (15° < lat. – var.) *REUSTLañ,-iñ*

INTRO (lat. & cf. ALBB n° 152 – E : (i)GOR) =

INTRODUCTEUR,-TRICE (16° < bas lat. ; GR *cunduer / cundui*) *DEGAS^SER,-OUR* m.-ion f.1 : de la pomme de terre *degas^ser ar pato* (cf. Lu / fin 18° *eskob ar patates*) ; (appr^t père) *TAD* m.-où : *tad ar brezhoneg*

INTRODUCTIF,-VE (16° - *pennad*) *DIGORIÑ / INTRUDU(iñ)*

INTRODUCTION (13° < lat. & C. – de q.ch.) *DEGAS^SADUR* m.-ioù & n.vb. ; (écrite, orale) *DIGORADUR* m.-ioù & *pennad-digeriñ* m.-où-, (de q^{un}) *DIGOROU* pl. : *ober un tamm digorou* (Ph & *digorañs* présentations / de l'initiative - Go<SL *dizintrudu* / déverbal) *INTRUDU*

INTRODUIRE (13° < *intro* & *ducere* lat. ; C. *introduaff* – q.part) *DEGAS^S* (*ub, ud*) : c'est toi qui les a introduits ici *te an heni en deus degas^set anehe^e amañ*, (dans) *FOURRañ,-iñ, PLANTAñ,-iñ, LAKad^e* 'BARZH : *plantañ ul loa e-barzh e veg, DIGORiñ (un afer), SILañ,-iñ : silañ brezhoneg er skol, & introduiñ* (cf. Go *intrudu*) ; (s') *EN EM LAERezh E-BARZH (ti ub)* ; (q^{un} à l'église *ilizañ*)

INTRODUIT,-E (ad. & très introduit chez q^{un}) *DIGOR TI (ub da unan all...)* / *INTRUDU*

INTROIBO (lat. / messe lat. – titre J.Riou) =

INTROÏT (lat. / messe ; GR *an introitè*) =

INTROMISSION (16° n.vb / *mittere*) *PLANTAÑ E-BARZH (ud & (ar) fourrañ, sankañ, sikañ)*

INTRONISATION (14° < trône - n.vb. : *an*) *TRONIÑ*

INTRONISER (13° < lat.-gr *θρόνος*) *TRONañ, -iñ (ub)*

INTROSPECTIF,-VE (19° / gr *σκέπτομαι*) *imbroudus*

INTROSPECTION (19° / *spect- un*) *imbroud-spered* m.-où

INTROUVABLE (17° < trouver - appr^t) *DIBAOT(-KAER)* : *ul levr dibaot & (ha) n'oufed kavout / 'digavadus'* ; chose introuvable (*ar paotr kozh zo*) *en e goazez warnañ* (Go<FP / Ph) il y a parfois des objets personnels introuvables *a-wechoù 'azev 'n nen war e spered !*

INTROVERSION (20° - appr^t) *diseblanted* f. & (n.vb.: *an*) *hurus^senniñ*

INTROVERTI,-E (20° / *vertere* - *unan*) *DISEBLANT(-KAER)* : *re diseblant oa* (Ph), (métonymie Are<GL) *HURUS^SENN* (f.)-ed : *map-kast hurusenn !, EN E DORTOU* (& *penneg / Prl e-gunanig*)

INTRUS,-E (14° < lat. médiéval ecces. < *intro\trudere*) = *INTRU* (m.) : *beleg intru* (constitutionnel / *person touer*), (*N*)*OSTANT* m.-ed : *piw eo an nostant-se ?*

INTRUSION (14° < lat. / vb – *an*) *emlaerezh (e-barzh)*

INTUBATION (20° < angl. / tube – n.vb.) *KORZENNiñ*

INTUITIF,-VE,-MENT (15° < lat.) *dre sant, (unan hag) a sant (diouzh an traoù)*

INTUITION (16° < lat. scolastique - *in* & *tueri* - voir ; gaul.-celt. *sentu* - ie) *santadenn* f.-où (Diwan), *santadur* m.-ioù & n.vb., avoir de l'intuition *santout diouzh an traoù...*

INTUITIONNISME (20°) =-ism m.-où

INTUITIONNISTE (20°) =-ist m.-ed f.1

INTUITU PERSONÆ (eu égard à la personne - Droit) =

INTUMESCENCE (17° / *tumere*) *AROUEZ (ar jod)* coll.

INTUMESCENT,-E (Ph - appr^t) *AROUEZET (he zezh...)*

INUIT (anc^t - péjor. / viande crue - Esquimau *Eskimo*) = *Inuit* m.-ed f.1

INUKTITUT (lang. - Inuits) =
INULINE = (*Inulin* – YG)
INUSABLE (19° / user – *koad ivin*) *IM(M)ANKAPL** (TK<RKB), (*bragoù, & danvez*) *POTOP* (Ph < peau de taupe / *tok blew goz & mole\skin* angl. > moleskine & molesquine id.)
INUSITÉ,-E (15°) *DIZIMPLIJET*, & *ne ve' ket implijet - ar pos-se...* (*ba Poullaouen !*)
INUSUEL,-LE (18° usualis < usus & GR) *DIGUSTUM*, & *ha n'eo ket kustum / boas...*
IN UTERO (& uterus - lat.) =
INUTILE,-MENT (14° < lat. - vb uti pp usus ; m-br *diauancc*, GR *didalvoud,-ecq, didalvez*) *DIDALVOUD* ad. & m. : *ne vo ket didalvoud*, (parf. - syn.) *DIAVAÑS* : *diavañs mont* (Are<GG) & *inutul* (trad.), il est inutile (vain L) *aner eo (deoc'h), arabad eo (deoc'h), n'eo ket / ne vo ket daw (dont / pennfollañ), ne dalv ket ar boan (deoc'h), n'eo ket 'boan (ober), n'eo ket un avañs (deoc'h)* ; courir inutilement *redeg ar c'had & course, tournée...* inutile *tro c'houllo, tro-wenn* (T<JG-Ph), travail inutile *treiñ mein da sec'hañ* (T<JG) & inutile de les réparer (filets) *pec'hed dresañ anezo*, totalement inutile *evel skeiñ piz gant kastell an Taro* (T<JG) ; bouche inutile & fig. *KOLL-BARA / KOLL-BOUED* (T<JG-Ph & noms de chiens / NF Pg Colcanap...)
INUTILISABLE (19° - *traoù ha*) *n'oufed implij*, (appr^t) *KONDAONET* : *rouejoù kondaonet* ; (véhicule après accident) *BRAEET / BRE^wET (he mobilet)*, (produit - ex. / farine *bleud*) *DINERZH*
INUTILISÉ,-E (19° & pp inusité < usus lat. / Diuset NF) *DIZIMPLIJ /-ET / DIUZ**
INUTILITÉ (14° < lat. ; GR *didalvoudeg^uez*) *DIDALVOUDEGEZH* f.-ioù : *didalvoudegezh o buhez* ; (chose) *DISTERACH* m.-où (& *turubailhoù*)
INVAGINATION (18° < vagina lat. / NL Go - n.vb. : ar) *GOUINIÑ*
INVAGINER (19° Med. – s'invaginer < vagina lat.) *GOUINañ,-iñ*
INVAINCUI,-E (15° ad./pp) *DIDRECH' /-ET*
INVALIDANT,-E (20° - v-br-gall *nam*) *NAMM*
INVALIDATION (17°) *nuliadur* m.-ioù & n.vb.
INVALIDE (16° < lat. < validus, vb valere ; GR *didalvez, divalo – arri*) *DIVALO°* (T / *DIVALAV**: *paotr kozh divalo*), *NAMMET, TOC'H(IG)* ad. & m.-ed (NF), (euphémisme / nourrisson) *MAGADELL* f.-ed ; (Droit) *DIDALVEZ & nuliet* (T<JG *amparfal & ampifur / ampustur* Ph)
INVALIDER (15° Droit / validus & vb) *NULiañ,-iñ* : *nuliet ar vot* ; (q^{un}) *NAMMañ,-iñ (ub)*
INVALIDITÉ (16° < lat. & vb valere ; GR *didalvoudeg^uez un acta – Dr*) *NULENTEZ* f.-où / *didalvoudegezh* (inutilité) ; (Med.) *NAMM* m.-où : *abalamour d'he namm*
INVAR (marq. < apocope /-variable) =
INVARIABILITÉ (17°) *DIGEMM* m.-où
INVARIABLE,-MENT (14° < varius & vb variare) *DIGEMM (-KAER / KEMM-DIGEMM)*, (Pll<PM - adv. - usu^t) *EVEL KIS-HA-KUSTUM* : *pourmen e gi evel kis-ha-kustum*
INVARIANCE (20° - Mat.<JM) = *invariañs* f.-où
INVARIANT (19° part.prés. - Mat.<JM) = *invariant*
INVASIF,-E (18° < vadere / va - usu^t Ph) *MAC'HOM*
INVASION (12° < bas lat. - vb in\vadere / va... ; GR *mahomerez*) *MAC'HOMEREZH* m.-ioù (& *mac'homadenn* - un - envahissement / (*mil*) *mac'homet* Ph), (armée) *ALOUBADEG* f.-où & 2 / *ALOUBEREZH* m. (& Prl *arloup / loup*) ; (de q.ch.) *LASTRE* m.-où & n.vb. (Ph *lastred / lastez*), (n.vb. - an) *ENKOMPIO* (*leurioù gant louzoù fall*), invasion de végétation : *ur skoulad sklaerig* (Pll & Pll<PM *skoulad alc'hwejjenn* - invasion de ravenelle etc. / *skoulad vague de (neige)*, & *Ku skoulfad ar goukoug, lanwad flux de varech, & gourleniad bezhin / koad peñse*)
INVECTIF,-VE (15° < in & vehere vb / véhément, véhicule - Littré / Quadriloge inv.) *laet*
INVECTIVE (15° < lat. ; GR *comps depitus, dichecq*) *LAETADENN* f.-où (& *laed* m.-où)
INVECTIVER (16° - lat. / vehere) *LAETAat** (Wi & *laediñ*), (métonymie : aboyer) *HARZHal* (*war ub*), (s'invectiver) *EN EM VEGETat* (Prl)
INVENDABLE (18° / vendre lat. & vénal) *DIWERZH* : *traoù diwerzh*
INVENDU,-E (18° pp) *DIWERZHET* & *invendus traoù diwerzh*

INVENTAIRE (14° < vb lat. ; GR *inventor-you* – de biens dit ‘rainable’ 22) *RENABL* m.-où : *pa oa bet graet ar renabl*, (revue des biens avant mariage) *GWELADENN* f.-où (& *gwel /-adell, -edenn*) : *deuet d'ober gweladenn du-mañ* ; (des Églises) *IÑVANTOR* m.-ioù : *da vare an Iñvantor*

INVENTER (15° < in & venire lat. ; GR *inventi, feinta / fiñcha*) *IJINañ, -iñ, INVANÑTiñ* : *gouest d'iñvantiñ traoù* (Ph & *ar vosenn T<JG*) & capable d'inventer (n'importe quoi) *mad da supozi°* (T<JG), (appr.) *SEVEL* (base *SAV-*) : *ur gaoz savet, anvioù savet dehe* (Wi<FL) & inventer l'eau chaude / le fil à couper le beurre *tuchant e vo graet ar pevar c'horn ag ar Bretagne dehoñ* (W<FL), il n'a pas inventé la poudre *ganet oa d'ar sadorn da noz* (*war-lerc'h ar c'hrapouezh / teuc'h & empentiñ, faltaziañ, fentañ, livañ / troadañ gevier*), il ne sait plus quoi inventer (JCM) *ne oar ket ken e peseurt toull lammat*

« **INVENT(E)RIE** » (gallo / menterie & oc - esp. *mentira*) *invanterezh* m.-ioù

INVENTEUR,-TRICE (15° < agentif lat. ; GR *inventor* m.-ed) *IJINER* (& *ijinour* ingénieur), *IÑVANTER,-OUR* m.-(*er*)ion f.1 (& *iñvantour* gaouier W<Drean)

INVENTIF,-VE (15° < lat. ; GR *igignus, inventus*) *ijinus, iñvantus* (& T<JG *itrik ganto*)

INVENTION (13° < lat.-io / venire ; GR *inventadurez, igin da inventi* & l'Invention de la Sainte-Croix *gouel ar groaz / gouel Christ e maë* – une invention) *IJINADENN* f.-où, (de l'invention) *IJINADUR* m.-ioù (cf. *IJIN* engin, génie, imagination) ; (péjor.) *BOULC'H* m.-où & coll.-enn-où : *ne gredan ket a voulc'hennoù ar sort-se !* (T<JG / *pourc'h-enn-où & kavadenn*)

INVENTIVITÉ (20°) *iñvantadurezh* f.-ioù

INVENTORIAGE (n.vb. : *ar*) *RENABLIÑ*

INVENTORIER (14° < lat. / inventaire ; GR *inventorya*) *RENABLIñ* (*douaroù hag oustilloù* – Ph), (parf.) *IÑVANTORIAñ, -iñ* ; biens inventoriés (Go<FP) *an istimas^sion*

INVERIFIABLE (19° < verus lat. & ie - *ha*) *n'oufed gwiriañ*, (appr.) *GWIR PE GAOU !*

INVERNESS (NL Écosse < gaelique *inbhir-nis* < *in-ber-* = aber br-gall. NL & NR Ness)

INVERSABLE (17° / vb in\vertere) *EILPENN, TU 'N ESKEMM*

INVERSE,-MENT (17° < lat *inversus* - in & versus / envers ; v-br-gall *enep in enep*, v-irl *enech* face) *AR-ENEB*, (n.) *TU-ENEP* & *an tu'r eneb / àr-enep* (Ph *tu-gin* envers & *tu-kontrel* sens contraire / Prl *àr e amdu, en amgin & tu 'n eskemm, & ar-c'henoù*) ; (Mat.<JM) = *elfennoù invers, figurennoù invers, & an invers eus 2* & (adv.) « *end-invers* » / *EN TU-ENEP* (& (*tu*) *a-c'hin*)

INVERSER (19° < versus / invertir) *LAK' EN TU-ENEP* (& *àr-eneb*), (Mat.<JM) *inversiñ* (& *i(ñ)versiñ* – popul' & *eilpennañ* renverser, *c'hweniañ / a-c'hwen, tuginiñ* invertir & *lakad àr he genaou* – adage / Marion du Faouët & Prl)

INVERSEUR (19° Techn.) *EILPENNER* m.-ion (f.1)

INVERSIBILITÉ (Mat.<JM) « *inversadusted* » (f.)

INVERSIBLE (20° - Mat.<JM) « *inversadus* »

INVERSION (16° - déverbal) *EILPENN* m.-où, (*un*) *EILPENNAÑ* (*frazennoù, gerioù, talvoudoù*), (*an*) *TUGINIÑ / TU-GIN* ; (Mat.<JM) = (*an*) *inversiñ /-adenn* f.-où /-adur m.-ioù) & faire une inversion (de langage etc. - T<JG *lavared, ober*) *E GIN / A-C'HIN*

INVERTÉBRÉ,-E (19°) *DIVELL* (surn. Ph *mell-divell* & vb Y.Gow) ; les invertébrés *an divelled*

INVERTI,-E (19° - fam. Ph *dre-dreñv*) *a-c'hin*

INVERTIR (13° < lat. - in & vertere) *TUGINIñ*

INVESTIGATEUR,-TRICE (16° < lat.) *imbrouder* m.-ion f.1 & (ad. < FV) *imbroudek**

INVESTIGATION (14° < lat.-io ; v-br *a olguo* > [(h)em]-olc'h LF 69) *imbrouderezh* m. (& sens pl.), (une investigation) *imbroudadenn* f.-où

INVESTIGUER (20° calq. < angl. (*to*) *investigate*) *imbroudiñ* (& *c'hwiliañ*)

INVESTIR (13° < in & vestire lat. - d'une fonction) *KADORIAñ* (*ub*) ; (Milit. < it.) *GRONNAñ, -iñ* (*kêrioù* & 16° *lakat seziz war Wengamp* – trad. & *kelc'hiañ*) ; (argent < angl. – gall *budd-*) *POSTAL* (*argant*) / *LAK'* (*arc'hant*) *E-BARZH* (*an afer*) / *PLAS^siñ, avañsiñ* *mouneiz* (Li / *ARREZAñ*), & (fig.) s'investir dans son travail *lakad e boan e-barzh e labour / KEMER POAN* (*g'ud / ub*)

INVESTISSEMENT (18° - siège de place forte n.vb. : *ar*) *lakat seziz* (*war Wengamp*) ;

(économique) *lakadenn* (arc'hant) f.-où & n.vb. (al) LAKAD^e ARC'HANT, PLAS^sIÑ, POSTAL ARGANT / ARREZIÑ, (déverbal) *ur POST ARC'HANT*, faire des investissements dans la filière aviaire *ober frejoù ewit pezh eo sevel yer* (Guerl. TK<F3) ; (Psy.) KEMER POAN m. (n.vb)

INVESTISSEUR (20° - dér.) *laker arc'hant, postour argant m.-ion* (f.1)

INVESTITURE (15° < it.-ura - gall *arwisgo /-wisko* / GR le roi lui a donné l'investiture du duché de Penthièvre *bet en deus digand ar roue dugaich Pentreou*) *kadoridigezh f.-ioù* (ar barzh & fig.)

INVÉTÉRÉ,-E (15° pp < lat. ; GR *grizyennet / cozet e-barz ar pec'hed, qinvyet gand ar pec'hed*) *gwriziet* (*gwriziennet*) / KINVÏET, KOZHET ('barzh an dra-se) ; (personne - buveur invétéré) BREIN : *lonker brein, SAC'H* (ud) : *ur sac'h gwin, ge(v)ier* (& *ur moull gaouier Wu<Drean*), *ur sac'h malis*, voleur invétéré LAER-TIGN (Li<YR / T<JG & *lonker achu, daonet, touet*)

INVÉTÉRER (s'invétérer < in\vetere lat. < vetus - GR *gwrizyenna & coza, qinvyaa*) *gwriziañ* (cf. (s') enraciner *gwriziennañ*), KEVNIañ / KINVIañ (a bell zo) / KOZHAñ (e-barzh / pec'hed)

INVINCIBILITÉ (16° - déverbal : an) DIDREC'H m. (& n.vb)

INVINCIBLE,-MENT (14° < invincibilis lat. / vincere & veni vidi vici ; gaul.-celt. trexso & NP : superl. ; GR *didrac'h-, difæzapl*) *didrec'hus, TREC'H* (d'an holl / trec'h gouenn & NP *Trec'hmeur / Trémeur* - fils de Triphine & Conomor, & devises *Gournadeac'h, Gournagil / Dirnador{r}...*)

INVIOUABILITÉ (18°) *sakradurezh f.(-ioù)*

INVIOUABLE,-MENT (14° < lat. & vb violare - ie gr βία force, violence ; GR *fidelled divancq* & le serment doit être inviolable à un chrétien *ur c'hristen na dle nepred terri e le* - appr^t sacré) SAKR : *gwirioù sakr / sakr-ha-santel* (sacro-saint)

INVIOUÉ,-E (15°) DIVOULC'H /-ET (Ph & disaotr)

INVISIBILITÉ (16° < lat.) DISGWEL / DIWEL m.(-où)

INVISIBLE,-MENT (13° < bas lat. & visus / video ; GR *diaznad / gall anweledig*) DISGWEL / DIWEL(-KAER) : *chom disgwel* ; Homme Invisible *Youenn Gaou* (trad.<PJH)

INVITANT,-E (19°) KOUVIOUR m.-(er)ion f.1 (NF) & puissances invitantes *ar gouvierien*

INVITATION (14° < lat.-io ; GR *couvy, pedenn*) PEDADENN f.-où : *bet 'h eus ar bedadenn* (Pll) / (coll. & orale - à la noce) PEDADEG f.-où & 2 : ont-ils fait leur tournée d'invitation (à leur noce) ? *ha bet eo ar bedadeg ?*

INVITATOIRE (GR terme de bréviaire) *invitator* (m.-ed)

INVITE (18° - déverbal) PED m., KOUVI m.-où

INVITÉ,-E (19° pp - unan) PEDET : *ar re bet pedet, an dud pedet* (Ph pl. / *me n'on ket pedet !*), (parf. W) KOUVIAD m.-idi f.1

INVITER (14° < in\vitare bas lat. & vit ; GR *pidi, couvya* / Couviour NF) PEDIñ (PIDIÑ - base PED- & ad-,as-/ das-) : ils seront invités *pedet e vint / pedet 'vi sur*, (& convier) KOUVIañ,-iñ

IN VITRO (19° lat. : in gwer) =

INVIVABLE (20° / vivere vb lat. - ie gr βίος vie, beo gaél. & gall *byw* vivant, sanskr. *jiv* vivre - protestataire & bougon Prl-Ph & Wu<Drean) DIREZON : *tud direzon* (NF Diraison vb *direzonat*), *tud yaouank direzon a vez* (en tren) & (re, tud - ha) *n'eo ket bra' beviñ gante* ; il m'est invivable *n'em eus ket ma bev getoñ* (W<GH / Ph *un us-tud hennezh & ur skuizh-tud, ur grev-tud !*)

IN VIVO (19° lat. ; gaul.-celt. citbio > in bio : beo° / bew^e) =

INVOCATEUR (invocare vb lat. < in & vox - ie / gr & uepos gaul.-celt. & *adgarion* Acc.-garios / *gar(m)* cri & v-irl *ad-gair* D 148 & 156 porte-parole druidique prêtre *gutwater / guth* v-irl voix) *aspeder* m.-ion f.1 (& (evn) *garmer / galver*)

INVOCATION (12° < lat.-io ; gaul.-celt. ΓΑΡΜΑ(N) gallo-gr Alise 21 PYL 61 = *garma(n)* ; GR *pedenn da Zoüe pe d'ar Sænt* & m-br *S.Nonn* vers 944 *gret vn conjur : koñjur*) ASPEDENN f.-où

INVOCATOIRE (17° - dér. / vox) ASPED (cf. *ped* & *asped / dasped*)

INVOLONTAIRE,-MENT (14° < voluntarius lat. & volo S1 ; GR *pez ne deo qet youllecq / eoullecq, disyoullecq & a enep an youll* - Ph usu^t) NES-GOULL : *ma'm eus graet eo nes-goull, bez sur !* (& *heb-youll / dirat - hep rat din / hep goût din & heb (a) 'out dit*)

INVOLUTÉ,-E (18° < volutus pp volvere) DISTROELLENNET

INVOLUTIF,-VE (Mat.<JM / in & volvere lat.) = *involutiv(el)*

INVOLUTION (14° < lat. / Pont-troell – n.vb. : *an*) *DIDROIÑ*, & Mat.<JM) = *involus^sion* f.-où

INVOQUER (14° < invocare lat. / uox & gr ἔπος récit oral > épopée / uepos gaul.-celt. & uedi- : uediiumi S1<Chamalières & v-irl *guediu* > *gui* prière vb *guigh*, gall *gweddi* prier & a' *we'-se* Tu / *arwez(ioù)*, *arve'iou* Ph ; GR *pidi Doüe pe ar Sænt*) *ASPEDiñ* (*ub – pediñ, adpediñ & daspediñ*), (fig.) *gervel* (*d'e soñj – base galv*)

INVRAISEMBLABLE,-MENT (18° - calq.) *diwirheñvel*, (fig.) *DIHANÑVAL*, *liw^e ar gaou warnañ*

INVRAISEMBLANCE (18° / verus lat. - ie & uiros gaul.-celt. - I long) *diwirheñvel* m.-où, (des invraisemblances) *LERBACHOUÛ* pl.: *kontañ a rae lerbachouÛ* (Ku / Ph<AT) *PITENNOÛ* (Ph<AT), *LIBORNAJ* m.-où /-achouÛ (Prl & *bobionaj, torionaj*)

INVULNÉRABILITÉ (18° / Kerloas) *dic'hloas* f.-ioù

INVULNÉRABLE (16° < vulnerus lat. / vulnus -ie & all. *Wunde, wound* angl. & *vrana* sanskr. plaie – gall *na ellir ei anafu, heb fan gwan*) *dic'hloas* (RH *dic'hloazadus*)

INZINZAC (NL 56 < Disinsac & Lochrist < loc- & locus : *an*) *ZINZAG* (-*LOKRIST*) / *DINZAG*

IO ! (excl. / joie chez les Grecs : « Io ! tu seras sans cesse / Des fontaines la princesse » - Ronsard 16° / *yaw* Ph *yô ! allons-y ! > Yô ! peogwir e vi atô / Priñses Pennfeuteunio*')

IODE (19° < gr ἰοειδής iôdês violet – gall *iod* – Mar. Li<YR *kemend a liod e-barz^o*) *IOD* / *LIOD* m.-où : *ar c'hilo iod* (Tu & cf. L *soud*)

IODÉ,-E (pp) *IODET* : *aer iodet* (& *c'hwezh liod*)

IODER (19° - dér. / ἰοειδής & ἰώδης *iod*) (*L*)*IODiñ*

IODLER (& *jodler / yodler, iouler* : chanter tyrolienne < *jodeln* all. - dial.) = *iodli' / yodli'*

IODURE (19° - Chim. / *iod* < gr) *iodur* m.-ioù

ION (19° < angl. / gr ἰόν allant – gall *ion*) *ion* m.-où

IONIE (Ἰωνία / Ἰωνίη *Ionie* - Anatolie antiq.) *Ionie*

IONIEN,-NE (16° < lat.-gr *Ionie* NL Ἰωνία) *ionian*

IONISANT,-E (20° - part.prés.) : *reionoù-ionizañ*

IONISATION (19° n.vb. / vb : *an*) *ionizañ*

IONISER (19° - gall *rhannu'n ionau*) *ionizañ,-iñ*

IOTA (16° < gr ι) = *iota*, (fig. – *pik war an i*) *PIK* m.-où : sans changer un iota '*nes chañch ur pik* & il ne bouge pas d'un iota *na ne fich na ne flach* (Ph/Dp<PYK *na ne flich na ne floch*)

IOULER > **IODLER**

IOURTE > **YOURTE**

IPAR (basq. Nord > bise, vent de nord *ipar haize* & cf. *Iparralde, Iparretara-k : Hanternoziz*)

IPARRALDE (basq. : Pays Basque Nord) =

IPARRETARA(K – pl.-*k* basq. : mouv^t terro. = ceux du Nord) = *un' eus Iparretarak*

IPÉ (20° < Brésil & tabebuia - guarani) = *koad ipe*

IPÉCA (19° < port. Brésil < tupi - guarani) = *ipeka*

« **IPERCHTAD !** » (arg. Wi interj. : dans quel état) *e peh Stad !*

IPOMÉE (19° < gr ἰψ ἰψ "ver" & ὁμοίος *homoios* / étoile du Nil, volubilis & *moonflower*) =

IPPON (jap. : point au judo) =

IPSE (lat. & ipso facto / C. *Heuelep* 'tel' & ixsi gaul. : 'mon gnat ixso' - mon fils à moi' : même - D 193) = *hevelep* (*hevelep tad hevelep mab !*)

IPSÉITÉ (Socio. / C. *Heuelebdet*) *hevelepted* (f.)

IPSO FACTO (17° lat. : de ce fait) = (*end-eeun*)

IRAK / IRAQ (العراق : *el-irâq*) : *aet d'an Irak*

IRAKIEN,-NE (arabe *iraqi*) = *an dinar irakian* & m.-ed f.1 (& pl. *Irakis^e*)

IRAN (NL < Aryana / Arya – ie < BS) = *en Iran*

IRANIEN,-NE (hab. / Perse) = *Iranian* m.-ed (f.1)

IRASCIBILITÉ (14° < ire & ira lat. - dies irae ; GR *ire buaneg^eez*) *BUANEGEZH* f.-ioù, & (n.vb) *ar c'hruka* (Y.Gow<HB / *kruka* vb / n.vb & *ar broueziñ*), *taeradur* m.-ioù (Prl)

IRASCIBLE (12° < bas lat. < ira) *BROUEZEG* /-EK* (ad. / NF) m.-ien (f.1), (fam. Ph) *KLEIZ* : *ur penn-kleiz* (Ph & cf. / *brizh, feuls, heg, kazu & taer* – Prl & Go)

IRATY (Pic d'Iraty – météo & ski NL basq. / *irradi* radio – émetteur / *skign, skinva*) =

IRE (1° < lat ira) *BROUEZ* m. (& coll.-enn-ou) : une ire noire (Ronsard 16°) *ur vrouezenn ruz* ; (méton.) *KRUG* m. : (*chilpadennoù*) *krug* (Y.Gow<HB & *pa sav ar c'hrug gantañ*)

IRÉNISME (20° < gr εἰρήνη eiréné : la paix) = *irenism* m.-ou

IRHAM (vét. du pèlerin de la Mecque < consécration rituelle إحرām : *irhām / harem*) =

IRIDESCENCE (20° - appr^t) *KOAREN* f.-ou : *ur goarenn war an dour* (T<GK)

IRIDESCENT,-E (20° / irisation) *KOARENNET* (T & Ku)

IRIDIUM (19° Chim.) = *iridiom* m.-ou

IRIS (13° < lat.-gr Ἴρις / Iris - déesse de l'arc-en-ciel etc. ; C. *eleftrenn* & GR – plante) *ELESTR* coll.-enn : *elestr zo ba bord ar c'hanal* (Ph il y a des iris au bord du canal), lieu couvert d'iris *ELESTREG* f.-ou & *Park elestrog* (Li<YR *elestr* NL seul^t / iris des marais *bokedou-raos^{kl} / raoz^o*), iris bleu *roued tous^{eged}* m.-ou, iris xiphoïde (*s*)*korz kleze / elestr* ; (de l'œil – gall *glas y llygad*) *glas al lagad* m. (arc-en-ciel *kanevedenn* f.-ou > ARC-)

IRISATION (19° / C. Liu - appr^t) *AMLIVAJ* m.-ou,-achou

IRISÉ,-E (18° / NL *Elestreg*,-og Li) *AMLI(W^e) / AMLIVET*

IRISER (18° & s'iriser) *AMLIVañ,-iñ* (a liw g'ar *ganevedenn*)

IRISH (20°: Irish coffee, stew, terrier) = *Irish* : *ar re-nes so Irished* (fam. Ph & cf. Irlandais)

IRLANDAIS,-E (16° - gall *Gwyddeleg / Gaelach / Gaeilge & Éireannach*, GR *comps islantraich*) *Iwerzhonad* m.-iz*^o f.1 & *Irlande* (pl. – popul^t / *Irlanted Seziz Gwengamp* - 16° - *Barzaz-Breiz*), (lang. – irl. /ge:l'g'ə/ *Gaeilge* : *gouzeleg & /galig/ Scottish Gaelic*) *iwerzhoneg* m.-ou

IRLANDE (celt. *Eriu* > *Eire & Eireann* Gén. : *Bunreach na hÉireann* Constitution d'Irlande – gall *Iwerddon & Gogledd Iwerddon*) *Iwerz^hon*, & *Bro Iwerzhon*, Irlande du Nord *Norz-Iwerzhon* ; (popul^t / GR *Hirland*) *an Irland*

I.R.M. = *un IRM* (« *ierem* »)

IRODOUER (NL 35 12° Isrodor - *is-* & *rodoez*... gué NL, ou oratorium - lat.) > *Irodouer*

IROIS (anc^t Irlandais : les Irois - MM / Iroise & "*Irish-ed*" !)

IROISE (anc^t "éroise" : irlandaise / *Eire* ; GR 18° l'Iroise *canol Is*) : mer d'Iroise *mor Iwerzhon* ("*Hir-wazh*" - *S.U.A.V.* serait une étymologie douteuse)

IROKO (20° < Afriq.) = *koad iroko*

IRON- (angl. < celt. - gall *haearn*, irl *iarn-* & *iarann*, gaul.-celt. *isarno-* NL / *HOUARN*) =

IRONIE (16° < lat.-gr εἰρωνία / Socrate - précisément) = *ironiezh* f.-ou, (appr. < feinte) *MOUSFENT* m. : *ober mousfent, dre vousfent* (& "*meursfent*" Tu<JD cf. Ph *fent* humour / *goap & goèp* Prl moquerie, NF *Goapaër* – gaul.-celt. *uepos* > *mousgoap* Prl & GR *goaperez fin*)

IRONIQUE,-MENT (15° < lat.) *MOUSFENT* ad. : *n'oc'h ket evit goût pegen mousfent eo-eñv* (& Ph *fentus & fentuzik, farsus / goapaus*)

IRONISER (17°) *MOUSFENTIñ* (& *ober fent g' / ober goap eus / goapaat & goapeal, goepetat**)

IRONISTE (18° - dér.) *mousfenter* m.-ien f.1

IROQUOIS,-E (17° < algonkin) *Irokoa* m.-ien f.1

IRRACHETABLE (lat. / ad & caput, capital & cheptel ; gaul.-celt. S3 prêt. *prinas - ha*) *n'oufed prenañ en-dro* (& *daspreniñ*)

IRRADIANT,-E (15° - appr^t / radius) *A-SKIGN* > '*SKIGN*

IRRADIATEUR (20° Techn. - dér.) *adskrigner* m.-ion (f.1)

IRRADIATION (14° < lat. – n.vb.) *EM SKIGNAÑ*

IRRADIER (15° & s'irradier) *EN EM SKIGNañ,-iñ*, (q^{um}) *war ub = irradiet* (pp)

IRRAISONNABLE (GR / BF *Diraison* & m-br *inresonapl*) = *DIBOELL-NET*

IRRAISONNÉ,-E (19°) *ESPOELL* : *un den espoell* (Ku<JF / *diboell* & NL Pll *Milin diboellou* / *Moulin Raget & arrajet*)

IRRATI (basq. > *IRATY* - NL) =

IRRATIONALITÉ (19° < rationem lat. & ration / ratus - ie & rita sanskr. vrai) *DIREZON* f.-où, & (Mat.<JM) « *anras^sionalded* » f.

IRRATIONNEL,-LE,-MENT (14° < rationalis lat. & GR irraisonnable *dirēsoun*) *DIREZON*[°] (NF Le Diraison) & (adv. Wi<PYK) *gober un dra a-zirezon* ; (Mat.<JM) « *anras^sional* »

IRRATTRAPABLE (trappa bas lat. < frq / *trapo* h^t all. - piège 20° - *ha*) *n'oufed adtapañ*

IRRÉALISABLE (19° / realis lat. - *ha*) *n'oufed kas da benn, (ha) n'hall dont da vad (& seveniñ)*, (par toi) *OUZHPENN (da) : al labour n'eo ket ouzhpenn dit*

IRRÉALISÉ,-E (19° - *ha*) *n'eo ket deut da vad, (chomet) 'SKOURR*

IRRÉALISME (20° - appr^t) *diwirionded* f. /-ism m.-où

IRRÉALISTE (20°) *diwirion / irrealist* ad. & m.-ed

IRRÉALITÉ (19° < realitas lat. < re-s) *diwirionez* f.-ioù

IRRECEVABILITÉ (recipere lat. / capere - une) *DIZARBENN* m.-où

IRRECEVABLE (16° - appr.) *DIZARBENN*, & (*ha*) *n'oufed degemer / res^sev*

IRRÉCONCILIABLE (16° < concilium lat. - appr^t) *DIZAKORD-NET*

IRRÉCOUVRABLE (19° < vb recouvrer < recuperare) *KOLLET-NET*

IRRÉCUPÉRABLE (14°/m-br) *PEURGOLLET*, & (pers. Pl) *kollet net-ha-pizh (eo hennezh !)*

IRRÉCUSABLE (18° < re & cudere lat. - *ha*) *n'oufed dizanzav*

IRRÉDENTISME (fin 19° < it. *Italia irredenta*) = *irredentism* m.-où (& *dilas^sion* < *dilas^s*)

IRRÉDENTISTE (it. / Corse) = *irredentist* m.-ed f.1 (cf. NF Dilasser & m-br vb *lassaff*)

IRRÉDUCTIBILITÉ (lat. - re / ducere - Mat.<JM) *diredusadusted* f. (dér.), *DIGOAZH* m.-où

IRRÉDUCTIBLE,-MENT (17° - Mat.<JM) : *fraksion diredusadus, DIGOAZH (koazh-digoazh)*, (pers. - fig. / NF) *PENN-MAOUT* m.-où-meot

IRRÉEL,-LE,-MENT (18° < realis lat. / re-m ; gaul.-celt. uiros – ie & lat.) *DIWIR (& diwirvoudel - Diwan)*, (Gram.) *dic'hallus ('vihe'zo dic'hallus evel 'vize' > 'viche' & 'vije' : ma vije bev / 've' & 'vehe' > 'vefe'zo gallus potentiel)*

IRRÉFLÉCHI,-E (18° < re & flectere lat.) *FLAW^e /flaw/ ad. : flaw eo-hi* (NF Flao & Le Flo), (maladroit en paroles fam. TK<MxM *flap-flav**) *FLAPAOU, (ur) PENN-FLAV* m.-où, (PENN-)SKORD dim.-ig, (Prl) STRABOUILH / STRAMOUILH* (cf. W<Drean *dibaoch*, Ph *diboell* illogique NL, *diskiant* insensé & *a foeltr-forzh* T<JG)

IRRÉFLEXION (18° & personne) *PENN-FLAW^e m.-où- : abalamour d'e benn-flao ! / DIBOELLAJ* m.-où /-achou

IRRÉFORMABLE (16° < forma lat. / gr μορφή - *ha*) *n'oufed reformiñ / (ad)reizhañ, (appr. Ph) FALL A-BEZH, FALL-DU*

IRRÉFRAGABLE (15° < re & frag lat. / suffrage ; GR *direbech, açzur*) *direbech-as^sur (& ha n'oufed mont enepañ)*

IRRÉFUTABILITÉ (re lat. & futare / fut, futilis & adv.) *DIREFUS-KAER* (m.)

IRRÉFUTABLE,-MENT (18°) *DIREFUS-KAER* (& var.-'rufus' /-'reüs' / Ph *chom diflach*)

IRRÉFUTÉ,-E (pp - appr^t ad. / pp) *DIZARBENN /-ET*

IRRÉGULARITÉ (14° ; GR *di(s)reizded & direizamand*) *DIREIZHDER* m.-ioù, (une) *DIREIZHAMANT* m.-où,-chou & (Mat.<JM) *direol* m.-ioù

IRRÉGULIER,-E,-MENT (13° < regularis lat. / regula - ie *reg- ; v-br *reith* gl Lex & rextu gaul.-celt. - ie / recta, recto, *recht / right* ; GR *direiz*) *DIREIZH : ur vuhez direizh, & (Gram.) amreizh : verboù amreizh, (Mat.<JM) direol ; (de taille, longueur etc.) AMGE(H)ID /-GEIT* (Plz<GG & FV), (surface) DIGOMPEZ / DISKOMPESE : Park Digompes (& displaen), (marée, temps, travail & en qualité) DISUIT : disuït e vez (ar jistr – T<JG-Ph), (adv. – Li<YR) A-DALUADOU : an dra-he ve great ganeom-ni a-daluadou = travailler irrégulièrement labourad a-reusiadoù^e (Ph & a-fracadoù / etre keus ha reus^e, mont ribin-diribin, tissu irrégulier danvez pikmoan)*

IRRÉLIGIEUX,-SE (15° < lat. / re\legere & ligare ; GR *disreligius*) *DI(S)RELIJUS / DIGREDENN* (cf. *B.* & Ph *dibater, divadez & dizoue*)

IRRÉLIGION (16° < lat. / religion ; GR *di(s)religion* = *disrelijion* Laouenan 1830)

DI(S)RELIJION / DIGREDENN f.-où, & *dizevosion* f.-où (Ern. W)

IRRÉLIGIOSITÉ (GR *di(s)religiused*) =

IRRÉMÉDIABLE,-MENT (15° < re & mederi lat. / medicus - ie *me ; GR *diremed*)

DIREMED : *kleñvejou diremed* (Ph & trad.)

IRRÉMISSEBLE,-MENT (13° < lat.-io ; GR *dibardoun*) *DIBARDON* : *ur pec'hed dibardon*

IRREMPLAÇABLE (19° - v-br *eil*) *DIEIL* (& cf. - hum¹ - irremplaçable pour cette tâche etc. > *pezh n'hall ket ar c'hure ober e-lec'h ar person*)

IRRÉPARABLE,-MENT (13° < lat. & délabré) *DIRAPAR-KAER*, & (*ha*) *n'oufed adingalañ*

IRRÉPRÉHENSIBLE (15° < bas lat. / re &prehendere ; GR *difaut*) *DIVLAM*

IRRÉPRESSIBLE (19° < premere & pressus lat.) *DIVOUSTR* (& *diharz*)

IRRÉPROCHABLE,-MENT (15° ; GR *test direbech*) *DIREBECH / DIDAMALL* (KW<PYK)

IRRÉSISTIBLE,-MENT (17° < re lat. & sistere / stare ; GR *dirisistus* terme d'hérétiques / grâce)

DIHARZ : *un nerzh diharz*, & (*ha*) *n'oufed herzel / harz* (*outañ*)

IRRÉSOLU,-E (16° re lat. & solve re ; GR *arvar*) *WAR VORDO* (& *war var*, *entremar* - *entre mar* / (*end-*)*istribilh*) & il est irrésolu *hennezh ne deu na n'a* (T<JG)

IRRÉSOLUTION (16° ; GR *balançz*, *douëtançz*) *MORDO* m. (*war vordo / en balañs* Ph)

IRRESPECT (18° < re\spectus lat. & spectrum) *DIRESPET* m. (& *dizoujañs*)

IRRESPECTUEUX,-SE,-MENT (ad.) *DIRESPET*, & (*bugel*) *digouzant** (W<FL / *dizouj-kaer*), *ur sell diveutur* (Wu<Drean / *maoutur*)

IRRESPIRABLE (18° < re\spirare lat. / esprit) *dianalus* (*dianelus* Prl), *MANK* : *mank 'veze eno* (var. K *monk* intenable & cf. KW *pouk' / touf & toufourek**)

IRRESPONSABILITÉ (18° < re\spondere lat. & spondus) *DIBENNAJ* m.-où /-achoù

IRRESPONSABLE (18° / NL) *DIBENN(-KAER)* : *tud dibenn ! & (ur) penn dibenn*

IRRÉTRÉCISSABLE (19° / v-br *distrit*) *distrizh*

IRRÉVÉRENCE (13° < lat. ; GR *dirisped*) *DIZOUJAÑS* f.-où (& cf. Prl *dive'h / divezh*)

IRRÉVÉRENCIEUX,-SE,-MENT (18° & GR irrévèrement) *DIZOUJ-KAER*

IRRÉVERSIBILITÉ (20° < vertere lat. - Mat.<JM calq.) « *anreversadusted* » (f.)

IRRÉVERSIBLE,-MENT (19° < vertere lat. - Mat. JM) *anreversadus*, (*ha*) *n'oufe dont war-gil / war-giz* (Ph & cf. (*ur maro*) *diremed* trad.)

IRRÉVOCABILITÉ (16° - an) *nes-galv* (m.-où)

IRRÉVOCABLE,-MENT (15° < re\vocare lat. & uox, vox - ie ; gall *di-alw* / GR *arred hep galv & ne aller qet da zislavaret, da derri* - *ha*) *n'oufed ravokiñ*, '*nes galv / (ud) DA CHOM* (& /z/)

IRRIGABLE (19° - appr. NL / Beskoajou Pll *Bes-gwazhioù*) *A-IS* : *Prad a-is / douar GWERN* (*Gwernioù* NL & Le Vern KL / T (ar) Ouern)

IRRIGATEUR,-TRICE (19° ad. - canal) *KANOL-ZOUR* f.-ioù-dour, *DOURER / SANIER* m.-ion f.1 (cf. *Sanier* & var.)

IRRIGATION (15° < lat. - n.vb. - selon techn. : an) *DOURANÑ*, *GOUVERIANÑ*, *GWAZHIANÑ*, *SANianñ* (*prajeier, teriennoù*)

IRRIGUER (19° < irrigare lat. / riga - gaul.-celt. & uobero - gall *dyfrhau* : *douraat*) *DOURañ,-iñ* (*ar prad*), *GOU^vEriañ* (*ar foenneg, foenneier* L<MM), *SANianñ*, (en barrant ruisseau) *GWAZHianñ*

ar prad (T<JG & Ph / NL Bescoajou Pll *besk-gwajou & añchañ, kanouc'hellañ, sanianñ*)

IRRISION (GR *goaperez*) > **DÉRISION**

IRRITABILITÉ (17°<lat. - C.) *BUANEGEZH* f.-ioù

IRRITABLE (16° < lat. ; C. *buanec iratus* / NF *Buanic* & var.) *BUANEG /-EK** : *un den buanec*, (& ardent, zélé) *EIZIG /-IK** : *un den eizig* (E-Ku & *eidig*), (d'humeur) *IMORIEG /-EK** (F.Lay) ;

(litote) *TENER* (Prl / *traou blod / blot** /blo:d/t/ & T *foll /v/ & ginus, kintus*) & (adage VF / je suis en effet irritable) *Moged a ya em zah° / N'hellan ket hen nah°*

IRRITANT,-E (16° part.prés. - paroles) *HEG / HEK** : *komzoù heg* (T<JG & un den *heg / hek** & NF / Le *Hec'h* ; C. *hec = haer*), *IMORUS* : *tud imorus*, (échauffant) *TANUS* (**B.** / *boued loened & Li<YR tanuz°* irritant)

IRRITATION (15° < lat.) *FUM* : *fum zo geti* (Prl), (humeurs) *IMORIOÙ o devez* (T<JG-Ph) & n.vb. (an) *IMORINÑ*, (ar) *SARAGINÑ* (T<JG & cf. Prl *chofadur* & *aouid*, *chenk / senk*)

IRRITÉ,-E (pp = *goall irritet* L 1900) *FUMET* : *fumet-net...* (Pll), *IMORET*, *PEUKET* (Prl) ; (plaie) *SARAGET*, *TANET / TANÏET - TANI(G)ET* (Ph légèrement irrité *taniget / tanilhet*)

IRRITER (14° < irritare lat. – gall *blino*, *poeni* ; C. *Irritaff* / GR *buanecqât*) *BUANEKAad /-at** & *lakat da vuanekaad**, *FUMañ,-iñ* (ub) : quand il est irrité *pa vez fumet hennezh*, *IMORiñ*, *PEUKiñ* (Prl / nerfs & *arfleuiñ* (s') exaspérer, *fuloriñ*, *malis'iñ*) ; (corps) *SARAGañ,-iñ* (T<JG), (jambes) *FORBU(ENN)iñ* (Ph / *FULORiñ* – *gar & den* : *fuloret-net*), *GARCHENNat**, *-iñ* (W<Heneu-GB), (aphtes) *SENKañ / CHENKiñ* : *chenket oa he gaol* (Ph elle avait l'entrecuisse irritée / Prl *CHOF* : ça irrite *chof' a ra*), (yeux / éblouir) *TRELLañ,-iñ* (T<JG *kegiñ* & *dirañsañ* *diraskañ*, *dirañvañ*, *raskenno*, *tanailhañ*)

IRRUPTION (15° < lat. - in & rumpere) *DISAILHADENN* f.-où, faire irruption *DISAILHañ / DISLAMMat** (Ph 1944 fait irruption *dislammet ba toull ar prenest – ha la 'het g'ar Boched* - Pll)

IRVILLAC (NL 11° Ermeliac gaul. < NP / Daoulas – an) *IRVILHAG*

IS (GR *A-boue beuzet ar guær a Is / Ne deus qet cavet par da Baris*) = *Is* : *kêr Is* (cf. *Kerisel*) / *Ys*, & *ar gêr a-is* (& cf. NL *Is-sur-Tille* 21 < ville - gaul. *Iccios* < *ico* : pic D. & cf. *Issac*, *Issey*, *Issy...*)

ISA (dim. - fam^l) > **ISABELLE**

ISAAC (NP Bibl. – C. *Ifac* – NF *Isaac* Ph & *Poulizac* < NL & sing. NP *ur Boulizagenn* - Mael-C., & *Kerizac Plouisy*, *Kerisago / Keruzéau Plouha Go*) = *Izaag / Izâk* (prén. Protest. Ph)

ISABELLE (17° ad. < esp. NP ; GR *Isabeau / Isabelle Isabellicq* – K-L) *IJABEL* (*Izabel - Bilzig* Ti & *Ijabel* KL & Li<YR *Jabel* > *Jabeloñ* petite turbulente) ; (jaune pâle / gaul.-celt. *giluos gell*) *MELENWENN* : *ur marc'h melenwenn* (*arvelen & damvelen*, *marvelen*)

ISAIE (NP Bibl. GR *ar prophed Esaya(s)*) = *Esaia*

ISAR (NR & var. *Yser / Ster Ïer* l'Hyères & *Ti Yar*) > **ISÈRE**

ISARD (16° < prélatin Lar. / basq *izar* étoile Rob. NP *Izarra* – & *chamois-* R.Gléau) = *isard* m.-ed

ISATIS (gr *ἰσατίας* : pastel – renard polaire) =

ISBA / IZBA (russe : *ti*) = *un isba* (J.Priel)

ISCHION (16° < gr *ἰσχίον*, *iskhíon* : os de hanche) =

ISCHURIE (l'A. W 18° « *distautereh* ») *distauterezh* m.-ioù

ISCUITAN (NP 13° lai / *Ekuitan* 'sire des Nauns' comte de Nantes *Equitan* HLCB I,132) =

ISÉRABLE (NL *Isérable(s)* & érable champêtre < *acerabulus* : acer & gaul. *abolos aval*) =

ISERAN (NL & NR : Mont *Iseran* & col d'*Iséran*, vallon de l'*Iseran* < gaul *isara* *Isère*) =

ISÈRE (NL<NR gaul *isara* impétueuse / ferrugineuse - ie D 161 / *isarno-* & NR *Bavière Iser*, *Yser* Belg. / NR *Isar*, *Iseran*, *Izeron* etc. > l'Hyères Ph *Ster Ïer & Yar - al Lev-draezh* - T) = *Izer*

ISERNORE (NL *Ain* < gaul.-celt. *Isarno-dori* : portes de fer D 162 : *dorioù-houarn*) =

ISERON (NR / *Yzeron* - var.) > **ISÈRE**

ISEUT (& var. – corn. 10° *Eselt*, gall 14° *Es'yllt Vynwen & Vyingul / Minguen - gwenn he min*) = *Izold* (*Tristan hag Izold*) / *Isolt^e ha Tristan & an Isild a-heul* (titre *Helias*)

ISIAQUE (18° < lat.-gr *Ἰσις* : le Trône) / *Isis* (*doueez*)

ISLAM (17° < اسلام) abandon, soumission – à Dieu < vb *اسلم* rendre l'âme / pp : musulman *مسلم* *məsləm*, *moslem / muslim* soumis, sujet) = *an Islam*

ISLAMIQUE (19° < إسلامي) = *islami(k) /-ek**

ISLAMISATION (20° - n.vb. : an) *islamekaad*

ISLAMISER (19° & s'islamiser) *islamekaat*

ISLAMISME (17°) = *an islamism* m.-où

ISLAMISTE (19° / إسلامي) = *islamist* m.-ed f.1

ISLAMOPHOBE (fin 20°) = *-fob* m.-ed f.1 (& *kaz-an-islam*)

ISLAMOPHOBIE (2005) = *islamofobiezh* f.-où

ISLANDAIS,-E (18° - pl.) *ISLANDEED* (& surn. pêcheurs paimpolais en Islande) / *Islandad* m. (pl.)-iz* f.1 & (glose) *tud Enez* (ar) *Skorn*, (lang.) *islandeg /-ek**

ISLANDE (NL < *is* glace & *land* - landa germ. < gaul.-celt. - id. - D.) *ISLAND* & *an Islant* ;
 Pêcheur d'Islande (titre Loti - tr. A. Le Diuzet) *Pesketaer Enez ar Skorn*
ISMAEL (prén. - hebr. Genève & Coran إسماعيل) =
ISMAÉLISME (19°) = *an ismaelism* m.-où
ISNEL (anc frç : léger – Rabelais 16°) > *LIJER*
ISO- (gr ἴσος *isos* : égal) = *iso-* (Mat.<JM)
ISOBARE (19° < gr ἴσος – gall *isobar*) = m.-ioù
ISOBARYCENTRE (Mat.<JM) *isobarikreisenn^e*
ISOBATHE (20° < gr ἴσος : *ken ha ken don*) =
ISOCÈLE (16° - Mat.<JM / triskel) *isoskel*
ISOCHRONE (17° < gr - Mat.<JM) = *isokron*
ISOCLINE (19° Mat.<JM) = *isoklin(enn)* f.-où
ISOGLOSSE (20° Ling.) = *isoglos^s* m.-où
ISOGONAL,-E (Mat.<JM) = *isogonal*
ISOLABLE (19° - *hag*) *a c'haller isolañ / difuiñ*
ISOLANT,-E (18°) *DIFU* & (n.) *danvez-isolañ*
ISOLAT (20°) = *isolad* m.-où ; isolat linguistique bretonnant (*brezhoneg*) *BEGOÛ* (*Beg ar Raz, Beg ar Van, Beg ar Vir & Beg ar Arc'houestl, begoù all / brezhoneg kreis^e - IH / kreiz-Breizh*)
ISOLATEUR (19° Techn. / EDF etc.) *CHOPIN* m.-où : *chopinoù torret gant chas^eourien* (T<FP isolateurs victimes de tirs de chasse) = *isolateur* m.-ien (f.1)
ISOLATION (18° - n.vb. / *isola* : *an*) *isoliñ tra pe dra : to pa ri ti / pa ri ti to...* (adage / hapophonie celt. -ie ; Mat.<JM /-*adur*, & *inizadur* m.-ioù) & (*an*) *difuiñ (tredanachoù)*
ISOLATIONNISME (20° < angl US) =-*ism* m.-où
ISOLATIONNISTE (20° US *isolasionist*) m.-ed f.1
ISOLE (NR Morbihan & Ysol - eus Roudou'aleg en Elle > Laïta) *IZOL* : *an Izol, & Ster Izol*
ISOLÉ,-E,-ÉMENT (16° < *isola* île it. / *Isola Rossa* - corse *L'isola* < *insula* - ie / *inis*) = *isolet* 'oant (Tu & Mat.<JM), (ad. / pp) *DISTOK* (*diouzh an douar* – T<JG), *DISTRO / DIZRO* : *Gwernaon zo distro* (var. - NL Skr./Pll) ; (cas - isolé) *DIBAOT(-KAER)*, (pers.) *DIBLEUSTR*, (m.) *EN E-(H)UNAN(-KAER)* & *diamen, digenvez, digevannez\us, dizarempred* ; coup de vent isolé (& violent Li<YR) *AVEL GOLLET* (& *avel foll*) ; (grande bâtisse) mal isolée (du vent etc.) *maner lonk-avel* (Big-Kap Ki) ; (adv. : pris isolément) *HENI-HA-HENI*
ISOLEMENT (18°) *DISTRO / DIZRO* f.-ioù / *inizamant* m.-où
ISOLER (17° < *isole* - gall *neilltuo* : 'neiltuo & s'isoler) *DISTROiñ / DIZROiñ (diwar)* & *lak' en dizro, en e (h)unan(-kaer)*, (s'isoler) *mont distro / en dizro* (var.) ; isoler (île) du continent à marée haute *TREÑCHA^o* (Li<YR / relier à marée basse *truka(cha)^o* < *TREUG* & *ur c'hroa / erw vili*) : l'île est isolée géographiquement *treñchet eo an enez* (& *kejet / kelc'hiet* T<JG) = (Mat.<JM) *ISOLAñ / IZOLAñ** : *isolañ an ti, & iniziñ Inis-* (*Gavrinis, Iniz 'enac'h & an Inizi* - pl. > *ENEZ**) ; se protéger à l'ombre (Wi<PYK) *en em gupat / DISHEOLial*
ISOLOIR (20° / NL Loch & Log-ou) *LOCHIG / log votiñ* m.-où
ISOMÈRE (19° < gr ἴσος – gall *isomer*) = *isomer*
ISOMÉTRIE (Mat.<JM) = *isometriezh* f.-où : isométrie affine, linéaire *isometriezh afîn, linear...*
ISOMÉTRIQUE (19° - Mat.<JM) = *isometrik*
ISOMORPHE (19° < gr ἴσος – gall *isomorff* - Mat.<JM) = *isomorf / heñvel (o) stumm*
ISOMORPHISME (gr ἴσος & μορφή / forma lat. - Mat.<JM) = *isomorfism* m.-où
ISOPÉRIMÉTRIQUE (Mat.<JM) = *isoperimetrik*
ISOPET > *YSOPET*
ISOPODE (19° < gr ἴσος & πούς, ποδός / pes, predem : *heñvel o zreid*) =
ISOPRÈNE (19° Chim.) =
ISOREL (20 ° marq. / porte en bois compressé Ph *dor brenn-heskenn*) =
ISOTHERME (19° < gr ἴσος / θερμός : *heñvel o gwres^e* – gall *isotherm*) =

ISOTOPE (20° < gr ἴσος & τόπος lieu / angl. – gall *isotôp*) =
ISOTOPIE (Mat.<JM) = *isotopiezh* f.-où
ISOTROPE (Mat.<JM) = *isotrop* m.-où
ISOTROPIE (Mat.<JM) = *isotropiezh* f.-où
ISRAEL (NL Bibl. – C. *Ifrael* & GR) = *ISRAEL* / *IZRAEL*° (titre B.N.) : *ar bobl a Israel*
ISRAÉLIEN,-NE (20°) *Israelian* m.-ed f.1 & ad. / (pl.) *Israelis^e* / *Izraeliz**
ISRAÉLITE (15° ; GR *Israëlad* pl. *Israelis* : *un Israëlad mad eo – eün dirag Doüe hac ar bed*)
Israëlad pl. *Israelis* /-iz* f.1
ISSAC (NL < ico- gaul. & -acon : lieu à pics) > IS
ISSANT,-E (16° Hérald. < vb anc^t issir) 'MAEZ*
ISSAUGES (NL 43 uxs-ialon : défrich^t dessus) =
ISSEL (NL Aude oc < gaul. uxello haut) > USSEL
ISSEY (NL) > IS
ISSIR (vb issir de cette terre & issaient Rabelais 16° / issue) & issir hors *monet e-maes (a / eus)*
ISSOIRE (NL 63 < gaul. Iciodorensis (uicus) / Iciodurum marché d'I. & cf. Yzeure – D. < dor-) =
ISSOLU(D NL Lot : Issolu & Puy d'Issolud - oppidum gaul. Uxello-dunum / Ussel, Uzel & *uhel* :
Haut-fort des Cadurques / *Cat-turci-* > Cahors) =
ISSOU (NL 78 < uxello gaul.-celt. : haut *uhel*) =
ISSOUDUN (NL Creuse, Indre < gaul. Uxello-dunon Haut-fort – gall *uchel*, irl *uasal* & *dun*) =
ISSU,-E (11° pp exire - lat.; NP *ien* < genos ; GR *savet a lec'h isel* – issu d'un reproducteur etc.)
A-ZIWAR : *a-ziwar logod (ne vez ket razh / a-ziwar gi ki, a-ziwar gazh kazh), (savet) a-ziar (ub*
Wi<FL) ; (cousin) issu de germain (GR) *kevenderv* m.-irvi (& *kevniant-ed* arrière-petit cousin)
ISSUE (12° < pp ; C. *iffu* = exit, GR *içzuenn* & *un içzu mad / leur-guær*, à l'issue du dîner *divar*
fin lein & ALBB n° 535 cour / de ferme – issue & NL : *ar reper ag al leur & gwiler, rakkêr,*
leurgêr / leurgeur) *IS^SU* / *ICHU* f.-ioù (tous sens), (lieu & Issue - Cad. Go) *IS^SUENN* f.-où
(Plourac'h<DG parcelle de champ souvent mouillé qui appartenait au village, à peine un journal
de terre / NL Haute Bretagne La Belle-Issue) ; (fig.) *DISOC'H* m.-où (E-Ph-Prl), *FINIS^SAMANT*
m.-où,-choù : *ur fin(is^samant) a ranker kaout (Ph & finvezh-ioù - diwezhañ fins, & drougziwez),*
(& métonymie - fig. / sens divers) *RUILH* m.-où : quelle en sera l'issue ? *petore ruilh a ray ?* &
l'issue ne fait aucun doute *kaer goût petra 'c'hoarvezo* ; (issue de mouture < us) *UZIEN* / *UZION*
pl. ; (de boucherie) *DEPOUILHAJ* m.-où,-choù (*sall*) ; à l'issue de *ÀR-LERC'H* : *àr-lerc'h an eured*
& à l'issue de la messe *diar saù an oferenn* (W), (parf. - à l'issue de...) *A-HENT* : *a-hent ur frapad* ;
sans issue *DALL* : (voie) *hent dall* & NL *Park Born*
ISSY (NL Icciacus < gaul. ico pic & -iac-) > IS
ISTHME (16° < lat.-gr ἰσθμός ; GR *stryz-doüar Rehuis / Sarzau* - Rhuy & Sarzeau - Wu)
STRIZH-DOUAR m.-où (*stec'henn douar*)
ISTHMIQUE (ad.) *STRIZHIK**
ISTIQLAL (الإستقلال) : *istiqlâl* > *istilèl* Liban = indépendance – parti & rue etc.) = *an Istiqlal*
ISTE (latin istum : cela ; gaul *ison* : *axat ison* emmène cela D 162 < Dottin - Imp.S3 / *aet se* !)
ISTRES (NL 13 / Istro 11° < isara NR gaul. / var.) =
ISTUM (lat.) > ISTE
ITAGUE (Mar.) *ETAK* m.-où
« **ÎTE** » (gallo : huître) *ISTR* / *ESTR* (*Arvor W*) coll.-enn / *istri* (variétés & cf. Go > istr.com)
ITALIANISANT,-E (20°) *italianeger* m.-ion f.1
ITALIANISER (16° - calq.) *italianegañ,-iñ* (ud)
ITALIANISME (16°) = *italianism* m.-où
ITALIE (NL < Italoï : petit peuple - BS / Latium, Roma ; C. *Italy*, GR *an Italy*, *bro-Italy* : faire le
voyage d'Italie *monet da vro-Italy*) *ITALI* (Ph) : *beteg an Itali* (trad. - 'Italia' semble exotique)
ITALIEN,-NE (13° ; GR *Italyan,-ès* & *e qiz Italy* à l'italienne / *mod 'n Itali*) *ITALIAN* ad. m.-ed
f.1 : *an Italianed a vez a' mod-se* (Ph) ; (lang.) *italianeg* m. /-ek* (ad.)

ITALIQUE (Antiq.) = *pobloù italik & (hen) Italia & (lettres) = en italik (C. / Italy & italic & GR) lizherennoù italian / stouet*

ITEM (20° < angl. / lat. & idem – C. *item*) = *un item all (m.-où) & différents items lies tra (& hini) & cf. NF Item / Intem...*

ITÉRATIF,-VE,-MENT (15° < lat. *iterum* : *derechef* – Mat.<JM) = *iterativ(el) & (da) adveaj (T)*

ITÉRATION (15° < lat. / vb - ie – Mat.<JM n.vb. : *un) iterañ* ; (parf. T) *ADVEAJ f.-où (& adwezh, adlavar / azlavar-)*

ITÉRÉ,-E (pp < lat. vb *iterare* < *iterum* - *derechef* / *itara* sanskr. - autre) *iteret* & (n. – Mat.<JM) : un itéré = *un itered (m.-où) & une itérée > iteredenn f.-où (Mat.<JM)*

ITÉRER (15° < lat. - Mat.<JM) = *iteriñ (& cf. T (à réitérer – aux boules da adwezh ! / ADO^BER)*

ITINÉRAIRE (14° hapax < *iter* - bas lat. : chemin ; GR *roudenn* : *cetum amâ va roudenn dre scrid & pedenn ar veach*, LC *Ma Beaj Jeruzalem* 1901) *ROUD m. -où & coll.-enn-où : pehini eo ar berrañ roud ? & par quel itinéraire (dre) bedre eh it da Sant-Ewan ? (W<GH pe dre hent ? par quelle route ? / dre be lec'h & b'le...)* & l'itinéraire d'un traître *pe-hent un treitour*

ITINÉRANT,-E (19° part.prés. < angl / lat. ; gaul.-celt. -56 'at atrebo aganntobo' par les pères itinérants & cal.Coligny / janvier : *anagantio* = non-itinérant < ag- vb *a-* aller, allant etc.) *BALEANTOUR m.-ion f.1 (Ph & ad. baleant) : ar valeantourien ; maître itinérant mestr baleant ; (agri)culture itinérante trevad baleant / war vale*

ITOU (17° dial. / atout : et tout) *HA-TOUT : i ha-tout (& déjà - E), degoue't 'tout (déjà arrivé ! - Mael-C. Ku<DH / ALBB n. 344 Wu) HA-RA^CH, UR SORT : ha me ur sort /o'sɔrt/*

ITURBIDE (NL basq. – NF *iturri* fontaine & *bide* chemin) =

IUFM (sigle anc^t > Espe : Ecole supérieure du professorat et de l'éducation) *Skol-stummañ mistri (Sant-Brieg & cf. CFEB Skol ar Gelennerien)*

-IUM (lat. / celt -ion : Vorgium - Carhaix < *Uorgion*)

« **IV** » (arg. beur « kiffer la iv » < VIE *BU(HEZ)* & cf. NF Buhé / /'buhe/ - E) > *bourr g'ar vu', & sa 'iv' > e vu' / e damm bu^{hez}*

IVE (1 - 15° : petite ive, ivette – gaul.-celt. *iuos / ivos* - if & Iffs NL 35) *IVIN BIHAN m. (& coll.)*

IVE (2 dial. = ève - Poitou > NL) > EAU

IVETTE (& NR) > IVE

IVO- (NL Ivoex, Ivoray gaul *ivos / ivo* - var. Ku bourdaine *evor*) =

IVOIRE (12° < *eborus* lat. – gall *asgwrn eliffant* ; GR *olyfandd*) *OLIFANT coll.-enn ; Côte d'Ivoire Aod an Olifant (ساحل العاج : sâhəl əl-'âj)*

IVOIRERIE (17°) *OLIFANTENN f.-où*

IVOIRIEN,-NE (*unan*) *eus Aod an Olifant / Ivoarian ad. & m.-ed f.1*

IVOIRIER (14° - dér.) *olifantour m.-ion f.1*

IVOIRIN,-E (16° - *livioù*) *olifantenn*

IVOY (NL Cher & Livoye 50, Yvoy 41 < *Iuetum* gaul : *iuos* : if - D.) =

IVRAIE (13° < lat. popul. / *ebriacus & ebrius* - ivre ; gaul.-celt. *draua* - céréale préhistorique - D. & *drauca* dér. ; GR *ivroie draucq*) *DRAOG /dro:gk/ (Ph) / DREOG coll. : an draog e vez mezo° ar saout hag ar c'hezeg diwarno (T<JG), (C. Yuray) IVRE m.(-où) : geot ivre (Big. / W be^hin ivre) & séparer le bon grain de l'ivraie *dispartiañ ar pell diouzh ar greun (& gran - W & E-Go...)**

IVRE (12° < *ebrius* lat. / e- & *bria* - hors mesure ? ; gaul.-celt. *meduos & théon*. *Medua\na, v-irl medb / Medhbh*, gall *meddw* ; C. *medu*, GR *mezo, mezves*) *MEZV* / MEZO° / MEZW^e ad. & f.1 /mèo/ (usu^t / attribut) : mezvez 'oa-hi (Pll / ur plac'h ve'o) & ivre-mort *mezv-dall / mezw-du, & mezw du-dall, mezw-mik-dall, mezo°-dotu (T<JG / Li<YR) mestal-put / TAL-PUT ; un peu ivre (GR mar doun dreau ne doun qet meau) : mar'd oun drew ned oun ket mezw^e / brizh-vezv* (& gou(r)vezv, krak-vezv, rouz-vezv ; arg.Tun. 19°<NK sou(r)silh, & sifernet, peurzallet T<JG, Prl lipet mat dehoñ / divo(e)m & kras / loufog Li < YR & alcool fort Ki<PJH ; à moitié ivre Li<YR hanter-yan / a-zindan ; Mendon W<Drean hanter-vezv : sañson, ha be zo c'hoazh pikek e-raok = piket, sañson, mezw, mezw-dall ha loenet pp)**

IVREA (NL It. / Turin epo-redia - gaul.-celt. - course à cheval) =

IVRESSE (12° ; C. *mezuynti*, GR *mezvydig^{ez}*) *MEZVADENN* f.-où / *MEZVENTI* f.-où (& alcoolisme), (& fig.) *MEZVAMANT* f.-où : *an dra-se eo ar vezvamant*

IVROGNE,-ESSE (13° < lat. popul. ; gaul.-celt. déesse Medua & v-irl *Medb* & *Medhbh* irl - ie / sanskr. *Madhavi* D. ; GR *mezvyer*) *MEZVIER* (& *meoier* / *me'cher*) m.-ion f.1 : *Son ar mezhvier, ur mezhvier sort-se & ur vezverez / mevourez (W / Li mezhvier, mesfier & mecher / penn-mezw Ph / penn-boesson !, T<JG traou mezo & lonker brein, sac'h gwin, toull-sistr, sistraer, penn-jistr, bambochour, fri-sivi, karg-e-doull, soursilher) = ivrogned poumet (Li<YR / mecher < Landunvez) & (avalant son foie) lounk-e-avu / sac'h-lounk, sac'h gwin, sac'h jistr !*

IVROGNER (GR *mezvi ha divezvi / mezvezi* - au fém.) =

IVROGNERIE (14° ; GR *mezvinty, meüereh*) *MEZVIEREZH* m.-ioù (W *mezverezh & ivragnerzh* - *droug sant Martin* - trad.)

IVRY (NL Eure, Oise & Evry 91 < Eburiacou : *eburos* bourdaine / if < *iuos* - D 134, cf. NP Yves) & Moulin d'Ivry (22 - gallo) =

IWAN (prénom var. Yves < *Eu-den* LF > *Eozen* / *Abeozen* NF L, *Erwan, Ewan, Ewen, Youen & NF Youinou, & Are-Bd Yeun / Cheun*) =

IWÂN (persan *iwân* salle - Archi.) =

IXER (film - 20°) *lak' (filmou) da X*

IXIÈME (& (é)nième etc.) *Xvet (& 7vet gwech - warn-ugent) & an Xved* (m.)

IXODE (18° < gr *ἰξός* gui & glu) *TARAG* coll.-enn (& var. *teureug / TEURK* m.-ed)

IZÂR (tablier, voile etc. : couvrir d'un 'izâr' *إزار* vb / *ازر* : dos) =

IZARRA (liqueur basque < *izar* étoile / *Isara* NR gaul. impétueuse / fer- > *Isère & Isar, Yser / Ster Īer, Yar - ster eus aod Treger*) = *izarra*

IZBA (russe) > **ISBA**

IZELLA (NL : Kerbrat *izella / uhella* & NP école publique de Carhaix près de la gare : instit' à *Izella = Inférieur,-e & d'en bas - ou à Huella < skol Uhella / skol*) *Izella = IZELLA*°

IZERNAY (NL 37, Yzernay 49 & var. - isarnon gaul.-celt. > *iron & Eisen* all. & germ. < celt. - ie D 162 *esr-no- sang / fer oxydé) =

IZERNORE (NL Ain 01 < *Isarno-durum* gaul.-celt. : portes de Fer & cf. *Isarnodori* 8°) =

IZERON (NR & NL Yzeron 38... / *Iséran & Isar, Yser* etc. - *isara* gaul.-celt.) > **ISÈRE**.